İSTANBUL KADI SİCİLLERİ

89

İSTANBUL KADI SİCİLLERİ

Proje Yönetmeni
M. Âkif Aydın

Editör
Coşkun Yılmaz

Bilim Kurulu
M. Âkif Aydın (Başkan)
Erhan Afyoncu
Mehmet Akman
Bilgin Aydın
İdris Bostan
Feridun M. Emecen
Mehmet İpşirli
Mustafa Oğuz
Coşkun Yılmaz

Çeviri Yazı/Mukabele
Fatma Zehra Beyaz • Fikret Sarıcaoğlu

Editör Yardımcıları
Coşkun Ünsal • Serkan Osmanlıoğlu

Tashih
Coşkun Ünsal

İndeks
Şefik Bilal Çavuşoğlu

Grafik Uygulama
Ender Boztürk

Fotoğraf
İsmail Küçük

Kapak Ebrusu
Alparslan Babaoğlu

İstanbul Medipol Üniversitesi Hukuk Fakültesi
Kavacık Mah. Ekinciler Cad. No. 19
Kavacık Kavşağı – Beykoz 34810 İstanbul
T. 444 85 44 www.medipol.edu.tr

Kültür AŞ

Genel Yayın Yönetmeni
Kemal Kaptaner (Genel Müdür)

Yayın Koordinatörü
Murat Özer (Projeler Müdürü)

ISBN 978-605-7864-07-9 (Tk)
ISBN 978-605-7864-60-4 (89.c)
İstanbul, 2019

Yayınevi Sertifika No. 15321
Matbaa Sertifika No. 12068

© İstanbul Kültür ve Sanat Ürünleri Ticaret A.Ş.
Bu kitabın her türlü yayın hakkı, 5846 sayılı
Fikir ve Sanat Eserleri Kanunu gereğince
İstanbul Kültür ve Sanat Ürünleri Tic. A.Ş.'ye aittir.
Kaynak gösterilerek tanıtım için yapılacak kısa alıntılar
dışında yayıncının yazılı izni olmaksızın hiçbir yolla
çoğaltılamaz.

Baskı ve Cilt
Seçil Ofset
100. Yıl Mahallesi Matbaacılar Sitesi 4.
Cadde No. 77 Bağcılar, İstanbul
T. +90 212 629 06 15 pbx www.secilofset.com.tr

İstanbul Büyükşehir Belediyesi, Kültür A.Ş Yayınları
Maltepe Mah. Topkapı Kültür Parkı, Osmanlı Evleri,
34010, Topkapı, Zeytinburnu, İstanbul
T. +90 212 467 07 00 F. +90 212 467 07 99
www.kultur.istanbul / iletisim@kultur.istanbul /
www.istanbulkitapcisi.com

İstanbul Kadı Sicilleri Dizisi; 49

İstanbul Kadı Sicilleri 89 İstanbul Mahkemesi 147 Numaralı Sicil (H. 1241-1242 / M. 1826) / proje yönetmeni M. Âkif Aydın ; editör Coşkun Yılmaz ; çeviri yazı / mukabele Fatma Zehra Beyaz – Fikret Sarıcaoğlu ; kontrol M. Âkif Aydın – Mehmet Akman – Feridun M. Emecen – İdris Bostan – Mehmet İpşirli. – İstanbul : Kültür AŞ, 2019.

167 s. ; 28 cm. – (Kadı Sicilleri Dizisi ; 49)
Dizin ve görseller (168-212 s.) bulut sisteminde.
Link: http://istanbulkadisicilleri.istanbul

ISBN 978-605-7864-07-9 (Tk)
ISBN 978-605-7864-60-4 (89.c)

İSTANBUL KADI SİCİLLERİ 89

İSTANBUL MAHKEMESİ

147

NUMARALI SİCİL

(H. 1241-1242 / M. 1826)

PROJE YÖNETMENİ

M. ÂKİF AYDIN

EDİTÖR

COŞKUN YILMAZ

İSTANBUL BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ

KÜLTÜR A.Ş.

MEDİPOL İSTANBUL MEDİPOL ÜNİVERSİTESİ

İSTANBUL KADI SİCİLLERİ 89

İSTANBUL MAHKEMESİ

147

NUMARALI SİCİL

(H. 1241-1242 / M. 1826)

PROJE YÖNETMENİ

M. ÂKİF AYDIN

EDİTÖR

COŞKUN YILMAZ

ÇEVİRİ YAZI / MUKABELE

FATMA ZEHRA BEYAZ – FİKRET SARICAOĞLU

SON OKUMA

M. ÂKİF AYDIN – FİKRET SARICAOĞLU

SON KONTROL

M. ÂKİF AYDIN – FERİDUN M. EMECEN

İDRİS BOSTAN – MEHMET İPŞİRLİ

İ Ç İ N D E K İ L E R

TAKDİM 9

İMLA KURALLARI 15

İSTANBUL MAHKEMESİ 147 NUMARALI SİCİL 19

KONU BAŞLIKLARI 23

METİN 33

İSTANBUL KADI SİCİLLERİ
TAKDİM

M. ÂKİF AYDIN

Osmanlı devletinin din, dil, etnik yapı ve kültür bakımından homojen olmayan bir bölgede altı asır ayakta kalmasının şüphesiz askerî, idarî, iktisadî, sosyal, kültürel ve demografik birçok sebebi vardır. Dünya tarihinde çok sık rastlanmayan böyle bir başarıyı tek bir sebeple açıklamak mümkün değildir. Bu başarının altında diğer faktörlerin yanı sıra Osmanlı yönetim ve hukuk anlayışının da önemli bir yeri vardır. Çünkü bu yönetim ve hukuk anlayışı sebebiyledir ki Osmanlı devleti hem Avrupa, Asya ve Afrika'da süratle büyüyebilmiş ve hem çok farklı milletleri bu geniş topraklar üzerinde uzun yıllar barış içinde bir arada tutabilmiştir. Osmanlı araştırmalarının en önemli fakat şimdiye kadar gerektiği kadar ilgi çekmemiş alanlarından birisinin Osmanlı hukuku olduğunu söylemek gerekir. Osmanlı hukukunun ve yönetim anlayışının en önemli bilgi kaynaklarından birisi ise şüphesiz sayıları on binleri aşan kadı sicilleridir.

Osmanlı kadı sicilleri sadece hukuk tarihi bakımından değil, Osmanlı devletinin sosyal, siyasî, iktisadî ve kültürel tarihi bakımından son derece önemli bir kaynaktır. Zira bu defterlerde biz sadece mahkemeye intikal etmiş hukuki ihtilafları değil, vergi kayıtlarını, vakıf şartnamelerini, bağış, kira, satış, ödünç gibi her türlü hukuki işlemleri, pazarlarda satılan ürünlerin ve ticarî malların listesini, fiyatlarını, ölen kimselerin geride bıraktıkları terekeye dâhil olan eşyayı, bunların mirasçılar arasındaki taksimlerini, kamu binalarının imar veya tamir bilgilerini, meslek kuruluşlarının faaliyetlerini, esnafın tabi olduğu standartları, evlenme ve boşanma kayıtlarını, merkezden gelen ferman ve hükümlerin sûretlerini, hâsılı Osmanlı siyasî, idarî, iktisadî ve sosyal tarihinin zengin bir fotoğrafını bulmaktayız. Bu defterlerde açıkça görülmektedir ki kadı sadece bir yargıç değil, yerine göre mahallin idarî ve mülkî amiri, yerine göre vergi müfettişi veya noter

yahut da Osmanlı ordusuna lojistik destek sağlayan bir askerî görevlidir. Bu bilgileri bu çeşitlilik ve zenginlikte hiçbir tarih kitabında, hatırat yahut seyahatname türü eserlerde ve arşiv belgelerinde bulamayız.

Aslında sicillerin bu özellikleri tarihçiler başta olmak üzere Osmanlı araştırmaları alanında çalışanlar tarafından bilinmekte ve kullanılmaktaydı. Ne var ki bu sicillerin önceleri Başbakanlık Osmanlı Arşivi ve İstanbul Müftülüğü Şer'iyye Sicillerinin yanı sıra Topkapı Sarayı'nda, çeşitli müzelerde dağınık halde bulunması bu kullanımı zorlaştırmaktaydı. Üstelik bu sicilleri aslî metinlerinden okumak belli bir uzmanlığı gerektirdiği için bunlardan yararlanmak bu sebeple daha da sınırlı kalmaktaydı. Önce bu siciller isabetli bir kararla Kültür Bakanlığı'na bağlı müzelerden Başbakanlık Osmanlı Arşivi'nde toplandı. Sonra da bunların elektronik kopyaları hazırlanarak bunlara ulaşım imkânı artırıldı. Öte yandan İstanbul'da bulunan İslam Araştırmaları Merkezi (İSAM) gerek Türkiye'de bulunan gerekse Türkiye dışındaki Osmanlı coğrafyasında yer alan şehirlere ait kadı sicillerinin elektronik kopyalarını sağlayarak araştırmacıların istifadesine açtı. Böylece Osmanlı devletine ait toplam 25 bin kadar kadı sicilinin elektronik kopyalarına araştırıcıların kolaylıkla ulaşması imkan dahiline girdi. Ne var ki bütün bunlara rağmen sicillerden yararlanma yine de sınırlı kalmaktaydı.

Bundan yaklaşık on yıl önce bu satırların yazarının İSAM başkanı olduğu dönemde önce Üsküdar Kadı Sicilleri'nin on defterini Latin harflerine çevirerek yayımlamak üzere harekete geçildi. Proje ilerlerken İstanbul 2010 Avrupa Kültür Başkenti Ajansı'nın desteğiyle çalışma daha da genişletilerek Üsküdar'a ilaveten İstanbul (Sur içi), Eyüp ve Galata kadı sicilleri de yayın programına alındı ve 2010-2012 yılları arasında 40 cilt halinde İstanbul Kadı Sicilleri yayımlanmış oldu.

Sevindirici diğer bir nokta ise İstanbul Kadı Sicillerinin yayımlanması diğer şehirlerin sicillerinin yayımlanması konusunda da teşvik edici olmasıydı. Bu sicilleri takiben aynı usullerle Diyarbakır Şer'iyye Sicilleri ve Diyarbakır'la ilgili Ahkam defterleri yayımlanmaya başladı. Keza üç cilt halinde Safranbolu Sicilleri yayımlandı. Buna yayımlanan Karaman, Akşehir sicillerini de ekleyebiliriz. Böylece çok daha geniş bir coğrafyada kadı sicillerine dayanarak Osmanlı araştırmalarını zenginleştirmek imkanı doğmuş oldu.

Yayınlanmamış sicillerin en önemli zorluğu hiç değilse basit bir konu fihristinin dahi yapılmamış olmasıdır. Bu zorluğu bertaraf etmek için yayım-

lanan her cildin başına defterdeki ilam, hüccet, mâruz vs. kayıtlarının konu fihristi hazırlandığı gibi bütün kelimeleri içine alan çok farklı ve zengin bir indeks de CD olarak her cilde eklendi. Daha sonra yayımlanan bu 40 cildin elektronik kopyaları zengin indeksiyle birlikte İSAM tarafından internette herkesin kullanımına açıldı. Böylece binlerce kişi bu sicilleri görme, içini serbestçe tarama ve isterse kopyalama imkânına kavuşmuş oldu. Büyük bir memnuniyetle ifade etmeliyim ki bu yayımdan sonra birçok tez, kitap ve makalede İstanbul Kadı Sicilleri sıklıkla kullanıldı. Böylece bu siciller her alandaki Osmanlı araştırmalarında yayımlanmış bu siciller bu sayede daha önce hiç olmadığı kadar kullanıldı, araştırmalar zenginlik ve derinlik kazandı.

Yayımlanmış siciller mevcut en eski tarihli sicillerden başlayarak çoğunluğu on altıncı asra ait olmak üzere on yedinci asrın ortalarına kadar gelmişti. İBB Kültür AŞ bizden ısrarla sicillerin devamını da yapmamızı ve yirminci asrın başlarına kadar bu yayını getirmemizi istemişti. Aslında sicillerin çok kullanılmaya başlanmış olması da projede yer alanları bunu yapma konusunda teşvik etmekteydi. Ne var ki yine aynı İBB Kültür AŞ bizden bir İstanbul tarihi istemiş olduğu için sonraki yıllarda bu proje üzerinde çalışılarak bu satırların yazarının proje yöneticiliği ve Coşkun Yılmaz'ın editörlüğünde on ciltlik *Antik Çağdan XXI. Yüzyıla Büyük İstanbul Tarihi* bitirilip 2015 yılında yayımlandı. Bu eserin halen İngilizce tercüme çalışmaları devam etmektedir. Böylece yirminci yüzyılın başlarına kadar devam eden ve 60 ciltte tamamlanması planlanan İstanbul Kadı Sicilleri projesinin ikinci grubuna ancak sıra gelmiş oldu.

İstanbul mahkemelerine ait olup bugün elimizde bulunan ve sayıları 10 bini aşan kadı sicillerinin önemi şuradadır: İstanbul üç kıtaya yayılan bir imparatorluğun merkezi olmasının ötesinde bünyesinde dini ve etnik çeşitliliği de toplamış bir milletler mozaiğini de bünyesinde barındırır. Bizans döneminden intikal eden Hristiyan unsurların yanına fetihle birlikte toplanmaya başlayan Müslüman-Türk unsurlar ve İspanya başta olmak üzere Avrupa'dan göç etmek zorunda kalan Yahudiler üç imparatorluğa (Roma, Bizans, Osmanlı) merkezlik yapmış bu şehre ayrı bir çeşitlilik ve zenginlik kazandırmıştır. İstanbul sicilleri bu farklı din, dil, kültür yapısındaki insanlara Osmanlı yönetiminin ve mahkemelerinin nasıl bir yaklaşım sergilediğini ortaya koymaktadır.

İlk 40 ciltte olduğu gibi bu grup kadı sicilinin yayınında da Suriçi İstanbul, Üsküdar, Eyüp Galata ve bağlı mahkemelerinden defterler seçtik. Ancak

içerdiği hüküm zenginliği bakımından Osmanlı devletinin asıl yönetim yeri olan suriçi İstanbul mahkemelerinden defterlere daha fazla ağırlık verdik. Bu sayede bu defterlerin içerdikleri dava zenginliklerinin yanı sıra Çarşamba ve Cuma Divanlarında görülen davalarla ilgili daha çok kayıtlar bu ikinci seride yer aldı ve söz konusu divanların ele aldığı konular ve verdiği kararlar hakkında daha doğrudan bilgi sahibi olduk.

Bu ikinci gurup sicillerin yayını için M. Âkif Aydın, İdris Bostan, Feridun M. Emecen, Mehmet İpşirli ve Mustafa Oğuz'dan oluşan bir bilim kurulu oluşturuldu. Projenin editörlüğünü yine Coşkun Yılmaz üstlendi. Defterlerin yayımlanmasında öncekilerde olduğu gibi şöyle bir yol izlendi: Önce bir uzman defterin transkripsiyonunu gerçekleştirdi. Sonra bir tarihçi veya uzman ile orijinal metin ve Latin harflerine aktarılan metin karşılıklı mukabele edildi. Daha sonra elde edilen metin bir tarihçi ve daha sonra bir hukuk tarihçisi tarafından tekrar okundu. Her kontrol aşamasında tereddüt edilen kelimeler bilim heyeti tarafından asıl metinle karşılaştırıldı. Bu 60 sicillik seride önceki sicillere göre daha az sayıda Arapça kayıt var. Bu kayıtların tercümesinde çok aşırıya kaçmamak şartıyla o günün Türkçesi tercih edildi.

Defterler farklı kâtipler tarafından tutulduğu için yazıların okunabilirliği veya imla bakımından doğruluğu kâtiplerin yetişme seviyeleriyle yakından ilgilidir. Defterlerin zaman içinde yıpranmışlığı veya kâtiplerinin yazılarının düzgün olmayışı bazı kelimelerin okunmasını imkânsız kılmış veya güçleştirmiştir. Özellikle gayrimüslim isimler mahkeme kâtipleri tarafından nasıl zaptedilmişse o şekilde yazıya geçirilmiştir. Bu sebeple aynı ismin muhtelif defterlerde farklı şekillerde yazıldığı görülmektedir. Bunlar belirli ölçüde tevhid edildi. Aynı zorluk Osmanlı coğrafyasında yer alan köy isimlerinin imlasında da yaşandı. Okunmayan veya doğruluğunda tereddüt edilen kelimeler özel işaretlerle belirtildi. Defterlerin imlasında araştırmacılar ve Osmanlı tarihine merak duyanlar tarafından daha rahat okunmasını temin maksadıyla ağır bir transkripsiyon usulü benimsenmedi. Türkçede halihazırda kullanılan kelimelerde bugünkü imla tercih edildi. Diğerlerinde özellikle bir başka kelimeyle karıştırılma ihtimali olan sözcüklerde bunu önleyecek ölçüde bir transkripsiyon usulü benimsendi.

60 ciltlik bu ikinci seri İstanbul Kadı Sicillerinin yayımlanmasında çok değerli destekler gördük. Her şeyden önce bu projeyi bizden ısrarla talep eden dönemin İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanı Dr. Kadir Topbaş'a teşekkürü yerine getirilmesini bir görev telakki ederim. Aynı sıcak ilgiyi ve yakın desteği İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanı sayın Mevlüt Uysal'dan

da gördük. Kendisine müteşekkirim. Bu seri kadı sicillerini İstanbul Medipol Üniversitesi'nin değerli destekleriyle yürüttük. İstanbul Medipol Üniversitesi mütevelli heyeti başkanı Dr. Fahrettin Koca ve Üniversite rektörü Prof. Dr. Sabahattin Aydın'a özellikle teşekkür ederim. Keza bu projeye İBB Kültür AŞ Genel Müdürü Kemal Kaptaner ve eski genel müdürler Rıdvan Duran, Nevzat Kütük ve Sabri Dereli'nin desteklerini burada şükranla anmalıyım.

Toplamda 100 cilt olan bu büyük projenin hayata geçmesinde bilim heyetinin gerek sicillerin teker teker seçiminde gerek kontrolünde ve tashihlerde çok kıymetli katkıları olmasaydı bu proje hayata geçmezdi. Feridun M. Emecen, Mehmet İpşirli, İdris Bostan, Mehmet Akman, Erhan Afyoncu, Mustafa Oğuz ve Bilgin Aydın'a, metin kontrolü ve imla birliğini, indeksi, keza metinlerin transkripsiyonun yapan ve her birinin isimleri ilgili ciltte zikredilen uzman arkadaşlara, editör yardımcılarımıza, koordinatörümüze, sanat danışmanımıza, tasarımcımıza, fotoğrafçımıza da teşekkür ederim.

Bu çalışmanın gerçekleşmesinde baştan beri fedakârca çalışan editörümüz Coşkun Yılmaz'a teşekkür için ayrı bir sayfa açmalıyım. Osmanlı mahkeme defterlerinin orijinallerinin bulunduğu İstanbul Müftülüğü'nün katkıları bu ikinci seride de önemli bir yer tutar. Değerli bilim adamları Prof. Dr. Rahmi Yaran ve Prof. Dr. Hasan Kâmil Yılmaz başta olmak üzere İstanbul Müftülüğü Şer'iyye Sicilleri bölümü yetkililerine teşekkür ederim.

İşaretlerin Kullanımı:

- Ayn işareti başta başta kullanılmadı, diğer yerlerde; ortada ve sonda belirtildi (ta'yîn, mün'im gibi). Hemze işareti bu harfin kendisinin veya kendisinden önceki harfin cezimli olması durumunda kullanıldı (*mü'min / meş'ûm* gibi) bunun dışında kullanılmadı (*teemmül*) gibi.
- Arapça ve Farsça kelimelerdeki kaf ve gayn harflerinden sonra gelen uzatmalar a, i, u vokalleri üzerine (¯) işareti konularak; diğer harflerden sonra gelen uzatmalar ise a, i, u vokalleri üzerine (^) işareti konularak gösterildi, (kānûn, bâkī, gāib, *kādı* gibi).

Özel İsimlerin ve Yer İsimlerinin Yazılışı:

- Bilinen ve günümüzde kullanılan özel adlar günümüz imlasıyla, ancak Arapça aslındaki yumuşak ünlüleri Türkçedeki sert ünlülere dönüştürülmeden (*Abdurrahman, Halil, Nuri, Receb, Behic, Hadice, Fuad* gibi); günümüzde kullanılmayan özel isimler ile içerisinde cezimli ayn, hemze veya harekeli ayn, hemze öncesinde cezimli harf bulunan isimlerde ayn ve hemzeler gösterilerek yazılmıştır (*Şeyḫnlillâh, Şücâ', Mü'min, Abdülmün'im, Abdülmu'tî, Ya'kub, Ca'fer Ṣa'ban* gibi).
- Bileşik adlar bitişik ve tiresiz olarak yazılacaktır (*Kıssahân, Aslıhan, Demirhan, Timurhan* gibi).
- Yer isimleri (*Gekvize (Gebze) hariç*) günümüzde kullanıldığı biçimde yazılmıştır. (Burusa >Bursa, Re'islü >Reisli, Çengerköy >Çengelköy, Tekvurdağı >Tekfurdağı, Şili >Şile,)

İmla ile İlgili Diğer Hususlar:

- Bazı Arapça kelimelerin sonlarındaki *yapma masdar* eki olan (*insaniyyet, mülkiyyet, emniyyet* gibi) veya *müennes nisbet halini* ifade eden (*zimmiyye, Nasrâniyye* gibi) aslı şeddeli olduğu halde Türkçede şeddesi pek telaffuz edilmeyen (*-iye*)

eklerinin yazımında yalın halde iken günümüzde kullanılan şekil (*zimmiye, Nasrâniye, insaniyet, mülkiyet, emniyet* gibi); terkip halinde ise (*-iyye*) şekli kullanılmıştır (*umûr-ı şer'iyye, techîzât-ı harbiyye, iltizâm-ı insâniyyet, kesb-i mâlikiyyet, tescîl-i vakfiyyet* gibi).

- Fiillerin yanı sıra, *yer* ve *yir* şeklinde farklı imlalarla yazılabilen bazı Türkçe kelimeler ile *tokuz, ata, tağ* şeklinde *tı* (ط) harfi ile yazılan kelimelerin yazılışında günümüz Türkçesinde kullanılan (*yer, dokuz, ada, dağ*) şekilleri esas alınmıştır.

- Millet, din ve dil isimleri büyük harfle (*Bosneviyyü'l-asl, Rusiyyü'l-asl, Türk, Arab, Hristiyan, Müslümân, Müslimîn, Yahudi* gibi); özel ad veya millet adı iken cins isme dönüşmüş isimler küçük harfle yazılmıştır (*arab (köle manasına), tatar (haberci manasına), mecidiye (para cinsi), selimî (para cinsi)* gibi).

- Birden fazla kelimeden oluşan yer ve müessese isimlerinde sadece birinci kelimenin ilk harfi büyük harfle (*Hizâne-i âmire* gibi) yazılmıştır.

- Özel isimlerden önce gelen meslek isimleri büyük harfle başlatılmıştır (Terzi Ali, Kasab Mustafa gibi).

- Masdar, fail ve sair kelimelerin harf-i cerle kullanıldığı, kefilu bi'l-mâl, gā'ibu ani'l-meclis gibi tamlamalarda kefil bi'l-mâl, gā'ib ani'l-meclis yazımları tercih olunmuştur.

- Arapça aslında iki ünsüzle biten (*hükm, vakf, fasl, asl, nefs* gibi) kelimeler yalın halde iken veya Türkçe ek aldığı durumlarda günümüz imlasına uygun biçimde (*hüküm, hükmü, hükümden/ fasıl, faslı, fasıldan/ vakıf, vakfı, vakıfdan/ asıl, aslı, asıldan/ nefis, nefsi, nefisden* gibi); terkip halinde ise Arapça asıllarına uygun olarak (*fasl-ı husûmet, hükm-i şerîf, vakf-ı mezkûr, asl-ı fermân, nefs-i Üsküdar* gibi) yazılmıştır.

- Arapça aslında son iki harfi sessiz olup günümüz Türkçesinde yalın halde iken ses ilave edilerek kullanılan (*vakf / vakıf, hükm / hüküm, neşr / neşir* gibi) kelimelerle Arapça aslında son iki harfi şeddeli olan (*zann, add, zamm* gibi) kelimeler Türkçe yardımcı fiille birlikte kullanıldıklarında asıllarında yazılı oldukları şekil Türkçe yardımcı fiille birleştirilerek (*vakfetmek, hükmetmek, neşretmek, zannetmek, addetmek, zammetmek* gibi); günümüz Türkçesinde yalın halde iken ses

ilave edilmeden kullanılan (*arz, ketb, sebt* gibi) kelimeler ise Türkçe yardımcı fiille birleştirilmeden (*arz etmek, ketb etmek, sebt etmek* gibi) yazılmıştır.

- Arapça aslında son harfi şeddeli olan bazı kelimeler yalın halde iken tek harfle yazılmıştır (hacc-hac, gıbb-gıb gibi).

Özel İşaretler:

- Metinde defterin fiziksel özelliklerinde dolayı okunamayan yırtık, kopuk, silik yerler (…) şeklinde; okunuşu tereddütlü kelimeler ? işareti ile; okunamayan yerler …? şeklinde; orijinal metinde kâtip tarafından boş bırakılmış yerler ( ) şeklinde gösterilmiştir. Üzeri çizilerek iptal edilmiş kelime veya cümleler << >> işareti içinde yazılmış; sehven mükerrer yazılan kelimeler ise yazılmamıştır.

- Özellikle XIX. yy. ve sonrası döneme ait bazı defterlerde, kayıtların sağ veya sol taraflarında bulunan konu başlığı niteliğindeki derkenarlar ilgili olduğu kaydın baş tarafına italik olarak yazılmıştır.

Ay Kısaltmaları:

M. Muharrem

S. Safer

RA. Rebîʿülevvel

R. Rebîʿülâhir

CA. Cemâziyelevvel

C. Cemâziyelâhir

B. Receb

Ş. Şaʿban

N. Ramazan

L. Şevval

ZA. Zilkaʿde

Z. Zilhicce

İSTANBUL MAHKEMESİ 147 NUMARALI SİCİL

COŞKUN YILMAZ

İstanbul Kadılığı, payitaht kadılığı olarak Osmanlı kadılıkları arasında en önemlisi ve ayrıcalıklısıydı. İstanbul'un fethiyle birlikte kurulmuş olup mevleviyet kadılıklarının en yükseği idi. Her Çarşamba günü, Eyüp, Üsküdar ve Galata kadılarıyla birlikte Divan toplantısına katılır ve kendi bölgesiyle ilgili davalara bakarlardı. İstanbul kadısı, kazaskerler İstanbul dışında olduğu zamanlar onlara vekaleten davaları dinlerdi.

XVI. yüzyılın ikinci yarısında, zamanla görevlerinin artması, kış şartlarının zorluğu, hukuki problemlerin bir an önce halli, halkın mahkemeye ulaşımında kolaylık sağlamak için İstanbul kadısına mahkeme açma ve nâip tayini yetkisi verilmiştir. İstanbul kadısının idari görevlerine vekalet eden nâiplerin yanı sıra sur içinde nâipler vasıtasıyla görev ifa eden 4 mahkeme daha bulunmaktaydı. Bunlar; Mahmud Paşa, Ahi Çelebi, Balat ve Davut Paşa mahkemeleri idi. İSAM-İstanbul 2010 Avrupa Kültür Başkenti Ajansı işbirliğiyle yürüttüğümüz 40 Ciltlik İstanbul Kadı Sicilleri Projesi kapsamında bu nâipliklerden Balat'ın 2 numaralı sicili daha önce yayımlanmıştır. Bu seri içerisinde ise dört mahkemenin ilk defterleri başta olmak üzere bazı sicillerinin yayımı planlanmıştır.

İstanbul Kadılığı'nın çok geniş yetki ve görevleri vardı. İstanbul kadıları kaza yetkilerinin yanı sıra İstanbul'un ticari, iktisadî faaliyetlerinin organizasyonundan da sorumluydular. Fiyatları tespit ediyor, şehrin iaşesini takip ediyor, esnafla doğrudan ilgileniyorlardı. İmar işlerinin denetimi, asayişin temini, ücretlerin kontrolü, sefere çıkacak orducu esnafının tespiti, terekelerin taksimi, vakıflara nezaret gibi konular İstanbul kadısının sorumluluğundaydı. İstanbul Kadısı'nın konumu ve yetkisi mahkeme defterlerine de

yansıdığından İstanbul sicilleri konu ve mahiyet bakımından diğer sicillerden çok daha zengindir. Ancak günümüze ulaşan İstanbul sicilleri ne yazık ki mahkemenin ilk dönemlerine değil, XVII. yüzyılın başlarına aittir. İstanbul Kadılığı'na ait 334 sicil bulunmaktadır. Kadılık 1836'da Bâb-ı Meşîhata taşındıktan sonra mahkemeye ait evrak ve sicillerin bir kısmı da muhafaza edildikleri yerlerden buraya nakledilmiştir. Sultan II. Abdülhamid'in emriyle, 1894'te Şeriyye Sicilleri Arşivi'nin bugünkü yerine (İstanbul Müftülüğü yanı) inşası ve mahkemelerin sicillerinin burada toplanması kararı üzerine diğer mahkemeler gibi İstanbul Kadılığı'nın sicilleri de bu arşive devredilmiştir.*

İSAM-İstanbul 2010 Avrupa Kültür Başkenti Ajansı işbirliğiyle yürüttüğümüz 40 Ciltlik İstanbul Kadı Sicilleri Projesi kapsamında 3, 12, 18 ve 24 numaralı siciller daha önce yayımlanmıştır.** İBB Kültür AŞ.-Medipol Üniversitesi işbirliği ile yürüttüğümüz bu proje kapsamında da bu defterle birlikte İstanbul Mahkemesi'ne ait 10, 19 (Kısmet-i Askeriye), 20, 22, 25, 33, 44, 56, 59 (Kısmet-i Askeriye), 78, 94, 97, 137, 138, 148, 154, 156, 172, 191, 211 ve 334 numaralı siciller hazırlanmıştır.

İstanbul Mahkemesi 147 Numaralı Sicil, 3 Şevval 1241-3 Muharrem 1242/11- Mayıs 1826-7 Ağustos 1826 tarihleri arasındaki kayıtları ihtiva etmektedir. Defterde 10 Cemaziyelâhir 1241/ 20 Ocak 1826 tarihli bir kayıt yer almaktadır. Ancak tek olması nedeniyle defterin tarihlendirilmesinde esas alınmamıştır. Defterde ilk kayıt 23 Şevvâl 1241 tarihlidir. Ancak ilerleyen sayfalarda karşımıza daha erken bir tarih 3 Şevvâl 1241 tarihi çıkmaktadır (4a-1). Sicilde tarihler kronolojik bir sıra takip etmemiş, takdim ve tehirler yapılmıştır. Sicilin kapağındaki *"Devletlü inâyetlü atûfetlü el-Hâc Mehmed Sâdık Efendi hazretlerinin huzûrlarında olan ikinci i'lâm sicill-i mahfûzlarıdır"* ifadesinden anlaşılacağı üzere bu tarihte İstanbul kadısı el-Hâc Mehmed Sadık Efendi'dir. Bu defter de onun ikinci sicilidir. Kapak ifadesinin altında ise derkenar tarzında *"1241 ve 1242 senelerinin İ'lâmât-ı İstanbul Kadılığı, döşemeci esnâfına dâir nizâm ilâmı ve sicillât dahi vardır"* kaydı yer almaktadır.

---

* Metni okuyan M. Âkif Aydın Hocam'a, katkıları için Coşkun Ünsal ve Serkan Osmanlıoğlu'na teşekkür ederim.
Bilgin Aydın ve dğr., *İstanbul Şer'iyye Sicilleri Vakfiyeler Kataloğu*, Ankara 2015, s. 33-36.

** http://www.kadisicilleri.org/

Sicilde toplam 142 kayıt bulunmaktadır. Her kaydın özet şeklinde bir başlığı çıkarılmış ve bunlar derkenar şeklinde dikey kayıtların kenarına yazılmıştır. Metin içerisinde bu özetler italik olarak dizilerek derkenar oluşlarına dikkat çekilmiştir.

1826 yılı, Osmanlı Devleti'nin uzun tarihinde önemli zaman dilimidir. Çünkü Sultan II. Mahmud tarafından yeniçerilik kaldırılmıştır (11 Zilkade 1241 / 17 Haziran 1826). Bu sicilin yayınlanmasının önemli bir nedeni ise yeniçeriliğin kaldırılmasının kadı sicillerindeki yansımasını ortaya koymaktır. Bu nedenle tek defterle yetinilmemiş, İstanbul Mahkemesi 147 numaralı sicili takiben, İstanbul Mahkemesi 148 numaralı sicilin yayını da kararlaştırılmıştır. Yeniçeriliğin kaldırılışı ve sonrası, defterin kayıt tarihlerine denk düşmektedir. Hatta en sıcak dönem bu sicilin tarihiyle örtüşmektedir. Ancak konuyla ilgili hüküm sayısı ne yazık ki çok azdır. Bunlardan birisi Eminönü'nde Yeniçeri Ocağı'nın koruması altında fermana rağmen satış yapan altı tane sebzeci dükkanın, ocağın kaldırılması ile birlikte yıkılması (19b-2), diğer ikisi de Kadırga Limanı yakınında Nahılbend civarında ikamet eden isyanın elebaşlarından Nahılcı Mustafa'nın karısının (21a-2) yine bu asiyi evinde saklayan Kadırga Limanı yakınlarındaki Nahılbend civârındaki Kâtib Sinan Mahallesi sakinlerinden Revnak bt. Abdullah'ın bu suçundan dolayı mahalle sakinlerinin isteği doğrultusunda mahalleden çıkarılmasıdır (25a-2). Konuyla ilgili kaydın azlığına rağmen mevcut kayıtlarda yeniçeriler için *"tâife-i gayrı hâife-i yeniçeriyân"*, *"havene-i yeniçeriyân"* *"sahîfe-i rûzgârdan nâm ve nişânlarının mahv ve ilgā"* ifadeleri yeniçerilere duyulan öfkeye işaret etmektedir. İstanbul Mahkemesi 147 Numaralı Sicil'de yeniçerilerle ile ilgili kayıtların azlığında sürecin devamı da etkili olmalıdır. Olayın sıcaklığından kurtulup mahkeme kayıtlarına yansımasının zamana duyduğu ihtiyaç etkili olmuştur. Nitekim 148 numaralı defterde bu konuyla ilgili daha fazla kayıt bulunmaktadır.

Defterde dönemle ilgili zikredilmeye değer bazı kayıtlar bulmak da mümkündür. Bu minvalde II. Mahmud döneminin önemli siyasi olaylarından Mora ve Sakız isyanları da mahkeme kayıtlarına esir düşme ve esirken kaçma olayları üzerinden yansımıştır (30a-1, 33a-1). Sicilde yer alan, Kurban Bayramı'nda bütün cami ve mescid minarelerinin kandillerle aydınlatılmasına dair hatt-ı hümâyûn (22a-1) ise Ramazan hilali, mübarek gün ve gecelerin tespitinin mahkemece takibi, bu gün ve gecelerin ihyası, tanımlanması açısından önemlidir.

İstanbul Mahkemesi 147 Numaralı Sicil'in en yoğun konusunu 31 hükümle alacak, verecek, borç meselesi oluşturmaktadır. Bu meseleyi 17 kayıtla gedik devri, iptali ve nakli meselesi takip etmektedir. Diğer konular ise kusurları nedeniyle esnaf teşkilatından, ikamet ettikleri mahalleden çıkarılma, kira zammı, akdi, feshi, boşanma, nafaka, kefalet, vasi tayini, vazife tevcihi veya ibkası, ihtida, hınta fiyatı (5 tane) tespiti, kilitli odaların açılması, narh belirlenmesi, iskelelerden kalkan ve iskelelere gelen gemiler, nakledilen gıda maddeleri gibi meselelerdir.

Sicil, ihtiva ettiği kısa tarih aralığına rağmen İstanbul ve Osmanlı tarihine dair önemli bir mahiyet arz etmektedir. İstanbul Mahkemesi 147 ve 148 numaralı sicillerin birlikte değerlendirilmesi, dönemle ilgili tamamlayıcı bilgiler vermesi açısından son derece önemlidir.

KONU BAŞLIKLARI

1 [1b-1] Mîrî ambarlarından ekmekçi esnafına hubûbât dağıtılması ve fiyatlarının tespiti / 35

2 [1b-2] El-Hâc Ahmed Efendi'nin boşadığı Şerife Rukiye Hanım'dan eşyasını kendi evine naklini istediği / 36

3 [2a-1] Tavit v. Rafael'in kazzaz gediğini, İsak v. Matatya'ya devrettiği / 37

4 [2a-2] Avram v. Yuvan'ın kazzaz gediğini, Mişon v. Avram'a devrettiği / 38

5 [2b-1] Dersiâm Mehmed Esad Efendi'nin, evi önündeki ekmek tablasının kaldırılmasını talep ettiği / 38

6 [2b-2] Avanes v. Agop'un kazzaz gediğini, Aleko v. Panayot'a devrettiği / 39

7 [3a-1] Hasan Ağa b. Mustafa'nın Sultan odalarında bulunan iki oda gediğini Hüseyin Beşe b. Hasan'a devrettiği / 40

8 [3a-2] İmam Ali Hanı'nda, kiracı olduğu odayı kilitleyip ortadan kaybolan Kakmacı Nikogos'un, odasının kilidinin açıldığı / 41

9 [3b-1] Simon v. Yakomi'nin on yaşında ihtidâ edip İslâm dinine girdiği / 41

10 [3b-2] Eski Beypazarı voyvodası es-Seyyid Mustafa Ağa b. Ali'nin, kaza voyvodası es-Seyyid Mehmed Ağa b. Ali'den alacağı olduğu iddiası / 42

11 [4a-1] Kantar Emini Mustafa Ağa b. Süleyman'ın, Trabzonlu Cömertoğlu Mustafa Ağa b. Ali'den aldığı cariyenin kusurlu olduğunu iddia ettiği / 43

12 [4a-2] Eskisaray teberdârlığından çıkma Mehmed Efendi'nin vakfiyesinin Haremeyn muhasebesine kaydettirildiği / 44

13 [4b-1] İran tüccarından Zencânî Zeynelâbidin'den kiraz çubuğu alan Uzun Mehmed Ağa b. Salih'in çubukları iade etmek istediği / 45

14 [5a-1] Havyarcı Kaplan v. Yorgi'nin Şerbetçi Kostandi v. Vasil'e olan borcunu ödeyemediğinden hapsedildiği / 46

15 [5a-2] el-Hâc Hüseyin Ağa b. Hasan'ın, es-Seyyid Hüseyin Çavuş b. Mehmed Emin'de alacağı olduğu / 47

16 [5b-1] el-Hâc Halil Ağa b. el-Hâc Ahmed'in es-Seyyid Mehmed Eşref Usta'ya verdiği sözlü ortaklık vaadinin geçersiz olduğu / 48

17 [6a-1] Kazzaz esnafından Mühtedî Mehmed'in, söz konusu esnafın bünyesinden ihrac edildiği / 49

18 [6a-2] Azime Hatun'un, kiracıları es-Seyyid Mehmed b. el-Hâc Ahmed ve Ahmed b. Hasan'ın kirasına zam yapmak istediği / 50

19 [6b-1] Viyana tüccarından Alâiyeli es-Seyyid Yusuf'un, ortağı es-Seyyid Ahmed Ağa ile alışverişlerinin muhasebe edildiği / 52

20 [8b-1] Kayseri eşrafından Zennecizâde es-Seyyid Ali Ağa'nın, halasının kızı Fatma Hanım'dan alacağı olduğu / 56

21 [8b-2] Destârî Ömer Ağa'nın yanmış han arsasındaki kasap dükkânı gediğinin başka bir yere nakledildiği / 57

22 [9b-1] Şerife Nefise Hanım'a, Beylikçi Hacı Mustafa Çeşmesi Vakfı mütevelliğinin tevcih edilmesi / 59

23 [9b-2] Mühtedî Mehmed Edhem b. Abdullah'ın, ihtidasından evvel Aleniko adlı kadına borç verdiği iddiası / 59

24 [9b-3] es-Seyyid Mehmed Emin Ağa, es-Seyyid Halil Ağa ve anneleri Şerife Fâtıma Hatun'un nalband dükkânlarında kiracı İbrahim Usta'nın az kira verdiğini iddia ettikleri / 60

25 [10a-1] Fâtıma bt. Mehmed'in evinin yarısını şartlı olarak Şerife Zeliha bt. es-Seyyid Mehmed ile kocası Çalık Mehmed Beşe'ye devretmesinin geçerli olmadığı / 61

26 [10a-2] Kosta v. Andreya'nın, çayırdan bozma tarlasına, Yorgi v. Kosti, Nikola v. Yorgi ve Panayot v. Yani adlı bahçıvanların müdahale ettikleri / 62

27 [11a-1] Leblebicioğlu Hüseyin Beşe b. Abdüllatif'in, kiracısı Yanto v. Avram'dan alacağını taleb ettiği / 64

28 [11b-1] Kuyumcu Altıparmak Kosti'nin, Mercan Hanı'ndaki dükkândaki hakkını, Acî Nişan'a devrettiği halde dükkânı boşaltmadığı / 65

29 [12a-1] Halep tüccarından Harîrîzâde el-Hâc Mehmed Ağa b. el-Hâc Taha'nın, İstanbul tüccarından Fesçi Ebu İshak Mehmed Ağa b. Mehmed'den aldığı feslerin bedelini talep ettiği / 66

30 [12b-1] Lidorya bt. Yoseb'in Beyoğlu Hüseyin Ağa mahallesindeki evini, borç karşılığında Emine Hatun'a devrettiği / 67

31 [13a-1] Keresteci esnafından Agop ile ortağı ve kardeşi Mıgırdiç'in, Emtia Gümrüğü kâtiblerinden Ebûbekir Efendi'den alacağı olduğu / 69

32 [13a-2] Hassa hasekilerinden Mehmed Said Ağa b. el-Hâc Ali'nin vakıf tütüncü dükkânın yanması sebebiyle dükkân arsasına başka bir akar inşa etmek istediği / 70

33 [13b-1] Uzunçarşı Tomruk Sokak mahallesinde ikamet eden el-Hâc Hasan Ağa ile hanımı Şerife Fâtıma bt. Mehmed'in, mahallelinin şikâyeti ile mahalleden çıkarıldıkları / 71

34 [14a-1] Mîrî anbarlarından ekmekçi esnafına hubûbât dağıtılması ve fiyatlarının tespiti / 72

35 [14a-2] Balat'ta Ayasofya-i Kebîr Vakfı'na ait kahve dükkânın yeniden inşası sırasında yola çıkmalar yapılması sebebiyle dava edildiği / 72

36 [14b-1] Şerife Zübeyde bt. Mehmed'in, evinin karşısına Berber Agop v. Haçador ile eşi Lusyen bt. Sergiz'in inşa ettiklerin evin üst kat penceresini kapattırmak istediği / 74

37 [15a-1] el-Hâc Mehmed Kaptan b. Hasan'ın, Süleyman b. Mehmed'e bedelsiz olarak verdiği cariyeyi, Süleyman b. Mehmed'in sattığını iddia ettiği / 75

38 [15a-2] Tahtakale'de Katır Hanı karşısında sabuncu dükkânının, tuhafçı dükkânına çevrildiği, sabunun İstanbul'a çok gelmesi ile tekrar sabuncu gediği verildiği / 76

39 [15b-1] Ayavansaray'da turşucu Kirkor v. Takfor'un, Hüseyin Usta b. Halil'i kendi dükkânı yakınında turşucu dükkânı açtığını şikâyet ettiği / 78

40 [16a-1] Ekmeğe on dirhem zam, koyun etine bir para indirim yapıldığı / 79

41 [16b-1] Mîrî ambarlarından ekmekçi esnafına hubûbât dağıtılması ve fiyatlarının tespiti / 79

42 [16b-2] Yedikule haricinde birinci salhaneye bağlı olan Yani v. Dimitri'nin kasap dükkânı gediğini Halil Usta b. Süleyman'a devrettiği / 80

43 [16b-3] Yedikule'de Irgat Pazarı'ndaki fırın ve değirmen sahibi İbrahim b. Mustafa'nın sekiz adet beygirini Mehmed Said b. Osman'a sattığı / 80

44 [17a-1] Kasaplar Kethüdâsı el-Hâc Hasan Ağa b. el-Hâc Osman'ın, kasap dükkânlarındaki hisselerini Yani v. Tanaş'a devrettiği / 81

45 [17a-2] Değirmen taşlarını tamir ve imal eden döşemeci esnafı kalfalarının, ustalarının kendilerine tekrardan iş vermediğini şikâyet ettikleri / 82

46 [17b-1] Üsküdar Çengelköyü'nde değirmen mutasarrıfı es-Seyyid Mehmed İzzet Efendi b. Mehmed'in kiracıları zimmî ekmekçi ustalarının kirayı fazla bularak kira akdini feshettikleri / 84

47 [18a-1] Agop ve Haçador'un, ölmüş olan babaları Avadik'in Arnavud karyesindeki horasancı dükkânı gediğine ortak olduğunu söyleyerek gedikte hak iddia etmeleri / 85

48 [18b-1] es-Seyyid Abdullah'ın evini Kuruyemişçi Ahmed Ağa'ya devrederken aklının yerinde olmadığını iddia ettiği / 87

49 [19a-1] Kazzaz esnafından Mühtedî Mehmed'in; Kazzaz, Yağcı ve Simkeş esnafı kethüda ve ustalarının kendisini çarşıdan ihrac ettiklerini şikâyet ettiği / 88

50 [19a-2] Topçu Ocağı neferlerinden Manastırlı Ahmed b. İbrahim'in kaybettiği tüfeğini, Humabarahâne mühendislerinden Ahmed Nazif Kalfa b. Mehmed Said'de bulduğu / 89

51 [19b-1] Ortaköy'de attarlık yaparak geçimini temin eden Agisi'yi, diğer Yahudi tüccarların meslekten men etmek istedikleri / 90

52 [19b-2] Eminönü'nde Yeniçeri Ocağı'nın koruması altında fermana rağmen satış yapan altı adet sebzeci dükkânın, ocağın kaldırılmasıyla birlikte yıktırılarak ilga edildiği / 90

53 [20a-1] Bilecik kazasına bağlı Hân-ı Cedîd köyü imamı es-Seyyid Hüseyin Efendi b. Hüseyin'in, Bilecik voyvodasından kazanın gelirlerinde hakkı olduğunu iddia ettiği / 91

54 [20b-1] Koca Mustafa Paşa Camisi Hatibi Seyyid Mehmed Hâşim Efendi b. es-Seyyid Nûreddin Efendi'nin, vazifesini es-Seyyid Hâfız Mehmed Şerefeddîn Efendi b. eş-Şeyh Mustafa Efendi'ye devrettiği / 92

55 [20b-2] Mısır tüccarından Hafız Tahir Efendi b. Selim'in, İskenderiyeli ortağından aldığı Yemen kahvesini, Nemçeli Anaçbo Berirvici'nin İstanbul'a nakletmediğini iddia ettiği / 93

56 [20b-3] eş-Şeyh Süleyman Rüşdü Efendi'nin yedinde olan vakfiyenin ibkasının istendiği / 94

57 [21a-1] Takuhi bt. Artin'in, Beyoğlu'nda mutasarrıf olduğu evi, Anna bt. Kirkor ile kocası Kirkor v. Tavit'e devrettiği / 94

58 [21a-2] Kadırga Limanı yakınında Nahılbend civarında maktul Nahılcı Mustafa'nın karısının mahalleden ihracının istendiği / 95

59 [21b-1] Üsküdar'da Bulgurlu Mescid mahallesi sâkinlerinden Şerife Ayşe Suada bt. es-Seyyid İbrahim Edhem'in, kocasından muhâla'a yoluyla boşanması / 96

60 [21b-2] Kasap çırağı es-Seyyid Ahmed b. es-Seyyid Ahmed'in hancı Ebûbekir Ağa b. Mehmed'den alacağını talep ettiği / 97

61 [21b-3] Terkin edilmiş eksik kayıt (Sehv vâkı' olmağla hizb olunmuşdur) / 97

62 [21b-4] Fatih Camii civarındaki bakkal dükkânının ortaklarından Vasil v. Mihal'in, ortağı Karalim v. Apostol'e olan borcunu ödediği / 97

63 [22a-1] Kurban Bayramı'nda bütün cami ve mescit minarelerinin kandillerle aydınlatılmasına dair hatt-ı hümâyûn / 98

64 [22a-2] İbrail İskelesi'nden buğday, arpa, sade yağ, kereste vs. yüklenerek İstanbul'a gönderilen geminin salimen İstanbul'a ulaştığı / 99

65 [22a-3] Yorgi v. Avram'ın, ölümünden sonra ailesinin, Yorgi v. Avram'ın ortağı olan Yorgi v. Vasil'den alacakları olduğunu iddia ettikleri / 99

66 [22b-1] Zeliha Hatun'un, kocası kiler-i hassa bölükbaşılarından Şişman es-Seyyid Mustafa Ağa'nın, kiler-i hassa ağası Mehmed Memiş Ağa tarafından darb edildiğini ve bunun tesiriyle vefat ettiğini iddia ettiği / 101

67 [23a-1] Karagümrük civarında Debbâğzâde el-Hâc Hasan Mahallesi müezzini es-Seyyid Ali Molla b. es-Seyyid Salih'in mahalleden ihraç edildiği / 102

68 [23a-2] Terzi Sefer v. Hancı Kasbar'ın Şeyh Ferhad mahallesindeki evdeki hissesini Anna bt. Asvador'a devrettiği / 102

69 [23b-1] es-Seyyid Halil Ağa b. es-Seyyid İbrahim'in evinin duvarlarını yapan duvarcı ustalarının, Halil Ağa'da kalan alacaklarını alamadıkları / 103

70 [23b-2] Kiler-i hâssa ocağı neferlerinden Amasyevî İmamoğlu Hasan Ağa b. Hüseyin'in, Vartan bt. Kirah'a verdiği borç karşılığı zabtettiği dükkânı tahliyeye tenbih / 104

71 [24a-1] İstanbul cizyedârı Seyyid Ahmed Ağa'nın cizye evraklarını dağıtmaya başladığı / 105

72 [24a-2] Mehmed Ağa b. İbrahim'in, el-Hâc Süleyman Ağa b. Mahmud'dan aldığı cariyeyi, hastalandığını için iade etmek istediği / 106

73 [24a-3] Keresteci Oseb, Tülbetnçi Kegork ve Kürkçü Kirkor'un evleri ile Sünbül v. Nikola ile aralarında bulunan duvarın yıkılması / 106

74 [24b-1] Humbaracı Ocağı sipahilerinden Samakovlu Mustafa Kalfa b. Hüseyin'in, atını ekmekçi Samakovlu Ahmed Kalfa b. Mustafa'nın değirmenine emanet etmişken değirmene el konulduğu / 107

75 [24b-2] Ahmed b. Osman'ın hasmını mahkemeye getirtmesi gerektiği / 108

76 [24b-3] es-Seyyid Ahmed Ağa b. İsmail'in, komşusu es-Seyyid İbrahim Bey b. Hasan'ın evinin tuvaletinden kendi evine pis su aktığı / 108

77 [25a-1] Mîrî anbarlarından ekmekçi esnafına hubûbât dağıtıldığı / 110
78 [25a-2] Nahılcı Mustafa isimli eşkıyalık yapan yeniçeriyi evinde saklayan Revnak bt. Abdullah'ın mahalleden ihracı / 110
79 [25a-3] Küçük Atik Ali Paşa Camii imam evinin sahipliği iddiası / 110
80 [25b-1] Matbah-ı Âmire'de Türlücü Süleyman Ağa b. Rüstem'in, Ali Ağa b. Ebî Bekir'den alacağı olduğu / 113
81 [25b-2] Tütün tüccarı Cömerdoğlu Halil b. Mustafa'nın, Tütüncü Arakil v. Sergiz'e sattığı tütününün kalan parasını istediği / 113
82 [26a-1] Mariko bt. Françesko'nun Galata'da Perşembe Pazarı'ndaki evinin kiracısı İngiliz Magri Mikelli'de alacağı olduğu / 114
83 [26b-1] es-Seyyid Ahmed Kadı Bey'in Larende'deki vakıf tevliyetinin ibkası talebi / 116
84 [26b-2] Nalbur Mehmed Said Ağa b. İbrahim'in vefat etmesi ile Değirmen Hanı'ndaki gediğinin hanımı ve kızlarına miras kaldığı / 116
85 [27a-1] Mustafa b. İsmail'in, Hanife bt. Ahmed'den muhâla'a yoluyla boşandığı / 117
86 [27a-2] es-Seyyid Mustafa Bey b. Cafer'in oğlunun, babasının Nikola v. Yani'deki alacağını erteleyip taksitlendirdiği / 118
87 [27a-3] Takuhi bt. Artin'in Beyoğlu'ndaki evini, Anna bt. Kirkor ile kocası Kirkor v. Tavit'e devrettiği / 118
88 [27b-1] Agop v. Ohannes'in kaybettiği kesesini bulan Hristo v. Kostandi ile anlaştığı / 119
89 [27b-2] Varosçu esnafının yedi yıllık hesaplarının görüldüğü / 120
90 [28a-1] Hafız Mehmed Hayrullah Efendi b. Hafız Mustafa ile zevcesinin kahve dükkânı gediğini feshettikleri / 121
91 [28b-1] Hoylu Mehmed b. el-Hâc Abdullah'ın, Tütüncü Bogos v. Avanes'ten aldığı yedi yüz miskal gül yağının sahte olduğu / 122
92 [28b-2] Hatice bt. Abdullah'ın, Yağlıkçı Dellali Mehmed b. Ömer'de olan 800 kuruş alacağında 300 kuruşa sulh oldukları / 122
93 [28b-3] Mîrî anbarlarından ekmekçi esnafına hubûbât dağıtılması ve fiyatlarının tespiti / 123
94 [29a-1] Mestçi es-Seyyid Osman Ağa'nın, kahve dükkânı eşyasını es-Seyyid Halil b. Mehmed ile zevcesinden gedik olmak şartıyla aldığı / 123
95 [29a-2] Havva bt. Abdullah için boşandığı Hasan b. Mehmed üzerine iddet nafakası takdiri / 124
96 [29a-3] Kanbur Hanı'ndaki on adet odayı kilitleyip memleketlerine giden kiracıların, odalarının açıldığı / 125

97 [29b-1] Abdülhalim Efendi b. Mustafa'nın, Kuyumcu Simon v. Apik'e bir hançer sipariş ettiğini iddia ettiği, Kuyumcu Simon'un iddiayı reddettiği / 126

98 [29b-2] İsak v. Yako'nun, enfiyeci dükkânını gediği ile birlikte berber Ali Usta b. Mehmed Salih'e satmak istediği / 126

99 [30a-1] Feleknaz bt. Abdullah'ın, Mehmed Şerif Ağa elindeki oğlunun serbest bırakılmasını istediği / 128

100 [30b-1] Yagop v. Karabet'in, Osman b. Abdullah'tan 300 kuruş borç alan Manok v. Karabet'e kefil olduğu / 129

101 [30b-2] Gedikpaşa'daki berber dükkânının gedik senedini kaybeden Ârif Usta b. es-Seyyid el-Hâc Halil'in, yeniden gedik senedi talep ettiği / 129

102 [30b-3] Haseki İbrahim Ağa'nın, evinin altındaki yağhane gediğinin başka bir yere nakledilmesini istediği / 130

103 [31a-1] Tütüncü Barsıh v. Ohan'ın alacak davasında sözlü olarak kefâletin geçerli olmadığı / 132

104 [31b-1] Çamlıca suyu satan esnafın, kendilerine es-Seyyid Mehmed Ağa'nın kethüda nasbedilmesini talep ettikleri / 132

105 [31b-2] es-Seyyid Mustafa b. Yusuf'un, Yuna v. Kostandi'de kalan 450 kuruş alacağını talep ettiği / 133

106 [31b-3] Mustafa Çavuş b. Mehmed'in Hristo v. Niko'da alacağı olduğu / 133

107 [32a-1] el-Hâc Mehmed Ağa b. Hüseyin'in uncu değirmenindeki hissesini, Mehmed Atâullâh Efendi'ye devrettiği / 134

108 [32b-1] Tütüncü Eğinli Bogos v. Agop'un mirasçılarının tütüncü dükkânını Tütüncü Agop v. Minas'a devrettikleri / 135

109 [32b-2] Hatab emininin, Sâbık Anadolu Valisi Derviş Paşa'nın muhallefâtından satın aldığı çenber sefinesi için kendisine mülkname verilmesini istediği / 137

110 [33a-1] Sakız Adalı bir babanın, adada çıkan isyan sırasında esir düşen kızının Kara Mehmed b. Ahmed'in elinde olduğunu iddia ettiği / 137

111 [33a-2] Fesçi Süleyman Ağa b. el-Hâc Kasım'ın, Bafralı Mehmed b. İbrahim'den alacağını talep ettiği / 138

112 [33a-3] Manisa'daki Halîme Hatun vakfı mültezimlerinin, Vakıf bünyesinde görev yapanların maaşlarını noksan ödedikleri / 139

113 [33b-1] Toros v. Serovpe'nin Pandeli v. Aleksi'de 283 kuruş alacağı olduğu, tarafların 80 kuruşa sulh oldukları / 140

114 [33b-2] Ali Çavuş b. Mehmed'in evinin altındaki tütüncü dükkânında kiracı olan Avanes v. Bedros'dan tütüncü gediğini başka bir yere nakletmesini istediği / 140

115 [34a-1] el-Hâc Mehmed Ağa b. Mehmed'in bir adet Yağlıkçı ve Keseci dükkânındaki hissesini zevcesi Fatma bt. İbrahim'e devrettiği / 141

116 [34a-2] Timur Bey'in, el-Hâc Mustafa Mestan Ağa b. Mehmed Halil'de kalan 3250 kuruş alacağını talep ettiği / 142

117 [34b-1] Ayşe bt. Murâd'ın, dükkân sahibi Hasan Ağa'nın, eşini dükkândan çıkarmasına itiraz ettiği / 143

118 [34b-2] Mustafa Sıdkî Efendi b. el-Hâc Mehmed'in Efdalzade mahallesindeki bostan ve odadaki kiracısı Yusuf b. Talib'in kira akdini feshettiği / 144

119 [35a-1] Abdülkadir b. el-Hâc Süleyman'ın Galata'daki mahzenini Şerife Hanife bt. el-Hâc Yakub'un zabtettiği / 145

120 [35b-1] Ulayıcı esnafının ustaları ile es-Seyyid Mehmed Tahir Usta b. Mehmed'in anlaşmazlığa düştükleri / 146

121 [35b-2] Hasan Efendi'nin, es-Seyyid Hüseyin Çavuş b. Mehmed Emin'den bir cariye alıp ücretinde anlaşmazlığa düştükleri / 146

122 [36a-1] Panayot v. Yanaki'nin, ev inşa ettiği Nefise Hanım bt. İsmail'den alacağını talep ettiği / 147

123 [36b-1] Sivasî Çukadar Mehmed Ağa b. Hasan'ın alacaklılarının, borcunu erteleyip taksilendirdikleri / 148

124 [36b-2] Çukadar Sivaslı Mehmed Ağa b. Hasan'ın alacaklılarının borcunu erteleyip taksitlendirdikleri / 149

125 [37a-1] Kürkçü esnafından Kirkor v. Artin'in, Kahveci Selim Ağa b. İbrahim zimmetinde 114 kuruş alacağı olduğunu iddia ettiği / 150

126 [37a-2] Tarakçılar Çarşısı'nda bulunan kalpakçı dükkanının vakıf mütevellisi tarafından Serpohi bt. Avanes'e kiralandığı / 151

127 [37b-1] Ebûbekir Ağa b. Mustafa'nın, es-Seyyid Osman Ağa b. Osman'ın zimmetinde olan alacağını talep ettiği / 152

128 [37b-2] Andon v. Yani'nin Avanes v. Asvador'u silahla yaraladığı / 152

129 [38a-1] Molla Gürânî mahallesinden Ebûbekir Efendi b. Mehmed ile zevcesi Fatma bt. Abdullah'ın mahalleden çıkarıldığı / 153

130 [38a-2] Yoros nâhiyesindeki hamamın mütevellîsi tarafından İsmail Ağa b. Mehmed'e kiraya verdiği / 154

131 [38a-3] el-Hâc Mustafa Ağa b. Osman'ın, Abdi Ağa b. Mustafa'dan 200 kuruş alacağı olduğu / 155

132 [38b-1] Örücüler Çarşısı'ndaki dükkânını kilitleyerek başka bir diyara giden el-Hâc Mehmed Ağa'nın dükkânının açıldığı / 155

133 [38b-2] Kürkçü Vasil v. İstavri ve kardeşi Dimitri'nin, kiracıları olan Kaspar v. Melkon ile kira akdini feshettikleri / 156

134 [39a-1] Tütüncü Ahmed Ağa b. Mustafa ile Şerife Zeliha bt. el-Hâc Süleyman'ın, kiracıları olan es-Seyyid Süleyman ile kira akdini feshettikleri / 157

135 [39b-1] es-Seyyid Osman b. es-Seyyid Mehmed'in Çukurçeşme'deki kahve dükkânında kiracısı Hüseyin Ağa b. Osman ile kira akdini feshettiği / 158

136 [39b-2] Hasan Ağa b. Mehmed'in halefi el-Hâc Hüseyin Ağa'nın, Hasan Ağa'nın nakit, hayvan ve eşyasını zabtettiği / 159

137 [40a-1] Boğasıcı Anaştaş ve ortağı İstefan v. Mihal'in borçlarının taksitlendirildiği / 160

138 [40b-1] Kaptan Paşa'nın hazinedarı Ahmed Bey b. Hasan'ın eski vekilharcı Yorgi v. Kostandi'nin Ahmed Bey'den alacak iddiası / 162

139 [40b-2] Kuru kahveci esnafından es-Seyyid Mehmed Ârif Ağa b. es-Seyyid Mehmed ile Ahmed Ağa b. Salih'in ortaklık akdini feshettikleri / 163

140 [41a-1] Balmumcu esnafından İbrahim Ağa b. Hüseyin ile ortağı Seyyid Mehmed Şakir Ağa b. es-Seyyid el-Hâc Ahmed'in ortaklık akdini feshettikleri / 164

141 [41b-1] Manok v. Şahin'in, tülbentçi ve sair esnafa olan borçlarının esnaf tarafından ertelendiği / 165

142 [42a-1] Kâtib Muslihiddin Mescidi'ni zaviye ittihaz ederek namaz için izin vermeyen eş-Şeyh Abdullah Cemâlî Efendi'nin mahalleden çıkarılması talebi / 167

ÇEVİRİ YAZI

İSTANBUL KADI SİCİLLERİ 89

İSTANBUL MAHKEMESİ

147

NUMARALI SİCİL

(H. 1241-1242 / M. 1826)

[Dış Kapak]

Devletlü inâyetlü atûfetlü el-Hâc Mehmed Sâdık Efendi hazretlerinin huzûrlarında olan ikinci i'lâm sicill-i mahfûzlarıdır.

Fî 21 L sene 1241.

1241 ve 1242 senelerinin İ'lâmât-ı İstanbul Kadılığı,

Döşemeci esnâfına dâir nizâm i'lâmı ve sicillât dahi vardır?

1/147

147

[1a]

Memşâ kenîfi

varak 24

[1b]

Bismillâhirrahmânirrahîm

Fazîletlü inâyetlü el-Hâc Mehmed Sâdık Efendi Hazretlerinin ikinci vekāyi'-i i'lâm sicillidir.

Fî 21 L sene [12]41

1 [1b-1] Mîrî ambarlarından ekmekçi esnafına hubûbât dağıtılması ve fiyatlarının tespiti

Fiy'ât-ı Hınta

Sâdır olan fermân-ı âlîlerine imtisâlen sa'âdetlü Defterdâr Efendi bendelerinin işbu telhîsi mûcebince bu def'a mîrî ambarlarından memûrîn ma'rifetleriyle habbâzân esnâfına tevzî' ve i'tâ olunan on beş bin keyl zehâirin beş bin keyli Tekfurdağı hıntası olup beher keyli yüz elli beşer paraya ve iki bin beş yüz keyli kızılcası olan Arnavud hıntası olup beher keyli yüz elli ikişer paraya ve beş bin keyli kezâlik kızılcası olan karanu? hıntası olup beher keyli yüz kırk paraya ve iki bin beş yüz keyli kokoroz? olup beher keyli doksanar paraya ihbâr olunduğu İstanbul Mahkemesi'nden huzûr-ı âlîlerine i'lâm olundu.

Fî 21 L sene [1]241

2 [1b-2] El-Hâc Ahmed Efendi'nin boşadığı Şerife Rukiye Hanım'dan eşyasını kendi evine naklini istediği

Mazbata kaydı

Ma'rûz

Husûs-ı âtiyyü'l-beyânın mahallinde ketb ve tahrîri'çün savb-ı şer'-i enverden bi'l-iltimâs me'zûnen irsâl olan Kâtib es-Seyyid Mehmed Tahir Efendi İstanbul'da Lâleli Çeşme kurbünde Bodrum Câmi'i civârında Mesîh Paşa-yı Atîk mahallesinde vâkı' sâhib-i arzuhâl abacı esnâfından Yakub-zâde el-Hâc Ahmed Efendi b. el-Hâc Mahmûd'un menziline varıp mahalle-i mezbûre imâmı es-Seyyid Hâfız Ali Efendi b. Mustafa ve abacı esnâfının kethüdâsı Mehmed Tahir Efendi b. Abdullah ve Ma'den kalemi küttâbından es-Seyyid Mehmed Recâî Efendi b. Halil ve sâir cerîdede mazbûtu'l-esâmî müslimîn huzûrlarında ba'de akdi'l-meclis sâhib-i arzuhâl merkūm el-Hâc Ahmed Efendi tarafından husûs-ı âtiyü'l-beyânda vekîl olduğu Muhâsebe-i evvel kalemi kitâbetinden el-Hâc Hüseyin Efendi b. Mehmed ve Ma'den kalemi küttâbından Mustafa Fevzi Efendi b. Mehmed nâm kimesneler şehâdetleriyle ber-nehc-i şer'î [vekâleti] sâbit olan Dîvân-ı hümâyûn kalemi ketebesinden İsmail Efendi b. el-Hâc Halil nâm kimesne meclis-i ma'kūd-ı mezkûrda müvekkil-i merkūmun zevce-i medhûlün-bihâsı olup zâtı hâzirûn-ı merkūmûn ta'rîfleriyle mu'arrefe olan Nûr-i Osmânî Câmi'-i Şerîfi hatîbi es-Seyyid el-Hâc Mehmed Tahir Efendi kerîmesi Şerife Rukiye Hanım mahzarında mûmâ-ileyhâ Şerife Rukiye Hanım müvekkilim mezbûr el-Hâc Ahmed Efendi'nin beş yüz bir guruş mehr-i müeccel tesmiyesiyle zevce-i medhûlün-bihâsı olup lâkin müvekkilim merkūm el-Hâc Ahmed Efendi işbu târihden beş gün mukaddem İstanbul'da Haseki kurbünde Nevbahar mahallesinde vâkı' menzil derûnunda huzûr-ı müslimînde zevcesi mûmâ-ileyhâ Şerife Rukiye Hanım'ı talâk-ı selâse ile tatlîk etmekle işbu akd-i meclis-i şer'-i âlî olunan menzil derûnunda mevcûde mâlike olduğu eşyâsını mûmâ-ileyhâ Şerife Rukiye Hanım kendi menziline nakl ve tahliye eylemesi müvekkilim merkūmun murâdıdır dedikde ol-dahi müvekkil-i merkūm el-Hâc Ahmed Efendi zevc-i dâhili olduğunu ikrâr ve mâlike olduğu eşyâsından yün memlû beş minder ve Sakız Hatayîsi on dört yastık ve dört koltuk yastığı ve iki yüz yastığı ve üç şilte ve üç Hatayî mak'ad ve iki erkân minderi ve Selanikkârî bir Edirne keçesi ve iki kapı perdesi ve on bir elvân yorgan ma'a çârşeb ve bir sagīr yorgan ve def'a beş yüz yastığı ve beş baş yastığı ve iki basma döşek ve iki basma şilte ve bir tüysüz beyaz ihrâm ve bir kırmızı şilte ve biri yollu ve biri Selîmiye ve biri Hind sevâyisi ve biri gezi ve biri yazma basma ve biri oyalı ve ikisi tülbent cem'an sekiz entari ve biri boy biri nîm iki samur kürk biri boy biri nîm iki kakum kürk ve bir nîm elma kürk ve bir fermâyiş? şal ve bir bohça şal ve altı makrame ve iki havlu ve bir Mardinî işleme peşkir ve bir işleme sofra ve bir tennûr ve bir mangal tahtası ve bir sadefkârî iskemle ve bir sedefkârî pîş-tahta ve

bir cild Birgivî Şerhi ve bir kıt‘a Mushaf-ı Şerîf ve bir sedefkârî farâş ve bir ağaç beşik ve bir dest-gâh ve iki sagīr döşek ve iki şilte ve beş sagīr yorgan ve iki kat köhne elbise ve iki sagīr kavuk ma‘a yeşil sarık ve yeşil kehirbâ imâmeli duhân çubuğu ve bir tombak şamdan ve bir sîm âyine ve bir sedefkârî çekmece ve bir ceviz çekmece ve bir mâ’î ihrâm ve on sahan ma‘a kapak ve bir lenger ve bir çorba tası ve bir bakraç [**2a**] ve iki güğüm ve biri şerbet biri kebîr iki güğüm ve altı tencere ma‘a kapak ve bir leğen ma‘a ibrik ve bir abdest leğeni ve bir mangal ve iki tepsi ve iki kadayıf tepsisi ve iki sagīr sini ve bir tombak sini ve bir kebîr tâbe ve iki hamam tası ve iki kahve ibriği ma‘a tepsi ve dört sagīr sahan ve iki sagīr tas ve dört kepçe ve iki kevgir ve sâir hırdavât eşyâsını vekîl-i merkūm İsmail Efendi mûmâ-ileyhâ Şerife Rukiye Hanım’a def‘ ve teslîm ol-dahi ahz ve kabz ve menzil-i merkūmdan ihrâc edip ancak vekîl-i merkūm İsmail Efendi müvekkil-i merkūmun malından mûmâ-ileyhâ Şerife Rukiye Hanım’a mukaddemâ li-ecli’l-isti‘mâl i‘âre ve teslîm eylediği bir marbiç şalı bana aynen teslîme mûmâ-ileyhâ Şerife Rukiye Hanım’a tenbîh olunmak bi’l-vekâle matlûbumdur deyu iddi‘â oldahi cevâbında zikr olunan marbiç şalı müvekkil-i merkūm hacc-ı şerîfden geldikden sonra bana hîbe ve teslîm ben-dahi ittihâb ve kabz etmişdim deyip mehr-i müeccel-i mezkûrun mikdârında dahi ihtilâf etmeleriyle husûs-ı mezkûrları üç gün mürûrunda meclis-i şer‘a gelip müterâfi‘ân olmak üzere tevkīf-i da‘vâ eylediklerini kâtib-i merkūm dâ‘îleri ma‘an meb‘ûs ümenâ-i şer‘den çukadâr İbrahim Ağa b. Hasan ve Muhzır Halil Çelebi ile meclis-i şer‘a inhâ etmekle ol-vechile henüz da‘vâlarına faysal verilmediği beş gün mukaddem târîhiyle cerîdede mazbût ve mukayyed bulunmağın imtisâlen li’l-emri’l-âlî da‘vâlarının sûret-i zabtı İstanbul Mahkemesi’nde huzûr.

Fî 16 L sene [1]241

3 [2a-1] Tavit v. Rafael’in kazzaz gediğini, İsak v. Matatya’ya devrettiği

Kazzâz gediği mübâya‘ası ve ismine kaydı

Ma‘rûz

Kazzâz esnâfından Tavit v. Rafail nâm yahudi meclis-i şer‘-i münîrde yine esnâf-ı merkūmeden İsak v. Matatya mahzarında takrîr-i kelâm edip yedimde olan sûret mantûkunca İstanbul’da Çarşı-yı Kebîr’de tulumbacıyân sûkunda Sarrâf köşesinde Vezneciler’e müntehî oluncaya değin vâkı‘ baş muhâsebede mukayyed bir bâb kazzâz dükkânı derûnunda mevcûde beyne’l-esnâf gedik ta‘bîr olunur yedimde müstakillen malım olan âlât-ı lâzıme-i ma‘lûmeyi tarafeynden bi’l-îcâb ve’l-kabûl bâtten ve sahîhan bi-safka-i vâhide mersûm İsak yahudiye beş-bin üç yüz guruş semen-i makbûza bey‘ ve temlîk ve teslîm eylediğimde ol-dahi ber-minvâl-i muharrer yedimden iştirâ ve temellük ve tesellüm ve kabz ve kabûl eyledikden sonra

mebî‘-i mezkûrun tağrîr ve gabnine müte‘allika âmme-i da‘vâdan her birimiz âharın zimmetini kabûlü hâvî sahîhan ibrâ ve ıskāt eyledik ba‘de’l-yevm gedik-i mezkûrda benim alâkam kalmayıp müşterî-i mersûmun mülk-i müşterâsı olmuşdur deyu ba‘de-l-ikrâr ve’t-tasdîk gedik-i mezkûrun mersûm Tavit ismine olan kaydı ref‘ ve terkīn ve kendi ismine tashîhan kayd ile yedine bir kıt‘a sûret i‘tâsı bâbında istid‘â-yı inâyet eylediği İstanbul Mahkemesi’nden huzûr.

Fî 17 L sene [1]241

4 [2a-2] Avram v. Yuvan'ın kazzaz gediğini, Mişon v. Avram'a devrettiği

Kazzâz mübâya‘ası ve ismine tashîh

Ma‘rûz

Kazzâz esnâfından Avram v. Yuvan nâm yahudi meclis-i şer‘-i enverde yine esnâf-ı merkūmeden Mişon v. Avram nâm yahudi mahzarında takrîr-i kelâm edip İstanbul’da Çarşı-yı Kebîr’de Takyeciler sûkunda kazzâz Atrayil? v. İsak ve Saçakçı Rafayil v. Yako yahudiler dükkânları beyninde kâin her bir kepengi birer gedik i‘tibâriyle iki kepenk bir bâb kazzâz dükkânı derûnunda mevcûde iki aded kazzâz gediğinden mersûm Rafayil dükkânına muttasıl bir kepengi müştemil bâ-sûret yedimde müstakillen malım olan bir gedik i‘tibâr olunan âlât-ı lâzıme-i ma‘lûmeyi tarafeynden bi’l-îcâb ve’l-kabûl bâtten ve sahîhan bi-safka-i vâhide dört bin guruş semen-i makbûza mesfûr Mişon yahudiye bey‘ ve temlîk ve teslîm eylediğimde ol-dahi ber-vech-i muharrer yedimden iştirâ ve temellük ve tesellüm ve kabz ve kabûl-birle mebî‘-i mezkûrun tağrîr ve gabnine müte‘allika âmme-i da‘vâdan her birimiz âharın zimmetini kabûlü hâvî sahîhan ibrâ ve ıskāt eyledik ba‘de’l-yevm gedik-i [**2b**] mezkûrda benim alâkam kalmayıp mersûm Mişon’un mal-ı müşterâsı olmuşdur deyu ba‘de’l-ikrâr ve’t-tasdîk zikr olunan bir aded gediğin mersûm Avram yahudi ismine olan kaydı ref‘ ve terkīn ve kendi ismine kayd ile yedine bir kıt‘a sûret i‘tâsı bâbında müşterî-i mersûm Mişon yahudi istid‘â-yı inâyet eylediği İstanbul Mahkemesi’nden huzûr.

Fî 17 L sene [1]241

5 [2b-1] Dersiâm Mehmed Esad Efendi'nin, evi önündeki ekmek tablasının kaldırılmasını talep ettiği

Müderrisîn-i kirâmdan Dersiâm Mehmed Esad Efendi’nin menzili önüne nân-ı azîz tablası vaz‘ etmemeğe ta‘ahhüd

Ma‘rûz

Müderrisîn-i kirâm-ı zevi’l-ihtirâmdan Dersiâm İmâmzâde Hoca Hâfız Mehmed Esad Efendi ibnü’l-merhûm el-Hâc Hâfız Ahmed Efendi’nin Bâb-ı Âlî’ye takdîm

eylediği işbu arzuhâli bâlâsına bî-vech-i şerʿî mazarratını defʿ ve iktizâsını iʿlâm eyleyesin deyu bu dâʿîlerine hitâben sâdır olan fermân-ı cihân-mutâʿa imtisâlen mûmâ-ileyh Hâfız Mehmed Esad Efendi meclis-i şerʿ-i münîrde Âsitâne-i aliyyede vâkıʿ habbâzân tâifesinden derûn-ı arzuhâlde mastûru'l-ism Saraçhânebaşı fırını ustası İsmail Usta b. Mehmed kimesne muvâcehesinde habbâzân kethüdâsı Mehmed Hoca b. Ali hâzır olduğu halde fırın-ı merkūm ustası mezbûr İsmail Usta bir nefer tablakârını küllü yevm İstanbul'da Saraçhânebaşı kurbünde Mimar Ayas mahallesinde İbrahim Paşa Hamamı kapısı karşısında bi'l-icâreteyn müstakillen mutasarrıf olduğum menzilim kapısı önüne irsâl ve tablasını tarîk-i âmma vazʿ ettirip ol-vechile benim menzil-i mezkûra duhûl ve hurûcuma ve sâir mârreye zarâr olmağla tabla-i mezkûreyi tarîk-i merkūmdan refʿ ve fî-mâ-baʿd tablakâr irsâliyle mahall-i mezbûra hilâf-ı şerʿ-i şerîf tabla vazʿıyla bana ve sâir mârreye olan mazarratı menʿ ve defʿ olunmak üzere mezbûr İsmail Usta'ya tenbîh olunmak murâdımdır dedikde evvelen sicillât tetebbuʿ olundukda bin-yüz yetmiş altı senesi Zilhiccesi'nin yirminci günü târihiyle İstanbul kādısı esbak merhûm Mehmed Emin Âtıf Efendi sicillinde Âsitâne-i aliyyede vâkıʿ fırınların merbût oldukları iskemleleri mahalleri tasrîhiyle mukayyed olup lâkin fırın-ı mezkûrun katʿan merbût iskemlesi olmadığından mezkûr olmayıp fakat bin-yüz doksan dört senesi Ramazânı'nın üçüncü günü târihiyle merhûm Dürrîzâde es-Seyyid Mehmed Ârif Efendi sicillinde fırın-ı mezkûrun dört aded tablası mukayyed ise de tabla-i mezkûrelerin mahalleri muʿayyen olmadığı merkūm İsmail Usta'ya tefhîm ve tablakârlar esvâk ve bâzâr ve mahallât aralarında geşt ü güzâr ederek ibâdullâha nân-ı azîz beyʿiyle taʿayyüş edegeldiklerini kethüdâ-yı hâzır-ı mezbûr Mehmed Hoca ihbâr ve merkūm İsmail Usta dahi tasdîk ve fi'l-hakīka bir nefer tablakârını küllü yevm tarîk-i âmm-ı mezkûra irsâl ve tablasını vazʿ-birle gerek müddeʿî-i mûmâ-ileyhe ve gerek sâir mârreye zarârını ikrâr ve iʿtirâf ve fî-mâ-baʿd mahall-i mezkûra hilâf-ı şerʿ-i şerîf ve mugāyir-i kānûn-ı münîf tabla vazʿıyla gerek müddeʿî-i mûmâ-ileyhe ve gerek sâir mârreye mazarrat etmemek üzere müteʿahhid olduğu İstanbul Mahkemesi'nden huzûr.

Fî 17 L sene [1]241

6 [2b-2] Avanes v. Agop'un kazzaz gediğini, Aleko v. Panayot'a devrettiği

Kazzâz mübâyaʿası

Maʿrûz

Âsitâne-i aliyyede vâkıʿ kazzâz esnâfından Avanes v. Agop zimmî meclis-i şerʿ-i enverde esnâf-ı merkūmeden hâmilü'l-iʿlâm Aleko v. Panayot zimmî muvâcehesinde takrîr-i kelâm edip İstanbul'da Çarşı-yı Kebîr'de bezzâzistân-ı atîk civârında Çakır Ağa sûkunda kâin kazzâz Kirkor ve Nikola dükkânları beynlerinde vâkıʿ bir

kepenk bir bâb kazzâz dükkânı derûnunda mevcûde beyne'l-esnâf gedik ta'bîr olunur mukayyed ve mu'teber akd-i âtiyyü'z-zikrin sudûruna değin bâ-sûret müstakillen yedimde mülküm olan âlât-ı lâzıme-i ma'lûmemi tarafeynden bi'l-îcâb ve'l-kabûl bâtten ve sahîhan bi-safka-i vâhide dört bin guruş semen-i makbûza mesfûr Aleko zimmîye bey' ve temlîk ve teslîm eylediğimde ol-dahi ber-vech-i muharrer iştirâ ve temellük ve tesellüm ve kabz ve kabûl etmekle mebî'-i mezkûrun gabn ve tağrîrine müte'allıka âmme-i da'vâdan tarafeynden her birimiz âharın zimmetini ibrâ-i âmm-i sahîh-i şer'î ile kabûlü hâvî ibrâ ve ıskāt dahi etmemizle ba'de'l-yevm âlât-ı gedik-i mezkûr mersûm Aleko zimmînin mülk-i müşterâsı ve hakk-ı [**3a**] sarfı olup benim aslen ve kat'an alâka ve medhalim kalmamışdır deyu ba'de'l-ikrâr ve't-tasdîk gedik-i merkūmun kaleminde bâyi'-i mersûm Avanes zimmî üzerinde olan kaydı ref' ve terkīn ve müşterî-i mersûm Aleko zimmînin ismine tasrîhan kayd ile yedine müceddeden bir kıt'a sûret i'tâsını mersûm Aleko zimmî istid'â eylediği İstanbul Mahkemesi'nden huzûr.

Fî 22 L sene [1]241

7 [3a-1] Hasan Ağa b. Mustafa'nın Sultan odalarında bulunan iki oda gediğini Hüseyin Beşe b. Hasan'a devrettiği

Sultan odalarında oda gediği mübâya'ası

Ma'rûz

İstanbul'da Mahmud Paşa Câmi'-i Şerîfi kurbünde vâkı' merhûm Rüstem Paşa evkāfı müsakkafâtından Sultan Odaları demekle ma'rûf bir bâb hânın fevkānîsinde sol tarafda sekizinci bir bâb ve on dördüncü bir bâb ki cem'an iki bâb odalar derûnlarında mevcûde gedik ta'bîr olunur âlât-ı lâzıme-i ma'lûmelere bâ-sûret şirâ'en mâlik olan Hasan Ağa b. Mustafa meclis-i şer'-i münîrde Hüseyin Beşe b. Hasan muvâcehesinde takrîr-i kelâm edip ber-vech-i muharrer mâlik olduğum âlât-ı gedik-i mezkûrları tarafeynden bi'l-îcâb ve'l-kabûl bâtten ve sahîhan bi-safka-i vâhide bin beş yüz guruş semen-i makbûza merkūm Hüseyin Beşe'ye bey' ve temlîk ve teslîm ol-dahi ber-vech-i iştirâ ve temellük ve tesellüm ve kabz ve kabûl edip mebî'-i mezkûrun tağrîr ve gabnine müte'allıka da'vâdan her birimiz âharın zimmetini kabûlü hâvî ibrâ ve ıskāt etmemizle fî-mâ ba'd âlât-ı gedik-i mezkûrlar merkūm Hüseyin Beşe'nin mülk-i müşterâsı ve hakk-ı sarfı olup benim kat'an alâkam kalmamışdır deyu ba'de'l-ikrâr ve't-tasdîk gedik-i mezkûrların kayd-ı atîki mezbûr Hasan Ağa'nın üzerinden ref' ve terkīn ve yedinde olan atîk sûreti dahi ahz kaleminde battâlda hıfz olunarak müşterî-i merkūm Hüseyin Beşe ismine tashîhan kayd ile kaleminden yedine müceddeden bir kıt'a sûret i'tâ buyurulmasını istid'â eyledikleri İstanbul Mahkemesi'nden huzûr-ı âlîlerine i'lâm olundu.

Fî 22 Şevval sene 1241

8 [3a-2] İmam Ali Hanı'nda, kiracı olduğu odayı kilitleyip ortadan kaybolan Kakmacı Nikogos'un, odasının kilidinin açıldığı

İmâm Ali Hânı'nda oda küşâdı

Ma'rûz

Nezâret-i dâ'îlerinde olan evkāfdan sâhibât-ı hayrâtdan merhûme Nâzikî Hatun vakfı müsakkafâtından İstanbul'da Çarşı-yı Kebîr'de İyneyeciler kurbünde İmâm Ali Hânı derûnunda tabaka-i süflâda çalgıcı kemânî Apostol ve tarakçı Asador zimmîler odaları beynlerinde kâin bir bâb odada müşâhereten müste'cir olarak mütemekkin olan kakmacı Nikogos zimmî bundan akdem oda-i mezkûru mukaffelen terk ve ta'tîl-birle diyâr-ı âhara firâr ve gaybet-i münkatı'a ile gāib ve mefkūd olmağla oda-i mezkûrun kuflü ma'rifet-i şer'le feth ve küşâd ve derûnunda gāib-i mersûmun zuhûr eden eşyâsı tahrîr ve gāib-i mesfûrun hâli mütebeyyin oluncaya değin yed-i emîne vaz' ve oda-i mezkûr kendüye teslîm olunmasını hâmiş-i arzuhâlde mastûr derkenâr nâtık olduğu üzere oda-i mezkûrun bâ-temessük-i mütevellî bi'l-icâreteyn müstakilleten mutasarrıfesi Terazine bt. Bedros nasrâniye işbu arzuhâliyle istid'â etmekle ol-bâbda sâdır olan fermân-ı âlîlerine imtisâlen savb-ı şer'-i enverden irsâl olunan Kâtib es-Seyyid Ahmed Rıza Efendi dâ'îleri ma'an meb'ûs ümenâ-i şer'le hân-ı mezkûr derûnuna varıp vakf-ı [mez]kûrun kāimmakām-ı mütevellîsi ve nâzırı olan Mehmed Esad Efendi b. Hâfız Mehmed nâm kimesne ile oda-i mezkûrun mutasarrıfesi mesfûre Terazine nasrâniye tarafından vekâleti Aznavur oğlu Andon v. Serovpe ve bezzâz Mikail v. Andon zimmîler haberleriyle zâhir olan sarrâf Mikail v. Keroba zimmî ve sâirler hâzır oldukları hâlde oda-i mezkûrun kuflünü feth ve küşâd ve derûnunda gāib-i mersûmun zuhûr eden eşyâsını tahrîr bi-a'yânihâ gāib-i mesfûrun hâli mütebeyyin oluncaya değin mu'temed ve müstakīm idüğü hâzırûn-i merkūmûn ihbârlarıyla mütehakkik olup kıbel-i şer'den kayyum nasb olunan hân-ı mezkûr odabaşısı [**3b**] Ohannes v. Vartan zimmî yedine li-ecli'l-hıfz bâ-defter-i müfredât îdâ' ve oda-i mezkûr vekîl-i mersûm Mikail zimmîye teslîm olunduğu İstanbul Mahkemesi'nden huzûr.

Fî 23 L sene [1]241

9 [3b-1] Simon v. Yakomi'nin on yaşında ihtidâ edip İslâm dinine girdiği

Mühtedî i'lâmı

Ma'rûz

Anadolu'da Niğde kazâsına tâbi' Engi? karyesi re'âyâsından olup İstanbul'da Çırçır civârında Çukur Hamam kurbünde turşucu dükkânı karşısında bakkal dükkânında mütemekkin Simon zimmînin tahmînen on yaşında olup şeref-İslâmı ta'akkul eden

mukaddemâ ismi Yakomi ve hâlâ Mehmed ile müsemmâ olan sulbî oğlu meclis-i şer‘-i münîrde müderrisîn-i kirâmdan Ankaravî es-Seyyid Ali Efendi b. es-Seyyid Hüseyin hâzır olduğu hâlde ben târih-i i‘lâm günü hâzır-ı efendi-i mûmâ-ileyhin zikr olunan Çukur Hamamı civârında vâkı‘ hânesine varıp bi-hidâyetillâhi Te‘âlâ cemî‘-i edyân-ı bâtıladan teberrî ve dîn-i mübîn-i Muhammediyye alâ sâhibihâ efdalü’s-salavât ve’t-tahiyyeyi kabûl ve bi’t-taleb Mehmed ile müsemmâ oldum deyu ikrârından mâ‘adâ yine meclis-i şer‘de kelimeteyn-i şehâdeteyni ityân ve bi’l-cümle milel-i bâtıladan teberrî eylediği tescîl ve sabiyy-i mümeyyiz-i âkilin İslâm’da ikrârı şer‘an mu‘teber olduğu İstanbul Mahkemesi’nden huzûr.

Fî 26 L sene [12]41

10 [3b-2] Eski Beypazarı voyvodası es-Seyyid Mustafa Ağa b. Ali’nin, kaza voyvodası es-Seyyid Mehmed Ağa b. Ali’den alacağı olduğu iddiası

50 kile şaîr ve 350 aded Adlî altının men‘i

Mültezim tâifesinden es-Seyyid Mustafa Ağa b. Ali şifâhen sâdır olan fermân-ı âlîlerine imtisâlen Çarşamba günü Arz Odası’nda huzûr-ı hazret-i sadâret-penahîlerinde ma‘kūd meclis-i şer‘-i münîrde yine tâife-i merkūmeden es-Seyyid Mehmed Ağa b. Ali muvâcehesinde ben bin iki-yüz otuz sekiz senesi hılâlinde Anadolu’da Beypazarı kazâsında voyvoda olup merkūm dahi iki-yüz otuz dokuz senesine mahsûben kazâ-i mezbûr voyvodalığını iltizâm ile kazâ-i mezbûra geldiğinde ben malımdan mezbûra bey‘ ve teslîm ol-dahi iştirâ ve kabz eylediği beher keyli on ikişer guruşa olarak elli keyl şaîr semeninden altı-yüz guruş ve kezâlik malımdan merkūma bey‘ ve teslîm eylediğim mikdâr ve fiy’âtı beynimizde ma‘lûm nühâs semeninden dahi üç-yüz seksen guruş ki cem‘an mezbûrun zimmetinde alacağım olan dokuz yüz seksen sekiz guruş ile yine kazâ-i mezbûrda malımdan ve yedimden iktirâz ve kabz ve istihlâk eylediği dört bin iki yüz guruşa mu‘âdil üç yüz elli aded Adlî altınların misillerini merkūm es-Seyyid Mehmed Ağa’dan taleb eder[im] deyu da‘vâ ettikde ol-dahi cevâbında ancak zikr olunan nühâsı müdde‘î-i merkūmdan iki-yüz seksen guruşa iştirâ ve semenini târih-i mezkûrda kendüye tamâmen edâ ve teslîm edip hattâ semen-i mezkûru kabzını müş‘ir işbu memhûr tahvîli yedime i‘tâ etmiş-idi deyip mâ‘adâ zikr olunan elli keyl şaîri iştirâsını ve mârru’l-beyân üç-yüz elli aded Adlî altınları iktirâz ve kabzını inkâr ve müdde‘î-i merkūm mârru’z-zikr nühâsı iki-yüz seksen guruşa bey‘ ve semenini kabz ve istîfâ eylediğini ikrâr ve tasdîk ve mâ‘adâ ber-vech-i muharrer elli keyl şaîri bey‘ini ve üç-yüz elli aded Adlî altınları iktirâz ve teslîm müdde‘âlarına ikāmet-i beyyine edemeyip bi’t-taleb merkūm es-Seyyid Mehmed Ağa bi’l-müvâcehe ber-nehc-i şer‘î tahlîf olunmağın mûcebince müdde‘î-i merkūm es-Seyyid Mustafa Ağa da‘vâ-yı mezkûresiyle merkūm es-Seyyid Mehmed Ağa’ya bî-vech-i şer‘î ve bilâ-beyyine mu‘ârazadan ba‘de’l-men‘ merkūm es-Seyyid Mustafa Ağa meclis-i ma‘kūd- ı

mezkûrda mezbûr es-Seyyid Mehmed Ağa mahzarında iʿâde-i kelâm edip benim merkūm es-Seyyid Mehmed Ağa zimmetinde hakīkatde zikr olunan üç-yüz elli aded altın iktirâz ile alacağım olmayıp ancak benim voyvodalığım hengâmında kazâ-i merkūm reʿâyâsından bana âid olacak aʿşâr-ı şerʿiyye ve rüsûmât-ı sâireden olarak merkūm es-Seyyid Mehmed Ağa maʿlûmu'l-esâmî mahsûrü'l-eşhâs kimesnelerden dört bin iki-yüz guruş ahz etmekle mücerred merkūmun ahz eylediği meblağ-ı mezkûr dört bin iki-yüz guruş [**4a**] voyvodalığım hengâm[ın]da bana âid olacak aʿşâr-ı şerʿiyye ve rüsûm-ı sâireden olduğuna binâen meblağ-ı mezkûr dört bin iki-yüz guruşu bana malından vermek üzere merkūm es-Seyyid Mehmed Ağa'ya cebr olunsun deyu takrîr-i meşrûhu üzere tasaddî eylediği daʿvâsı meşrûʿa ve iltifâta şâyân olmadığı kendüye tefhîm ve daʿvâ-yı mezkûresiyle tekrâr merkūm es-Seyyid Mehmed Ağa'ya bî-vech-i şerʿî muʿârazadan menʿ olunduğu İstanbul Mahkemesi'nden huzûr.

Fî 17 L sene [1]241

11 [4a-1] Kantar Emini Mustafa Ağa b. Süleyman'ın, Trabzonlu Cömertoğlu Mustafa Ağa b. Ali'den aldığı cariyenin kusurlu olduğunu iddia ettiği

Câriye semeninden bâkī 1450 guruşu müeccelen edâya taʿahhüd

Maʿrûz

Hâssa hasekilerinden hâlâ Kantâr Emîni Emin Ağacı Ağa demekle maʿrûf Mustafa Ağa b. Süleyman nâm kimesne meclis-i şerʿ-i münîrde üserâ celebânından Trabzonî Cömerdoğlu Mustafa Ağa b. Ali muvâcehesinde esîr dellâlı Kabartalı Hüseyin Ağa b. Ömer hâzır olduğu hâlde ben işbu sene-i mübâreke Şaʿbânü'l-muʿazzamanın yirmi üçüncü cumʿa günü cemîʿ-i uyûbdan sâlime olmak üzere merkūm Mustafa Ağa'nın malından hâzır-ı merkūm vesâtatıyla üç-bin iki-yüz elli guruş semen-i medfûʿ ve makbûza iştirâ ve kabz eylediğim işbu ser-sâm taʿbîr olunur verem-fi'd-dimâğ illeti ve illet-i mezkûreden mütevellid burnunun içinde dimâğına karîb mahalde âkile illeti dahi olup ol-vechile muʿayyeb ve ayb-ı merkūm câriye-i hâzıra-i mezbûrede şirâ târihinden kadîm ve inde't-tüccâr noksân-ı semen îcâb eder uyûbdan olmağla redd-i semen ve kabz-ı mebîʿ olunmak matlûbumdur deyu dellâl-ı hâzır-ı mezbûrun tasdîkiyle teveccüh-i husûmet bulundukdan sonra daʿvâ ettikde ol-dahi cevâbında câriye-i hâzıra-i mezbûreyi ol-mikdâr guruş semen-i makbûza müddeʿî-i merkūma beyʿini ikrâr ayb-ı mezkûrun kıdemini inkâr ettikde müddeʿî-i mezbûr ayb-ı mezkûr câriye-i hâzıra-i merkūmede şirâ târihinden kadîm olduğu etıbbâ-i hâssadan ehl-i hıbre taʿyîn olunan es-Seyyid Mustafa Efendi b. es-Seyyid Mehmed ve es-Seyyid Mehmed Emin Efendi b. es-Seyyid Mehmed şehâdetleriyle bi'l-müvâcehe vech-i şerʿî üzere baʿde'l-isbât

câriye-i hâzıra-i merkūmenin ayb-ı mezkûruna muttali‘ oldukdan sonra kendüden kavlen ve fi‘ilen kabûle delâlet eder nesne sâdır olmadığına müdde‘î-i mezbûr Mustafa Ağa ber-nehc-i şer‘î tahlîf olunmağın mûcebince câriye-i hâzıra-i merkūmeyi geri ahz-birle semen olarak makbûzu olan meblağ-ı mezkûr üç-bin iki-yüz elli guruşu müdde‘î-i merkūma red ve teslîme merkūm Cömerdoğlu Mustafa Ağa’ya ba‘de’l-hükm ve’t-tenbîh merkūm Cömerdoğlu Mustafa Ağa câriyye-i hâzıra-i mezbûreyi kabz edip meblağ-ı mahkûm-bih mezkûr üç-bin iki-yüz elli guruşun bin sekiz yüz guruşunu dahi müdde‘î-i merkūm Mustafa Ağa’ya meclis-i şer‘de edâ ve teslîm ol-dahi ba‘de’l-ahz bâkīsi olan bin dört-yüz elli guruşu târih-i i‘lâmdan otuz bir gün tamâmına değin tamâmen kendüye edâ ve îfâ etmek üzere mezbûr Cömerdoğlu Mustafa Ağa’yı bi’r-rızâ kabûlü hâvî te’cîl ve meblağ-ı bâkī-i mezkûr bin dört-yüz elli guruşa merkūm Cömerdoğlu Mustafa Ağa’nın emriyle hâzır bi’l-meclis Kapan-ı dakīk tüccârından Rizeli es-Seyyid Mehmed Yazıcı b. es-Seyyid Ali kefâlet-i mutlaka-i sahîha-i şer‘iyye ile kefîl ve zâmin olduğunda müdde‘î-i merkūm Mustafa Ağa dahi kefâlet-i mezkûreyi kabûl eylediği İstanbul Mahkemesi’nden huzûr.

Fî 3 L sene [1]241

12 [4a-2] Eskisaray teberdârlığından çıkma Mehmed Efendi’nin vakfiyesinin Haremeyn muhasebesine kaydettirildiği

Vakfiyeyi kaleme kayd istid‘âsı

Ma‘rûz

Sâdır olan fermân-ı âlîlerine imtisâlen işbu arzuhâle ve arzuhâl-i mezkûra merbût olup Sarây-ı atîk-i ma‘mûre teberdârlarından muhrec Mehmed Efendi nâm sâhibü’l-hayrın İstanbul’da Cündî Meydânı kurbünde iki tarafdan Hasodabaşı Hasan vakfından senevî iki bin sekiz yüz seksen akçe mukāta‘a-i zemîn ile tûlen ve arzen bi-hesâb-ı terbî‘î bin yedi-yüz altmış dört zirâ‘ menzil arsası ve bir tarafdan Cündî Meydânı ve taraf-ı râbi‘i tarîk-i âm [**4b**] ile mahdûd terbî‘an ancak bin sekiz yüz otuz sekiz zirâ‘ arsa-i mevkūfesinin bin iki-yüz otuz üç senesi Şa‘bânı’nın on yedinci günüyle müverraha ve ol-târihde Haremeyn-i şerîfeyn müfettişi olup hâlâ Mekke-i Mükerreme kādısı mevâlî-i izâmdan fazîletlü es-Seyyid el-Hâc Mehmed Ârif Efendi dâ‘îlerinin imzâ ve hatmini hâviye derdest olan bir kıt‘a vakfiyeye mine’l-matla‘ ile’l-makta‘ nazar ve mütâla‘a olundukda mazmûnı şer‘-i şerîfe mutâbık ve serd ve sebki fenn-i sakka muvâfık olup ol-vechile ihticâca sâliha ve kayd ve sebte lâyıka olup ber-vech-i istid‘â Haremeyn-i şerîfeyn muhâsebesine kayd ile yed-i mütevellîde ibkā iktizâ edip lâkin arzuhâl-i mezkûrda muharrer olup tevliyet-i mezkûra vâkıf-ı merkūmun mahlûlünden sagīr oğlu Mehmed’e kāimmakāmıyla idâre etdirilmek üzere tevcîhi husûsu vakf-ı mezbûrun nâzırı

Haremeyn-i şerîfeyn müfettişi fazîletlü efendi dâʻîlerine havâle buyurulmak iktizâ eylediği İstanbul Mahkemesi'nden huzûr.

Fî 27 L sene [1]241

13 [4b-1] İran tüccarından Zencânî Zeynelâbidin'den kiraz çubuğu alan Uzun Mehmed Ağa b. Salih'in çubukları iade etmek istediği

8300 guruşu iki taksîtle edâya taʻahhüd

Maʻrûz

İran tüccârından sâhib-i arzuhâl Zencânî Zeynelâbidîn b. Abdullah meclis-i şerʻ-i münîrde derûn-ı arzuhâlde ismi mezkûr sâbıkâ çıkrıkçı esnâfı kethüdâsı Uzun Mehmed Ağa b. Salih nâm kimesne muvâcehesinde çubukçu tâifesinden Ahmed Alemdâr b. el-Hâc Ali ve Arnabud Mustafa b. Hasan ve Torlak İsmail b. Feyzi nâm kimesneler hâzır oldukları hâlde ben işbu bin iki-yüz kırk bir senesi şehr-i Rebîʻülâhiri'nin on dokuzuncu günü malımdan on bin aded işlenmemiş kiras çubuğunu beheri kırk altışar paradan cemʻan on bir bin beş-yüz guruş semen-i tesmiyesiyle merkūm Mehmed Ağa'ya beyʻ ve teslîm ve semen-i merkūm on bir bin beş-yüz guruşu târih-i mezbûrdan sekiz ay mürûrunda bana edâ etmek üzere imhâl ve teʼcîl eylediğimde ol-dahi ber-vech-i muharrer iştirâ ve tesellüm ve ecl-i mezkûru kabûl ve meblağ-ı mezkûr deyni olduğunu nâtık yedime bir kıtʻa temessük iʻtâ edip hâzirûn-ı merkūmûn Ahmed ve Mustafa ve İsmail'den her biri dahi meblağ-ı müeccelün-bih-i mezkûra bi'l-emr ve'l-kabûl başka başka kefîl ve zâmin olduklarından sonra merkūm Mehmed Ağa semen-i müeccelün-bih-i mezkûr on bir bin beş-yüz guruşun ancak yedi-yüz guruşunu rızâsıyla kable hulûli'l-ecel bana edâ ve teslîm etmekle bâkīsi olan on bin sekiz yüz guruşu dahi baʻde hulûli'l-ecel tamâmen edâ ve teslîme müteʻahhid iken mezbûr Mehmed Ağa ben zikr olunan çubukları iştirâ eder iken karanlık yerde olunduğundan kemâliyle nazar ve dikkat edemeyip baʻdehû dükkanıma nakl ile iʻmâle şürûʻ ve bin adedini iʻmâl ve beyʻ eylediğimde meʼmûlüm gibi çıkmayıp zarâr eylediğimden mağbûn olmuş olmamla öyle olıcak bâkī kalan dokuz bin çubuğu red ederim deyu takrîr-i meşrûhu üzere eylediği gabn daʻvâsı bu mertebe ile iltifâta şâyân olmadığı taraf-ı şerʻ-i şerîfden kendüye tefhîm ile beynimiz ıslâha ledeʼl-havâle muslihîn tavassutuyla beynimiz ıslâh olunup ben zikr olunan on bin çubuğun kırk altışar para semeninin beherinde onar paradan cemʻan iki bin beş-yüz guruşunu rızâmla hat ve tenzîl etmemle bu sûretde beheri otuz altışar paradan zikr olunan on bin çubuğun esmânı olan dokuz bin guruşun yedi-yüz guruşunu ber-vech-i bâlâ ahz ve istîfâ edip bâkī ancak sekiz bin üç-yüz guruş hakkım kalmağla mezbûr Mehmed Ağa dahi bu vechile râzı ve zikr olunan çubukları cemîʻ-i uyûbuyla kabûl ve meblağ-ı bâkī-i mezkûr sekiz bin üç-yüz guruş cihet-i mezkûreden zimmetinde sahîhan bana deyni olduğunu ikrâr

ve i‘tirâf ve nısfı olan dört bin yüz elli guruşu işbu târih-i i‘lâm şehri Şevvalü’l-mükerremin on üçüncü gününden bed’ ve i‘tibâr ile on gün mürûrunda ve nısf-ı âharı olan dört bin yüz elli guruşu dahi yine târih-i i‘lâm-ı mezkûrdan elli bir gün tamâmında bana edâ ve ol-vechile mecmû‘unu teslîm ve îfâya ta‘ahhüd etmekle meblağ-ı bâkī-i merkūm sekiz bin üç-yüz guruşdan mâ‘adâ ber-vech-i muharrer hatt ve tenzîl eylediğim meblağ-ı merkūmu iki bin [**5a**] beş yüz guruş mutâlebesine ve mebî‘-i mezkûrun tağrîr ve gabnine ve bi’l-cümle husûs-ı mezkûra müte‘allika âmme-i da‘vâdan asıl-ı merkūm Mehmed Ağa ile kefîlleri hâzirûn-ı mezbûrûn Ahmed ve Mustafa ve İsmail’den her birinin zimmetlerini onlar dahi kezâlik mebî‘-i mezkûrun tağrîr ve gabnine ve ber-vech-i muharrer ve da‘vâsına ve bi’l-cümle husûs-ı mezkûra müte‘allika âmme-i da‘vâdan benim zimmetimi her birimiz şurût-ı müfsideden ârî ve uhûd-ı mubtıladan berî cebr ve kerhden hâlî ibrâ-i âmm-ı sahîh-i şer‘î ve ıskāt-ı tâmm-ı sarîh-i mer‘î ile ibrâ ve ıskāt ve her birimiz ber-vech-i muharrer âharın ibrâsını kabûl edip ol-vechile hâzirûn-ı merkūmûn Ahmed ve Mustafa ve İsmail’in dahi ancak meblağ-ı bâkī-i mezkûr sekiz bin üç-yüz guruşa kemâ-kân kefâletleri bâkī olup mâ‘adâsından onların dahi zimmetleri berî’e olmuşdur deyu mukırr-ı mezbûr Zeynelâbidîn’in bi’l-cümle takrîr-i meşrûhunu merkūm Mehmed Ağa ile hâzirûn-ı mezbûrûndan her biri tasdîk ve ber-vech-i muharrer kabûlü hâvî ibrâ eylediklerini ve ibrâdan müstesnâ meblağ-ı bâkī-i merkūm sekiz bin üç-yüz guruş zimmetinde sahîhan merkūm Zeynelâbidîn’e deyni olup ber-vech-i tafsîl iki taksîtle edâya ta‘ahhüd eylediğini ve merkūm Mehmed Ağa ve ber-minvâl-i muharrer meblağ-ı bâkī-i mezkûr sekiz bin üç-yüz guruşa kefâlet-i sahîha-i şer‘iyye ile başka başka kefîl ve zâmin olduklarını hâzirûn-ı merkūmûn Ahmed ve Mustafa ve İsmail’den her biri bi’t-tav‘i’s-sâf ikrâr ve i‘tirâf ve bu vechile külliyen kat‘-ı nizâ‘ ve ref‘-i husûmet eyledikleri İstanbul Mahkemesi’nden huzûr.

Fî 13 L sene [1]241

Mukābele-şüd

14 [5a-1] Havyarcı Kaplan v. Yorgi’nin Şerbetçi Kostandi v. Vasil’e olan borcunu ödeyemediğinden hapsedildiği

İflâs hükmü

Ma‘rûz

Sâdır olan fermân-ı âlîlerine imtisâlen arzuhâlde mastûr derkenâr nâtık olduğu üzere Şerbetçi Kostandi v. Vasil zimmîye bâ-i‘lâm-ı şer‘î mahkûmun-bih deyni olan üç-bin iki-yüz elli guruşun tahsîli’çün dokuz aydan beri Muhzır ağa tomruğunda mahbûs olup mahbûsen arzuhâl eden Havyarcı Kaplan v. Yorgi zimmî meclis-i şer‘-i münîrde dâyin-i mersûm Kostandi zimmî muvâcehesinde ben fakīr

ve müflis ve mu‘dim olup üzerime lâbis olduğum köhne libâsımdan gayrı ism-i mal ıtlâk olunur nesnem olmadığından deyn-i mezkûrumu bir vechile edâya kudretim olmamağla si‘a-i hâle vusûlüme değin habsden ıtlâk ve sebîlim tahliye olunmak matlûbumdur deyu asârını da‘vâ ettikde dâyin-i mersûm Kostandi zimmî mahbûs-ı mesfûrun yesârını isbâta kādir olamamağla mahbûs-ı mesfûr ber-vech-i muharrer müflis ve mu‘assir olduğunu lede’t-tezkiyye makbûlü’ş-şehâde idükleri ihbâr olunan bakkal Yuvan v. Kiryako ve Filipos v. Nikola ve Sava v. Kaplan ve Arzuman v. Yoseb ve İstafor v. Todori nâm zimmîler şehâdetleriyle bi’l-müvâcehe vech-i şer‘î üzere isbât ettikden sonra mersûm Kostandi zimmî dahi ikrâr ve tasdîk edip mûcebiyle iflâsına hükm olunmağın bu sûretde medyûn-ı mersûm Kaplan zimmînin yesârı sâbit olmadıkca habsi meşrû‘ olmamağla bilâ-kefîl habsden ıtlâk ve sebîli tahliye olunmak muktezâ-yı şer‘-i şerîf idüğü İstanbul Mahkemesi’nden huzûr.

Fî 11 L sene [1]241

15 [5a-2] el-Hâc Hüseyin Ağa b. Hasan’ın, es-Seyyid Hüseyin Çavuş b. Mehmed Emin’de alacağı olduğu

1425 guruş ilzâmı

Ma‘rûz

Âsitâne-i aliyyede vâkı‘ Zeytin Bahçesi esnâfı kethüdâsı el-Hâc Hüseyin Ağa b. Hasan meclis-i şer‘-i münîrde Dîvânhâne-i Âmire çavuşlarından sâhib-i arzuhâl es-Seyyid Hüseyin Çavuş b. Mehmed Emin muvâcehesinde işbu yedimde olup iki-yüz otuz dokuz senesi Recebi’nin on yedinci günü târihiyle müverrah bir kıt‘a temessük nâtık olduğu üzere mezbûr es-Seyyid Hüseyin Çavuş zimmetinde yedimden ve malımdan iktirâz ve kabz eylediği bin-yüz yetmiş beş guruş ve yedimden ve malımdan iştirâ ve kabz eylediği ma‘lûmü’l-vezn ve’l-fiy’ât zeytin yağı semeninden elli altı guruş ve oğlum gāib ani’l-meclis Hasan Efendi’nin mezbûr es-Seyyid Hüseyin Çavuş zimmetinde alacağı ve benim-dahi oğlum mezbûr zimmetinde alacağım olup cümlemiz bir meclisde hâzır olduğumuz hâlde havâle-i mukayyede ile mezbûr es-Seyyid Hüseyin Çavuş üzerine kabûlü hâvî havâle olunan iki-yüz guruş ki min-haysü’l-mecmû‘ [**5b**] hakkım olan bin dört-yüz otuz bir guruşu merkūm es-Seyyid Hüseyin Çavuş’dan hâlâ taleb ederim deyu da‘vâ ettikde ol-dahi cevâbında kaziyye minvâl-i muharrer üzere olup cihât-ı mezkûreden meblağ-ı mecmû‘-ı merkūm bin dört-yüz otuz bir guruş zimmetinde müdde‘î-i mezbûr el-Hâc Hüseyin Ağa’ya sahîhan deyni olduğunu tâyi‘an ve kat‘iyyen ikrâr ve i‘tirâf edip lâkin ben otuz yedi senesi donanma-i hümâyûn ile Akdeniz cânibinde iken mezbûr el-Hâc Hüseyin Ağa’nın bana irsâl eylediği bir kıt‘a mektûbunda bir re’s Rum câriye gönderesin deyu tahrîr etmekle ben-dahi

tahrîr ve tavsîfi üzere tahmînen sekiz yaşında elâ gözlü çiçek bozuğu sarışın bir câriyem ile min gayrı tahrîr üç-bin guruş kıymetli tahmînen on yaşında bir re's gulâmımı mezbûr el-Hâc Hüseyin Ağa'ya gönderip câriye-i mezbûre el-yevm yedinde olduğu mesmû'um olmağla câriye-i mezbûre bey'e arz olunup kıymeti neye bâliğ olur ise ol-mikdâr ile zikr olunan gulâmın kıymet-i mezkûresi deyn-i merkūma mahsûb olunsun dedikde istikşâf-ı hâl için mezbûr el-Hâc Hüseyin Ağa istintâk olundukda merkūm es-Seyyid Hüseyin Çavuş'un oğlum gāib-i mezbûr ile ba'zı gulâm ve câriyeye dâir beynlerinde mu'âmele cereyân eylediği mesmû'um olmuş ise de henüz keyfiyyeti dahi ma'lûmum olmayıp benim ile kat'an o makūle mu'âmele vukū' bulmamış-idi deyu husûs-ı mezkûru külliyen inkâr etmeğin bu sûretde merkūm es-Seyyid Hüseyin Çavuş'un kelâmı bu mertebe ile müvecceh olmayıp vech-i şer'î üzere tashîh-i da'vâya havâle olunmağla sâlifü'z-zikr ikrâr ve i'tirâfıyla lâzım gelen meblağ-ı merkūm bin dört-yüz otuz bir guruşun müdde'î-i mezbûr el-Hâc Hüseyin Ağa'ya tamâmen edâ ve teslîmiyle merkūm es-Seyyid Hüseyin Çavuş şer'an ilzâm olunduğu İstanbul Mahkemesi'nden huzûr.

Fî 17 L sene [1]241

16 [5b-1] el-Hâc Halil Ağa b. el-Hâc Ahmed'in es-Seyyid Mehmed Eşref Usta'ya verdiği sözlü ortaklık vaadinin geçersiz olduğu

Çörekçi şirketliği men'i

Ma'rûz

Âsitâne-i aliyyede vâkı' çörekçi esnâfından el-Hâc Halil Ağa b. el-Hâc Ahmed nâm kimesne meclis-i şer'-i münîrde esnâf-ı merkūmeden derûn-ı arzuhâlde ismi mezkûr es-Seyyid Mehmed Eşref Usta b. Mehmed muvâcehesinde esnâf-ı merkūme kethüdâsı Abdullah Ağa ve Yiğitbaşısı Ahmed Alemdâr ve Yazıcısı Ali Efendi ve ihtiyârlarından Ahmed Usta ve Mehmed Usta ve İbrahim Usta ve Hasan Usta ve Ali Usta ve Mustafa Usta ve sâirleri hâzır oldukları hâlde hâmiş-i arzuhâlde mastûr İstanbul Mahkemesi sicillinden muhrec i'lâm kaydı ve baş-muhâsebe ve defter-i vakf derkenârları nâtık olduğu üzere İstanbul hısn-ı ebvâbından Kapan-ı Dakīk kapısı dâhilinde köşede vâkı' ma'lûmü'l-hudûd ve'l-müştemilât bir kıt'a vakıf çörekçi fırını bâ-temessük-i mütevellî bi'l-icâreteyn benim taht-ı tasarrufumda ve derûnunda mevcûde beyne'l-esnâf gedik ta'bîr olunur mukayyed ve mu'teber âlât-ı lâzıme-i ma'lûme dahi mezbûr es-Seyyid Mehmed Eşref Usta'nın babasından mevrûs mülkü olarak fırın-ı mezkûrda müste'cirim olup lâkin mezbûr es-Seyyid Mehmed Eşref Usta bundan sonra kendime gayrısını şerîk etmeyip seni teşrîk ederim demiş-iken âhar kimesneyi kendine şerîk edip ol-vechile ben fırın-ı mezkûrun ticâretinden mahrûm kalmamla öyle olıcak ben mücerred fırın-ı mezkûrun mülk sâhibi olup şirkete münâsebetim olduğuna binâen beni

fırın-ı mezkûr ticâretinde kendine şerîk etmesi'çün mezbûr es-Seyyid Mehmed Eşref Usta'ya cebr olunmak murâdımdır deyu takrîr-i meşrûhu üzere tasaddî eylediği da'vâsından mücerred seni şerîk ederim demesi mukāvele-i meşrû'adan olmayıp va'd ve te'siyet kabîlinden olmağla ber-muktezâ-yı şerî'at-i garrâ iltifâta şâyân olmadığından gayrı bu makūle ? şurût-ı nizâmları dahi olmadığını esnâf-ı hâzirûn-ı merkūmûn ihbâr etmeleriyle bu sûretde îrâd eylediği kelâmı şer'an ve kānûnen mesmû'a olmadığı müdde'î-i mezbûr el-Hâc Halil Ağa'ya tefhîm ve da'vâ-yı mezkûresiyle merkūm es-Seyyid Mehmed Eşref Usta'ya bî-vech-i şer'î mu'ârazadan men' olunduğu İstanbul Mahkemesi'nden huzûr.

Fî 29 L sene [1]241

17 [6a-1] Kazzaz esnafından Mühtedî Mehmed'in, söz konusu esnafın bünyesinden ihrac edildiği

Kazzâz esnâfından mühtedî Mehmed'i ihrâc

Ma'rûz

Âsitâne-i aliyyede vâkı' kazzâz esnâfı kethüdâsı Abdüllatif Ağa ve yiğitbaşısı Mehmed Ağa ve yağcı esnâfı kethüdâsı Ali Ağa ve yiğitbaşısı diğer Mehmed Ağa ve sîmkeş esnâfı kethüdâsı diğer Ali Ağa ve yiğitbaşısı âhar Mehmed Ağa ve esnâf-ı selâse-i mezkûre ehl-i İslâm ustalarından el-Hâc İbrahim Ağa ve el-Hâc Halil Ağa ve Nuri Ağa ve Osman Ağa ve Mehmed Ali Ağa ve diğer el-Hâc İbrahim Ağa ve es-Seyyid Mehmed Emin Ağa ve es-Seyyid Süleyman Ağa ve Mehmed Ağa ve es-Seyyid Hasan Ağa ve es-Seyyid Ali Ağa ve diğer Mehmed Ağa ve Ali Molla ve es-Seyyid İsmail Ağa ve Mehmed Emin Ağa ve sâirleri ile re'âyâ ustalarından Foti ve Yuvan ve Anesti ve Karabet ve Mikail ve Agop ve ve Serovpe ve Artin ve Yakop ve Havik ve Bogos ve Tavit ve Kegork ve Ohan ve Avadis ve Kirkor ve Bedros ve Haçador ve Manok ve Sahak ve Vartan ve Kazer ve Ağya ve Manas ve Kemal ve Melkon ve sâirleri ile Yehûd ustalarından Menahem ve Celbon ve İsak ve Yasef ve Avram ve Sebetay ve Nesim ve Hayim ve Naftali ve Menteş ve Aron ve Yako ve Davit ve Mirkado ve Kanorta ve Yaşuva ve İlya ve Natan ve Royan ve Mordehay ve Şamanto ve Mayer ve sâir esnâf-ı selâse-i mezkûrenin Müslim ve Rum ve Ermeni ve Yehûd ustaları bâ-cem'ihim meclis-i şer'-i münîrde yağcı esnâfından Mühtedî Mehmed b. Abdullah muvâcehesinde mezbûr Mehmed ırz ve edeble mevsûf ve kâr ve kesbiyle me'lûf olmayıp şerîr ve gaddâr ve müzevvir ve bî-âr olduğundan her bâr gerek esnâfımıza ve gerek sâir ibâdullâha envâ'-i gadri mûcib hâlât-ı nâmerzıyyeye ibtidâr ve ahâlî-i çarşının ekserinden birer dekk ve desîse ile emvâl ve eşyâ dolandırıp elân zimmetinde vâfir kesânın bâ-defter külliyetli hakk-ı sarîhleri ma'lûm ve âşikâr iken ba'zısını inkâr ve ba'zısını dahi gûnâ-gûn hîle ve tezvîr ile ibtâl-i hakkı irtikâb ve ihtiyâr ve her birimizi birer gûne mutazarrır ve rahnedâr

etmekde olduğundan başka esnâfımızdan nice bî-cürm ehl-i ırz kimesnelere türlü ifk ve iftirâ ile îkâʿ-ı zulm ve hasâr ve reʿâyâ ve Yehûd tâifesinden hakkını taleb edenlere darb ve şetme ictisâr etmekle hezâr kendüye tenbîh ve nasîhat olunmuş ise de aslen fâriğ ve mütenassıh olmayıp dahi ziyâde nefsâniyet ederek ızrârında ısrâr üzere olmağla ol-vechile mezbûr Mehmed'den katʿan emn ve râhatımız ve rahne ve teʿaddîsine tahammülümüz kalmamışdır deyu bi'l-müvâcehe sû'-i hâlini inhâ ile iştikâ ve ve fî-mâ baʿd âhar sanʿat ile meşgûl olup çarşıya ayak basmamak üzere içlerinden ihrâc ve esnâf-ı merkûmeden tard ve ibʿâd olunmasını istirhâm ve istidʿâ eyledikleri İstanbul Mahkemesi'nden huzûr.

Fî 23 L sene [1]241

18 [6a-2] Azime Hatun'un, kiracıları es-Seyyid Mehmed b. el-Hâc Ahmed ve Ahmed b. Hasan'ın kirasına zam yapmak istediği

Derkenâr olunmuşdur fî 22 L Sene [12]55

Balkapanı'nda hasırcı dükkânı ve çardak mahalli îcârı

Maʿrûz

Medîne-i Üsküdar'da İhsâniye nâm mahalde sâkine sâhibe-i arzuhâl zâtı muʿarrefe Azîme Hatun ibnetü'l-müteveffâ Hasırcı Mehmed Usta evvelâ Çarşamba günü Arz odasında huzûr-ı hazret-i sadâret-penâhîlerinde bi'l-maʿiyye istimâʿa memûr nezâret-i hazret-i fetvâ-penâhîde âsûde evkāf müfettişi müderrisîn-i kirâm-ı zevi'l-ihtirâmdan Meşreb Efendi hafîdi fazîletlü Mehmed Ârif Efendi dâʿîleri maʿiyyetiyle akd olunan meclis-i şerʿ-i münîrde Âsitâne-i aliyyede vâkıʿ mısır hasırcı esnâfından derûn-ı arzuhâlde isimleri mezkûr es-Seyyid Mehmed b. el-Hâc Ahmed ve Ahmed b. Hasan nâm kimesneler muvâcehelerinde esnâf-ı merkûme kethüdâsı Ali Ağa ve Hasırcıbaşı İbrahim Ağa ve Yazıcı es-Seyyid Mehmed Şakir Efendi ve yiğitbaşı es-Seyyid Mehmed Salih Ağa ve sâirler ihtiyârları ile nezâret-i hazret-i müşârun-ileyhde âsûde evkāfdan kazasker-i esbak merhûm Abdülkādir Efendi vakfı mütevellîsi es-Seyyid Abdülkādir Ağa hâzır oldukları hâlde hâmiş-i arzuhâlde mastûr defter-i vakıfdan muhrec derkenâr nâtık olduğu üzere vakf-ı müşârun-ileyh müstağıllâtından İstanbul'da Çelebioğlu mahallesinde Balkapanı kurbünde Hasırcılar sûkunda kahveci ve tütüncü dükkânları beynlerinde kâin bâ-temessük-i mütevellî bi'l-icâreteyn müstakilleten mutasarrıfe olduğum fevkinde çardak taʿbîr olunur mahalli müştemil bir bâb hasırcı dükkânında mezbûrân es-Seyyid Mehmed ve Ahmed gedik sâhibleri olmak üzere bin iki-yüz kırk senesi Cumâdelâhire gurresinden işbu kırk bir senesi Şevvalü'l-mükerrem [**6b**] gāyetine gelince on yedi ay bilâ-tesmiyetü'l-ücre sâkinleri olup lâkin dükkân-ı mezkûrun şehriye yirmi guruş kirâya tahammülü var iken mezbûrân es-Seyyid Mehmed ve Ahmed ecr-i mislinden noksân-ı fâhiş olan şehriye dörder guruş teklîfiyle gadr

dâʿiyesinde olmağla dükkân-ı mezkûr muʿaddü'l-istiğlâl olduğundan sâlifü'z-zikr on yedi aylık ecr-i mislini tevkîl-i mütevellî ile bana îfâya ve fî-mâ-baʿd dahi ecr-i mislini tekmîlden imtinâʿ eyledikleri sûretde dükkân-ı mezkûru tahliye-birle bana teslîme merkūmân es-Seyyid Mehmed ve Ahmed'e tenbîh olunmak matlûbumdur deyu daʿvâ ettikde onlar dahi cevâblarında dükkân-ı mezkûrun beher şehr dörder guruş kirâ-yı kadîmi olup esnâfımızın sûk-ı mezbûrda kâin maʿdûd ve muʿteber ve baş-muhâsebe ve dîvân-ı hümâyûn kalemlerinde mukayyed dükkânlarının gedik sâhibleri kirâ-yı kadîmini mülk ashâbına edâ ederler iken bu makūle kirâ artırmak ve bahâne-i sâire ile hurûclarına tasaddî olunmak şurût-ı nizâmımıza mugāyir olmağla hıfzan li'n-nizâm kirâ-yı kadîmini teklîf etmiş-idik deyip olvechile beynlerinde baʿde'l-münâzaʿa bu husûs hem esnâf-ı merkūmenin şurût-ı nizâmlarına halel gelmemek ve hem müddeʿî-i mezbûreye gadr olmamak üzere bir hüsn-i sûretle tanzîm ve beynleri te'lîf olunması bâbında sünûh eden irâde-i isâbet-ifâde-i âsafâneleri tarafeyne tefhîm ile defʿ-i meclis olundukdan sonra mezbûre Azîme Hatun defʿa-i sâniyede dâʿîhânelerinde müfettiş-i mûmâ-ileyh tarafından mebʿûs es-Seyyid Mehmed Esad Efendi ve mütevellî ve esnâf-ı merkūmûn bâ-cemʿihim hâzır oldukları hâlde akd olunan meclis-i şerʿ-i enverde merkūmân es-Seyyid Mehmed ve Ahmed muvâcehelerinde muslihîn tavassutuyla beynimiz ıslâh ve tevfîk olunup fî-mâ-baʿd hıfzan li'n-nizâm dükkân-ı mezkûrun kirâ-yı kadîmine bir akçe zam olunmayıp ancak ben usta kızı ve medâr-ı maîşetim dahi dükkân-ı mezbûra münhasır olduğundan zikr olunan çardak mahalli beher şehr on üçer guruşa îcâr ve istîcâr olunmak üzere sûret verildikde zikr olunan dükkân ve çardağın cemʿan şehriye on yedişer guruş kirâsı hadd-i iʿtidâl üzere olduğundan mâʿadâ esnâf-ı merkūmenin şurût-ı nizâmlarına muhil ve muzır olmayıp ez-her cihet tarafeyne hayrı mûceb olacağı âşikâr olmağla tarafeynden her birimiz işbu sûret-i mergūbeyi kabûl ve bu vechile râzılar olarak mezbûrân es-Seyyid Mehmed ve Ahmed zikr olunan on yedi aylığa vech-i meşrûh üzere şehriye on yedişer guruş hesâbıyla iktizâ eden iki-yüz seksen dokuz guruşu bana te'diye ve teslîm ben-dahi şehr-i âtî Zilkaʿde gurresinden zikr olunan dükkânı ber-mûceb-i şurût-ı nizâm kirâ-yı kadîmi üzere şehriye dörder guruşa ve zikr olunan çardak mahallini dahi sûret verildiği üzere şehriye on üçer guruşa rızâmla merkūmân es-Seyyid Mehmed ve Ahmed'e îcâr ve teslîm eylediğimde onlar dahi ber-minvâl-i muharrer istîcâr ve tesellüm ve kabûl ettiklerinden sonra fî-mâ-baʿd ben kirâ artırmak ve bahâne-i sâire ile merkūmân es-Seyyid Mehmed ve Ahmed'in gediklerini ibtâl ve dükkândan ihrâclarına tasaddî etmemeğe [ve] onlar dahi kirâ-yı mecmûʿ-ı mezkûru mâh-be-mâh katʿan ve cevr ü ezâ ve rencîde ve remîde etmeksizin vakit ve zamânıyla tamâmen edâ ve teslîme tarafeynden her birimiz taʿahhüd-i tâm eyledik deyu mukırre-i mezbûre Azîme Hatun'un cemîʿ-i takrîr-i meşrûhunu merkūmân es-Seyyid Mehmed ve Ahmed ile esnâf-ı hâzirûn-ı merkūmûndan her biri bi'l-müvâcehe tahkīk ve bi'l-müşâfehe tasdîk edip bu vechile beynleri ıslâhla

külliyen kat‘-ı münâza‘a ve ref‘-i muhâsama eyledikleri İstanbul Mahkemesi’nde huzûr.

Nüshateyn

Fî 22 L sene [1]241

19 [6b-1] Viyana tüccarından Alâiyeli es-Seyyid Yusuf’un, ortağı es-Seyyid Ahmed Ağa ile alışverişlerinin muhasebe edildiği

Beç tüccârından Alâiyeli es-Seyyid Yusuf’un şerîki ile ahz ve i‘tâlarının muhâsebeleri ve meccânen ibrâları

Ma‘rûz

İşbu i‘lâm-ı dâ‘iyâneme merbûta tüccârdan Alâiyeli es-Seyyid Yusuf nâm kimesnenin Bâb-ı Âlî’ye takdîm eylediği arzuhâli bâlâsına sâdır olan fermân-ı âlî-şâna imtisâlen zikri [zikr-i] câ’î husûsun ber-nehc-i şer‘î hesâbını rü’yet için cânib-i şerî‘at-i garrâdan me’zûnen irsâl olunan kâtib es-Seyyid Salih Afîf Efendi İstanbul’da Mahmud Paşa kurbünde Nasûh Ağa Hânı derûnunda vâkı‘ Beç tüccârından Alâiyeli Çelebizade es-Seyyid el-Hâc Ali Ağa’nın odasına varıp muhâsebe-i mezkûreye tarafeynin intihâb ve iltimâsıyla kıbel-i şer‘-i şerîfden memûr kılınan fenn-i hesâba muttali‘ mu‘teberân-ı tüccârdan Şahinzâde el-Hâc Ahmed Ağa ve Cemâlîzâde es-Seyyid Mustafa Ağa ve es-Seyyid Ebûbekir Ağa ve Frengistan ticâreti ahvâline vukūf-ı tâmları olan el-Hâc Mehmed Ağa ve es-Seyyid Mûsâ Ağa ve Ahmed Ağa ve sâir bî-garaz muhâsibîn-i [**7a**] müslimîn huzûrlarında bi’d-defe‘ât akd-i meclis-i şer‘-i şerîf ettikde merkūm es-Seyyid Yusuf b. es-Seyyid Ahmed meclis-i ma‘kūd-ı mezkûrda kendi nefsinden asîl ve li-ebeveyn birâderi olup bin iki-yüz otuz sekiz senesi şehr-i Rebî‘ülevveli’nin on birinci günü li-ecli’t-ticâre Beç diyârına âzim olan es-Seyyid Ahmed Ağa b. es-Seyyid Mustafa b. es-Seyyid Ahmed nâm kimesne hîn-i azîmetinde Âsitâne-i aliyyede tarafından ber-vech-i âtî rü’yet-i hesâb ile taleb ve da‘vâ ve ahz ve kabz ve husûmete ve lede’l-iktizâ sulh ve ibrâya ve husûs-ı mezkûr mütevakkıf olduğu umûrun küllîsine vekâlet-i âmme-i mutlaka-i sahîha-i şer‘iyye ile kabûlü hâvî vekîl eylediği lede’t-tezkiyye adl ve makbûlü’ş-şehâde idükleri ihbâr olunan kayıkçılar kethüdâsı el-Hâc Mustafa Ağa b. es-Seyyid Osman ve duhân tüccârından el-Hâc Derviş Mehmed Dede b. el-Hâc Mustafa nâm kimesneler şehâdetleriyle mahzar-ı hasm-ı câhidde ber-nehc-i şer‘î sâbit ve sübût-ı vekâletine hükm-i şer‘î lâhık olan merkūm es-Seyyid el-Hâc Ali Ağa muvâcehesinde zikri [zikr-i] âtî münâza‘amızın hesâbları meclis-i ma‘kūd-ı mezkûrda tarafeynin defâtir ve mekâtîb ve temessükâtına nazar ve yedimizde mevcûd İtalyüniyyü’l-ibâre tezkire? ve evrâk-ı sâire dahi erbâb-ı vukūfuna kırâat ve terceme etdirilerek tüccâr-ı merkūmun ma‘rifetleriyle sehv ve galatdan ârî yegân yegân ber-vech-i dikkat rü’yet olundukda bin iki-yüz otuz altı

senesi Zilkaʿde-i şerîfe gurresinde ben malımdan üç bin guruş ve müvekkil-i merkūm es-Seyyid Ahmed Ağa dahi malından on sekiz bin sekiz yüz on beş guruş ifrâz ve birbirine halt ile cemʿan yirmi bir bin sekiz yüz on beş guruşa iblâğ ve fâide-i hâsılanın sülüsü benim ve sülüsânı müvekkil-i merkūm es-Seyyid Ahmed Ağa'nın olmak üzere vücûh-ı ticâretle ʿınânen akd-i şirket ve re's-i mal-i mecmûʿ-i merkūm yirmi bir bin sekiz yüz on beş guruş ile ber-mûceb-i defter-i müfredât Eskişehir'de zuhûra gelen istefe taʿbîr olunur elli beş sandık taşlık? lüle toprağı ve beş Lahorî şâl ve on beş Kirmânî Acem bohçası taʿbîr olunur şâl ve bir şâl bohça ve beş Lahorî şâl kese ve on beş vukıyye saʿleb iştirâ ve eşyâ-i mezkûreyi kabz ve müvekkil-i mezbûrun rızâsıyla Nemçe ülkesine götürüp ve Beç ve Lebiska ve Tiriyesta ve Peşte beldelerinde Rozenos ve Macifardi ve Yuhan ve Milaçko nâm dellâllar yedleriyle âhara beyʿ eylediğimde esmânı …? Forint? taʿbîr olunur kâğıd ve sâir züyûf ve kâsid makūlesi nesneler olmayarak bilâd-ı mezkûrede râyiç olup altmış kırisiye bir forint iʿtibâriyle gümüş forint taʿbîr olunan nısf-ı riyâl-i semen-i ceyyid ile on bir bin altı yüz forint yirmi yedi kırisiyeye? bâliğ olmağla semen-i mezkûrun bin altı-yüz doksan üç forint yirmi yedi krisiyesini vekîl-i mezbûrun bi'l-vekâle tasdîk ve kabûl eylediği bâ-defter-i müfredât dellâliye ve hammâliye ve nakliye ve gümrük ve bâc ve komisyonluk ve mahzen kirâsı ve harc-ı râht ve sâir mesârif-i maʿlûmeye harc ve sarf ve bâkī kalan dokuz bin dokuz yüz yedi forintin sekiz bin üç-yüz altmış altı adedini alâ-tarîki'l-poliçe müvekkil-i mezbûr es-Seyyid Ahmed Ağa'ya irsâl edip mâʿadâ bin beş-yüz kırk bir adedini umûruma sarfla istihlâk etmiş-idim. el-Hâletü hâzihî zikr olunan dokuz bin dokuz yüz yedi gümüş forintin ol-târihde ve el-yevm kıymetlerine muʿâdil râyici olan beheri yüz kırk paradan otuz dört bin altı-yüz yetmiş dört buçuk guruşa bâliğ olmağın meblağ-ı mezkûrdan re's-i mal-i mecmûʿ-ı merkūm yirmi bir bin sekiz yüz on beş guruşu fürû-nihâde olundukda on iki bin sekiz yüz elli dokuz buçuk guruş fâide hâsıla olup sülüsü olan dört bin iki-yüz seksen altı buçuk guruş ber-mûceb-i mukāvele nîm hisseme isâbet etmiş olmağla bu sûretle [**7b**] meblağ-ı merkūm dört bin iki-yüz seksen altı buçuk guruş ile re's-i malım olup müvekkil-i mezbûrun zimmetine taʿalluk eden meblağ-ı mezkûr üç-bin guruş ki cemʿan yedi bin iki-yüz seksen altı buçuk guruş hakkımdan ber-vech-i bâlâ istihlâk eylediğim bin beş-yüz kırk bir gümüş forintin fiy'ât-ı mezkûre üzere kıymetleri olan beş-bin üç-yüz doksan üç buçuk guruş takāsan lede't-tenzîl benim müvekkil-i merkūm Ahmed Ağa zimmetinde ancak bin sekiz yüz doksan üç guruş matlûbum çıkıp lâkin müvekkil-i merkūmun âhara beyʿ için muahharen bana irsâl eylediği bir sandık istefeyi dahi yüz yirmi dokuz gümüş forint semen-i makbûza âhara beyʿ etmemle zikr olunan yüz yirmi dokuz gümüş forintin ber-vech-i muharrer yüz kırk paradan kıymetleri olan dört yüz elli bir buçuk guruş ve müvekkil-i mezbûrun malından bi-gayrı hakkın istiʿmâl ve istihlâk edip tazmîn iktizâ eden bir Lahorî şâl kesenin bi't-tasâduk kıymeti olan yirmi üç guruş ki cemʿan dört-yüz yetmiş dört buçuk guruş

meblağ-ı bâkī-i mezkûr bin sekiz yüz doksan üç guruşdan tarh olundukda bâkī bin dört yüz on sekiz buçuk guruş ve bu husûsda kimesnenin emri yoğiken aldığım akçelerin fâizine verdiğim dört yüz yirmi iki forint ve yalnız me'kûlât ve meşrûbâtıma sarf eylediğim << yirmi üç aded >> bin yüz forint ki cem'an bin beş yüz yirmi iki forint bu vechile matlûbum olup ba'dehû otuz yedi senesi hilâlinde ben diyâr-ı mezkûrda iken mezbûr es-Seyyid el-Hâc Ali Ağa'nın yalnız kendi malı olarak âhara bey' için bana irsâl eylediği mecmû'u yirmi üç bin dokuz yüz elli bir guruş kıymetli yirmi altı sandık istefe ve altı Lahorî şâl ve elli yedi kantâr mazodan? zikr olunan istefe ve şalları beş bin üç yüz on iki gümüş forint semen-i makbûza âhara bey' edip zikr olunan mazo yedimde mevcûd iken ba'zı dâyinlerim Nemçe hükümdârına şikâyet ile alacaklarını mutâlebe eylediklerinde hükümdâr-ı mersûm beni habseylediğine binâen bir kantârı elli-altmış forint değer me'mûl iken otuz üç ve otuz dörder forintden cem'an bin dört yüz elli dokuz forinte satıp ol-vechile mecmû'u altı bin yedi yüz yetmiş bir gümüş forinte bâliğ olmağla olmikdâr forintin bin yedi yüz yetmiş yedi forintini mesârif-i ma'lûmeye harc edip dört bin dokuz yüz doksan dört adedi bâkī kalmış idi lâkin benim poliçe tarîkiyle kendüye irsâl eylediğim dört bin yüz forint ve öyle diyâr-ı mezkûrda mütemekkin Azor nâm şahsa verdiğim bin yedi kırk yedi forint ve Pondiki nâm şahsa verdiğim yüz doksan iki forint ve kendüye irsâl eylediğim on bir çift pištovun semenlerine verdiğim iki yüz otuz forint bir nısf kantâr nühâs po… ? semenine verdiğim iki yüz elli bir forint ki min-haysü'l-mecmû' altı bin beş yüz yirmi forint medfû'um olup ol-vechile benim merkūm Ali Ağa'ya ziyâde geçmişim olan bin beş yüz yirmi altı gümüş forint ve emri yoğiken Koko nâm şahsa verdiğim dört yüz kırk bir gümüş forint ve bu defa Der-Aliyye'ye gelir iken kimesnenin emrinsiz umûruma sarf eylediğim yüz elli gümüş [**8a**] forint ki cem'an iki bin yüz on yedi gümüş forint bu cihetle matlûbum olup ve yine târih-i mezkûrda ben diyâr-ı merkūmda iken gāibân ani'l-meclis tüccârdan el-Hâc Mahmud Ağa'nın yirmi bin guruş ve diğer Ahmed Ağa'nın dahi üç bin beş yüz guruş ki cem'an merkūm el-Hâc Ali Ağa'ya teslîm eyledikleri yirmi üç bin beş yüz guruşa kendi malından dahi dört bin dokuz yüz doksan üç guruş zamla yirmi sekiz bin dört yüz doksan üç guruşa iblâğ ve elli üç sandık ile seng-i? istefe iştirâ ve bana irsâl edip işbu istefeyi dahi bey'le fâidesi benim ve merkūmân el-Hâc Mahmud Ağa ve diğer Ahmed Ağa beynimizde müşterek olsun deyu bâ-mektûb bana tahrîr etmiş ise de ben müşâreketi kabûl etmeyip ancak ol-havâlide külliyetli düyûnum olduğundan kabz ve âhara bey' eylediğimde esmânı on bin yedi yüz otuz beş forinte bâliğ olmağla semen-i mezkûrda bin dört yüz on altı gümüş forinti mesârif-i ma'lûmeye sarf edip bâkī kalan dokuz bin üç yüz on dokuz forintin dahi bin doksan dört forinti kezâlik kimesnenin emrinsiz karz aldığım akçelerin fâizine ve iki bin altı yüz forintini mesârif-i lâzımeden başka yalnız kendi me'kûlât [ve] meşrûbâtıma harc ve sarf etmemle mâ'adâsı olup mezbûr es-Seyyid el-Hâc Ali Ağa'ya irsâl eylediğim beş bin altı yüz yirmi beş

gümüş forintin ber-vech-i muharrer yüz kırk paradan kıymetleri olan on dokuz bin altı yüz seksen yedi buçuk guruş henüz re's-i mal-i mecmû'-i mezkûr yirmi sekiz bin dört yüz doksan üç guruşa vefâ etmeyip sekiz bin sekiz yüz beş buçuk guruş zarâr terettüb etmiş ise de ben ber-vech-i muharrer matlûbum olan bin dört yüz on sekiz buçuk guruşu müvekkil-i mezbûr es-Seyyid Ahmed Ağa'dan ve sâlifü'z-zikr iki bin yüz on yedi forint ile husûs-ı mezkûr zımnında sebkat eden hizmetimin beyne't-tüccâr komisyonluk ta'bîr olunur ecr-i mislini merkūm es-Seyyid el-Hâc Ali Ağa'dan taleb eylediğimde ol-dahi cevâbında şirket-i mezkûreden mâ'adâ ikinci ve üçüncü maddelerde iki kalem üç bin yüz doksan üç forint mesârifâtın ancak dokuz yüz otuz iki forintini tasdîk ve iki bin iki yüz altmış bir forintini inkâr eylediğinden mâ'adâsı zikr olunan elli yedi kantâr mazonun beher kantârını altmışar gümüş forinte bey' edip ol-vechile fazlası olan bin dokuz yüz altmış bir forint ile eşyâ-i mezkûre semenlerinden dahi mukaddem göndermiş olduğun defterde nâtık olduğu üzere on dört bin dokuz yüz elli dört forint ki cem'an on altı bin dokuz yüz on beş gümüş forint ketm ve ihfâ etmekle ol-vechile benim hesâb-ı mezkûr üzere sende cem'an elli dokuz bin iki yüz iki buçuk guruş alacağım vardır deyu tarafeynin takrîrlerimizi kâtib-i mezbûr mahallinde ketb ve tahrîr ve defter edip ma'an meb'ûs ümenâ-i şer'le meclis-i şer'-i şerîfe gelip tarafeyn ve tüccâr-ı merkūmûn bâ-cem'ihim hâzır olduğumuz madde-be-madde Ali merkūma inhâ ve tarafeyn dahi tasdîk eylediğimizde evvelâ takrîr-i meşrûhum üzere üç kalem bin beş yüz on altı forint fâiz-i matlûbum ve kendi umûruma sarf eylediğim yüz elli forint ile mersûm Koko nâm şahsa bilâ-emr verdiğim dört yüz kırk bir forinti rucû' meşrû' olmadığı kıbel-i şer'-i şerîfden bana tefhîm ve ol-vechile cem'an iki bin yüz yedi forint mutâlebem şer'an men' olunup ber-vech-i muharrer mazo maddesi fetvâ-yı şerîfeye ve ekl ve şürb husûsları dahi kadr-i ma'rûfunu ihbâra ve mezbûr es-Seyyid el-Hâc Ali Ağa'nın ziyâde müdde'âsı beyâna havâle olunmuş-idi. Lâkin ol-havâlîde Müslim şâhid bulunamayacağına binâen mezbûr es-Seyyid el-Hâc Ali Ağa'nın husûs-ı mezkûru muktezâ-yı şer'-i şerîf üzere isbâta kādir olamayacağı derkâr ve benim Bâb-ı Âlî'ye arzuhâl takdîmiyle kırk bin guruş mutâlebemin aslı olmayıp mezbûr es-Seyyid el-Hâc Ali Ağa'nın küllî mutazarrır olduğu âşikâr olmağla tüccâr-ı hâzirûn-ı merkūmûnun tavassutuyla beynimiz ıslâh olunup ben ber-vech-i muharrer tasaddî eylediğim da'vâlarımdan ol-dahi da'vâ-yı mezkûresinden her birimiz meccânen fâriğler olup bi'l-cümle husûs-ı mezkûre ve hukūk-ı şirkete ve hesâbda galat vukū'una ve sâir beynimizde cereyân eden cemî'-i ahz ve i'tâ ve mu'âmelât-ı şettâ ve hukūk-ı ma'lûme ve mechûleye müte'allika mutlakan âmme-i de'âvî ve mutalebât ve kâffe-i eymân ve muhâsamâtdan tarafeynden her birimiz âharın zimmetini kat'an hakkımız ve alacağımız kalmamak ma'nâsına şurût-ı müfsideden ârî ve uhûd-ı mubtıladan berî cebr ve kerhden hâlî ibrâ-i âmm-ı sahîh-i şer'î ve ıskāt-ı tâmm-ı sarîh-i mer'î ile bi'l-asâle ve bi'l-vekâle ibrâ ve ıskāt ve her birimiz ber-vech-i muharrer

âharın asâleten ve vekâleten ibrâlarını kabul eyledik deyu mukırr-ı mezbûr es-Seyyid Yusuf'un bi'l-cümle takrîr-i meşrûhunu asîl ve vekîl-i merkūm [**8b**] es-Seyyid el-Hâc Ali Ağa'ya bi'l-asâle ve bi'l-vekâle tasdîk ve bu vechile külliyen kat'-ı nizâ' ve ref'-i husûmet ile beynleri ıslâh ve te'lîf olunduğu İstanbul Mahkemesi'nden huzûr-ı âlîlerine i'lâm olundu.

Fî 10 C sene [1]241

Mukābele-şüd gereği gibi

20 [8b-1] Kayseri eşrafından Zennecizâde es-Seyyid Ali Ağa'nın, halasının kızı Fatma Hanım'dan alacağı olduğu

2400 guruşa sulh

Ma'rûz

Medîne-i Kayseriye vücûhundan Âsitane-i aliyyede mukīm Zennecizâde es-Seyyid Ali Ağa b. es-Seyyid Mustafa tarafından husûs-ı âtîde vekîl olduğu Mehmed Şâkir Ağa b. Halil ve Mehmed Reşid Ağa b. İbrahim Edhem nâm kimesneler şehâdetleriyle ber-nehc-i şer'î [vekâleti] sâbit olan Musa Ağa b. İbrahim meclis-i şer'-i münîrde Oturakçı es-Seyyid Mehmed Şerif Ağa b. es-Seyyid el-Hâc Hasan muvâcehesinde müvekkilim mezbûr es-Seyyid Ali Ağa'nın halası kızı olup İstanbul'da Horhor Çeşmesi kurbünde sâkine iken bundan akdem vefât eden merhûm Mar'aşî Ali Paşa halîlesi Fâtıma Hanım ibnetü'l-müteveffâ Fethullah zimmetinde cihet-i karzdan yedi bin guruş hakkı anın-dahi mu'takası zevc-i merkūm es-Seyyid Mehmed Şerif Ağa zimmetinde cihet-i deyn-i şer'îden dört bin guruş alacağı olmağla mezbûre Fâtıma Hanım işbu bin iki yüz kırk bir senesi Muharremi'nin on dokuzuncu günü hayâtında deyni olan meblağ-ı mezkûr yedi bin guruşun dört bin guruşuyla müvekillim mezbûr es-Seyyid Ali Ağa'yı ol-mikdâr medyûnu mezbûr es-Seyyid Mehmed Şerif Ağa üzerine şerâ'iti üzere cümlesi bir meclisde hâzır oldukları halde havâle-i mukayyede ile havâle ve her biri havâle-i mezkûreyi kabul etmeleriyle ol-vechile deyn-i mezkûrun dört bin guruşundan muhîl-i mezbûre Fâtıma Hanım'ın zimmeti ber'iye olup muhâlünaleyh merkūm es-Seyyid Mehmed Şerif Ağa zimmetine nakl etmeğin suâl olunup meblağ-ı muhâlün-bih mezkûr dört bin guruşu müvekkilim muhâlün-leh mezbûr es-Seyyid Ali Ağa için bi'l-vekâle muhâlün-aleyh merkūm es-Seyyid Mehmed Şerif Ağa'dan taleb ederim deyu da'vâ eylediğimde ol-dahi cevâbında kaziyye minvâl-i muharrer üzere olduğunu ikrâr ve i'tirâf edip lâkin ben cihet-i havâle-i mezkûreden deynim olan meblağ-ı merkūm dört bin guruşu sene-i mezkûre Şa'bânı'nın on beşinci günü İstanbul'da Aksaray Çarşısı'nda Mustafa Ağa Kahvesi'nde mecmû'u ufak para olarak müdde'î-i müvekkil-i merkūm es-Seyyid Ali Ağa'ya tamâmen edâ ve teslîm etmiş idim deyu inkâra mukārin eylediği def'ini

beyâna ba'de'l-havâle muslihîn tavassutuyla beynimiz ıslâh olunup ben ber-vech-i muharrer tasaddî eylediğim da'vâ-yı mezkûreden müvekkilim mezbûra izâfetle bi't-tav' ve'r-rızâ merkūm es-Seyyid Mehmed Şerif Ağa ile iki bin dört yüz guruş üzerine bi'l-vekâle sulh olduğumda ol-dahi sulh-i mezkûru kabûl ve bedel-i sulh-ı merkūm iki bin dört yüz guruşu tamâmen ve kâmilen bana def' ve teslîm ben-dahi yedinden bi'l-vekâle ahz ve kabz edip ziyâdesi olan bin altı yüz guruşa ve bi'l-cümle husûs-ı mezkûra ve sâir cemî'-i hukūk-ı şer'iyyeye müte'allika âmme-i da'vâdan tarafeynden her birimiz âharın zimmetini ibrâ-i âmm-ı sahîh-i şer'î ile bi'l-asâle ve bi'l-vekâle ibrâ ve ıskāt ve her birimiz ber-vech-i muharrer âharın ibrâsını asâleten ve vekâleten kabûl eyledik deyu mukırr-ı vekîl-i merkūm Musa Ağa'nın bi'l-vekâle eylediği cemî'-i takrîr-i meşrûhunu mezbûr es-Seyyid Mehmed Şerif Ağa tasdîk ve bu vechile külliyen kat'-ı nizâ' eyledikleri İstanbul Mahkmesi'nden huzûr.

Nüshateyn

Fî 27 L sene [1]241

21 [8b-2] Destârî Ömer Ağa'nın yanmış han arsasındaki kasap dükkânı gediğinin başka bir yere nakledildiği

Kasab dükkânı keşf ve nakli

Ma'rûz

Sâdır olan fermân-ı âlîlerine imtisâlen taraf-ı dâ'iyânemden irsâl olunan Kâtib Mehmed Tahir Efendi bi'l-ma'iyye rü'yete memûr Haremeyn-i şerîfeyn müfettişi mevâlî-i izâmdan bâ-pâye-i Mekke-i Mükerreme fazîletlü Abdülkādir Beyefendi tarafından meb'ûs Kâtib Mehmed Nizâmeddîn Efendi hassa-i mi'mârî hulefâsından İsmail Kemâlî ve Ali Necîb halîfeler ile Dârussaâdetü'ş-Şerîfe Ağası hazretleri nezâret-i aliyyelerinde âsûde evkāfdan Câmi'-i Şerîf-i Ayasofya-i Kebîr vakfından İstanbul'da Kırkdört kapısı kurbünde Balaban Ağa Mahallesi'nde Şehâbeddîn Mektebi karşısında köşe başında vâkı' Doğramacı Agop zimmî ile Kafesçi Mehmed Beşe dükkânları beynlerinde kâin bir bâb muhterik hân arsasına varıp cerîdede mazbûtu'l-esâmî olan müslimîn huzûrlarında akd-i meclis-i şer'-i âlî eylediklerinde kasab esnâfından sâhib-i arzuhâl Hâfız İbrahim b. Halil nezâret-i hazret-i [**9a**] müşârun-ileyhde âsûde evkāftan hudâvendigâr-ı esbak cennet-mekân-ı firdevs-âşiyân merhûm ve mağfiret-nişân Sultân Abdülhamîd Hân tâbe serâhu hazretleri evkāf-ı şerîfeleri mütevellîsi e'âzım-ı ricâl-i Devlet-i aliyyeden hâlâ Darbhâne-i Âmire nâzırı sa'âdetlü es-Seyyid Mehmed Esad Efendi tarafından mürsel câbî-i vakf el-Hâc Hâfız Ömer Efendi ve kethüdâ-yı kassâbân el-Hâc Hasan Ağa ibn el-Hâc Osman hâzır oldukları hâlde meclis-i ma'kûd-ı mezkûrda arsa-i mahdûde-i mezkûrenin bâ-temessük-i mütevellî bi'l-icâreteyn

müstekıllen mutasarrıfı derûn-ı arzuhâlde mastûru'l-ism Destârî Ömer Ağa b. İsmail muvâcehesinde mahalle-i mezbûre imâmı Hâfız Hamdullah Efendi b. Mehmed ve mekteb-i mezkûr hocası Hâfız İsmail Efendi ile mahalle-i mezbûre ahâlîsinden Kalaycı Memiş Ağa b. Ali ve Ömer Ağa b. İbrahim ve sâirleri hâzır oldukları hâlde vakf-ı müşârun-ileyh müstağıllâtından Yedikulle hâricinde vâkı' gayr-ı-ez selhhâne mîrî on aded ganem selhhânelerinden altıncı selhhâneye merbût kasab dükkânları gediklerinden bâ-temessük-i mütevellî-i vakf müstakillen mutasarrıf olduğu bir aded kasab dükkânı gediği bundan akdem mahalle-i mezbûrede vâkı' Çukurçeşme karşısında ekmekçi fırını ile berber dükkânı beynlerinde vâkı' merkûm Ömer Ağa'nın bâ-temessük-i mütevellî mutasarrıf olduğu bir bâb kasab dükkânı derûnunda mevcûde ve mu'teber ve merbûta olduğu selhhânede hisse-i tevzî'i verilip icâresi dahi cânib-i vakf-ı müşârun-ileyhe verile-gelmiş iken dükkân-ı mezkûr iki yüz yirmi üç senesi hilâlînde ol-havâlîde vukû' bulan harîkde muhterik oldukdan sonra merkûm Ömer Ağa gedik-i mezkûru mahall-i âhara nakl etmeksizin arsasına el-yevm mevcûd olan bir bâb berber dükkânını binâ ve inşâ-birle ol-vechile gedik-i mezkûr mu'attal kalıp lâkin gedik-i mezkûrun ta'tîli cânib-i vakf-ı müşârun-ileyhe muzır olduğundan gedik-i mezkûru bu esnâda merkûm Ömer Ağa'nın izniyle ber-vech-i muharrer mutasarrıf olduğu arsanın bi'l-ifrâz köşe mahallinde tûlen dokuz zirâ' ve arzen beş zirâ' on sekiz parmak terbî'an kırk sekiz zirâ' mahal üzerine teberru'an li'l-vakf binâ ve inşâ ve merkûm Ömer Ağa dahi istîcâr edeceğim bir bâb dükkâna nakletmek murâdıyla zikr olunan kırk sekiz zirâ' mahalle dükkân-ı mezkûru inşâya şürû' edip ancak mekteb-i mezkûr tarafında tarîk-i âm kaldırımından olarak tûlen beş zirâ' on sekiz parmak ve arzen on yedi parmak mahalli arsa-i mezkûrdan olmak zu'muyla ilâve eylediğime binâen ahâlî-i hâzirûn-ı mezbûrûn ber-vech-i muharrer dükkân-ı mezkûru inşâma mümâna'at etmişlerdir. el-Hâletü hâzihî zikr olunan ve ilâve olunan mahal arsa-i mezkûreden olmayıp tarîk-i âm kaldırımından olduğu mezbûr Ömer Ağa'nın ikrâr ve ihbârıyla ma'lûmum oldukda ben-dahi mârru'z-zikr ilâve olunan mahalli kaddi üzere tarîk-i âma terk ile zikr olunan kırk sekiz zirâ' köşe mahalline altı zirâ' kaddinde mekteb-i mezkûr tarafına kat'an pencere küşâd olunmayarak fevkinde odayı müştemil bir bâb kasab dükkânı binâ ve inşâ ve gedik-i mezkûrumu nakle müte'ahhid oldum deyu mukırr-ı mezbûru merkûm Ömer Ağa ile ahâlî-i hâzirûn-ı mezbûrûn tasdîk ettiklerini kâtibân-ı merkûmân dâ'îleri mahallinde lede'l-mu'âyene ve't-tahrîr ma'an meb'ûs ümenâ-i şer'le meclis-i şer'a gelip tarafeyn ve hâzirûn-ı merkûmûn muvâcehelerinde alâ-vukū'ihi ba'de'l-inhâ ve't-tesâduk merkûm Ömer Ağa dükkân-ı mezkûru binâ etmek için malından sekiz yüz guruş merkûm Hâfız İbrahim'e meclis-i şer'de def' ve teslîm ve dükkân-ı mezkûr binâsına sarfa emr eylediğinde ol-dahi ahz ve kabz ve meblağ-ı merkûm ile kendi malından sarf ederek teberru'an li'l-vakf binâ ve inşâ ve gedik-i mezkûru derûnuna nakl ile beher şehr yedişer guruşa merkûm Ömer Ağa'dan istîcâr edip

ziyâde masrûfunu taleb etmemeğe müteʿahhid olduğundan merkūm Ömer Ağa dahi gedik-i mezkûru minvâl-i muharrer üzere inşâ olunacak dükkân derûnuna nakle râzı olup dükkân-ı mezkûru dahi baʿde'l-binâ ol-mikdâr îcâra baʿde't-taʿahhüd gedik-i mezkûr binâ ve inşâ olunacak dükkân-ı sânî-i mezkûra nakli ve kayd-ı evveli defter-i vakf-ı müşârun-ileyhden [**9b**] refʿ ve terkîn ve mahall-i sânî-i mezkûra nakl ile nakl ve tahvîli müşʿir taraf-ı vakf-ı müşârun-ileyhden müceddeden yedine temessük iʿtâ olunmasını istidʿâ ve bu makūle kasab gediği nakli esnâf-ı merkūmenin şurût-ı nizâmlarından olup mesbûku'l-emsâl idüğünü kassâbân kethüdâsı hâzır-ı merkūm el-Hâc Hasan Ağa ve el-Hâc İbrahim Ağa ve el-Hâc Hasan Ağa ve Mercanlı Ali Ağa nâm kimesneler dahi haber vermeleriyle şurûtu mûcebince merkūm Hâfız İbrahim'in istidʿâsı üzere gedik-i merkūm inşâ olunacak dükkân-ı sânî-i merkūme nakl ile taraf-ı vakfdan müceddeden yedine bir kıtʿa temessük iʿtâ olunmak iktizâ eylediği İstanbul Mahkemesi'nden huzûr.

Nüshateyn

Fî 19 L sene [1]241

22 [9b-1] Şerife Nefise Hanım'a, Beylikçi Hacı Mustafa Çeşmesi Vakfı mütevelliğinin tevcih edilmesi

Tevliyet tevcîhi istidʿâsı

Maʿrûz

Hâmiş-i arzuhâlde mastûr derkenâr nâtık olduğu üzere nezâret-i dâʿîlerinde olan evkāfdan Galata kazâsına tâbiʿ Kefeli karyesinde ve gayrıda vâkıʿ merhûm Beylikçi Hacı Mustafa nâm sâhibü'l-hayr çeşmesi vakfının vazîfe-i muʿayyene ile bâ-berât-ı âlî-şân mütevellîsi olan ekber-i evlâd-ı vâkıfdan Mehmed Emîn Halîfe b. el-Hâc İbrahim b. Mustafa fevt olup yeri hâlî ve hizmet-i lâzımesi muʿattal kalmağla tevliyet-i mezkûre vazîfe-i muʿayyenesiyle müteveffâ-yı mezbûrun min-kıbeli'l-eb ceddisi Hâce Âişe bt. el-Hâc Mehmed Ağa'nın li-ebeveyn er karındaşı Soğancıbaşı el-Hâc Ahmed Ağa'nın sulbî sahîh oğlu Teşrîfâtî Mustafa Efendi'nin sulbiye kebîre kerîmesi olduğu bi'l-ihbâr zâhir olan sâhibe-i arzuhâl Şerîfe Nefîse Hanım'a bermûceb-i şart-ı vâkıf tevcîh ve yedine berât-ı şerîf-i âlî-şân sadaka ve ihsân buyurulmak iktizâ eylediği İstanbul Mahkemesi'nde tescîl ve huzûr.

Fî Gurre-i Zilkaʿde sene [1]241

23 [9b-2] Mühtedî Mehmed Edhem b. Abdullah'ın, ihtidasından evvel Aleniko adlı kadına borç verdiği iddiası

1500 guruş menʿ

Maʿrûz

Mübârek rikâb-ı kamer-tâb-ı mülûkâneye takdîm olunan işbu arzuhâlde mezkûrü'l-ism mühtedî Mehmed Edhem b. Abdullah Çarşamba günü Arz odasında huzûr-ı hazret-i sadâret-penâhîlerinde ve ba'dehû bi't-terâzî dâ'îhânelerinde ma'kūd meclis-i şer'-i münîrde İstanbul'da Cebe Ali Kapısı hâricinde mütemekkine Hekîm Yani zevcesi sâhibe-i arzuhâl mu'arrefetü'ş-şahs Aleniko bt. Dimitri nasrâniye muvâcehesinde ben kable'l-ihtidâ Rum patrikhânesinde mukīm olmam takrîbiyle bin iki yüz otuz sekiz senesi Şa'bânı'nın on sekizinci günü mersûme Aleniko nasrâniye malımdan ve yedimden karz aldığı bâ-temessük bin sekiz yüz guruşun üç yüz guruşunu bundan akdem bana edâ ve teslîm etmekle bâkīsi olan bin beş yüz guruş el-yevm zimmetinde hakkım olup hatta meblağ-ı bâkī-i mezkûr bin beş yüz guruş cihet-i mezkûreden zimmetinde bana deyni olduğunu ikrâr dahi etmiş olmağla meblağ-ı bâkī-i mezkûru nasrâniye-i mesfûreden hâlâ taleb ederim deyu da'vâ ettikde ol-dahi külliyen inkâr etmekle müdde'î-i mezbûr ber-vech-i muharrer müdde'âsını isbâtdan izhâr-ı acz edip talebiyle mesfûre Aleniko nasrâniyeye bi'l-müvâcehe vech-i şer'î üzere yemîn verilmeğin mûcebince müdde'î-i mezbûr Mehmed Edhem da'vâ-yı mezkûresiyle mesfûre Aleniko nasrâniyeye bilâ-beyyine mu'ârazadan men' olunduğu İstanbul Mahkemesi'nden huzûr.

Fî Gurre-i Za sene [1]241

24 [9b-3] es-Seyyid Mehmed Emin Ağa, es-Seyyid Halil Ağa ve anneleri Şerife Fâtıma Hatun'un nalband dükkânlarında kiracı İbrahim Usta'nın az kira verdiğini iddia ettikleri

Nalband dükkânı îcârı

Ma'rûz

Ashâb-ı arzuhâl zikri [zikr-i] âtî dükkânın rub'una mutasarrıf es-Seyyid Mehmed Emin Ağa b. Hüseyin ve rub'-ı âharına mutasarrıf li-ebeveyn er karındaşı es-Seyyid Halil Ağa ile nısfına mutasarrıfe vâlideleri mu'arrefetü'z-zât Şerife Fâtıma bt. es-Seyyid Mustafa nâm hatun her biri meclis-i şer'-i münîrde Âsitâne-i aliyyede vâkı' nalband esnâfından derûn-ı arzuhâlde mezkûrü'l-ism İbrahim Usta b. Mehmed muvâcehesinde esnâf-ı merkūme kethüdâsı İsmail Ağa ve yiğitbaşısı Mehmed Usta ve ihtiyârlarından Ahmed Usta ve Ali Usta ve Hasan Usta ve sâirleri hâzır oldukları hâlde mezbûr İbrahim Usta İstanbul'da Aksaray çarşısında Arabacılar içinde menzilimiz tahtında kâin ber-vech-i meşrûh mutasarrıf olduğumuz bir bâb nalband dükkânında müste'cirimiz olup lâkin ecr-i mislinden noksân kirâ teklîfiyle gadr dâ'iyesinde olduğundan biz dahi fesh-i akd-i icâre ile ihrâcına tasaddî etmiş-idik el-hâletü hâzihî beynimiz ıslâh ve te'lîf olunup dükkân-ı mezkûrun ecr-i misli [**10a**] idüğü esnâf-ı hâzirûn-ı merkūmûnun haberleriyle zâhir olan beher şehr onar guruş kirâ kavliyle işbu sene-i mübâreke Zilka'detü'ş-şerîfe gurresinden

i‘tibâr ile aded-i şühûr ve sinîn beyân olunmaksızın ben mezbûr İbrahim Usta’ya müceddeden îcâr ve teslîm eylediğimizde ol-dahi ber-vech-i muharrer istîcâr ve kabûl etmekle fî-mâ ba‘d biz kirâ artırmak ve bahâne-i sâire ile mezbûrun ihrâcına tasaddî etmemeğe ol-dahi kirâ-yı mezkûru mâh-be-mâh cevr ü ezâ etmeksizin bize edâ ve teslîme tarafeynden her birimiz ta‘ahhüd eyledik deyu mukırrûn-ı mezbûrûnun cemî‘-i takrîr-i meşrûhlarını mezbûr İbrahim Usta tasdîk ve bu vechile külliyen kat‘-ı nizâ‘ eyledikleri İstanbul Mahkemesi’nden huzûr.

Fî Selh-i L sene [1]241

25 [10a-1] Fâtıma bt. Mehmed’in evinin yarısını şartlı olarak Şerife Zeliha bt. es-Seyyid Mehmed ile kocası Çalık Mehmed Beşe’ye devretmesinin geçerli olmadığı

Şartla olan ferâğın adem-i sıhhatine binâen geri nısf menzil reddi

Ma‘rûz

Sâhibe-i arzuhâl zâtı mu‘arrefe Fâtıma bt. Mehmed Hatun meclis-i şer‘-i münîrde derûn-ı arzuhâlde mezkûretü’l-ism kezâlik zâtı mu‘arrefe Şerife Zeliha bt. es-Seyyid Mehmed nâm Hatun muvâcehesinde nezâret-i dâ‘îlerinde olan evkāfdan merhûm Fazıl Süleyman Efendi vakfının mütevelliyesi Nâile Hanım tarafından mürsel vekîli câbî-i vakf Mehmed Şâkir Efendi hâzır olduğu hâlde hâmiş-i arzuhâlde mastûr defter-i vakfdan muhrec derkenâr nâtık olduğu üzre vakf-ı mezkûr müstağıllâtından İstanbul’da Edirnekapısı dâhilinde Neslişâh Sultân mahallesinde vâkı‘ bir tarafdan Hüseyin Ağa menzili ve bir tarafdan Yahya Usta menzili ve bir tarafdan Nalbantçı Mehmed menzili ve taraf-ı râbi‘-i tarîk-i âm ile mahdûd ve şehriye otuz akçe icâre-i müecceleli müştemilât-ı ma‘lûmeyi hâvî bir bâb menzil bâ-temessük-i mütevellî bi’l-icâreteyn müstakılleten taht-ı tasarrufumda iken ben bundan akdem menzil-i mezkûru ölünce beni beslemek şartıyla mezbûre Şerife Zeliha Hatun ile zevci gāib ani’l-beled Çalık Mehmed Beşe’ye nısfiyyet üzere bâre’y-i mütevellî bilâ-bedel ferâğ ve tefvîz eylediğimde onlar dahi şart-ı mezkûr ile tefevvüz ve kabûl etmişler idi. el-Hâletü hâzihî şart-ı mezkûr ile ferâğ sahîh ve mu‘teber olmamağla menzil-i mezkûru bana red ve teslîme merkūme Şerife Zeliha Hatun’a tenbîh olunmak matlûbumdur deyu da‘vâ ettikde ol-dahi cevâbında kaziyye minvâl-i muharrer üzere olup müdde‘iye-i mezbûre Fâtıma Hatun menzil-i mezkûru ol-şartla fâriğa olduğunu onlar dahi ol-şartla tefevvüz eylediklerini bitamâmihâ tâyi‘aten ve kat‘iyyen ikrâr ve i‘tirâf etmekle bu sûretde ber-muktezâ-yı şerî‘at-ı garrâ şart-ı mezkûr ile olan ferâğ-ı mezbûr fâsid olup lâkin mezbûre Şerife Zeliha Hatun’un ikrârı zevci gāib-i mezbûr üzerine nâfiz olmayıp yalnız kendi hakkında mu‘teber olmağın mûcebince gāib-i mezbûr Çalık Mehmed Beşe üzerinde olan nısf hisse husûsu gāib-i mezbûr ile bi’l-müvâcehe terâfü‘-i şer‘-i şerîf

olunmak üzere ancak mezbûre Şerife Zeliha Hatun'un üzerinde olan nısf hisseyi bâ-re'y-i mütevellî mutasarrıfesi müdde'iye-i mezbûre Fâtıma Hatun'a red ve teslîm iktizâ eylediği tarafeyne tefhîm olunduğu İstanbul Mahkemesi'nden huzûr.

Fî 27 L sene [1]241

26 [10a-2] Kosta v. Andreya'nın, çayırdan bozma tarlasına, Yorgi v. Kosti, Nikola v. Yorgi ve Panayot v. Yani adlı bahçıvanların müdahale ettikleri

Safra Karyesi'nde tarla keşfi

Ma'rûz

Sâdır olan fermân-ı âlîlerine imtisâlen zikri câ'î husûsu mahallinde ber-nehc-i şer'î mu'âyene ve istimâ' ve tahrîr için taraf-ı dâ'iyânemden irsâl olunan Kâtib es-Seyyid Mehmed Tahir Efendi bi'l-ma'iyye rü'yete memûrlar [olup] nezâret-i hazret-i şeyhülislâm-ı sellemehu's-selâmîde âsûde evkāf müfettişi müderrisîn-i kirâm-ı zevi'l-ihtirâmdan fazîletlü Mehmed Ârif Efendi tarafından mürsel Kâtib es-Seyyid Mustafa Efendi ve Havâss-ı refîa kādısı mevâlî-i izâmdan Kâtibzâde fazîletlü es-Seyyid el-Hâc İsmail Fahreddin Efendi tarafından mürsel baş-kâtib es-Seyyid Abdülhalîm Efendi [**10b**] hâssa mi'mârı hulefâsından İsmail Kemâlî ve Ali Necîb halîfeler ile Havâss-ı refîa kazâsına muzâfe Çekmece-i Sagīr nâhiyesine tâbi' Safra karyesi kurbünde Beylik Değirmen civârında vâkı' bir tarafdan Taht-ı Revân Çayırı ve bir tarafdan Ayadere ve bir tarafdan Bosna karyesiyle Safra karyesi beynlerinde olan tarîk ve bir tarafdan değirmen-i mezkûr harkı ile mahdûd çayırdan bozma bir kıt'a tarla üzerine varıp cerîdede mazbûtu'l-esâmî müslimîn huzûrlarında akd-i meclis-i şer'-i Nebevî etdiklerinde Istabl-ı âmireye tâbi' Emlâk-i hümâyûn nâzırı hâlâ mirâhor-ı evvel-i hazret-i şehriyârî sa'âdetlü el-Hâc Ali Bey tarafından vekîl-i müseccel-i şer'îleri Hâs Ahır kâtibi İbrahim Edhem Efendi b. el-Hâc İbrahim sâhib-i arzuhâl Kosta v. Andreya zimmî hâzır olduğu hâlde meclis-i ma'kūd-ı mezkûrda bahçıvan tâifesinden Yorgi v. Kosti ve Nikola v. Yorgi ve Panayot v. Yani zimmîler asâleten ve zikr olunan Safra Karyesi'nde mütemekkin Topal Andon v. Kostandi zimmînin sulbî kebîr oğlu ve tarafından husûs-ı âtîde vekîl olduğu mirâhor ağa-yı mûmâ-ileyh kayıkçılarından Hüseyin Ağa b. Mustafa ve Korucu Ahmed Ağa b. Ali nâm kimesneler şehâdetleriyle ber-nehc-i şer'î sâbit olan Foti zimmî muvâcehelerinde hudevendigâr-ı esbak cennet-mekân-ı adn-âşiyân merhûm ve mağfiret-nişân Sultân Bâyezid-ı Velî Hân tâbe-serâhû hazretlerinin evkāf-ı celîleleri mütevellîsi Kadızâde fazîletlü Mehmed Ârif Efendi taraflarından husûs-ı âtiyyü'l-beyânda vekîl olduğu Derviş Mustafa Ağa b. Süleyman ve Çukadâr Mehmed Ağa b. İsmail nâm kimesneler şehâdetleriyle ber-nehc-i şer'î sâbit olan Çekmece-i Sagīr câbîsi Kara Hasan Ağa b. Ali hâzır olduğu

hâlde hâmiş-i arzuhâlde muharrer Istabl-ı âmire defterinden muhrec derkenâr nâtık olduğu üzere işbu mu'âyene olunup mi'mârân-ı merkūmân mesâhalarıyla doksan dönüm tarla-yı mahdûd-ı mezkûr mine'l-kadîm Emlâk-i hümâyûndan olarak Istabl-ı âmire-i evvele tâbi' Safra çayırlarından sâlifü'l-beyân Taht-ı Revân Çayırı'ndan olup bundan akdemce biçime salâhiyeti olmadığı istihbâr olunarak bin iki yüz otuz altı senesi Ramazânü'l-mübâreğinin yedinci günü mirâhor-ı evvel esbak Halil Ağa sâlifü'z-zikr doksan dönüm çayırı senevî otluk ümenâsına bin iki yüz akçe vermek üzere çayırlıkdan bozup tarla etmek şartıyla hâzır-ı mersûm Kosta zimmîye bâ-temessük iktâ' ol-dahi târih-i mezkûrdan beri çayır-ı merkūmu sürerek tarla edip ol-vechile el-yevm bamya mezrû' olan Istabl-ı âmire-i evvele tâbi' Safra Çayırı'ndan olarak tasarruf olunur iken asîl ve müvekkil-i mersûmdan tarla-yı mahdûd-ı merkūma bi-gayrı hakkın müdâhale etmeleriyle suâl olunup müdâhaleleri men' ve def' olunmak bi'l-vekâle matlûbumdur deyu hâzır-ı mersûm Kosta zimmînin tasdîkiyle da'vâ ettikde asîl ve vekîl-i mersûmûn dahi cevâblarında yedimizde olup cânib-i vakf-ı müşârun-ileyhden verilen iki kıt'a temessük mantûklarınca vakf-ı müşârun-ileyh arâzisinden bir tarafdan Kazdar zimmî tarlası ve bir tarafdan mîrî bahçesi tarlası ve bir tarafdan dere ve bir tarafdan Yanaki oğlu tarlası ile mahdûd senevî altmış akçe bedel-i öşr mukāta'alı bir kıt'a çayıra bâ-temessük-i mütevellî mutasarrıf olan Dülger Toma zimmî işbu mu'âyene olunan doksan dönüm çayır-ı mezkûru ber-vech-i muharrer hudûd-ı mezkûre ile mutasarrıf olduğu çayırdır diyerek bin iki yüz otuz sekiz senesi Recebü'l-ferdinin on üçüncü günü bedel-i ma'lûm mukābelesinde bizimle müvekkil-i mesfûra bâre'y-i mütevellî irbâ'an fâriğ olduğunda biz dahi ber-vech-i muharrer tefevvüz eylediğimize binâen müdâhale ederiz deyip lâkin asîl ve müvekkil-i mersûmûnun yedlerinde olan temessükleri mantûkunca tefevvüz eyledikleri çayırın hudûdu sâlifü'l-beyân mu'âyene olunan doksan dönüm tarlaya mutâbık olmayıp karye-i mezbûre civârında vâkı' diğer mahalde vâkı' tarlaya [**11a**] <<mutâbık olduğundan karye-i mezbûre civârında vâkı' diğer mahalde vâkı' tarlaya>> mutâbık olduğundan mâ'adâ sâlifü'l-beyân doksan dönüm tarla Istabl-ı âmire-i evvele tâbi' Safra çayırlarından olup kadîmden beri ol-vechile bilâ-nizâ' zabt ve tasarruf olunageldiğini Bosna karyesi ahâlîsinden Hasan Ağa oğlu Hüseyin ve İbrahim b. Perver oğlu Osman ve Hasan b. Abdullah ve İsmail b. Osman ve Halil b. Hüseyin ve Mehmed b. Osman ve Büyük Halkalı karyesi ahâlîsinden Hasan b. Ömer ve Hüseyin b. Mehmed nâm kizb üzerine tevâtu'ları mutasavver olmayan bî-garaz müslimînden her biri ta'yîn ve tahdîd ve işâret ederek bi'ş-şöhre ve't-tevâtür alâ-tarîki'ş-şehâde bi'l-müvâcehe ihbâr eylediklerini küttâb-ı merkūmûn dâ'îleri mahallinde ba'de'l-mu'âyene ve't-tahrîr kādı ve müfettiş-i mûmâ-ileyhimâ ma'iyyetleriyle Çarşamba günü Arz odasında huzûr-ı hazret-i sadâret-penâhîlerinde akd olunan meclis-i şer'a gelip tarafeyn ve hâzirûn-ı merkūmûn muvâcehelerinde alâ-vukū'ihi inhâ ve tarafeyn ve hâzirûn-ı merkūmûndan her biri dahi tasdîk etmeleriyle bu sûretde

zikr olunan doksan dönüm tarla Istabl-ı âmire-i evvele tâbiʿ mîrî Safra Çayırlarından olarak zabt ve tasarruf olunmak iktizâ eylediği İstanbul Mahkemesi'nden huzûr.

Fî 10 L sene [1]241

Mukābele-şüd

27 [11a-1] Leblebicioğlu Hüseyin Beşe b. Abdüllatif'in, kiracısı Yanto v. Avram'dan alacağını taleb ettiği

3925 guruş menʿi

Maʿrûz

Mahrûse-i Galata'ya muzâfe Ördek kasabası [kasab mahallesi] ahâlîsinden sâhib-i arzuhâl Leblebicioğlu Hüseyin Beşe b. Abdüllatîf nâm kimesne meclis-i şerʿ-i münîrde İstanbul'da Balat nâm mahalde mütemekkin şerbetçi tâifesinden Yanto v. Avram nâm yahudi muvâcehesinde Yahudi-i mersûmun şerîki Mayer v. Yasef nâm yahudi hâzır olduğu hâlde bin iki yüz otuz altı senesi Muharremi'nde mesfûr Yanto yahudi zikr olunan Ördek kasabasına gelip yedimden ve malımdan iştirâ ve kabz eylediği seksen bin yüz seksen sekiz vukıyye üzümün beher yüz vukıyyesi on ikişer guruşdan esmânı olan cemʿan dokuz bin yedi yüz otuz guruş ve kezâlik yedimden ve malımdan bi-safka-i vâhide iştirâ ve kabz eylediği yüz elli yük hatabın semeni olan iki yüz beş guruş ve kasaba-i mezbûrede vâkıʿ mülküm olup mersûm Yanto yahudinin benden istîcâr ve müddet-i maʿlûme mürûrunda temekkün ve istîfâ-yı menfaʿat eylediği bir kıtʿa mağazanın ecr-i müsemmâsı olan yedi yüz yirmi guruşu ki ciheteyn-i mezkûreteynden cemʿan mesfûr Yanto yahudi zimmetinde alacak hakkım olan on bin altı yüz elli beş guruşun yüz elli beş guruşunu rızâmla hat ve tenzîl ve mutâlebesine müteʿallika daʿvâdan yahudi mersûmun zimmetini ibrâ ve ıskāt eylediğimde ol-dahi kabûl ve bâkīsi olan on bin beş yüz guruşun dört bin yetmiş beş guruşunu kasaba-i mezbûrede ve iki bin beş yüz guruşunu dahi baʿde'l-avde Âsitâne-i aliyyede bana edâ ve ol-vechile cemʿan altı bin beş yüz yetmiş beş guruşunu teslîm ve îfâ edip bâkī üç bin dokuz yüz yirmi beş guruşu el-yevm zimmetinde kalmağla meblağ-ı bâkī-i mezkûr üç bin dokuz yüz yirmi beş guruşu mersûm Yanto yahudiden hâlâ taleb ederim deyu daʿvâ ettikde ol-dahi cevâbında ben şerîkim hâzır-ı mersûm Mayer yahudinin babası olup bundan akdem hâlik olan mersûm Yasef yahudinin sağlığında hizmetkârı olmamla târih-i mezkûrda mesfûr Yasef yahudi ile maʿan hizmetkâr olduğum hâlde kasaba-i mezbûreye gidip merkūm [**11b**] Hüseyin Beşe'nin benden iddiʿâ eylediği üzüm ve hatabı hâlik-i mersûm Yasef yahudi iştirâ ve mahzen-i mezkûru istîcâr ve semen ve ücretlerini tamâmen edâ ve îfâ edip birbirleriyle katʿ-ı alâka dahi etmişler idi deyu kendinin iştirâ ve istîcârını külliyen inkâr etmekle müddeʿî-i mezbûr Hüseyin Beşe

ber-vech-i muharrer müdde'âsına lede'l-istimhâl ve'l-imhâl müddet-i mehil-i şer'î kirâren ve mirâren mürûr edip bir vechile isbâta kādir olamayıp istihlâf ettikde mersûm Yanto yahudiye bi'l-müvâcehe vech-i şer'î üzere yemîn verilmeğin mûcebince müdde'î-i mezbûr Hüseyin Beşe da'vâ-yı mezkûresiyle mersûm Yanto yahudiye bilâ-beyyine mu'ârazadan men' olunduğu İstanbul Mahkemesi'nden huzûr.

Fî 21 L sene [1]241

28 [11b-1] Kuyumcu Altıparmak Kosti'nin, Mercan Hanı'ndaki dükkândaki hakkını, Acî Nişan'a devrettiği halde dükkânı boşaltmadığı

Mercan Hânı'nda oda ferâğı

Ma'rûz

Âsitâne-i aliyyede vâkı' çizmeci esnâfından sâhib-i arzuhâl Acî Nişan v. Kegork zimmî bi'l-ma'iyye istimâ'a memûr Haremeyn-i şerîfeyn müfettişi umdetü'l-mevâlîyyi'l-izâm Emin Beyefendizâde fazîletlü Abdülkādir Beyefendi tarafından meb'ûs Kâtib Mehmed Nizâmeddin Efendi dâ'îleriyle akd olunan meclis-i şer'-i münîrde İstanbul'da Kumkapı kurbünde mütemekkin derûn-ı arzuhâlde ismi mastûr Kuyumcu Altıparmak Kosti v. Atam zimmî muvâcehesinde Dârussa'âdetü'ş-Şerîfe Ağası hazretleri nezâret-i aliyyelerinde âsûde evkāfdan merhûm Mercan Ağa vakfının kāimmakām-ı mütevellîsi el-Hâc İbrahim Edhem Dede hâzır olduğu hâlde İstanbul'da Çarşı-yı Kebîr'de kâin vakf-ı mezkûr müstağallâtından Mercan Hanı demekle meşhûr kârgîr hân derûnunda çizmeci ve kuyumcu odaları beynlerinde vâkı' beher şehr yirmi akçe icâre-i müeccceleli bir bâb oda bâ-temessük-i mütevellî bi'l-icâreteyn mersûm Kosti zimmînin taht-ı tasarrufunda iken zimmî-i mersûm işbu târihden iki ay mukaddem zikr olunan odayı iki bin yüz guruş bedel-i makbûz mukābelesinde? bâ-re'y-i mütevellî kat'iyyen bana fâriğ olmuş-iken hâlâ keff-i yed etmemekle suâl olunup kasr-ı yedine tenbîh olunmak matlûbumdur deyu da'vâ eylediğimde ol-dahi cevâbında ben oda-i mezkûreyi ber-vech-i muharrer sana ferâğ eder olduğumda derûnuna gedik i'tibâriyle şehriye on ikişer guruşa bana îcâr ve ol-vechile oda-i mezkûrede ben temekkün etmek şartıyla ferâğ ve tefvîz sen-dahi ol-şartla tefevvüz ve kabûl etmekle bu sûretde şart-ı mezkûr ile olan ferâğım sahîh olmadığından medfû'un olan bedel-i mezkûru yedimden geri ahz edip oda-i mezkûreyi bana red ve ferâğa sana tenbîh olunmak matlûbumdur deyu inkârıma mukārin eylediği şart-ı müfsid müdde'âsı beyâna havâle olunmuş-idi. el-Hâletü hâzihî muslihûn tavassutuyla beynimiz te'lîf olunup ben oda-i mezkûreyi hüsn-i rızâ ve tayyib-i hâtırım ve ferâğ-ı mu'teber-i kat'î ile yine iki bin yüz guruş bedel mukābelesinde mersûm

Kosti zimmîye bâ-re'y-i mütevellî ferâğ ve tefvîz ve teslîm eylediğimde ol-dahi ber-vech-i muharrer tefevvüz ve tesellüm ve kabûl ve bedel-i mezkûr iki bin yüz guruş ile husûs-ı mezkûr zımnında masrûfum olan yüz elli guruş ki cem'an iki bin iki yüz elli guruşu tamâmen ve kâmilen bana def' ve teslîm ve umûruma sarfla istihlâke emr etmekle ben-dahi ahz ve kabz ve emri üzere umûruma sarfla istihlâk edip bi'l-cümle husûs-ı mezkûra ve ferâğ-ı mezbûrda şurût-ı müfside müdde'âsına ve meblağ-ı müstehlek-i mezkûrun istirdâdına müte'allıka âmme-i da'vâdan tarafeynden her birimiz âharın zimmetini ibrâ-i âmm-i sahîh-i şer'î ile ibrâ ve ıskāt ve her birimiz ber-vech-i muharrer âharın ibrâsını kabûl etmemizle fî-mâ ba'd oda-i mezkûre kemâ-fi's-sâbık mersûm Kosti zimmînin re'y-i mütevellî ile dâhil-i havza-i tasarrufu ve hakk-ı müfevvezi olup benim aslen ve kat'an alâka ve medhalim kalmamışdır deyu mukırr-ı mersûm Acî Nişan zimmînin bi'l-cümle takrîr-i meşrûhunu mersûm Kosti zimmî tasdîk ve oda-i mezkûreyi mesfûr Acî Nişan zimmînin ber-vech-i muharrer ferâğ ve kasr-ı yedinden mütefevviz-i mersûm Kosti zimmînin tasarrufunu kāimmakām-ı mütevellî-i hâzır-ı merkūm el-Hâc İbrahim Edhem Dede bi't-tevliye re'y edip bu vechile külliyen kat'-ı nizâ' eyledikleri İstanbul Mahkemesi'nden huzûr.

Fî Gurre-i Za sene [1]241

29 [12a-1] Halep tüccarından Harîrîzâde el-Hâc Mehmed Ağa b. el-Hâc Taha'nın, İstanbul tüccarından Fesçi Ebu İshak Mehmed Ağa b. Mehmed'den aldığı feslerin bedelini talep ettiği

Fes semeninden 4500 guruş men'

Ma'rûz

Haleb tüccârından sâhib-i arzuhâl Harîrîzâde el-Hâc Mehmed Ağa b. el-Hâc Taha meclis-i şer'-i münîrde Âsitâne-i aliyyede vâkı' fesci esnâfından derûn-ı arzuhâlde mezkûrü'l-ism Ebû İshak Mehmed Ağa b. Mehmed muvâcehesinde mezbûr Ebû İshak Mehmed Ağa zimmetinde bundan akdem yedimden ve malımdan iştirâ ve kabz eylediği mikdâr ve fiy'âtı beynimizde ma'lûm envâ'-ı fes ve Mağrib şâlı ve sâir bu makūle fesci metâ'ı semeninden alacak hakkım olan otuz bir bin guruşdan merkūm Mehmed Ağa ile bi't-tav' ve'r-rızâ on beş bin guruş üzerine sulh olduğumda ol-dahi sulh-i mezkûru kabûl eyledikden sonra bedel-i sulh-ı mezkûr on beş bin guruşun dört bin doksan dokuz guruşunu işbu yedimde olup, târih-i i'lâm şehri Şevvalü'l-mükerreminin dokuzuncu günü târihiyle müverrah İstanbul Mahkemesi'nden verilen bir kıt'a i'lâm-ı şer'îde tasrîh ve beyân kılındığı üzere Fesci Süleyman Ağa b. Kasım nâm kimesneden şerâit-i şer'iyyesi üzere havâleten ve dört yüz bir guruşunu dahi nakden edâ ve altı bin guruşuna dahi beher destesi altmış guruş kıymetli yüz deste fes ve dört bin beş yüz guruşuna dahi beher destesi otuzar

guruş kıymetli yüz elli deste fes verip ol-vechile bedel-i sulh-ı merkūm on beş bin guruşu bu vechile bi't-tamâm teslîm ve îfâ etmiş-idi. Lâkin sâlifü'z-zikr destesi otuzar guruş kıymet takdîr olunan yüz elli deste fesi dükkânıma götürüp destelerini küşâd eylediğimde gösterdiği nümûne gibi çıkmayıp kıymeti dûn ve alçak cinsinden olmağla zikr olunan yüz elli deste fesi geri alıp kıymet takdîr olunan dört bin beş yüz guruşu bana vermeğe merkūm Mehmed Ağa'ya tenbîh olunmak matlûbumdur deyu da'vâ ettikde ol-dahi cevâbında ben zikr olunan fesleri vech-i meşrûh üzere bedel-i sulh-i mezkûrun ol-mikdârına mahsûben müdde'î-i mezbûr el-Hâc Mehmed Ağa'ya teslîm eder iken ber-vech-i dikkat gereği gibi mu'âyene ve ta'dâd ederek beğenip rızâsıyla ahz ve kabûl eylediğinden başka yedimde olup işbu bin iki yüz kırk bir senesi Cumâdelûlâsı'nın yirmi birinci günü târihiyle müverrah ve tarafeynin imzâ ve hatmini hâvî bir kıt'a Arabiyyü'l-ibâre kat'-ı alâka senedinde zikr ve beyân olunduğu üzere beynimizde cereyân eden işbu ahz ve i'tâdan sâlifü'z-zikr nakden ve havâleten edâ eylediğim dört bin beş yüz guruşdan mâ'adâ bedel-i sulh-i mezkûru tamâmen ahz ve istîfâ eyledim ba'de'l-yevm meblağ-ı mezkûr dört bin beş yüz guruşdan gayrı yed ve zimmetinde hakkım yokdur deyu huzûr-ı müslimînde ikrâr ve i'tirâf ve ba'dehû istisnâ kılınan meblağ-ı mezkûr dört bin beş yüz guruşu dahi ber-minvâl-i muharrer nakden ve havâleten istîfâ etmekle ol-vechile müdde'î-i mezbûr el-Hâc Mehmed Ağa'nın benim yed ve zimmet ve kıbelimde bir akçe bâkī hakkı kalmamışdır deyu eylediği def'ini ve sened-i mezkûrun mazmûnunu ve ber-vech-i muharrer bedel-i sulh merkūm on beş bin guruşu tamâmen ahz ve istîfâ edip fî-mâ-ba'd merkūm Ebû İshak Mehmed Ağa'nın yed ve zimmet ve kıbelinde kat'an hakkım yokdur deyu ikrârını bi-tamâmihî tâyi'an ve kat'iyyen ikrâr ve i'tirâf etmeğin bu sûretde zikr olunan fesleri ba'de'r-ru'ye kabûl ve fî-mâ ba'd kat'an hakkı kalmadığını ikrâr etmiş-iken ber-muktezâ-yı şerî'at-ı garrâ tasaddî eylediği da'vâsı mesmû'a olmadığı müdde'î-i mezbûr el-Hâc Mehmed Ağa'ya tefhîm ve da'vâ-yı mezkûresiyle merkūm Mehmed Ağa'ya bî-vech-i şer'î mu'ârazadan men' olunduğu İstanbul Mahkemesi'nden huzûr.

Fî 27 L sene [1]241

30 [12b-1] Lidorya bt. Yoseb'in Beyoğlu Hüseyin Ağa mahallesindeki evini, borç karşılığında Emine Hatun'a devrettiği

700 guruş ile Beyoğlu'nda menzil reddine ta'ahhüd

Ma'rûz

Sâhibe-i arzuhâl mu'arrefetü'ş-şahs Lidorya bt. Yoseb nasrâniye evvelâ Çarşamba günü Arz odasında huzûr-ı hazret-i sadâret-penâhîde bi'l-ma'iyye rü'yete memûr nezâret-i hazret-i şeyhülislâm-ı sellemehü's-selâmîde âsûde evkāf müfettişi müderrisîn-i kirâmdan fazîletlü Mehmed Ârif Efendi ma'iyyetle ve ba'dehû

dâʿîhânelerinde müfettiş-i mûmâ-ileyh tarafından mebʿûs kâtib Hasan Efendi dâʿîleri hâzır olduğu halde akd olunan meclis-i şerʿ-i münîrde Bogasici Hâfız Mehmed Emîn Ağa b. Mehmed ile li-ebeveyn hemşîresi zâtı muʿarrefe Havvâ Hatun muvâcehelerinde mezbûr Mehmed Emin Ağa'nın hâlâ zevcesi zâtı muʿarrefe Hediye bt. Ahmed nâm hatun ile nezâret-i hazret-i müşârun-ileyhde âsûde evkāfdan merhûm Soğukçeşmeli Ebûbekir Efendi vakfının mütevellîsi vâkıf-ı mûmâ-ileyhin mahdûmu müderrisîn-i kirâmdan Mustafa Efendi tarafından mürsel câbî-i vakf el-Hâc Abdullah Efendi hâzır oldukları hâlde vakf-ı mezkûr müsakkâfâtından mahrûse-i Galata hâricinde Beyoğlu nâm mahalde Hüseyin Ağa mahallesinde kâin bâ-temessük-i mütevellî bi'l-icâreteyn mutasarrıfe olduğum maʿlûmu'l-hudûd ve'l-müştemilât bir bâb menzilim bin iki yüz otuz iki senesi Zilkaʿdetü'ş-şerîfe gurresinde hâzıra-i mezbûre Hediye Hatun'dan karz aldığım bin yüz elli deynim mukābelesinde her ne zamân edâ-i deyn edersem geri red ve ferâğ olunmak şartıyla mezbûre Hediye Hatun ile zevc-i sâbıkı İbrahim Ağa b. Hüseyin'e bâ-re'y-i mütevellî nısfiyyet üzere ferâğ ve tefvîz ve onlar dahi şart-ı mezkûr ile tefevvüz ve kabûl ettiklerinden sonra mezbûre Hediye Hatun târih-i mezkûrdan otuz yedi senesi şehr-i Rebîʿülevveli gāyetine gelince elli iki ay müddetde meblâğ-ı mezkûrun beher şehr on ikişer guruşdan bilâ-devr murâbahası altı yüz yirmi beş guruşun ancak beş yüz altmış dört guruşunu ceste ceste malımdan alıp altmış guruşunu almaksızın zevcân-ı mezbûrân İbrahim Ağa ve Hediye Hatun zikr olunan otuz yedi senesi şehr-i Rebîʿülâhir gurresinde menzil-i mezkûru bâ-re'y-i mütevellî bana red ve ferâğ ben-dahi tefevvüz ve kabûl edip baʿdehû merkūm İbrahim Ağa fevt olup zevcesi mezbûre Hediye Hatun nefsini merkūm Mehmed Emin Ağa'ya tezvîc etmek takrîbiyle meblağ-ı merkūm bin yüz elli guruşa zevci mezbûr Mehmed Ağa'nın vâlidesi Emine bt. Hüseyin nâm hatuna vermek üzere bi'l-müvâcehe havâle etmekle ben-dahi menzil-i mezkûru havâle olunan meblağ-ı merkūm mukābelesinde yine şart-ı mezkûr ile gurre-i mezbûrede bâ-re'y-i mütevellî merkūme Emine Hatun'a vefâen ferâğ eylediğimde ol-dahi şart-ı mezkûr ile kabûl ve zikr olunan otuz yedi Rebîʿülâhiri gurresinden işbu kırk bir senesi Şaʿbânü'l-muʿazzamı gāyetine gelince elli üç ay müddetde kezâlik bilâ-devr murâbaha olarak dokuz yüz bir guruşumu ahz etmiş-idi. El-Hâletü hâzihî mezbûre Emine Hatun bu esnâda fevt oldukda menzil-i mezkûre oğlu mezbûr Mehmed Emin Ağa ile kızı mezbûre Havvâ Hatun kendülere intikāl eder zuʿmuyla bi-gayrı hakkın müdâhale edip lâkin benim ber-vech-i muharrer şartla olan ferâğım sahîh ve muʿteber olmadığından mâʿadâ bâlâda tafsîl olunduğu üzere gerek hâzıra-i mezbûre Hediye Hatun'un ve gerek müteveffât-ı mezbûre Emine Hatun'un malımdan bilâ-devr nemâ olarak aldıkları bin dört yüz altmış beş guruşa bâliğ olmağın bu sûretde nemâ-i mezkûrun bin yüz elli guruşu asla mahsûb olundukda üç yüz on beş guruş ziyâde geçmiş ise de ziyâde-i mezkûreyi istirdâd daʿvâsına tasaddî etmememle ol-vechile deyn-i mezkûr tamâmen istîfâ olunmuş

olduğundan mezbûrân Mehmed Emin Ağa ve Havvâ Hatun'un menzil-i mezkûre müdâhaleleri men‘ olunmak matlûbumdur deyu da‘vâ onlar dahi cevâblarında fi'l-hakīka menzil-i mezkûru evvelâ hâzıra-i mezbûre Hediye Hatun'a ve ba‘dehû müteveffât-ı mezbûre Emine Hatun'a ber-vech-i muharrer şartla ferâğ eylediğimi ve bilâ-devr ol-mikdâr meblağı aldıklarını ikrâr ve i‘tirâf ve hâzıra-i [**13a**] mezbûre Hediye Hatun dahi tasdîk edip ancak hâzıra-i mezbûre ile müteveffât-ı merkūmeden her biri mâhiye-i mezkûreleri menzil kirâsı olmak üzere almışlar idi dediklerinde takrîr-i meşrûhları üzere ber-nehc-i şer‘î tahliye ve teslîm ve îcâr ve istîcâr bulunmaksızın kirâ ahzı meşrû‘ olmayıp alınan meblağ-ı mezkûr bir livâ-i mahzar hükmünde idüğü taraf-ı şer‘-i şerîfden kendülere tefhîm olundukdan-sonra beynimiz te'lîf olunup ben târih-i i‘lâmdan doksan bir gün hitâmında malımdan mezbûrân Mehmed Emin Ağa ve Havvâ Hatun'a müsâlaha sûretiyle kat‘an li'n-nizâ‘ yedi yüz guruş vermeğe onlar dahi ba‘de'l-ahz menzil-i mezkûru re'y-i mütevellî ile bana red ve ferâğa tarafeynden her birimiz ta‘ahhüd eyledik deyu mukırre-i mesfûre Lidorya nasrâniyenin cemî‘-i takrîr-i meşrûhunu mezbûrân Mehmed Emin Ağa ve Havvâ Hatun ile hâzıra-i mezbûre Hediye Hatun'dan her biri tasdîk ve bu vechile bi't-terâzî külliyen kat‘-ı nizâ‘ eyledikleri İstanbul Mahkemesi'nden huzûr.

Fî 29 L sene [1]241

31 [13a-1] Keresteci esnafından Agop ile ortağı ve kardeşi Mıgırdiç'in, Emtia Gümrüğü kâtiblerinden Ebûbekir Efendi'den alacağı olduğu

Mi‘mar Ağa Konağı'nda huzûrla 490 guruşa sulh

Ma‘rûz

Âsitâne-i aliyyede vâkı‘ keresteci esnâfından sâhib-i arzuhâl Agop ve şerîki karındaşı Mıgırdıç v. Bogos nâm zimmîler sâdır olan fermân-ı âlîlerine imtisâlen kıbel-i şer‘den me'zûnen mürsel kâtib es-Seyyid Ahmed Efendi dâ‘îlerinin İstanbul'da Laleli Câmi‘-i Şerîfi kurbünde Çukurçeşme nâm mahalde kâin hâlâ mi‘mârân-ı hâssa ağa bendelerinin konağında mazbûtu'l-esâmî müslimîn huzurlarında akd eylediği meclis-i şer‘-i enverde derûn-ı arzuhâlde ismi mezkûr emti‘a gümrüğü ketebelerinden Ebûbekir Efendi b. Mehmed Sâdık muvâcehesinde mezbûr Ebûbekir Efendi zimmetinde bin iki yüz otuz yedi senesi yedimizden ve malımızdan iştirâ ve kabz eylediği bâ-defter-i müfredât ma‘lûmü'l-ecnâs ve'l-fiy'ât kereste semeninden ba‘de külli'l-hesâb gayrı-ez-teslîmât sahhe'l-bâkī alacak hakkımız olan bin iki yüz otuz iki guruşu mezbûr Ebûbekir Efendi'den hâlâ taleb ederiz deyu tasaddî eylediğimiz da‘vâmızdan bâ-tavassut-ı muslihîn mezbûr Ebûbekir Efendi ile bi't-tav‘ ve'r-rızâ dört yüz doksan guruş üzerine sulh olduğumuzda ol-dahi sulh-i mezkûru kabûl etmekle bedel-i sulh-i mezkûrdan mâ‘adâya ve bi'l-cümle husûs-ı mezkûra

müteʿallika âmme-i daʿvâdan mezbûr Ebûbekir Efendi'nin zimmetini kabûlü hâvî ibrâ ve ıskāt eyledik deyu mukırrân-ı mersûmânın bi'l-cümle takrîr-i meşrûhlarını mezbûr Ebûbekir Efendi tasdîk ve ibrâdan müstesnâ bedel-i sulh-i mezkûr dört yüz doksan guruş zimmetinde müddeʿiyân-ı mersûmâna sahîhan deyni olduğunu ikrâr ve iʿtirâf etmeğin alâ-mûcebi ikrârihî bedel-i sulh mezkûr dört yüz doksan guruşun müddeʿiyân-ı mersûmân Agop ve Mıgırdıç zimmîlere edâsıyla mezbûr Ebûbekir Efendi'yi ilzâm eylediğini kâtib-i mezbûr mahallinde ketb ve tahrîr ve maʿan mebʿûs ümenâ-i şerʿle meclis-i şerʿa gelip alâ-vukūʿihi inhâ ve takrîr eylediği baʿde't-tenfîz İstanbul Mahkemesi'nden huzûr.

Fî 5 Za sene [1]241

32 [13a-2] Hassa hasekilerinden Mehmed Said Ağa b. el-Hâc Ali'nin vakıf tütüncü dükkânın yanması sebebiyle dükkân arsasına başka bir akar inşa etmek istediği

Buğdaycılar kapısında tütüncü dükkânı îcârı

Maʿrûz

Hâssa hasekilerinden Mehmed Said Ağa b. el-Hâc Ali meclis-i şerʿ-i münîrde Âsitâne-i aliyyede vâkıʿ tütüncü esnâfından sâhib-i arzuhâl es-Seyyid Ahmed Ağa b. Mustafa muvâcehesinde esnâf-ı merkūme kethüdâsı Osman Ağa ve vekîli es-Seyyid el-Hâc Mustafa Ağa ve yiğitbaşısı Ahmed Çelebi ve Yazıcısı es-Seyyid Mehmed Nûri Ağa ve sâir lonca ihtiyârları hâzır oldukları hâlde İstanbul'da Sultân Bâyezid-i Velî Hân Hazretleri Câmiʿ-i Şerîfi ebvâbından Buğdaycılar kapısı hâricinde kadayıfçı ittisâlinde kâin bir bâb vakıf tütüncü dükkânı bâ-temessük-i mütevellî bi'l-icâreteyn taht-ı tasarrufumda ve derûnunda mevcûde gedik taʿbîr olunan âlât-ı lâzıme-i maʿlûme dahi mezbûr es-Seyyid Ahmed Ağa'nın malı olarak dükkân-ı mezkûrda müste'cirim iken işbu sene-i [**13b**] mübâreke Muharremi'nin on yedinci günü bi-kazâillâhi Teâlâ vukūʿ-bulan harîkde muhterik olup derûnunda olan gedik âlâtı tahlîs olundukdan sonra ben dükkân-ı mezkûr arsasına âhar akār binâ etmek sadedinde olmuş-idim. Lâkin hâmiş-i arzuhâlde mastûr derkenâr nâtık olduğu üzere gedik-i mezkûr Maʿden kaleminde mukayyed ve şurût-ı nizâma dâhil ve muʿteber olmağla bu makūle mukayyed ve muʿteber kadîm tütüncü dükkânları muhterik oldukda arsası âhar akāra tebdîl olunmayıp kadîmi üzere tütüncü dükkânı binâ ve kirâ-yı kadîmi ile gedik mâliki müste'cirlerine îcâr olunmak esnâf-ı hâzirûn-ı merkūmûnun bâ-fermân-ı âlî şurût-ı nizâm-ı merʿiyyelerinden olduğuna vâkıf olduğumda imtisâlen li'l-emri'l-âlî ve hıfzan li-nizâmi'l-belde dükkân-ı mezkûru âhar akāra tebdîl dâʿiyesinden kendi tavʿ ve rızâmla fâriğ olup lâkin mezbûr es-Seyyid Ahmed Ağa dükkân-ı mezkûru kârgîr kemer olarak binâ eyle deyu alâ-tarîki'l-iʿâne bana malından teberruʿan bin yedi

yüz elli guruş def‘ ve teslîm eylediğinde ben dahi ahz ve kabz ve malımdan dahi mebâliğ-i ma‘lûme zammıyla dükkân-ı mezkûru emri üzere kârgîr kemer olarak binâ ve inşâ ve kirâ-yı kadîmi olan beher şehr altışar guruşa târih-i i‘lâmdan aded-i sinîn ve şühûr beyân olunmaksızın merkūm es-Seyyid Ahmed Ağa’ya îcâr ve teslîm ol-dahi istîcâr ve tesellüm ve kabûl ve harîkden tahlîs olunan âlât-ı gedik-i mezkûru dükkân-ı mezbûra nakl ve vaz‘ edip fî-mâ ba‘d ben dükkân-ı mezkûru âhar akāra tebdîl yahud ittisâlinde kâin menzilime idhâl ve ilâve etmek ve kirâ artırmak husûsları ve bahâne-i sâire ile gediğinin mahv ve ibtâline tasaddî ve ihrâc dâ‘iyyesiyle rencîde ve te‘addî etmemeğe ol-dahi kirâ-yı mezkûru kat‘an cevr ü ezâ etmeksizin mâh-be-mâh vakit ve zamânıyla bana edâ ve teslîmle noksân teklîfi ve a‘zâr-ı sâire ile vechen mine’l-vücûh rencîde etmemeğe tarafeynden her birimiz ta‘ahhüd-i tâm etmemizle bi’l-cümle husûs-ı mezkûre ve hukūk-ı sâire-i şer‘iyyeye müte‘allika âmme-i da‘vâdan ben mezbûr es-Seyyid Ahmed Ağa’nın zimmetini ol-dahi kezâlik husûs-ı mezkûra ve bana medfû‘u olan meblağ-ı müstehlek-i mezkûr bin yedi yüz elli guruşun istirdâdına ve hukūk-ı sâire-i şer‘iyyeye müte‘allika âmme-i da‘vâdan benim zimmetimi her birimiz ibrâ-i âmm-i sahîh-i şer‘î ile ibrâ ve ıskāt ve her birimiz ber-vech-i muharrer âharın ibrâsını kabûl eyledik ba‘de’l-yevm merkūm es-Seyyid Ahmed Ağa ile husûs-ı mezkûra dâir kat‘an nizâ‘ım ve âlât-ı gedik-i mezkûrda dahi alâka ve medhalim olmamağla keyfe mâ yeşâ’ ve hasbemâ yahtâr mâlik ve mutasarrıf ve dükkân-ı mezkûrda sâkin olsun deyu mukırr-ı mezbûr Mehmed Said Ağa’nın cemî‘-i takrîr-i meşrûhunu merkūm es-Seyyid Ahmed Ağa tasdîk ve bu vechile külliyen kat‘-ı nizâ‘ ile beynleri ıslâh ve te’lîf olunduğu İstanbul Mahkemesi’nden huzûr.

Fî 25 L sene [1]241

33 [13b-1] Uzunçarşı Tomruk Sokak mahallesinde ikamet eden el-Hâc Hasan Ağa ile hanımı Şerife Fâtıma bt. Mehmed’in, mahallelinin şikâyeti ile mahalleden çıkarıldıkları

Mahalleden ihrâc

Ma‘rûz

İstanbul’da Uzunçarşı kurbünde Tomruk sokağı nâm mahalde vâkı‘ Yavaşça Şahin Mehmed Paşa mahallesi İmâmı Hasan Efendi b. Hüseyin ve ahâlîsinden Parmaklıkçı el-Hâc Süleyman Beşe b. Hüseyin ve Lüleci Mustafa Beşe b. Ahmed ve Tönbekici el-Hâc Ebûbekir Alemdâr b. el-Hâc Mehmed ve Fesçi Mehmed Ağa b. el-Hâc Ali ve Bazgancı Ahmed Ağa b. el-Hâc Mehmed ve Tönbekici es-Seyyid el-Hâc Ahmed Ağa b. es-Seyyid Hüseyin ve Fesçi el-Hâc Mehmed Salih b. Yusuf ve Keserci es-Seyyid Hüseyin Beşe b. Mehmed ve Çıkrıkçı Ahmed Beşe b. İbrahim ve Bazgancı es-Seyyid İsmail Ağa b. el-Hâc Ali ve Fesçi Mehmed b. Süleyman

ve tüccârdan el-Hâc Abdülaziz Ağa b. Mehmed ve Fesçi Ömer b. Mehmed Salih ve Tönbekici es-Seyyid Abdülgānî Ağa b. Ebûbekir ve Fesçi Ramazan b. Hüseyin ve sâirleri şifâhen sâdır olan fermân-ı âlîlerine imtisâlen Çarşamba günü Arz odasında huzûr-ı hazret-i sadâret-penâhîde ma'kūd meclis-i şer'-i münîrde mahalle-i mezbûre ahâlîsinden Haffâf el-Hâc Hasan Ağa b. Hüseyin nâm kimesne [**14a**] muvâcehesinde merkūm el-Hâc Hasan Ağa ile zevcesi gāibeten ani'l-meclis Şerife Fâtıma bt. Mehmed nâm hatun mahallemiz ahâlîsinden olup lâkin kendi hâllerinde ırz ve edebleriyle meşgūl olmayıp bed-zebân ve hadîdü'l-lisân olduklarından cümlemize muvâcehelerimizde ta'zîri mûceb elfâz-ı kabîha ile şetm etmeleriyle bi'd-defe'ât nush ve pend olundukda aslâ mütenebbihler olmayıp ızrârlarında ısrâr üzere olmalarıyla ol-vechile mezbûrândan bir türlü emn ve râhatımız yokdur deyu bi'l-müvâcehe sû-i hâllerinden bahisle iştikâ ve mahalle-i mezbûreden hurûclarını iltimâs ve istid'â eylediklerinde mezbûr Hasan Ağa dahi zevcesi gāibe-i mezbûre Şerife Fâtıma Hatun ile ma'an mahalle-i mezbûreden üç gün mürûrunda çıkıp âhar mahalleye nakle müte'ahhid olduğu İstanbul Mahkemesi'nden huzûr.

Fî Gurre-i Za sene [1]241

34 [14a-1] Mîrî anbarlarından ekmekçi esnafına hubûbât dağıtılması ve fiyatlarının tespiti

Fiy'ât-ı hınta

Ma'rûz

Sa'âdetlü defterdâr efendi bendelerinin telhîsi mûcebince işbu kırk bir senesi Zilka'detü'ş-şerîfesinin yedinci gününden i'tibâr ile mîrî anbarları mevcûdundan memûrîn ma'rifetleriyle bâ-fermân-ı âlî habbâzâna tevzî' ve i'tâ olunan on beş bin keyl zehâirin beş bin keyli Silivri hıntası olup beher keyli yüz elli beşer paraya ve iki bin beş yüz keyli kızılcası? olan Arnavud hıntasından olup beher keyli yüz elli birer paraya ve beş bin keyli kızılcası? olan karanu? hıntasından olup beher keyli yüz kırk paraya ve iki beş yüz keyli kokoroz olup beher keyli doksan paraya idüğü ihbâr olunduğu sâdır olan fermân-ı âlîlerine imtisâlen İstanbul Mahkemesi'nden huzûr.

Fî 6 Za sene [1]241

35 [14a-2] Balat'ta Ayasofya-i Kebîr Vakfı'na ait kahve dükkânın yeniden inşası sırasında yola çıkmalar yapılması sebebiyle dava edildiği

Balat'da kahve dükkânı keşfi

Ma'rûz

Sâdır olan fermân-ı âlîlerine imtisâlen zikri âtî husûsun mahallinde bi'l-mu'âyene keşf ve tahrîri'çün savb-ı şer'-i enverden me'zûnen irsâl olunan kâtib es-Seyyid Ahmed Rıza Efendi bi'l-ma'iyye rü'yete memûr Haremeyn-i şerîfeyn müfettişi mevâlî-i izâmdan Emin Beyefendizâde fazîletlü Mîr Abdülkādir Beyefendi tarafından meb'ûs kâtib es-Seyyid Mehmed Râcih Efendi Hâssa mi'mârı hulefâsından Mehmed Said ve Mahmud Halîfeler ile İstanbul hısnı ebvâbından Balatkapısı hâricinde Karabaş Mahallesi'nde Balat İskelesi Meydanı'na gider iken tulumba pîşgâhında vâkı' Ayasofya-i Kebîr vakf-ı müsakkafâtından olup bir tarafdan Lonca Sokağı demekle meşhûr mi'mârân-ı mezbûrân misâhalarıyla bir zirâ' üç parmak arzında tarîk-i âm ve verâsı yine vakf-ı mezbûr müstağallâtından mukaddemâ arabacı sergisi ve el-yevm muhterik bahçe arsası ve bir tarafdan tarîk-i âm ve pîşgâhı zikr olunan tulumba ile mahdûd bir bâb kahve dükkânına varıp huzûr-ı müslimînden akd-i meclis-i şer'-i âlî ettiklerinde mahalle-i mezbûre ahâlîsinden ashâb-ı arzuhâl Kömürcü Sivaslı Murad b. Mehmed ve Arabacı Mahmud Ağa b. Ahmed ve Çavuş es-Seyyid Mehmed Ağa b. Ahmed ve Kayıkçı Ali Çavuş b. İsmail ve Bostanî Bektaş Ağa b. Hüseyin ve Bostanî Ali Ağa b. Mehmed ve Tütüncü es-Seyyid Mehmed Ağa b. es-Seyyid Memiş nâm kimesnelerden her biri meclis-i ma'kūd-ı mezkûrda zikr olunan kahve dükkânı derûnunda mevcûde beyne'l-esnâf gedik ta'bîr olunur âlât-ı lâzıme-i ma'lûmenin münâsafeten mâlikleri derûn-ı arzuhâlde mezkûrü'l-ism Kahveci es-Seyyid İsmail Beşe b. Hasan ve Mehmed Salih Beşe b. Mehmed nâm kimesneler muvâcehelerinde Dârussa'âdeti'ş-şerîfe ağası hazretleri kâtibi olup vakf-ı mezbûr mütevellîsi es-Seyyid Ahmed Râşid Efendi tarafından mürsel vekîli câbî-i vakf Mehmed Râşid Efendi b. Ahmed nâm kimesne ile mârru'z-zikr kahve dükkânının dört sehm i'tibâriyle bir sehmine bâ-temessük-i mütevellî bi'l-icâreteyn mutasarrıf olan Haremeyn-i şerîfeyn evkāfı münâdîlerinden Hâfız Mehmed Ağa b. Himmet nâm kimesne ve iki sehm hisse-i şâyiasına kezâlik bâ-temessük-i mütevellî bi'l-icâretyn mutasarrıfe olan mu'arrefetü'z-zât Rabia Hatun bt. Osman hâzır oldukları hâlde zikr olunan kahve dükkânı bin iki yüz yirmi yedi senesi hilâlinde mahall-i merkūmda vukū' bulan harîkde muhterik oldukda dükkân-ı mezkûrun ol-târihde gedik mâliki olan dükkân-ı mezkûru binâ ve inşâ eyledikde verâsında sağ cânibinin ancak bir köşesinden mârru'z-zikr Lonca Sokağı'ndan mi'mârân-ı mezbûrân misâhalarıyla altı parmak mahallini sâlifü'z-zikr kahve dükkânına ilâve edip ba'dehû dükkân-ı mezkûr bu def'a dahi mahall-i mezkûrda bi-kazâillâhi Teâlâ muhterik oldukda el-yevm gedik mâlikleri merkūmân es-Seyyid İsmail Beşe [**14b**] ve Mehmed Salih Beşe mütevellî-i müvekkil-i mûmâ-ileyhin re'yiyle dükkân-ı mezkûrun verâsında sağ cânibinin köşe temel direğini mukaddemâ yine tarîk-i mezkûra ilâve olunmuş mahalle vaz'ıla dükkân-ı mezkûru binâ ve inşâ etmeleriyle sâlifü'z-zikr kahve dükkânını hedm-birle mukaddemâ tarîk-i mezkûrdan olarak ilâve olunan altı parmak mahalli tarîk-i merkūma terk etmek üzere mezbûrân es-Seyyid İsmail Beşe ve Mehmed Salih Beşe ile dükkân-ı mezkûr mutasarrıfları

hâzırân-ı mezbûrân Hâfız Mehmed Ağa ve Rabia Hatun'ndan her birine tenbîh olunmak murâdımızdır deyu da'vâya tasaddî etmiş-idik. Lâkin zikr olunan kahve dükkânının verâsında kâin arsa sâlifü'z-zikr iki yüz yirmi yedi senesi harîkinden mukaddem arabacı dükkânı olduğundan araba vaz'ı'çün arka hammâlânı zikr olunan lonca tarîkine duhûl ve hurûc ve ol-vechile tarîk-i mezkûrdan âhar kimesnenin mürûruna ihtiyâc olmayıp ancak arka hammâlânına tahsîs olmuş olduğundan ba'zı mechûlü'l-ahvâl kimesneler dahi duhûl ve nice fesâdât peydâ olacağı bedîdâr olmağla zikr olunan arabacı dükkânını ba'de'l-harîk mutasarrıfı olan kimesneler bahçe edip zikr olunan kahve dükkânının gedik mâliklerine îcâr ve ol-vechile tarîk-i mezkûra duhûl ve hurûca kat'an kimesnenin ihtiyâcı kalmadığından mahall-i mezkûrda vâkı' dekâkîn mâlikleri tarîk-i mezkûra kapı vaz'ıyla sakflarının damlalık mahalli olarak isti'mâl ve bu vechile tarîk-i mezkûr terk olunmuş olmağla ancak mezbûrân es-Seyyid İsmail Beşe ve Mehmed Salih Beşe dükkân-ı mezkûra mukaddemâ ilâve olunan altı parmak mahalli tarîk-i mezkûra terk için dükkân-ı mezkûru hedm eylediği takdîrce küllî mutazarrır ve vakf-ı mezkûra dahi muzırr olacağı âşikâr olduğuna binâen muslihûn tavassutuyla beynimiz ıslâh ve tanzîm olunup biz ber-vech-i muharrer tasaddî eylediğimiz da'vâmızdan rızâmızla fâriğler olmamızla bu vechile kat'-ı nizâ' eyledik deyu merkūmân es-Seyyid İsmail Beşe ve Mehmed Salih Beşe nâm kimesneler ile mütevellî vekîli ve dükkân-ı mezkûr mutasarrıfları hâzırûn-ı mezbûrûnun tasdîklerine mukārin ahâlî-i müdde'ûn-ı mezbûrûnun eyledikleri takrîrlerini kâtibân-ı mezbûrân mahallinde ketb ve tahrîr ve ma'an meb'ûs ümenâ-i şer'ıle meclis-i şer'a gelip alâ-vukū'ihi inhâ ve takrîr eyledikleri İstanbul Mahkemesi'nden huzûr.

Fî 21 L sene [1]241

36 [14b-1] Şerife Zübeyde bt. Mehmed'in, evinin karşısına Berber Agop v. Haçador ile eşi Lusyen bt. Sergiz'in inşa ettiklerin evin üst kat penceresini kapattırmak istediği

Pencere keşfi

Ma'rûz

Sâdır olan fermân-ı âlîlerine imtisâlen zikri âtî husûsun mahallinde lede'l-mu'âyene keşf ve tahkīki'çün savb-ı şer'-i enverden me'zûnen irsâl olunan Kâtib Mehmed Hidâyetullah Efendi dâ'îleriyle bi'l-ma'iyye rü'yete memûr nezâret-i hazret-i şeyhülislâm-ı sellemehü's-selâmîde âsûde evkāf müfettişi müderrisîn-i kirâmdan Meşreb Efendi hafîdi fazîletlü Mehmed Ârif Efendi tarafından meb'ûs Kâtib Ali Efendi ve Hâssa mi'mârı hulefâsından Mehmed Tahir ve Ahmed halîfeler ile nezâret-i hazret-i müşârun-ileyhde olan evkāfdan ashâb-ı hayrâtdan merhûm el-Hâc İbrahim Efendi vakfı müstağallâtından İstanbul'da Salma Tomruk

civârında Kefevî Mahallesi'nde vâkı‘ zikri câ'î münâza‘un-fîh olan bir bâb menzile varıp cerîdede mazbûtu'l-esâmî müslimîn huzûrlarında akd-i meclis-i şer‘-i âlî ettiklerinde nezâret-i dâ'îlerinde olan evkāfdan Hoca Kasım Günânî ve Fâtıma Hatun vakıfları müsakkafâtından ma‘lûmü'l-hudûd bir bâb menzile iki kıt‘a mütevellî temessükleri mantûklarınca bi'l-icâreteyn mutasarrıfe olan sâhib-i arzuhâlin vâlidesi mu‘arrefetü'z-zât Şerife Zübeyde Hatun bt. Mehmed meclis-i ma‘kūd-ı mezkûrda menzil-i mezkûr karşısında tarîk-i âm aşurı? merhûm-ı mezbûr el-Hâc İbrahim Efendi vakfı müstağıllâtından olarak kezâlik ma‘lûmü'l-hudûd bir bâb menzile bâ-temessük-i mütevellî bi'l-icâretyn münâsafeten mutasarrıfları olan derûn-ı arzuhâlde ismi mastûr Berber Agop v. Haçador zimmî ile zevcesi şahsı mu‘arrefe Lusyek? bt. Sergiz nasrâniye muvâcehelerinde zikr olunan el-Hâc İbrahim Efendi vakfının mütevellîsi el-Hâc Halîl Efendi tarafından mürsel Mahmud Ağa b. İbrahim hâzır olduğu halde işbu derûnunda akd-i meclis-i şer‘-i âlî olunan [**15a**] menzil-i mezkûru zevcân-ı mersûmân bu esnâda hedm-birle müceddeden bir bâb menzil binâ ve inşâ ve fevkānîsinde üç aded ve tahtânîsinde kezâlik üç aded pencereler küşâd ve benim menzil-i mezkûrumun makarr-ı nisvân olan mahallerine nezâret ve havâlesi olmağla nezâret ve havâlesini def‘a zevcân-ı mersûmâna tenbîh olunmak matlûbumuzdur deyu bundan akdem da‘vâya tasaddî etmiş-idik el-hâletü hâzihî beynimize muslihûn tavassutuyla beynimiz ıslâh olunup zevcân-ı mersûmân menzil-i mezkûrun fevkānîsinde küşâd eyledikleri üç aded pencereleri sedd ve pend fakat kesb-i ziyâ için mi‘mârân-ı mezbûrân misâhalarıyla tavana karîb mahalden fedâ yirmi parmak pencerelerin der-i tahtânîsinde küşâd eyledikleri kezâlik üç aded pencerelerin karşısından kerpiçhâne duvarına muttasıl mi‘mârân-ı mezbûrân misâhalarıyla tûlen yedi buçuk zirâ‘ ve kadden dört buçuk zirâ‘ olarak poyralıktan dökme ve omurgadan kuşaklı menzil-i mezkûrdan payandalı tahta havâle ile nezâret ve havâlesini def‘a ta‘ahhüd eylediklerinde ben dahi vech-i meşrûh üzere ta‘ahhüdlerini kabûl edip bu vechile kat‘-ı nizâ eyledik deyu ikrâr ve tasdîklerini kâtibân-ı mezbûrân mahallinde ketb ve tahrîr ve ma‘an meb‘ûs ümenâ-i şer‘le meclis-i şer‘a gelip alâ-vukū‘ihi inhâ ve takrîr eyledikleri İstanbul Mahkemesi'nden huzûr.

Fî 2 Za sene [1]241

37 [15a-1] el-Hâc Mehmed Kaptan b. Hasan'ın, Süleyman b. Mehmed'e bedelsiz olarak verdiği cariyeyi, Süleyman b. Mehmed'in sattığını iddia ettiği

7250 guruş câriye kıymeti men‘i

Ma‘rûz

Anadolu'da Trabzon sancağında Hopa kazâsı ahâlîsinden ve ruesâ-yı sefâyinden derûn-ı arzuhâlde mastûru'l-ism el-Hâc Mehmed Kapudan b. Hasan Çarşamba günü arz odasında huzûr-ı hazret-i sadâret-penâhîlerinde ma'kūd meclis-i şer'-i enverde üserâ celebânından sâhib-i arzuhâl Acaralı Süleyman b. Mehmed muvâcehesinde târih-i i'lâmdan dokuz sene mukaddem rıkka münkāde yedimde mülküm olan orta boylu kara kaşlı kara gözlü gür saçlı Abaza cinsinden tahmînen yirmi yaşında bir re's câriyemi zikr olunan Hopa kazâsında li-ecli'l-istihdâm merkūm Süleyman'a i'âre ve teslîm eylediğimde ol-dahi isti'âre ve kabz lâkin câriye-i mezbûreyi izinsiz fuzûlen Mısr-ı Kahire'ye getürüp yedi bin iki yüz elli guruşa âhara bey' ve teslîmle istihlâk etmekle câriye-i mezbûrenin kıymet-i şer'iyesi olan yedi bin iki yüz elli guruşu merkūm Süleyman'dan zamânen hâlâ taleb ederim deyu ba'de'd-da'vâ ve'l-inkâr müdde'î-i merkūm el-Hâc Mehmed Kapudan ber-vech-i muharrer müdde'âsına ikāmet-i beyyine edemeyip bi't-taleb merkūm Süleyman bi'l-müvâcehe ber-nehc-i şer'î tahlîf olunmağın mûcebince müdde'î-i merkūm el-Hâc Mehmed Kapudan da'vâ-yı mezkûresiyle mezbûr Süleyman'a bilâ-beyyine mu'ârazadan men' olunduğu huzûr.

Fî 8 Za sene [1]241

38 [15a-2] Tahtakale'de Katır Hanı karşısında sabuncu dükkânının, tuhafçı dükkânına çevrildiği, sabunun İstanbul'a çok gelmesi ile tekrar sabuncu gediği verildiği

Tuhafcı gediği mukaddem sabuncu gediği olduğunu ihbâr ve sûret i'tâsını istid'â

Sâdır olan fermân-ı âlîlerine imtisâlen sabuncu esnâfından es-Seyyid Osman ve es-Seyyid Mehmed b. es-Seyyid Ömer nâm kimesnelerin takdîm eyledikleri işbu arzuhâl ve derkenâra nazar olundukda İstanbul'da Uzunçarşı nezdinde Tahtakale kurbünde Katır Hanı karşısında tütüncü dükkânı ittisâlinde vâkı' bir bâb dükkân fi'l-asl sabuncu dükkânı iken bundan akdem bir müddet Âsitâne-i aliyyeye sabunun kıllet üzere vürûduna binâen sabuncu dükkânlarının kesreti sabunun telef ve isrâfına sebeb olur deyu ihbâr olunduğuna binâen dükkân-ı mezkûr ile sâir dekâkîn-i ma'lûme bâ-irâde-i seniyye sedd ve bend olundukdan sonra dükkân-ı mezkûr gediğini tuhafçı ve fincâncı esnâfından Menahem nâm yahudi sâhibinden iştirâ ve yirmi bir târihinde kendi arzuhâliyle baş muhâsebede tuhafçı ve fincancı dükkânı olmak üzere ismine tashîh ettirip ba'dehû tedâvül-i eydî ile Yasef nâm yahudinin şirâen malı iken bi-lutfihî sübhânehû ve Teâlâ sabunun Der Aliyye'ye kesret üzere vürûduyla vüs'at ve refâh hâsıl oldukda memnû' olan mahallere bir tane sabun verilmeyip narh-ı cârîsi üzere ibâdullaha bey' olunmak şartıyla sedd ü bend olunan bi'l-cümle sabuncu [**15b**] dükkânları beyaz üzerine sâdır olan fermân-ı âlîşânla küşâd olundukdan sonra dükkân-ı

mezkûr gediğini mezbûrân es-Seyyid Osman ve es-Seyyid Mehmed nâm karındaşlar otuz yedi senesi Şevvali'nin yirmi yedinci günü mersûm Yasef yahudiden beş bin beş yüz guruş semen-i medfû'a iştirâ ve temellük etmeleriyle târih-i mezbûrda bâ-i'lâm ve bâ-fermân-ı âlî baş muhâsebeden mersûm Yasef yahudinin ismine olan kaydı ref' ve terkīn ve kendi isimlerine tashîhi kayd ile yedlerine sûret i'tâ olunmuş ve bu âna kadar derûnunda sabun bey' olunagelmişler ise de el-yevm kaleminde tuhafçı dükkânı olarak mukayyed olup sabuncu dükkânı olmak üzere tashîh olunmamış olduğu beyânıyla mukaddem zilyedim sabuncu dükkânı olduğuna binâen beyninde tekevvün eden tuhafçı ve fincancı kaydı terkīn ve kadîmi vechile sabuncu dükkânı olmak üzere tashîh buyurulmasını niyâz ve istirhâm eyledikleri mefhûm-ı arzuhâlden müstebân ve gedik-i mezkûr el-yevm mezbûrân Seyyid Osman ve es-Seyyid Mehmed'in bâ-sûret üzerlerinde olduğu derkenârdan ıyân ve fi'l-vâkı' dükkân-ı mezkûr << el-yevm mezbûrân >> mine'l-kadîm sabuncu dükkânı idüğü yedlerinde olup meclis-i şer'de ibrâz eyledikleri müte'ddid atîk ve cedîd hüccet ve i'lâmlardan nümâyân olmağla husûs-ı mezkûrda bir gûne hücnet ve mahzûr var mıdır ve keyfiyyeti ne vechiledir gereği gibi etrâfıyla tahkīk için sabun nâzırı Tiryakioğlu Mehmed Ağa ve Sabuncular Kethüdâsı es-Seyyid el-Hâc İbrahim Ağa ve Yiğitbaşı Ali Usta ve tüccâr ve esnâfdan ve sâir mazbûtu'l-esâmî kimesneler nezd-i dâ'îyâneme celb ile suâl olundukda fi'l-hakīka dükkân-ı mezkûr mine'l-kadîm sabuncu dükkânı iken cünha zımnında olmayarak ber-takrîb sedd ve bend olundukda gediği tuhafçı yahudilere geçip bir müddet tuhafçı dükkânı olmak üzere isti'mâl ve ba'dehû o makūle sedd olunan sabuncu dükkânları bâ-fermân-ı âlî küşâd olunup gedik-i mezkûru dahi mezbûrân es-Seyyid Osman ve es-Seyyid Mehmed mâlik-i mersûmdan iştirâ ve bu âna kadar derûnunda kadîmi üzere sabun bey' eylediklerini ve mezbûrân hilâf-ı rızâ-yı âlî memnû' olan mahallere bir tane sabun vermeyip narh-ı cârîsi üzere ibâdullaha bey' eder kefîlli ve mu'temed sabuncu esnâfından olduklarını ve dükkân-ı mezkûr muhdes makūlesinden olmayıp mine'l-kadîm ve hâlâ sabuncu dükkânı olduğuna nazaran beyyinede tekevvün etmişler olan tuhafçı ve fincancı kaydı ref' ve terkīn ve sabuncu dükkânı olarak tashîhine bir gûne mahzûru olmadığını ihbâr ve inhâ ve ber-vech-i muharrer tuhafçı ve fincancı kaydı ref' ve terkīn ve kadîmi üzere sabuncu dükkânı olarak tashîh ve ifâde-i hâli müş'ir yedlerine bir kıt'a sûret i'tâsı istid'â eyledikleri İstanbul Mahkemesi'nden huzûr.

Fî 29 L sene [1]241

39 [15b-1] Ayavansaray'da turşucu Kirkor v. Takfor'un, Hüseyin Usta b. Halil'i kendi dükkânı yakınında turşucu dükkânı açtığını şikâyet ettiği

Ma'rûz

Âsitane-i aliyyede vâkı' turşucu esnâfından sâhib-i arzuhâl Kirkor v. Takfor nâm zimmî meclis-i şer'-i münîrde esnâf-ı merkūmeden derûn-ı arzuhâlde mezkûrü'l-ism Hüseyin Usta b. Halil muvâcehesinde esnâf-ı merkūme kethüdâsı Mustafa Ağa ve Yiğitbaşısı Ahmed Usta ve ihtiyârlarından Veliyyüdîn Usta ve Mehmed Usta ve Osman Usta ve İbrahim Usta ve Hasan Usta ve sâirleri hâzır oldukları hâlde mezbûr Hüseyin Usta bu esnâda İstanbul'da Ayvansaray kurbünde Lonca nâm mahalde kâin benim turşucu dükkânım civârında hamam karşısında tedârük eylediği arsa üzerine bir bâb turşucu dükkânı binâ ve derûnunda turşuculuk edip benim ticâretime kesâd vermekle men' olunup mahall-i mezkûrda turşuculuk ancak bana hasr ve tahsîs olunmak murâdımdır dedikde istikşâf-ı hâl için [**16a**] mezbûr Hüseyin Usta isticvâb olundukda benim dükkân inşâ eylediğim arsa üzerinde baş muhâsebede mukayyed ve taht-ı nizâma dâhil ve mu'teber bir bâb kadîm turşucu dükkânı mebnî iken bundan akdem ol-havâlîde vukū' bulan harîkle muhterik oldukda mutasarrıfının binâya kudreti olmadığına binâen alâ-hâlihî terk etmiş-idi el-hâletü hâzihî ben destûr almış usta olduğumdan esnâfımızın re'y ve ma'rifeti ve mutasarrıfının izni ile dükkân-ı mezkûr arsasına kadîmi üzere bir bâb turşucu dükkânı binâ ve harîkden tahlîs olunmuş olan mu'teber gedik âlâtını dahi mâliki Ahmed Usta'dan sekiz yüz guruş semen-i medfû'a iştirâ ve dükkân-ı mezkûra vaz'la ber-mûceb-i şurût-ı nizâm derûnunda san'atım olan turşuculuk etmekde olmamla ol-vechile dükkân-ı mezkûr muhdes olmayıp taht-ı nizâma dâhil kadîm ve mu'teber turşucu dükkânıdır fi'l-vâkı' hâmiş-i arzuhâlde mastûr baş muhâsebeden derkenâr olunan emr-i âlî-şân kaydında Ayvansaray'da biri Lonca'da biri hamam karşısında iki bâb turşucu dükkânı olduğu müstebân ve münâza'un-fîh olan dükkân-ı mezkûr emr-i âlîde hamam karşısında deyu münderic olan dükkân olup ol-vechile mezbûr Hüseyin Usta'nın mahall-i mezkûra kadîmi üzere turşucu dükkânı binâsı mazmûn-ı emr-i âlîye mutâbık ve şurût-ı nizâmlarına muvâfık idüğü esnâf-ı hâzirûn-ı merkūmûnun ihbârlarıyla zâhir ve nümâyân olmağın bu sûretle mersûm Kirkor zimmînin merkūm Hüseyin Usta'yı men' ve kendüye hasr dâ'iyesi şer'an ve kānûnen iltifâta şâyân olmadığı kendüye tefhîm ve bî-vech-i şer'î mu'ârazadan men' olunduğu İstanbul Mahkemesi'nden huzûr.

Fî 29 L sene [1]241

40 [16a-1] Ekmeğe on dirhem zam, koyun etine bir para indirim yapıldığı

Nân-ı azîze on dirhem zam ve lahm-ı ganem narhı

Ma'rûz

Hamden lillâhi Teâlâ avn ve inâyet-i Hazret-i İlâhî ve mahz-ı hulûs-ı meymenet-mahsûs-ı cenâb-ı zıllullâhî ile zahîrede feyz ve bereket zâhir ve müsellem ve sâye-i merhamet-vâye-i hilâfet-penâhîlerinde kâffe-i ibâdullâhın refâh-ı hâlleri matlûb ve mültezim olduğuna binâen işbu bin iki yüz kırk bir senesi Zilka'detü'ş-şerîfesinin on birinci gününden nân-ı azîzin dirhem-i sâbıkı olan seksener dirhem üzerine onar dirhem <<nân-ı azîz iki>> zamm ile doksan dirhem nân-ı azîz iki paraya füruht olunmak bâbında zahîre nâzırı izzetlü efendi bendelerinin takrîri bâlâsına bu dâ'îlerine hitâben ve lahm-i ganemin dahi fiy'ât-ı sâbıkası olan otuz bir paranın rahmen li'l-ibâd ve şimdilik bir parası tenzîl ile beher vukıyye lahm-i ganem otuz paraya bey' olunmak bâbında beyâz üzerine bu dâ'îleriyle hâssa kasabbaşısı ağa çâkerlerine hitâben şeref-bâş-ı sahîfe-i sudûr olan fermân-ı cihân-mutâ'ları İstanbul Mahkemesi'ne vürûd ettikde usûl-i nizâm-ı belde üzere bunlara kıyâs ve nisbet ile fiy'âtlarının tanzîmini lâzım gelen francala ve simid ve çörek ve börek ve gevrek ve poğaça ve kâhî ve lokma ve gözleme ve bunların emsâli eşyâ ve envâ'-ı dakīkin dahi dirhemlerine zam ve fiy'âtları tenzîl olunarak hesâb ve nizâmına tatbîk olundukdan sonra kassabân ve habbâzân ve uncuyân ve çörekciyân esnâfı ve sâir bi'l-cümle lâzımu'l-huzûr der-akab meclis-i şer'-i şerîfe celb ile muktezâ-yı emr ve irâde-i seniyye her birinin gûş-ı hûşlarına gereği gibi tefhîm ve telkīn olundukda onlar dahi ser-bezmîn-i îfâ-yı merâsim-i mutâva'at ve hemen şimdi varıp cümlesi mûceb-i emr u irâde-i isâbet-âde-i aliyye üzere i'mâl ve bey'a şürû' ve mübâşeret ve inkıyâd ve imtisâle fart-ı müsâra'at edeceklerini takrîr-birle da'vât-ı icâbet-gāyât-ı hazret-i zıllullâhîye muvâzabet üzere oldukları ma'lûm-ı ilm-i âlem-ârâları buyuruldukda ol-bâbda ve her hâlde emr u fermân hazret-i veliyyü'l-emrindir.

Fî 18 Zilka'de sene 1241

41 [16b-1] Mîrî ambarlarından ekmekçi esnafına hubûbât dağıtılması ve fiyatlarının tespiti

Fiy'ât-ı hınta

Ma'rûz

Sa'âdetlü defterdâr efendi bendelerinin telhîsi mûcebince işbu bin iki yüz kırk bir senesi Zilka'detü'ş-şerîfesinin yirmi ikinci gününden i'tibâr ile Âsitâne-i aliyye ve bilâd-ı selâse ve tevâbi'lerinde kâin bi'l-cümle habbâzân esnâfına mîrî anbarları

mevcûdundan memûrîn ma'rifetleriyle tevzî' ve i'tâ olunan on beş bin keyl zehâirin beş bin keyli Tekfurdağı hıntası olup beher keyli yüz elli beşer paraya ve yedi bin beş yüz keyli kızılcası? olan Arnavud hıntası olup beher keyli yüz elli birer paraya ve iki bin beş yüz keyli kokoroz olup beher keyli doksanar paraya olduğu erbâb-ı vukūf haber verdikleri imtisâlen li'l-emri'l-âlî İstanbul Mahkemesi'nden huzûr.

Fî 18 Za sene [1]241

42 [16b-2] Yedikule haricinde birinci salhaneye bağlı olan Yani v. Dimitri'nin kasap dükkânı gediğini Halil Usta b. Süleyman'a devrettiği

Kasab ferâğı

Hudâvendigâr-ı esbak cennet-mekân firdevs-âşiyân Sultân Abdülhamîd Hân tâbe serâhû hazretleri evkāf-ı şerîfelerinden Yedikule hâricinde kâin gayrı-ez-selhhâne-i mîrî on aded ganem selhhânelerinden birinci selhhâneye merbût kasaba-i Tophane'de Kapı İçi nâm mahalde vâkı' bir bâb kasab dükkânı derûnunda mevcûde gedik ta'bîr olunan âlât-ı lâzıme-i ma'lûmenin sümün hissesine mutasarrıf olan Yani v. Dimitri zimmî meclis-i şer'-i münîrde kasab esnâfından Halil Usta b. Süleyman muvâcehesinde ber-vech-i muharrer mutasarrıf olduğum sümün hissemi hüsn-i rızâ ve tayyib-i hâtırım ve ferâğ-ı mu'teber-i kat'î ile merkūm Halil Usta'ya bedel-i ma'lûm ve makbûz mukābelesinde bâ-re'yi mütevellî ferâğ ve tefvîz ve vech-i lâyıkı üzere teslîm eylediğimde ol-dahi ber-vech-i muharrer tefevvüz ve kabûl etmekle fî-mâ-ba'd hisse-i mezkûre merkūm Halil Usta'nın dâhil-i havza tasarrufu olup benim alâkam kalmamışdır deyu ba'de'l-ikrâr ve't-tasdîk mersûm Yani zimmînin temessükü kazâen zâyi' olmuş olmağla zuhûr eder ise amel ve i'tibâr olunmamak şartıyla kaydı mûcebince hisse-i mezkûre mersûm Yani zimmînin ferâğından defter-i vakf-ı şerîfde merkūm ismine tashîhan kayd ile yedine müceddeden bir kıt'a temessük i'tâ buyurulmasını istid'â eyledikleri İstanbul Mahkemesi'nden huzûr.

Fî 25 L sene [1]241

43 [16b-3] Yedikule'de Irgat Pazarı'ndaki fırın ve değirmen sahibi İbrahim b. Mustafa'nın sekiz adet beygirini Mehmed Said b. Osman'a sattığı

Habbâz fırını mübâya'ası

Ma'rûz

Âsitâne-i aliyyede vâkı' habbâz tâifesinden İbrahim b. Mustafa nâm kimesne meclis-i şer'-i münîrde tâife-i merkūmeden Mehmed Said b. Osman nâm kimesne muvâcehesinde habbâzân kethüdâsı Mehmed Ağa ve nizâm ustalarından Murad

Usta ve Ömer Usta ve Süleyman Usta ve Kasım Usta ve sâirleri hâzır oldukları hâlde İstanbul Yedikule dâhilinde Irgad Pazarı nâm mahalde vâkı‘ ma‘lûmü’l-hudûd bir bâb habbâz fırını ve ona merbût altı horoslu bir kıt‘a habbâz değirmeni derûnlarında mevcûde gedik ta‘bîr olunur yirmi dört re’s bârgir ve sâir âlât-ı lâzıme-i ma‘lûmenin dört re’s bârgir ve onlara isâbet eden âlât-ı ma‘lûme Acî Kerope nâm zimmînin ve mâ‘adâ yirmi re’s bârgir ve onlara isâbet eden âlât-ı ma‘lûme dahi benim bâ-sûret yedimizde malımız olmağla hâlâ ben ber-vech-i muharrer mâlik olduğum sâlifü’z-zikr yirmi re’s bârgirin on iki re’s bârgiriyle onlara isâbet eden âlât-ı ma‘lûmeyi mülkümde ibkā etmemle mâ‘adâ sekiz re’s bârgirleriyle onlara isâbet eden âlât-ı ma‘lûmeyi tarafeynden bi’l-îcâb ve’l-kabûl bâtten ve sahîhan bi-safka-i vâhide merkūm Mehmed Said’e on dokuz bin guruşa bey‘ ve temlîk ve vech-i lâyıkı üzere teslîm ol-dahi ber-vechi muharrer iştirâ ve temellük ve tesellüm ve kabz ve kabûl eyledikden sonra semen-i merkūm on dokuz bin guruşun on bir bin iki yüz guruşunu zehâir esmânından cânib-i mirîye deynim olan ma‘lûmü’l-mikdâr meblağın ol-mikdârına mahsûben kabzına memûre ve yedi bin sekiz yüz guruşunu dahi kapan-ı dakīk tüccârından ma‘lûmü’l-esâmî kimesnelere kezâlik zahîre semeninden deynim olan mebâliğ-i ma‘lûmenin ol-mikdârına mahsûben tüccâr-ı merkūmûna edâ ve teslîm etmek üzere ihâle eylediğimde ol-dahi kabûl ve semen-i mezkûru mevkūfât kaleminde mukayyed rabt olunan taksîti vechile şurût-ı nizâmımız üzere te’diye ve îfâya ta‘ahhüd etmekle mebî‘-i mezkûrun tağrîr ve gabnine müte‘allıka da‘vâdan tarafeynden her birimiz âharın zimmetini kabûlü hâvî ibrâ ve ıskāt etmemizle fî-mâ-ba‘d zikr olunan sekiz re’s bârgir ve onlara isâbet eden âlât-ı lâzıme-i ma‘lûmede benim alâkam kalmayıp mezbûr Mehmed Said’in mülk-i müşterâsı ve hakk-ı sarfı olmuşdur deyu ba‘de’l-ikrâr ve’t-tasdîk fırın ve değirmen-i mezkûr gediklerinden zikr olunan yirmi re’s [**17a**] bârgirin on iki re’si merkūm İbrahim üzerinde ibkā olunarak başka ve mâ‘adâ sekiz re’si mezbûr Mehmed Said’in ismine tashîhan kayd ile başka sûretleri i‘tâ buyurulmasını istirhâm ve istid‘âları şurût-ı nizâma muvâfık olduğunu kethüdâ ve nizâm ustaları hâzirûn-ı merkūmûn ihbâr ve inhâ etmeleriyle bu sûretle istid‘âsına müsâ‘ade-i seniyyeleri erzânî buyurulur ise ber-mûceb-i şurût-ı nizâm kayd ve başka başka sûretleri i‘tâ olunmak bâbında fermân-ı âlîleri sudûru iktizâ eylediği İstanbul Mahkemesi’nden huzûr.

Fî 2 Za sene [1]241

44 [17a-1] Kasaplar Kethüdâsı el-Hâc Hasan Ağa b. el-Hâc Osman’ın, kasap dükkânlarındaki hisselerini Yani v. Tanaş’a devrettiği

Kasab ferâğı

Ma‘rûz

Hudavendigâr-ı esbak cennet-mekân firdevs-âşiyân Sultân Abdülhamîd Hân tâbe serâhû hazretleri evkāf-ı şerîfelerinden Yedikule hâricinde vâkı‘ gayrı-ez-selhhâne-i mîrî on aded ganem selhhânelerinden beşinci selhhâneye merbût Kuruçeşme karyesinde bir bâb kasab dükkânı derûnunda mevcûde gedik ta‘bîr olunan âlât-ı lâzıme-i ma‘lûmenin sümün hissesine ve dördüncü selhhâneye merbût Bebek karyesinde bir ve Rumeli hisârı karyesinde iki bâb ve Arnavud karyesinde bir bâb ki cem‘an dört bâb kasab dükkânları derûnlarında mevcûde gedik ta‘bîr olunan âlât-ı lâzıme-i ma‘lûmelerin her birinden südüs hisselerine bâ-temessük-i mütevellî mutasarrıf olan kassabân kethüdâsı el-Hâc Hasan Ağa b. el-Hâc Osman meclis-i şer‘-i münîrde Yani v. Tanaş zimmî muvâcehesinde ber-vech-i muharrer mutasarrıf olduğum hisse-i mezkûreleri hüsn-i rızâ ve tayyib-i hâtırım ve ferâğ-ı mu‘teber-i kat‘î ile bedel-i ma‘lûm ve makbûz mukābelesinde bâ-re’y-i mütevellî mersûm Yani zimmîye ferâğ ve tefvîz ve vech-i lâyıkları üzere teslîm eylediğimde ol-dahi ber-vech-i muharrer tefevvüz ve kabûl etmekle ba‘de’l-yevm hisas-ı mezkûrede benim alâkam kalmayıp mersûm Yani zimmînin dâhil-i havza-i tasarrufu olmuşdur deyu takrîrini zimmî-i mersûm tasdîk etmeğin bu sûretle hisas-ı mezkûre defter-i vakf-ı şerîfde mersûm Yani zimmî uhdesine kayd ile merkūm el-Hâc Hasan Ağa’nın yedinde olan temessükden ifrâz ve keyfiyyet hâmişine şerh ve imlâ ve hisas-ı mezkûreyi mersûmun zabtı’çün taraf-ı vakf-ı şerîfden yedine müceddeden bir kıt‘a temessük i‘tâ buyurulması iktizâ eylediği İstanbul Mahkemesi’nden huzûr.

Fî Gurre-i Z[ilkâ‘de] sene [1]241

45 [17a-2] Değirmen taşlarını tamir ve imal eden döşemeci esnafı kalfalarının, ustalarının kendilerine tekrardan iş vermediğini şikâyet ettikleri

Döşemeci esnâfının nizâmı

İhrâc-şüd

Fî 2 Muharrem Sene 1250

Def‘a 15 Safer Sene 1252

Ma‘rûz

Âsitâne-i aliyyede vâkı‘ değirmen taşlarını ta‘mîr ve i‘mâl ve çarhlarını ıslâh eder döşemeci esnâfı kalfalarından Kostandi v. İstefan ve Aslan v. Simyon nâm zimmîler meclis-i şer‘-i münîrde Ustabaşıları Mihal ve ustalarından Yorgi ve Yani ve Hristo ve Kostandi ve Yorgaki nâm zimmîler ve sâirleri muvâcehelerinde Habbâzân Kethüdâsı Mehmed Ağa ve nizâm ustalarından Murad Usta ve Kasım Usta ve Sâdık Usta ve Süleyman Usta ve İbrahim Usta ve re‘âyâdan Kirkor

ve Avadis ve Manas ve Mikayil zimmîler ve sâirleri hâzır oldukları hâlde öteden beri on dokuz nefer gedik sâhibi döşemeci ustası olup ziyâde ve noksân olmamak beynimizde mu'teber nizâm-ı kadîmimizden olmağla bir ustaya kaç nefer kalfa muktezî ise ücretiyle işletip bizler dahi ol-vechile ta'ayyüş edegelmişler iken ustalarımız mesfûrûn bu esnâda bizi bilâ-mûceb işlemekden men' etmeleriyle gayrı san'atımız ve âhar medâr-ı ma'âşımız olmadığından mağdûr ve perîşân olmamızla suâl olunup kadîmi üzere san'atımızı işlemeğe mümâna'at etmemeğe ustalarımız mesfûrûna tenbîh olunmak niyâzımızdır deyu istid'â eylediklerinde onlar dahi cevâblarında birkaç seneden beri kalfalarımız çoğaldığından cümlesi işledikleri hâlde geçinememeleriyle bundan sonra bir kalfa üç sene işleyip ba'dehû vilâyetine gitmek ve yerine âhar kezâlik üç sene işleyip müddeti tekmîlinde ol-dahi vilâyetine gidip nöbeti gelen işlemek üzere beynimizde nizâma rabt etmemizle binâen aleyh mersûmânın vakitleri tamâm olduğundan vilâyetlerine gitmeleri-çin işlemekden men' etmişdik demeleri hilâf-ı şer'-i şerîf olduğundan mâ'adâ ihdâs ettikleri nizâm sâir nizâm-ı belde misillü hüsn-i sûretle olmayıp gadri müstelzim ve sâye-i merhamet-vâye-i hazret-i zıllullâhîde bir şahsa mikdâr-ı zerre gadr vukū'u mugāyir-i ef'âl-i âlî olduğundan bir vechile i'tibâra şâyân olmamağla men' olunup kadîmden olageldiği vechile amel ve hareket tarafeyne tenbîh olundukdan sonra esnâf-ı merkūmenin bi'l-cümle [**17b**] usta ve kalfaları meclis-i şer'-i enverde takrîr-i kelâm edip ber-mûceb-i tenbîh-i şer'î amel ve harekete cümlemiz müte'ahhid olmamızla fî-mâ-ba'd ustalarımızdan biri gediğini bey' murâd ettikde ecnebî ve hâm-dest makūlelerine ve gedik sâhibi ustaya vermeyip değer bahâsıyla kalfalarımızın akdemine bey' olunmak ve bir ustada iki gedik cem' olmamak ve gedik sâhiblerinden biri hâlik oldukda san'at-ı mezkûre erbâbından oğlu yahud âhar vârisi var ise ona verilmek ve eğer bu gûne kimesnesi olmayıp veresesi nâ-ehil veyahud nisâ olduğundan bey' murâd eylediklerinde kezâlik değer bahâsıyla kalfalarımızın akdemine alıverilmek ve ustalarımızdan biri bilâ-vâris hâlik olup yeri mahlûl oldukda meccânen kalfalarımızın akdemi yerine usta olmak ve aldığımız şâkirdlerimiz üstâda hizmet ve tekmîl-i san'at ile kesb-i mahâret ettikden sonra ustabaşı ve ihtiyâr ustalarımız ma'rifetleriyle ona destûr verilip kalfa çıkarılmak ve bir şakird san'at-ı mezkûreyi kemâliyle öğrenip mahâret-i tâmme kesb etmedikçe kalfa çıkarılmamak ve bir kalfa gediğe mâlik olmadıkça kalfa olarak işleyip ustalığa tasaddî etmemek ve ber-mûceb-i tenbîh-i şer'î kadîmden olageldiği vech üzere amel ve hareket ile herkes işleyip bilâ-mûceb bir kimesne men' olunmamak üzere bu dahi cümlemizin ittihâdıyla nizâm-ı müstahseneye rabt etmemizle bu nizâm cümlemiz hakkında nef' ve fâide-i azîmeyi mûceb olup vechen mine'l-vücûh gadri müntic nesne olmamağla ilâ mâzallâhi Teâlâ mer'î ve mu'teber ve düstûru'l-amel tutulup bir vakitde hilâfı hareket etmemeğe ve ederimiz olur ise te'dîbine râzı olarak kavl ve ittifâk ve ahd-i mîsâk eyledik deyu her birinin takrîrini âharı tasdîk

ve tasvîb ve habbâzân esnâfı hâzirûn-ı merkūmûn dahi re'y ve tensîb ederek beynleri te'lîf olunup külliyen kat'-ı nizâ' eyledikleri İstanbul Mahkemesi'nden huzûr.

Fî Gurre-i Za sene [1]241

Nüshateyn

46 [17b-1] Üsküdar Çengelköyü'nde değirmen mutasarrıfı es-Seyyid Mehmed İzzet Efendi b. Mehmed'in kiracıları zimmî ekmekçi ustalarının kirayı fazla bularak kira akdini feshettikleri

Kule bahçesinde değirmen îcârı

Mar'ûz

Mübârek rikâb-ı kamer-[tâb-ı] hazret-i hilâfet-penâhîye takdîm olunan işbu arzuhâlde mezkûr izzetlü bostancıbaşı bendeleri nezâretinde olan evkāfdan ashâb-ı hayrâtdan sadrâzam-ı esbak merhûm ve mağfûrun-leh Abdullah Paşa Vakfı'nın bi'l-meşrûta mütevellîsi vâkıf-ı müşârun-ileyhin mahdûmu silâhşorân-ı hâssadan Ahmed Bey tarafından husûs-ı âtîde vekîl olduğu Ali Ağa b. Musa ve Mehmed Sâdık Ağa b. İbrahim nâm kimesneler şehâdetleriyle sâbit olan es-Seyyid Mehmed İzzet Efendi b. Mehmed Çarşamba günü arz odasında huzûr-ı hazret-i sadâret-penâhîlerinde bi'l-ma'iyye istimâ'a memûr hadîka-i hâssa müfettişi müderrisîn-i kirâmdan Yazıcızâde fazîletlü Hüseyin Efendi dâ'îleri hâzır olduğu hâlde akd olunan meclis-i şer'-i münîrde habbâz tâifesinden olup kendi nefsinden asîl ve şerîkleri Agop v. Filipos ve Mikayil v. Ohannes ve Mardiros v. Kirkor zimmîler taraflarından ber-vech-i âtî tasdîka vekîlleri sâhib-i arzuhâl Sahak v. Abraham zimmî muvâcehesinde habbâzân kethüdâsı Mehmed Ağa ve Nizâm Ustalarından Murad Usta ve İbrahim Usta ve Kasım Usta ve sâirleri hâzır oldukları hâlde vâkıf-ı müşârun-ileyh hayâtında medîne-i Üsküdâr'a tâbi' Çengel karyesinde vâkı' asîl ve müvekkilûn-ı mersûmûnun gediğine mâlik oldukları altı horoslu bir kıt'a değirmen mahallinde ba'de't-temellüki'ş-şer'î hasbeten lillâhi Teâlâ câmi'-i şerîf sâhasında bâ-mülknâme-i hümâyûn cânib-i celîlü'l-cevânib-i cenâb-ı zıllullâhîden kendüye temlîk ve ihsân buyurulan mahalle kendi malıyla bir kıt'a değirmen inşâ ve vakf-ı sahîh ile vakf ve tescîl ve icâre-i vâhide ile âhara îcârını şart ve ta'yîn ve şehriye ikişer yüz guruş icâre-i vâhide ile bâ-hüccet-i şer'î mesfûrûna îcâr ve teslîm onlar dahi istîcâr ve kabûl ve gedik-i mezkûru nizâmı üzere [**18a**] değirmen-i mezbûra nakl ve bu âna kadar i'mâl etmişler idi el-hâletü hâzihî zimmiyyûn-ı mesfûrûn meblağ-ı mezkûr değirmen-i merkūmun ecr-i mislinden ezyed olup ancak otuz guruşa mütehammil olmağla ziyâdeye kabûl etmeziz deyu fesh-i akd-i icâre ile terk eylediklerinde fi'l-vâkı' otuz nihâyet otuz beş guruşa tahammülü olup senevî iki yüz guruş ecr-i mislinden ezyed ve evfer olduğunu kethüdâ ve nizâm ustaları hâzirûn-ı merkūmûn dahi ihbâr etmişler iken

zimmiyyûn-ı mesfûrûn nef'an li'l-vakfı'ş-şerîf altmış beş guruşa kabûl etmeleriyle bu sûretle ziyâdeye tâlib-i âharı olmadığından mikdâr-ı mezkûra îcârı vakf-ı şerîfe enfa' ve evlâ olmağın ben dahi değirmen-i mezkûru şart-ı vâkıf üzere şehriye altmış beş guruş icâre-i vâhide ile işbu bin iki yüz kırk bir senesi Zilka'detü'ş-şerîfe gurresinden i'tibâr ile aded-i şühûr ve sinîn beyân olunmakszın asîl ve müvekkilûn-ı mesfûrûna bi't-tevliye îcâr ve teslîm ve fî-mâ ba'd iktizâ eden cüz'î ve küllî ta'mîr ve termîmini kendi mallarından teberru'an li'l-vakf sarfla ru'yet edip mersûmûndan ta'mîriyye nâmı ve nâm-ı âhar ile bir nesne mutâlebe olunmamağa bi'l-vekâle ta'ahhüd eylediğimde vekîl-i mesfûr dahi bi'l-asâle ve bi'l-vekâle istîcâr ve kabûl ve icâre-i mezkûreyi sâ[l]-be-sâl cevr ü ezâ etmeksizin vakit ve zamânıyla mütevellî-i vâkıfa edâ ve teslîme ta'ahhüd eyledi deyu mukırr-ı vekîl-i mezbûrun bi'l-cümle takrîr-i meşrûhunu asîl ve vekîl-i mesfûr asâleten ve vekâleten tasdîk edip bu vechile tanzîm olunduğu İstanbul Mahkemesi'nden huzûr-ı âlîlerine i'lâm olundu.

Fî Selh-i L sene [1]241

47 [18a-1] Agop ve Haçador'un, ölmüş olan babaları Avadik'in Arnavud karyesindeki horasancı dükkânı gediğine ortak olduğunu söyleyerek gedikte hak iddia etmeleri

Arnavud Karyesi'nde horasancı gediği nizâ'ı men'i

Ma'rûz

Mübârek rikâb-ı kamer-tâb-ı hazret-i hilâfet-penâhîye takdîm-i arzuhâl eden Âsitâne-i aliyyede vâkı' horasancı esnâfından Agop ve Haçador v. el-hâlik Avadik v. Sarıcan nâm zimmîler Çarşamba günü arz odasında huzûr-ı lâmi'u'n-nûr-ı müşîrânelerinde ma'kūd ? meclis-i şer'-i münîrde zikri âtî vakıf mahzeni ve gedik âlâtına bâ-temessük ve bâ-hüccet mutasarrıf ve mâlik olmak üzere vaz'-ı yedi mütehakkik olan Mihal v. Hristo zimmî muvâcehesinde nezâret-i dâ'îlerinde olan evkāfdan mahrûse-i Galata'ya muzâfe Beşiktaş nâhiyesine tâbi' Arnavud karyesi avârız vakfının mütevellîsi Yorgaki zimmî hâzır olduğu hâlde biz işbu arzuhâlde zikr olunan Arnavud karyesinde kenisa vakfından bir kıt'a mahzen babamız mersûm Avadik zimmînin tasarrufunda olup helâkinden sonra bize kalmış-idi deyu tahrîr ve iddi'â etmişdik lâkin mahzen-i mezkûr hâmiş-i arzuhâlde mastûr defter-i vakıfdan muhrec derkenâr nâtık olduğu üzere kenisa yahud avârız vakıflarından olmayıp meclis-i şer'de ibrâz ve kırâat olunan bir kıt'a atîk mütevellî temessükü mantûkunca nezâret-i hazret-i şeyhülislâm-ı sellemehü's-selâmîde âsûde evkāfdan Edirne kādısı esbak merhûm Çeşm-i Siyâh Mustafa Efendi nâm sâhibü'l-hayrın vakfı müsakkafâtından olarak beher şehr doksan akçe icâre-i müeccele ile bâ-temessük-i mütevellî bi'l-icâreteyn müstakillen mersûm Mihal zimmînin

taht-ı tasarrufunda olmağla gerek babamız hâlik-i mesfûrun ve gerek bizim kat'an alâka ve medhalimiz olmadığı zâhir ve mütevellî-i hâzır-ı mersûmûnun takrîriyle dahi mütehakkik ve bâhir olup ancak karye-i mezbûrede kâin bir bâb horasancı dükkânı derûnunda mevcûde gedik ta'bîr olunur âlât-ı lâzıme-i ma'lûme babamız mersûm Avadik zimmînin malı olup ba'de'l-helâk bize mevrûs olmuş iken mersûm Mihal zimmî âlât-ı gedik-i mezkûru fuzûlî zabt ve tasarruf etmekle suâl olunup âlât-ı gedik-i mezkûrdan keff-i yed-birle bize teslîme mersûm Mihal zimmîye tenbîh olunmak matlûbumuzdur deyu da'vâ ettiklerinden sonra oldahi cevâbında fi'l-vâkı' âlât-ı gedik-i mezkûr mesfûr Avadik zimmînin malı iken mersûm Avadik zimmî bin iki yüz yirmi üç senesi Şa'bânı'nda hâlik oldukda âlât-ı gedik-i mezkûr zevcesi Meyrem bt. Haçador nasrâniye ile ol-târihde sagīr bulunan sulbî oğulları mersûmân Agop ve Haçador zimmîlere mevrûs oldukdan sonra mersûmânın tesviye-i emirlerine kıbel-i şer'-i şerîfden vasî nasb olunan anaları zevce-i mesfûre Meyrem nasrâniye târih-i mezbûrda askerî kassâmı bulunan mevâlî-i devriyeden Kadızâde Lutfullah Efendi merhûmun [**18b**] huzûruna varıp âlât-ı gedik-i mezkûrdan kendi hissesini bi'l-verâse ve sâğîrân-ı mersûmânın hisselerini dahi bi'l-vesâyâ beyne't-tâlibîn nidâ ve müzâyede olunarak karâr-dâdesi olup âlât-ı gedik-i mezkûrun semen-i misli idüğü bi'l-ihbâr lede'ş-şer'u'l-enver zâhir ve mütehakkik olan sekiz yüz guruşa bâ-müsevvağ-ı şer'î bana bey' ve temlîk ve teslîm ben dahi iştirâ ve temellük ve tesellüm ve semen-i mezkûr sekiz yüz guruşu meclis-i şer'de tamâmen ve kâmilen mersûme Meyrem nasrâniyeye def' ve teslîm ol-dahi ahz ve kabz ve hâlik-i mersûmun defter-i kassâmına idhâl etmeğin min-ba'd semen-i merkūmdan benim yed ve zimmetimde bir akçe ve bir habbe bâkī kalmadığını ve âlât-ı gedik-i mezkûrda dahi kendinin ve sagīrân-ı mesfûrânın kat'an alâka ve medhalleri kalmayıp benim mülk-i müşterâda ve hakk-ı sarfım olduğunu takdîr ben dahi tasdîk etmemizle tarafeynin takdîr ve tasdîkimiz kıbel-i şer'-i şerîfden hüccet olunup yedime i'tâ kılınmışdı deyu bi'l-cümle mazmûnu takrîr-i meşrûhuna mutâbık ve târih-i mezkûr ile müverraha ve kassâm-ı mûmâ-ileyhin imzâ ve hâtemini hâviye bir kıt'a hüccet-i şer'iyye ibrâz eylediğinde mersûmân Agop ve Haçador zimmîler dahi kaziyye minvâl-i muharrer üzere olduğunu ve mazmûn-ı hüccet-i mezkûreyi ol-târihden bu âna gelince yirmi sene müddetle mersûm Mihal zimmî ile bir beldede mütemekkinler olup bey'-i mezkûru kavlen ve fi'ilen mücîz olduklarını bi-tamâmihî tâyi'an ve kat'iyyen ikrâr ve i'tirâf etmeleriyle mûcebince müdde'iyân-ı mersûmân Agop ve Haçador zimmîler da'vâ-yı mezkûreleriyle mesfûr Mihal zimmîye bî-vech-i şer'î mu'ârazadan men' olunmağla âlât-ı gedik-i mezkûru ber-mûceb-i hüccet-i şer'iyye kemâ-kân şirâen mâliki mersûm Mihal zimmînin zabt ve tasarrufu iktizâ eylediği İstanbul Mahkemesi'nden huzûr.

Fî 8 Za sene [1]241

48 [18b-1] es-Seyyid Abdullah'ın evini Kuruyemişçi Ahmed Ağa'ya devrederken aklının yerinde olmadığını iddia ettiği

Menzil reddi

Ma'rûz

Âsitâne-i aliyyede vâkı' kutucu esnâfından es-Seyyid Abdullah nâm kimesne meclis-i şer'-i münîrde zikri [zikr-i] âtî menzile vaz'-ı yedi mütehakkik olan derûn-ı arzuhâlde mezkûrü'l-ism kuruyemişçi Ahmed Ağa b. Bayram kimesne muvâcehesinde nezâret-i dâ'îlerinde olan evkāfdan merhûm Çivizâde Kara Balı Şeyh Mehmed Efendi vakfının kāimmakām-ı mütevellîsi Süleyman Ağa hâzır olduğu hâlde hâmiş-i arzuhâlde mastûr defter-i vakfdan muhrec derkenâr nâtık olduğu üzere vakf-ı mezkûr müsakkafâtından mahmiye-i İstanbul'da Zeyrek kurbünde Hızır Bey Mahallesi'nde vâkı' bir tarafı el-Hâc Yusuf Ağa menzili ve bir tarafı Velî Ağa menzili ve bir tarafı Ali Reis menzili ve taraf-ı râbi'i tarîk-i âm ile mahdûd beher şehr on akçe icâre-i müeccelelü bir bâb menzile bâ-temessük-i mütevellî bi'l-icâreteyn mutasarrıf olan babam Kutucu Salih Efendi b. Veyis bundan akdem vefât edip menzil-i mezkûr intikāl-i âdî ile bana intikāl ettikden sonra ben bin iki yüz otuz beş senesi Şevvali'nin dokuzuncu günü menzil-i mezkûru hüsn-i rızâ ve tayyib-i hâtırım ve ferâğ-ı mu'teber-i kat'î ile bin yüz elli guruş bedel-i makbûz ve müstehlek mukābelesinde bâ-re'y-i mütevellî merkūm Ahmed Ağa'ya -ferâğ ve tefvîz ve teslîm ol-dahi tefevvüz ve kabûl etmişdi lâkin ben hîn-i ferâğımda tâmmü'l-akl olmayıp mecnûn bulunmamla ol-vechile ferâğım sahîh olmadığından menzil-i mezkûru re'y-i mütevellî ile bana red ve teslîme merkūm Ahmed Ağa'ya (sah sah sah)- tenbîh olunmak matlûbumdur deyu da'vâ ol-dahi cevâbında müdde'î-i mezbûr hîn-i ferâğında tâmmü'l-akl ve reşîd ve cemî'-i tasarrufâtı sahîh ve nâfiz olur hâl-i sıhhatinde idi deyu da'vâ etmeleriyle bu sûretde ber-muktezâ-yı şerî'at-i garrâ husûs-ı mezbûrda sıhhat beyyinesi evlâ olduğundan merkūm Ahmed Ağa beyâna havâle olundukda ol-dahi ber-vech-i muharrer sıhhat müdde'âsını lede't-tezkiye adl ve makbûlü'ş-şehâde idükleri ihbâr olunan peynirci Bayram oğlu Mehmed Emîn Ağa b. el-Hâc Mustafa ve es-Seyyid Mehmed Yazıcı b. es-Seyyid Ebî Bekir nâm kimesneler şehâdetleriyle bi'l-müvâcehe vech-i vecîh-i şer'î üzere isbât etmeğin mûcebince müdde'î-i mezbûr es-Seyyid Abdullah da'vâ-yı mezkûresiyle merkūm Ahmed Ağa'ya bî-vech-i şer'î mu'ârazadan men' olunmağla menzil-i mezkûr kemâ-kân re'y-i mütevellî ile mutasarrıfı merkūm Ahmed Ağa'nın zabt ve tasarrufu iktizâ eylediği İstanbul Mahkemesi'nden huzûr-ı âlîlerine i'lâm olundu.

Fî 7 Za sene [1]241

49 [19a-1] Kazzaz esnafından Mühtedî Mehmed'in; Kazzaz, Yağcı ve Simkeş esnafı kethüda ve ustalarının kendisini çarşıdan ihrac ettiklerini şikâyet ettiği

Kazzâz Esnâfından Mühtedî Mehmed'i Tard ve İhrâc

Mübârek rikâb-ı kamer-tâb-ı hazret-i zıllullâhîye takdîm-i arzuhâl eden Mühtedî Mehmed b. Abdullah Çarşama günü huzûr-ı bâhirü'n-nûr-i vekâlet-penâhîlerinde ma'kūd meclis-i şer'-i münîrde Âsitâne-i aliyyede vâkı' kazzâzân esnâfı kethüdâsı Abdüllatîf Ağa ve Yiğitbaşısı Mehmed Ağa ve yağcı esnâfı kethüdâsı Ali Ağa ve Yiğitbaşısı diğer Mehmed Ağa ve sîmkeş esnâfı kethüdâsı diğer Ali Ağa ve Yiğitbaşısı âhar Mehmed Ağa ve esnâf-ı selâse-i mezkûrenin ehl-i İslâm ustalarından es-Seyyid Mehmed Emin Ağa ve es-Seyyid Süleyman Ağa ve es-Seyyid Hasan Ağa ve es-Seyyid Ali Ağa ve es-Seyyid İsmail Ağa ve el-Hâc İbrahim Ağa ve el-Hâc Halil Ağa ve diğer el-Hâc İbrahim Ağa ve Nuri Ağa ve Osman Ağa ve Mehmed Ali Ağa ve Mehmed Ağa ve Ali Molla ve Mehmed Emin Ağa ve diğer Mehmed ve sâirleri ile re'âyâ ustalarından Foti ve Yuvan ve Anesti ve Karabet ve Mikayil ve Agop ve Kerope ve Artin ve Yakop ve Havik ve Bogos ve Tavit ve Kegork ve Ohannes ve Avadis ve Kirkor ve Bedros ve Haçador ve Manok ve Sahak ve Vartan ve Kazer ve Ağya ve Manas ve Melkon ve sâirleri ve Yehûd ustalarından Menahem ve Celbon ve İsak ve Yasef ve Avram ve Sebetay ve Nesim ve Hayim ve Naftali ve Menteş ve Kemal ve Aron ve Yako ve Davit ve Mirkado ve Kanorta ve Yaşuva ve İlya ve Natan ve Royan ve Mordehay ve Şamanto ve Mayer ve Kalef ve Yuda ve Salamon ve sâir esnâf-ı selâse-i mezkûrenin Müslim ve Rum ve Ermeni ve Yehûd ustaları muvâcehelerinde ben kazzâz tâifesinden olup kılıç ve piştov kaytanı i'mâliyle meşgūl iken merkūmûn beni çarşıdan tard etmeleriyle suâl olunup kemâ-fi's-sâbık çarşıda iskânıma esnâf-ı selâse-i mezkûreye tenbîh olunmak murâdımdır dedikde onlar dahi cevâblarında işbu yedimizde olup huzûr-ı hazret-i sadâret-penâhîde bi'l-müvâcehe kırâat olunan i'lâm-ı şer'île tasrîh olunduğu üzere merkūm Mehmed ırz ve edeble mevsûf ve kâr ve kesbiyle me'lûf olmayıp şerîr ve gaddâr ve müzevvir ve bî-âr olduğundan her bâr gerek esnâfımızda ve gerek sâir ibâdullâha envâ'-ı gadri mûceb hâlât-ı nâ-marziyyeye ibtidâr ve ahâlî-i çarşının ekserinden bir dekk ve desîse ile emvâl ve eşyâ dolandırıp elân zimmetinde vâfir kesânın bâ-defter külliyetlü hakk-ı sarîhleri ma'lûm ve âşikâr iken ba'zısını inkâr ve ba'zısını dahi gûnâ-gûn hîle ve tezvîr ile ibtâl-i hakkı irtikâb ve ihtiyâr ve her birimizi bir gûne mutazarrır ve rahne-dâr etmekde olduğundan başka esnâfımızdan nice bî-cürm ehl-i ırz kimesnelere türlü türlü ifk ve iftirâ ile îkā'-yı zulm ve hasâr ve re'âyâ ve Yehûd tâifesinden hakkını taleb edenleri darb ve şetme ictisâr etmekle hezâr kendüye tenbîh ve nasîhat olunmuş ise de aslâ fâriğ ve mütenassıh olmayıp dahi ziyâde nefsâniyet ederek ızrârında ısrâr üzere olduğundan şehr-i sâbık Şevvalü'l-mükerremin yirmi üçüncü günü merkūm Mehmed'i İstanbul Mahkemesi'nden

huzûr-ı şer‘-i şerîfe ihzâr ile kat‘â emn ve râhatımız ve rahne ve te‘addîsine tahammülümüz kalmamışdır deyu cümlemiz muvâcehesinde sû-i hâlini inhâ ve iştikâ ve fî-mâ-ba‘d âhar san‘at ile meşgūl olup çarşıya ayak basmamak üzere içimizden ihrâc ve esnâfımızdan tard ve ib‘âd olunmasını istirhâm ve istid‘â etmemizle taraf-ı şer‘-i şerîfden huzûr-ı âlîye i‘lâm olundukda merkūm Mehmed cümle esnâf ma‘rifetiyle çarşıdan tard olunmuşidi deyu bi’l-cümle mazmûnu takrîrlerine mutâbık bir kıt‘a i‘lâm-ı şer‘î ibrâz ve fî-mâ-ba‘d mezbûrun çarşıya uğratılmamasını iltimâs ve niyâz etmeleriyle bu sûretle ahâlî-i çarşının sâye-i ma‘delet-vâye-i hazret-i hilâfet-penâhîde bu makūle habîsin def‘iyle âsâyiş ve istirâhatleri’çün niyâzlarına müsâade-i merâhim-âde-i seniyyeleri erzânî buyurulmak emr-i savâb idüğü İstanbul Mahkemesi’nden huzûr.

Fî 8 Za sene [1]241

50 [19a-2] Topçu Ocağı neferlerinden Manastırlı Ahmed b. İbrahim’in kaybettiği tüfeğini, Humabarahâne mühendislerinden Ahmed Nazif Kalfa b. Mehmed Said’de bulduğu

Tüfenk istihkāk da‘vâsı ve teslîme tenbîh

Ma‘rûz

Dergâh-ı âlî dâme masûnen bi’l-avni’r-Rabbânî Topçu Ocağı’nın ellinci cemâ‘atinden dördüncü top neferâtından Manastırlı Ahmed b. İbrahim meclis-i şer‘-i münîrde Humbarahâne-i ma‘mûre mühendislerinden Ahmed Nazif Kalfa b. Mehmed Said muvâcehesinde işbu meclis-i şer‘-i şerîfde mu‘âyene olunan karanfil ta‘bîr olunur sîmlice ve sedeflice bir tüfenk malım iken işbu târih-i i‘lâm şehri Zilka‘detü’ş-şerîfenin dokuzuncu Perşembe günü yedimden zâyi‘ edip hâlâ mezbûrun yedinde bulmamla bi’l-istihkāk taleb ederim deyu da‘vâ ettikde ol-dahi cevâbında zikr olunan tüfenge vaz‘-ı yedini ikrâr lâkin ben zikr olunan tüfenge târih-i i‘lâmdan yedi sene mukaddem mâliki olmuşdum deyu [**19b**] müdde‘î-i mezbûrun malı olduğunu inkâr etmeğin bu sûretde ber-muktezâ-yı şerî‘at-i garrâ mülk-i mutlak da‘vâsına târih-i gaybet mu‘teber olmayıp hâricin beyyinesi evlâ olmağla müdde‘î-i mezbûr Ahmed beyâna havâle olundukda ol-dahi ber-vech-i muharrer müdde‘âsını lede’t-tezkiyye adl ve makbûlü’ş-şehâde idükleri ihbâr olunan ocağ-ı mezkûrun birinci bölükde birinci top neferâtından Berâtlı Hüseyin b. Süleyman ve Tophane’de Çavuşbaşı Hamamı’nda Hamamcı Ali b. Yunus nâm kimesneler şehâdetleriyle bi’l-müvâcehe vech-i vecîh-i şer‘î üzere isbât ettikden sonra zikr olunan tüfengi bir vechile mülkünden ihrâc etmediğine merkūm Ahmed’e ber-nehc-i şer‘î yemîn dahi verilmeğin mûcebince zikri mürûr eden tüfengi mâliki idüğü şer‘an sâbit olan merkūm Ahmed’e teslîme mezbûr Ahmed Nazîf kalfaya tenbîh olunduğu İstanbul Mahkemesi’nden huzûr.

Fî 22 Za sene [1]241

51 [19b-1] Ortaköy'de attarlık yaparak geçimini temin eden Agisi'yi, diğer Yahudi tüccarların meslekten men etmek istedikleri

Agisi zimmî Ortaköy'de attârlık etmesine kimesne taʿarruz etmemeğe tenbîh

Mübârek rikâb-ı kamer-tâb-ı hazret-i cihândârîye takdîm-i arzuhâl eden Agisi v. Atam zimmî meclis-i şerʿ-i münîrde attârân kethüdâsı es-Seyyid Mustafa Ağa ile Galata müzâfâtından Ortaköy'de vâkıʿ attâr tâifesinden Nesim ve Sebetay ve Mirkado ve Yuda ve Hayim ve Salamon yahudiler ve sâirleri muvâcehelerinde ben fukarâdan olmamla karye-i mezbûrede tedârük eylediğim bir bâb dükkânımda attârlık ile ticâret ve sâye-i merhamet-vâye-i hazret-i zıllullâhîde evlâd ve ıyâlim ile taʿayyüş etmek murâd eylediğimde Yehûd tâifesi mesfûrûn bi gayrı vech beni menʿ dâʿiyesinde olmalarıyla suâl olunup mümânaʿatları menʿ olunmak niyâzımdır deyu istirhâm ve istidʿâ ettikde evvelâ ber-muktezâ-yı şerîʿat-i garrâ ticâretden menʿ câiz olmadığından mâʿadâ karye-i mezbûrede attâr esnâfı nizâmına dâir bir gûne kayd bulunmadığı baş muhâsebe ve maʿden ve dîvân-ı hümâyûn kalemlerinden derkenâr olunmuş olmağla ol-vechile sâhib-i arzuhâl mersûmun ber-vech-i istidʿâ ticâret ve taʿayyüş husûsuna şerʿan ve kānûnen mâniʿ olmadığından gayrı esnâf-ı merkūmûn dahi bizim müddeʿî-i mesfûrun karye-i mezbûrede attârlığına vechenmine'l-vücûh dahl ve taʿarruzumuz yokdur dedikleri İstanbul Mahkemesi'nden huzûr.

Fî 6 Za sene [1]241

52 [19b-2] Eminönü'nde Yeniçeri Ocağı'nın koruması altında fermana rağmen satış yapan altı adet sebzeci dükkânın, ocağın kaldırılmasıyla birlikte yıktırılarak ilga edildiği

Eminönü'nde altı bâb sebzeci dükkânları hedm ve ilgāsı

Maʿrûz

Bi-tevfîkillâhi Teâlâ padişah-ı İslâm-penâh eyyedehullâhi Teâlâ ve ebkāhu hazretlerinin âsâr-ı teveccüh ve tâcdârâneleriyle havene-i yeniçeriyânın nâm ve nişânları sahîfe-i rüzgârdan mahv ve ilgā baʿde-zin hilâf-ı şerʿ ve nizâm olan her bir mevâddın rişte-i nizâma idrâcına dikkat ve iʿtinâ olunmakda olup ez-cümle mahzâ dâʿiye-i ihtikâr ile Eminönü nâm mahalde vâkıʿ Mehmed Said ve Seyyid Ahmed Yazıcı ve Ali Reis oğlu Seyyid Hasan ve İmâm oğlu Seyyid İbrahim ve diğer Seyyid İbrahim ve Seyyid Mustafa Yazıcı nâm kesânın sâkin oldukları altı bâb dükkânda sebze beyʿi'çün Mihrişâh Vâlide Sultân tâbe serâhu [serâhâ] hazretlerinin vakfına tashîh ettirmişler iken cânib-i vakfa iʿtâ edecekleri icâreyi bundan akdem sebzeci esnâfı taʿahhüd ederek gedikleri bâ-hâtt-ı hümâyûn terkīn ve ilgā dört defʿa dekâkîn-i mezkûrenin dâhil ve hâricinde sebze beyʿ olunmamak

üzere bâ-i'lâm-ı fermân-ı âlî-şân ısdâr ve tescîl olunmuş iken tâife-i gayr-ı hâife-i yeniçeriyâna istinâden yine sebze bey'inden memnû' olmaklıklarından zikr olunan dükkânların hedmi bâbında bu dâ'îleriyle mi'mâr ağa kullarına hitâben bâlâsı sahh-ı âlî ile müveşşah beyâz üzerine sâdır olan fermân-ı celîlü'ş-şâna imtisâlen dekâkîn-i mezkûre taraf-ı şer'den memûr Mehmed Efendi bendeleri ve ağa-yı mûmâ-ileyh kulları ma'rifetiyle külliyen hedm ve ref' ve ilgā olunup sâye-i inâyet-vâye-i hazret-i zıllullâhîde imâta-i ezâ kılındığı İstanbul Mahkemesi'nden huzûr-ı âlîlerine i'lâm olundu.

Fî 28 Za sene 1241

53 [20a-1] Bilecik kazasına bağlı Hân-ı Cedîd köyü imamı es-Seyyid Hüseyin Efendi b. Hüseyin'in, Bilecik voyvodasından kazanın gelirlerinde hakkı olduğunu iddia ettiği

Bilecik Karyesi'nde vezâyif ferâğından 180 guruş teslîm ile ibrâ

Sâhib-i arzuhâlden es-Seyyid Hüseyin Efendi b. Hüseyin bi'l-ma'iyye istimâ'a memûr nezâret-i hazret-i fetvâ-penâhîde âsûde evkāf müfettişi müderrisîn-i kirâm-ı zevi'l-ihtirâmdan Meşreb Efendi hafîdi fazîletlü Mehmed Ârif Efendi dâ'îleriyle akd olunan meclis-i şer'-i münîrde hâcegân-ı dîvân-ı hümâyûndan derûn-ı arzuhâlde merkūmü'l-ism Ali Rûhî Efendi b. Mehmed muvâcehesinde nezâret-i hazret-i müşârun-ileyhde âsûde [evkāfdan] sadrâzam-ı esbak merhûm Köprülü Mehmed Paşa Vakfı'nın evlâdiyyet ve meşrûtiyyet üzere mütevellîsi hâcegân-ı dîvân-ı hümâyûndan Ahmed Nesîb Beyefendi çâkerleri hâzır olduğu hâlde işbu yedimde olup meclis-i şer'-i şerîfde kırâat olunan Anadolu'da Bilecik kazâsı nâibi es-Seyyid Mehmed Tahir Efendi dâ'îlerinin mühri mutâbık bir kıt'a i'lâmı ve hâmişine bâ-fermân-ı âlî Anadolu Muhâsebesi Kalemi'nden derkenâr olunan berevât-ı aliyye kuyûdu nâtıka olduğu üzere merhûm-ı müşârun-ileyhin Anadolu'da Lefke ve Söğüt kazâları mâ-beyninde vâkı' zikr olunan Bilecik kazâsına tâbi' Hân-ı Cedîd kasabasında binâ ve ihyâ eylediği câmi'-i şerîfinin imâmet ve hitâbet ve Yâsîn ve Tebâreke ve Âmene'r-resûlü ve Amme ve devr-hân ve mu'allim-i mekteb cihetleri benim ve müezzinlik ciheti dahi kasaba-i mezbûrede sâkin li-ebeveyn karındaşım es-Seyyid Ömer Halîfe'nin bâ-vezâ'if-i mersûme uhdelerimizde ve vakf-ı müşârun-ileyhin ekser müstağallâtı dahi kurâ ve mezâri' olduğundan kadîmden beri câmi'-i mezkûrda imâm ve hatîb olanlara senede otuz yedi buçuk keyl ve mu'allim-i sıbyân olanlara senede on beş keyl ve müezzin olanlara dahi senede kezâlik on beş keyl hınta verilegelmiş iken iki yüz otuz dokuz ve kırk seneleri kazâ-i mezbûr voyvodası olup mahsûlât-ı vakf-ı kabz ve ehl-i mürtezikanın vezâ'if-i mersûme ve mu'ayyenât-ı kadîmesini te'diye ve îfâya mütevellî-i mîr-i mûmâ-ileyhin vekîli olan merkūm Ali Efendi seneteyn-i mezbûreteyne mahsûben

kadîmi üzere verilmesi lâzım gelen cem'an yüz otuz beş keyl hıntayı bana karındaşım mezbûra vermemekle suâl olunup ol-mikdâr hıntayı benimle karındaşım mezbûra teslîme merkūm Ali Rûhî Efendi'ye tenbîh olunmak murâdımdır dedikde ol-dahi cevâbında husûs-ı mezkûru ve te'âmül-i kadîmi inkâr edip mütevellî-i mûmâ-ileyh dahi tasdîk etmemekle bu sûretde hınta-i mezkûre hizmet mukābili ücret makūlesinden ise de amel-i kadîm bu vechile cârî olageldiğini ve karındaşı tarafından vekâletini isbâta muhtâc olduğu müdde'î-i mezbûra tefhîm olundukda isbâtdan âciz olduğundan mâ'adâ yedinde bir gûne sened ve bu husûsa dâir kalem-i mezbûr ve defter-i vakf ve muhâsebe defterlerinde kayd bulunmamağın ber-muktezâ-yı şerî'at-i garrâ müdde'î-i mezbûrun kavl-i mücerrediyle bir nesne mütehakkik olmayıp ancak müdde'î-i mezbûrun fakr-ı hâline merhameten voyvoda-i mezbûr Ali Efendi malından teberru'an yüz yirmi guruş ve mütevellî-i mûmâ-ileyh dahi kezâlik kendi malından teberru'an altmış guruş ki ikisi cem'an yüz seksen guruş ifrâz ve meclis-i şer'-i şerîfde ad ve tamâmen müdde'î-i mezbûra def' ve teslîm ve umûruna sarfla istihlâke emr eylediklerinde ol-dahi ahz ve kabz ve emirleri üzere umûruna sarfla istihlâk edip bi'l-cümle husûs-ı mezkûre ve seneteyn-i mezbûreteyne bi'l-istihkāk ziyâde ücret ve vazîfe mutâlebesine müte'allıka da'vâdan merkūm Ali Rûhî Efendi ile mütevellî-i mîr-i mûmâ-ileyhin zimmetlerini onlar dahi teberr'uan medfû'ları olan meblağ-ı müstehlek-i mezkûrun istirdâdına müte'allıka da'vâdan mezbûr es-Seyyid Hüseyin Efendi'nin zimmetini her biri kabûlü hâvî ibrâ ve ıskāt eyledikden sonra hıdemât-ı mezkûrenin vezâyif-i mersûmeleri vakt ü hâle nazaran kalîl olup beyne'l-ahâlî cerre ta'bîr olunur bir mikdâr hınta verilmedikçe yalnız vezâyifiyle edâ-yı hizmet eder kimesne bulunmayacağı zâhir olduğuna binâen câmi'-i şerîfi mezkûru ta'tîlden vikāye zikr olunan emânet [imâmet] ve hitâbet ve mu'allim-i sıbyân ve müezzinlik cihetleri mutasarrıflarına mahsûl-i vakfdan sene be-sene beherine beşer keylden cem'an yirmi keyl hınta verilmek üzere yedlerine imtisâli [emsâli] misillü bi't-tevliye temessük i'tâsıyla tanzîme ta'ahhüd eylediği İstanbul Mahkemesi'nden huzûr.

Fî 26 Za sene [1]241

54 [20b-1] Koca Mustafa Paşa Camisi Hatibi Seyyid Mehmed Hâşim Efendi b. es-Seyyid Nûreddin Efendi'nin, vazifesini es-Seyyid Hâfız Mehmed Şerefeddîn Efendi b. eş-Şeyh Mustafa Efendi'ye devrettiği

Hitâbet ferâğı

Ma'rûz-ı Dâ'î-i Devlet-i Aliyyeleridir ki

Ber-mantûk-ı kayd İstanbul'da Zincirli Servi nezdinde vâkı' vezîriazam -ı esbak Koca Mustafa Paşa merhûmun câmi'-i şerîfine yevmî on akçe vazîfe ile hitâbet cihetine bâ-berât-ı âlîşân mutasarrıf olan es-Seyyid Mehmed Haşim Efendi b.

es-Seyyid Nûreddin Efendi cihet-i mezkûreyi hüsn-i rızâsıyla erbâb-ı istihkākdan es-Seyyid Hâfız Mehmed Şerefeddîn Efendi b. eş-Şeyh Mustafa Efendi'ye ferâğ ve kasr-ı yed eylediğinden bahisle cihet-i merkūme fâriğ-i merkūmun ferâğından mefrûğun-leh-i merkūma tevcîh buyurulmak recâsına vâkıf-ı müşârun-ileyhin hankāhı şeyhi es-Seyyid Mehmed Râzî Efendi ile kāimmakām mütevellîsi Lutfullah Efendi bi'l-iştirâk işbu arz ile inhâ ve mefrûğun-leh-i merkūmun istihkākı dahi lede'l-imtihân zâhir ve hüveydâ olmağla hitâbet-i mezkûre merkūm Haşim Efendi ferâğından merkūm es-Seyyid Hâfız Şerefeddîn Efendi'ye vazîfe-i mezbûresiyle tevcîh ve yedine bir kıt'a berât-ı şerîf-i âlî-şân sadaka ve ihsân buyurulmak bâbında emr u fermân hazret-i veliyyü'l-emrindir.

Fî Selh-i Za sene [12]41

55 [20b-2] Mısır tüccarından Hafız Tahir Efendi b. Selim'in, İskenderiyeli ortağından aldığı Yemen kahvesini, Nemçeli Anaçbo Berirvici'nin İstanbul'a nakletmediğini iddia ettiği

4 buçuk kantâr yemen kahvesi nizâ'ı men'i

Ma'rûz

Sâdır olan fermân-ı âlîlerine imtisâlen işbu arzuhâl ve hâmişinde mastûr gümrük emîni izzetlü efendi bendelerinin i'lâmına ba'de'n-nazar Mısır tüccârından sâhib-i arzuhâl Hâfız Tahir Efendi b. Selim meclis-i şer'-i münîrde derûn-ı arzuhâlde mastûru'l-ism Nemçeli Anaçbo Berirvici? nâm müste'men muvâcehesinde tercümânı Rap hâzır olduğu hâlde İskenderiye'de mukīm 'ınânen şerîkim el-Hâc Ali Ağa'nın bundan akdem mal-ı müşterekimizden Deraliyye'de bana teslîm etmek üzere müste'men-i mesfûrun sefînesine ücret-i navul ile tahmîl eylediği bir ferde derûnunda mevzû' dört buçuk kantâr Yemen kahvesini müste'men-i mesfûr kabz edip el-hâletü hâzihî Deraliyye'ye geldikde bana teslîm etmemekle ol-mikdâr kahveyi müste'men-i mesfûrdan taleb ederim deyu da'vâ ettikde oldahi cevâbında fi'l-vâkı' gāib-i mezbûr el-Hâc Ali Ağa müdde'î-i mezbûr Hâfız Tahir Efendi'nin vech-i meşrûh üzere şerîki olduğunu ve mal-ı müştereklerinden ol-mikdâr kahvenin beher kantârını üçer buçuk guruş ücret-i navul ile İstanbul'a nakl için kabz ve sefînesine vaz' eylediğini ikrâr edip lâkin sefîne-i mezkûrem ile gelir iken Akdeniz'de İstanköy civârında Santorin adası önlerinde zikr olunan kahveyi sâir emvâl-i müslimîn ile ma'an te'addî ve taksîrim olmaksızın eşkıya-yı Rum tagallüben zabt ve ahz eyledi deyip bu sûretde ber-muktezâ-yı şerî'at-i mutahhara husûs-ı mezbûrda müste'men-i mesfûr yemînle tasdîk olunur makūleden olmağla bi't-taleb üzerine red ve damân lâzım olmadığına müste'men-i mesfûra bi'l-müvâcehe vech-i şer'î üzere yemîn verilmeğin mûcebince müdde'î-i mezbûr

Hâfız Tahir Efendi da'vâ-yı mezkûresiyle müste'men-i mesfûra bî-vech-i şer'î mu'ârazadan men' olunduğu İstanbul Mahkemesi'nden huzûr.

Fî 15 Za sene [12]41

56 [20b-3] eş-Şeyh Süleyman Rüşdü Efendi'nin yedinde olan vakfiyenin ibkasının istendiği

Vakfiyeyi kalemine kayd istid'âsı

Sâdır olan fermân-ı âlîlerine imtisâlen sâhib-i arzuhâl eş-Şeyh Süleyman Rüşdü Efendi'nin yedinde olup işbu sene-i mübâreke Şevvalü'l-mükerreminin dokuzuncu günü târihiyle müverraha ve hâlâ İstanbul'da Ahi Çelebi Mahkemesi nâibi müderrisîn-i kirâmdan Mustafa Nazîf Efendi dâ'îlerinin imzâ ve hatmini hâviye bir kıt'a nukūd vakfiyesine nazar ve mine'l-matla' ile'l-makta' mütâla'a olundukda mazmûnu şer'-i şerîfe mutâbık ve sebk ü serdi kāide-i fenn-i sakke muvâfık olup ihticâca sâliha ve kayda lâyıka olmağla ber-vech-i istid'â vakfiye-i mezkûre bi-ibâretihâ Anadolu Muhâsebesi'ne kayd ile yedinde ibkā ve tevliyeti'çün dahi bir kıt'a berât-ı şerîf-i âlî-şân sadaka ve ihsân buyurulmak iktizâ eylediği İstanbul Mahkemesi'nden huzûr.

Fî Gurre-i Z sene [1]241

57 [21a-1] Takuhi bt. Artin'in, Beyoğlu'nda mutasarrıf olduğu evi, Anna bt. Kirkor ile kocası Kirkor v. Tavit'e devrettiği

Beyoğlu'nda Kamer Hatun Mahallesi'nde menzil ferâğı

Ma'rûz

Nezâret-i hazret-i şeyhülislâm-ı sellemehü's-selâmîde âsûde evkāfdan cennet-mekân firdevs-âşiyân merhûm ve mağfûrun-leh Sultân Bâyezid Hân-ı Velî tâbe serâhû hazretlerinin evkāf-ı şerîfeleri müsakkafâtından Kasım Paşa cibâyetine tâbi' Beyoğlu nâm mahalde Kamer Hatun mahallesinde vâkı' ma'lûmü'l-hudûd bir bâb vakıf menzile bi'l-icâreteyn mutasarrıfe olan şahs-ı mu'arrefe Takuhi bt. Artin nâm nasrâniye meclis-i şer'-i münîrde Avrupa tüccârından kendi nefsinden asîl ve zevcesi Anna bt. Kirkor nasrâniye tarafından husûs-ı âtîde tasdîke vekîl-i şer'îsi Kirkor v. Tavit zimmî muvâcehesinde mersûme Takuhi nasrâniyenin li-ebeveyn kız karındaşı mu'arrefetü'ş-şahs Varuhi nâm nasrâniye ile ancak mersûme Varuhi'den bâ-i'lâm-ı şer'î mahkûmun-bih sekiz yüz guruş taleb eden Kegork v. Kabril ve mersûmetân Takuhi ve Varuhi zimmetlerinde kezâlik bâ-i'lâmât-ı şer'iyye mahkûmun-bih bi'l-iştirâk dâyinlerinden bin guruş taleb eden Asker oğlu Andon v. Artin tarafından zikri [zikr-i] âtî husûsu tasdîke vekîl-i şer'îsi Kuyumcu Avanes v. Bedros ve iki bin iki yüz seksen guruş taleb eden Varuhi bt. Bağdısar

nasrâniye tarafından vekîl-i şer'îsi zevci İstefan v. Hırabit zimmî bin yüz yetmiş dokuz guruş taleb eden Toros ve Bedros v. Manok zimmîler ile kız karındaşları şahısları mu'arrefe Lüsyen ve diğer Varuhi nasrâniyeler <<tarafından>> taraflarından tasdîka vekîl-i şer'îleri Halebân? Hanna v. Haçer zimmî ve bin altı yüz elli guruş taleb eden Karyabet bt. Artin ve Serpohi bt. Avanes nasrâniyeler taraflarından vekîl-i şer'îleri Artin v. Yosef ve bin yüz yetmiş guruş taleb eden Mariya bt. Nikogos nasrâniye tarafından oğlu ve vekîl-i şer'îsi mersûm Kuyumcu Avanes ve bin yüz kırk guruş taleb eden Hindistanlı Kızı demekle şehîre Lüsye bt. Atam nasrâniye tarafından vekîl-i şer'îsi mersûm Hanna ve beş yüz altmış sekiz guruşdan bâkī üç yüz elli üç guruş taleb eden Bericek bt. <<Bedros>> Podos nasrâniyenin vekîl-i şer'îsi mersûm Hanna hâzır oldukları halde benim ber-minvâl-i muharrer müstakillen deynim olan sekiz yüz guruş ile kız karındaşım hâzıra-i mezbûre ile bi'l-iştirâki's-seviy zimmetimizden sahîhan mahkûmun-bih deynimiz olan minhaysü'l-mecmû' on dört bin üç yüz altmış iki guruşu dâyinlerimiz mersûmûna tamâmen ve kâmilen edâ ve îfâ onlar dahi yedimizden ve malımızdan ahz ve istîfâ edip ve sâlifü'z-zikr benim müstakillen bi'l-icâreteyn bâ-temessük-i mütevellî taht-ı tasarrufumda olan menzili dahi hüsn-i rızâ ve ferâğ-ı kat'î-i mu'teber ile makbûzum olan bedel-i ma'lûme ve mersûm Kirkor ile zevcesi Anna'ya ale'l-iştirâki's-seviyy bâ-ma'rifet-i mütevellî ferâğ ve kasr-ı yed eylediğimde onlar dahi tefevvüz ve kabûl edip menzil-i mahdûd-ı mezkûrun ferâğında şurût-ı müfside da'vâsına müte'allika âmme-i da'vâdan ben zevcân-ı mersûmânın zimmetlerini onlar dahi bedel-i mezkûrun adem-i istîfâsına müte'allıka da'vâdan benim zimmetimi kabûlü hâvî bi'l-asâle ve bi'l-vekâle ibrâ-i âmm-ı sahîh-i şer'î ile ibrâ ve ıskāt eyledik deyu mukırre-i mezbûre Takuhi nasrâniyenin bi'l-cümle kelimât-ı meşrûhasını mersûm Kirkor ile kız karındaşı hâzıra-i mersûme Varuhi nasrâniye ve hâzirûn-ı asîl ve vükelâ-i mersûmûndan her biri bi'l-asâle ve bi'l-vekâle tasdîk eyledikleri İstanbul Mahkemesi'nden huzûr-ı âlîlerine i'lâm olundu.

Fî Gurre-i Z sene [1]241

58 [21a-2] Kadırga Limanı yakınında Nahılbend civarında maktul Nahılcı Mustafa'nın karısının mahalleden ihracının istendiği

Maktûl Nahılcı nâm şakīnin zevcesini mahalleden ihrâc istid'âsı

Ma'rûz

İstanbul'da Kadırga Limanı kurbünde Nahılbend civârında vâkı' ashâb-ı arzuhâl Kâtib Sinan Mahallesi İmâmı Osman Efendi ve vezîr çukadârânından Mustafa Ağa ve Osman Ağa ve es-Seyyid İsmail Efendi ve oturakçı Hasan Ağa ve es-Seyyid Mehmed Tahir Efendi ve oturakçı es-Seyyid Mustafa Ağa ve balmumcu İbrahim Ağa ve oturakçı Mehmed Ağa ve Ahmed Ağa ve Ali Ağa ve sâirleri meclis-i

şer‘-i münîrde mahalle-i mezbûre ahâlîsinden derûn-ı arzuhâlde mezkûretü’l-ism mu‘arrefetü’z-zât Âişe nâm-ı diğer İftâde bt. Abdullah muvâcehesinde mezbûre-i İftâde’nin zevci derûn-ı arzuhâlde mastûru’l-ism Nahılcı Mustafa nâm şakī bi-hamdillâhi Teâlâ bu defa bâ-irâde-i kātı‘a-i hazret-i milkdârî kahr ve tedmîr kılınan gürûh-ı bâğiyenin ser-gerde ve menba‘-ı fesâd ve mel‘anetleri olduğundan i‘dâm ile mahallemiz sâye-i merhamet-vâye-i hazret-i zıllullâhîde tathîr olunmuş ise de menhûs-ı merkūmun zevcesi mezbûre İftâde dahi mahallemizde iskân olunması bizlere mûcib-i tevahhuş ve müteneffir olduğundan bahisle mahalle-i mezbûreden hurûcunu cümlesi bi’l-ittifâk iltimâs eylediklerinde mezbûre dahi târih-i i‘lâmdan üç gün mürûrunda menzilinden hurûc ve âhar mahalle nakle müte‘ahhide olduğu İstanbul Mahkemesi’nden huzûr.

Fî 3 Z sene [1]241

59 [21b-1] Üsküdar’da Bulgurlu Mescid mahallesi sâkinlerinden Şerife Ayşe Suada bt. es-Seyyid İbrahim Edhem’in, kocasından muhâla‘a yoluyla boşanması

Muhâla‘a

Ma‘rûz

Medîne-i Üsküdar’da Bulgurlu Mescid Mahallesi’nde sâkine derûn-ı arzuhâlde mezkûretü’l-ism mu‘arrefetü’z-zât Şerife Âişe Suadâ bt. es-Seyyid İbrahim Edhem nâm hatun meclis-i şer‘-i münîrde zevc-i muhâli‘i Rumeli kuzâtından sâhib-i arzuhâl es-Seyyid Mustafa Efendi b. Hasan Ağa nâm kimesne muvâcehesinde mezbûr es-Seyyid Mustafa Efendi mehr-i mu‘accel-i müstevfâ ve iki yüz elli guruş mehr-i mü’eccel tesmiyesiyle zevc-i dâhilim olup lâkin beynimizde hüsn-i muâşeretimiz olmamağla zimmetinde mütekarrır ve ma‘kūdun aleyh olan iki yüz elli guruş mehr-i müeccelim ile nafaka iddet-i mu‘ayyene-i ma‘lûmem üzerlerine me’ûnet-i süknâm dahi kendi üzerime olmak üzere zevcim mezbûr ile muhâla‘a-i sahîha-i şer‘iyye ile hul‘ olduğumda ol-dahi hul‘-ı mezkûru ba‘de’l-kabûl hukūk-ı zevciyyete ve ibtidâ-ı zevciyyetden işbu târih-i i‘lâma gelince sâir beynimizde cereyân eden cemî‘-i hukūk-ı şer‘iyeye müte‘allıka mutlakā âmme-i da‘vâ ve kâffe-i mutâlebâtdan her birimiz âharın zimmetini ibrâ-i âmm-ı sahîh-i şer‘î ile ibrâ ve ıskāt ve her birimiz ber-vech-i muharrer âharın ibrâsını kabûl eyledik deyu ikrâr ve tasdîkleri İstanbul Mahkemesi’nden tescîl ve huzûr.

Fî Selh-i Za sene [1]241

60 [21b-2] Kasap çırağı es-Seyyid Ahmed b. es-Seyyid Ahmed'in hancı Ebûbekir Ağa b. Mehmed'den alacağını talep ettiği

500 guruş iltizâm

Ma'rûz

Sâhib-i arzuhâl kasab çerâğı es-Seyyid Ahmed b. es-Seyyid Ahmed meclis-i şer'-i münîrde Şişeci Hânı hancısı derûn-ı arzuhâlde ismi mezkûr Ebûbekir Ağa b. Mehmed muvâcehesinde mezbûr Ebûbekir Ağa zimmetinde cihet-i karzdan bâ-temessük beş yüz guruş alacağım olmağla hâlâ taleb ederim deyu da'vâ ol-dahi ber-vech-i muharerr ikrâr ve i'tirâf etmeğin alâ-mûceb-i i'tirâf meblağ-ı merkûm beş yüz guruşun müdde'î-i mezbûra edâsıyla merkûm Ebûbekir Ağa iltizâm olunduğu İstanbul Mahkemesi'nden huzûr.

Fî 3 Z sene [1]241

61 [21b-3] Terkin edilmiş eksik kayıt (Sehv vâkı' olmağla hizb olunmuşdur)

Ma'rûz

<< Âsitâne-i aliyyede vâkı' kaşıkçı ve tarakçı ve hilâlcı esnâfından Sultân Bâyezidli el-Hâc Mustafa Efendi ve Mehmed Şâkir Efendi ve es-Seyyid Ahmed Ağa ve Mahmud Paşalı el-Hâc Mahmud Efendi ve el-Hâc Ali Ağa ve Mustafa Ağa ve İsmail Efendi ve Ali Ağa ve Mehmed Ağa ve sâirleri meclis-i şer'-i şerîf-i enverde Kaşıkçı-başı el-Hâc İbrahim Efendi tarafından mürsel Kaşıkçı es-Seyyid Davud Ağa hâzır olduğu hâlde esnâf-ı merkûme kudemâsından bâ'isü'l-vesîka Sultan Bâyezidli Halil Ağa b. Ahmed mahzarında ikrâr-ı tâm ve takrîr-i kelâm edip kethüdâmız el-Hâc Mustafa bu def'a bâ-emr-i âlî nefy ve iclâ olunduğundan yerine bir kethüdâ nasbı lâzım ve mühim olmağın kudemâmızdan olup örf ve âdetimize vâkıf ve şurût-ı nizâmımızı ârif ve her vechile umûrumuz kethüdâlığı[nı] edâya kādir ve cümlemizin rızâ ve muhtârımız olan merkûm Halil Ağa esnâfımıza kethüdâ nasb ve ta'yîn olunmak matlûbumuzdur deyu istid'â eylediklerinde hâkim-i muvâkkı'…>>*

62 [21b-4] Fatih Camii civarındaki bakkal dükkânının ortaklarından Vasil v. Mihal'in, ortağı Karalim v. Apostol'e olan borcunu ödediği

783 Guruş İstîfâ ve İbrâsı

Ma'rûz

Âsitâne-i aliyyede vâkı' bakkal tâifesinden Vasil v. Mihal zimmî meclis-i şer'-i münîrde tâife-i merkûmeden derûn-ı arzuhâlde mersûmu'l-ism Karalim v. Apostol zimmî muvâcehesinde İstanbul'da Ebu'l-Feth Sultan Mehmed Hân Hazretleri

* Hüküm burada noksan olarak bırakılmıştır.

Câmi‘-i Şerîfi civârında Taşçılar Hânı nâm mahalde kâin sipâhî dükkânı demekle meşhûr bir bâb bakkal dükkânı derûnunda mevcûde gedik âlâtının nısfı benim ve nısfı dahi mersûm Karalim zimmînin olarak şerîk olmamızla dükkân-ı mezkûr derûnunda mevcûde malımdan mersûm Karalim zimmînin benim yedimden iştirâ ve kabz eylediği bâ-defter-i müfredât zehâir-i mütenevvi‘a esmânından alacak hakkım olan yedi yüz seksen üç guruşu tüccârdan ma‘lûmü’l-esâmî kimesnelere edâ etmek üzere şerâitiyle bi’l-müvâcehe havâle eylediğimde ol-dahi kabûl ve cümlesine edâ ve îfâ etmekle fî-mâ-ba‘d benim mersûm Karalim zimmî zimmetinde onun dahi benim zimmetimde kat‘an hakkımız kalmamağın bi’l-cümle [**22a**] husûs-ı mezkûre ve sâir cemî‘-i hukūk-ı şer‘iyyeye müte‘allika âmme-i da‘vâdan tarafeynden her birimiz âharın zimmetini kabûlü hâvî ibrâ ve ıskāt eyledik deyu mukırr-ı mersûm Vasil zimmînin bi’l-cümle takrîr-i meşrûhunu mersûm Karalim zimmî tasdîk ve bu vechile külliyen kat‘-ı nizâ‘ eyledikleri İstanbul Mahkemesi’nden huzûr.

Fî 2 Z sene 1241

63 [22a-1] Kurban Bayramı’nda bütün cami ve mescit minarelerinin kandillerle aydınlatılmasına dair hatt-ı hümâyûn

Bâ-sahh?

İstanbul Kadısı Fazîletlü Efendi

İşbu i‘lâmınız rikâb-ı hümâyûn-ı mülûkâneye lede’l-arz mûcebince leyle-i merkūmede îkād-ı kanâdîl olunmak bâbında hatt-ı şerîf-i tâc-dârî şeref-yafte-i sudûr olmağla mantûk-ı münîfini icrâ eyleyesin deyu

Fî 4 Z sene [1]241

Kandîl-i îd-i adhâ

Dergâh-ı İslâm-penâh ve bâr-gâh-ı nusret-destgâh-ı turâb-ı kimyâ nisâbına ma‘rûz abd-i dâ‘î-i bî-iştibâh oldur ki işbu sene ıhdâ ve erba‘în ve mi’eteyn ve elf gurre-i Zilhiccetü’ş-şerîfesi henüz bi’r-ru’ye sâbite olamayıp lâkin sene-i mübâreke-i merkūmenin Ramâzanı gurre-i garrâsı sebt gününden rü’yetle kayd-ı cerîde-i sübût ve tekmîl-i selâsîn hesâbı üzere gurre-i münevvere-i Zilhiccetü’l-harâm işbu cum‘a günü mazbûta olduğundan yevm-i mezkûrun sâbıkı Perşembe gecesi rü’yet-i hilâle şuhûd zuhûr etmediği takdîrce şehr-i mezkûrun dokuzuncu sebt günü arefe ve ferdâsı ehad günü îyd-i adhâ-yı meyâmin-i metâyâ olmağla de’b-i dîrîn-i Devlet-i Aliyye dâmet müeyyedeten ve mansûreten bi’l-füyûzâti’r-Rabbâniye üzere leyle-i şerîfe-i îd-i merkūmda tenvîr-i uyûn-ı müminîn için bi’l-cümle minârât-ı cevâmi‘ ve mesâcid îkād-ı kanâdîl-i nûr-efşân ile tezyîn

kılınmak tenbîh-i nebîhini nâtık fermân-ı âlî-şân sudûru iktizâ eylediği İstanbul Mahkemesi'nden atebe-i ulyâ-i sipihr-i'tilâlarına i'lâm olundu

el-emru li-veliyyi'l-emr

Fî Gurre-i şehri'l-merkūme li-seneti'l-muharrere

64 [22a-2] İbrail İskelesi'nden buğday, arpa, sade yağ, kereste vs. yüklenerek İstanbul'a gönderilen geminin salimen İstanbul'a ulaştığı

İbrail İskelesi'nden vürûd eden zehâir

Ma'rûz

İşbu takrîr bâlâsına sâdır olan fermân-ı âlîlerine imtisâlen işbu sene-i mübâreke mahsûlâtından İbrail İskelesi'nden sefâine tahmîl ve Dersaâdet'e tesbîl kılınan revgan-ı sâde ve çervîş ve don ve hınta ve şaîr ve tersâne-i âmireye müretteb kereste ve zehâir-i sâirenin kemiyyet ve mikdârını mübeyyin ve der-dest olan kırk yedi kıt'a irsâliye tezkireleri kapan-ı dakīk ve kapan-ı asel nâibleri dâ'îlerine irsâl ile defter-i vâridât tetebbu' ettirildikde cümlesi âminen ve sâlimen Âsitâne-i aliyye lâ-zâlet masûneten ani'l-âfât ve'l-beliyye cânibine vâsıl olmuş olduğu ihbâr olunduğu ve sâlifü'z-zikr kereste husûsu dahi tersâne-i âmire tarafından isti'lâm buyurulmak iktizâ eylediği İstanbul Mahkemesi'nden huzûr.

Fî Selh-i Za sene [1]241

65 [22a-3] Yorgi v. Avram'ın, ölümünden sonra ailesinin, Yorgi v. Avram'ın ortağı olan Yorgi v. Vasil'den alacakları olduğunu iddia ettikleri

15.000 guruş men'

Ma'rûz

Mübârek rikâb-ı kamer-tâb-ı hazret-i hilâfet-penâhîye takdîm olunan işbu arzuhâlde mastûru'l-ism olup İstanbul'da Fener Kapısı dâhilinde Petro Kapısı karşısında mütemekkin iken bundan akdem hâlik olan Yorgi v. Avram zimmînin verâseti zevce-i metrûkesi Maryora bt. Yamandi nasrâniye ile sulbî sagīr oğlu Manol ve sulbiye kebîre kızları Zeviye ve Aleniko nasrâniyeler ve sulbiye sagīre kızı Ezmerağda'ya münhasıra ve tashîh-i mes'elesi kırk sehmden olup sihâm-i mezbûreden beş sehmi zevce-i mesfûreye ve on dört sehmi ibn-i mersûma ve yedişer sehmden [**22b**] yirmi bir sehmi benât-ı mersûmâta isâbeti tahakkukundan sonra şahısları mu'arrefe bintân-ı mersûmetân Zeviye ve Aleniko nasrâniyeler âsâleten ve zevce-i mesfûre Maryora nasrâniye kendi nefsinden asâleten ve oğlu ve kızı sagīrân-ı mersûmânın vasîleri olmağla vesâyeten Çarşamba günü arz

odasında huzûr-ı lâmi‘u’n-nûr-ı vekâlet-penâhîlerinde ma‘kūd meclis-i şer‘-i münîrde kazzâz esnâfından derûn-ı arzuhâlde mersûmü’l-ism diğer Yorgi v. Vasil zimmî muvâcehesinde mûrisimiz hâlik-i mersûm Yorgi zimmî sağlığında mesfûr diğer Yorgi zimmî ile müddet-i medîde ‘ınânen şerîkler olup helâkinden mukaddemce mersûm diğer Yorgi zimmîye varıp ifâde-i hâl eylediğimizde gerek re’s-i mal ve gerek fâide-i hâsıladan zimmetimde şerîkim mersûm Yorgi zimmîye on beş bin guruş deynimdir deyu ikrâr ettikden sonra kable’l-ahz mersûm Yorgi zimmî hâlik olmağla meblağ-ı mezkûr on beş bin guruşu ikrârına binâen mersûm diğer Yorgi zimmîden bi’l-verâse taleb ederiz deyu da‘vâ ettiklerinde ol-dahi cevâbında hâlik-i mersûm ile sağlığında müddet-i medîde şerîkler olduğunu ikrâr edip lâkin bin iki yüz otuz sekiz senesi hılâlînde Çarşı-yı Kebîr’de kazzâz esnâfı lonca odasında kethüdâ ve yiğitbaşı ve ihtiyâr ustalar muvâcehelerinde mersûm Yorgi zimmînin sağlığında fesh-i akd-i şirket-birle hesâblarımızı sehv ve galatdan ârî yegân yegân hesâb-ı sahîh ile rü’yet eylediğimizde benim mersûm Yorgi zimmî zimmetinde sekiz yüz guruş hakkım zuhûr etmişken fakr-i hâline binâen ustalarımız mesfûrûnun recâlarıyla meblağ-ı merkūm sekiz yüz guruş mutâlebesinden meccânen fâriğ olup bi’l-cümle husûs-ı mezkûre ve hukūk-ı şirkete ve hesâbda galat vukū‘una ve sâir beynimizde cereyân eden cemî‘-i ahz ve i‘tâ ve muâmelât-ı şettâ ve hukūk-ı ma‘lûme ve mechûleye müte‘allıka âmme-i da‘vâdan ben mersûm Yorgi zimmînin zimmetini ol-dahi kezâlik benim zimmetimi her birimiz kat‘an hakkımız ve alacağımız kalmamak ma‘nâsına şurût-ı müfsideden ârî uhûd-ı mubtıla ve muvâza‘adan berî cebr ve kerhden hâlî ibrâ-i âmm-ı sahîh-i şer‘î ile ibrâ ve ıskāt ve her birimiz ber-vech-i muharrer âharın ibrâsını kabûl eylediğimizden sonra mersûm Yorgi zimmîye ziyâde fakr ve ihtiyâc-târî olduğuna binâen gelip tazallüm-i hâl ettikde müddet-i vâfire hukūk ve müşâreketimiz olduğuna ri‘âyeten malımdan teberru‘an iki bin beş yüz guruş dahi def‘ ve teslîm ve ol-vechile külliyen kat‘-ı nizâ‘ etmişdik deyu sûret-i def‘de eylediği ibrâ-i âm müdde‘âsını asîl ve vasiyy-i mersûmân külliyen inkâr etmeleriyle dâfi‘-i mersûm diğer Yorgi zimmî ber-vech-i muharrer ibrâ-i âm müdde‘âsını lede’t-tezkiyye adl ve makbûlü’şşehâde idükleri ihbâr olunan kazzâzân kethüdâsı Abdüllatîf Ağa b. Mehmed ile Dua Meydânı’nda ipekçi İspirid v. Yorgi nâm zimmî şehadetleriyle bi’l-müvâcehe vech-i vecîh-i şer‘î üzere isbât etmeğin mûcebince verese-i asîl ve vasî-i mesfûrât da‘vâ-yı mezkûreleriyle mersûm diğer Yorgi zimmîye bî-vech-i şer‘î mu‘ârazadan men‘ olunduğu İstanbul Mahkemesi’nden huzûr-ı âlîlerine i‘lâm olundu.

Fî 7 Za sene [1]241

66 [22b-1] Zeliha Hatun'un, kocası kiler-i hassa bölükbaşılarından Şişman es-Seyyid Mustafa Ağa'nın, kiler-i hassa ağası Mehmed Memiş Ağa tarafından darb edildiğini ve bunun tesiriyle vefat ettiğini iddia ettiği

Cerh da'vâsından men'

Ma'rûz

Üsküdar'da Ayazma İskelesi'nde Bostan Sokağı'nda sâkin iken işbu bin iki yüz kırk bir senesi Recebü'l-ferdi evâilinde fevt olan kilâr-ı hâssa bölükbaşılarından Şişman es-Seyyid Mustafa Ağa b. Mehmed'in verâseti zevce-i menkûha-i metrûkesi Zeliha bt. Hüseyin nâm hatun ile sulbî evlâdı zevce-i mezbûreden mütevellid es-Seyyid Ahmed ve es-Seyyid Mehmed İzzet ve es-Seyyid Hasan Şâkir nâm sığâr ile âhar zevcesi müteveffât Fâtıma'dan mütevellid medîne-i Mağnisa'da sâkin es-Seyyid Mehmed ve zevce-i mutallakası Nefîse Hatun'dan mütevellidler medîne-i Gelibolu'da sâkin Sarrâc es-Seyyid İsmail nâm kimesneler ile medîne-i Üsküdar'da Eski Vâlide kurbünde sâkine Şerife Fâtıma Zekiye Hatun inhisârı tahakkukundan sonra sâhibe-i arzuhâl zâtı mu'arrefe zevce-i mezbûre Zeliha Hatun kendi nefsinden asâleten ve oğullar-ı sıgâr-ı mezbûrûnun vasî-i mansûbları olmağla vesâyeten Çarşamba günü arz odasında huzûr-ı fâ'izü'n-nûr-ı hazret-i vekâlet-penâhîlerinde ma'kūd meclis-i şer'-i münîrde derûn-ı arzuhâlde mezkûrü'l-ism kilâr-ı hâssa ağası Mehmed Memiş Ağa b. Hasan muvâcehesinde ve mûmâ-ileyh Mehmed Memiş Ağa işbu sene-i mübâreke Recebinde regāib gecesi iki nefer külâhlı adam gönderip zevcim mezbûra seni ocak ağası çağırıyor deyu haber vermeleriyle ol-dahi ertesi günü saat üçde kilâr-ı hâssaya vardıkda ağa-yı [**23a**] mûmâ-ileyh lisânen ta'zîr ve değnek ile darb edip ba'dehû tezkire ile menziline geldikde darb-ı mezkûrdan mütee'ssiren birkaç gece mürûrunda fevt olmağla mûceb-i şer'îsini bi'l-verâse ve bi'l-vesâye taleb ederim deyu da'vâ ettikde ol-dahi cevâbında yevm-i mezkûrda ben çağırtmaksızın kendi ocağa <<gelip>> gelmiş olmağla ben hasta olduğu halde gördüğümde on iki guruş harçlık verip ma'iyyetine bir bölükbaşı ve üç külâhlı adam terfîk ve hânesine irsâl edip ba'dehû bir hafta mürûrunda hastalıkdan fevt olmuşdur deyu darbını külliyen inkâr etmekle evvelen bu makūle mecrûh ve mahnûk ve maktûl ve maslûb bulunan kimesnelerin keyfiyyet-i cerâhatleri ma'rifet-i şer'le keşf ve mu'âyene olundukdan sonra defn <<olunmakda>> olunmak mu'tâd iken müteveffâ-yı mezbûr keşf olunmuş olmadığından mâ'adâ vâkı' hâl ağa-yı mûmâ-ileyhin takrîri üzere olduğu ihbâr dahi olunmuş ise de ber-muktezâ-yı şerî'at-i garrâ müdde'iye-i asîl ve vasî-i mezbûreden beyyine iktizâ edip lâkin ikāmet-i beyyineden âcize edâ-i tahlîfe dahi tâlibe olmamağla kavl-i mücerrediyle şer'an bir nesne sâbit olmadığı müdde'iye-i asîl ve vasî-i mezbûreye tefhîm ve da'vâ-yı mezkûresiyle mûma-ileyh Mehmed Memiş Ağa'ya bilâ-beyyine mu'ârazadan

men‘ olunduğu İstanbul Mahkemesi’nden huzûr-ı âlîlerine i‘lâm oldu. Bâkī emr u fermân hazret-i veliyyü’l-emrindir.

Fî 12 min L sene 1241

67 [23a-1] Karagümrük civarında Debbâğzâde el-Hâc Hasan Mahallesi müezzini es-Seyyid Ali Molla b. es-Seyyid Salih’in mahalleden ihraç edildiği

Ma‘rûz

İstanbul’da Karagümrük civârında Altay Çeşmesi kurbünde Debbâğzâde el-Hâc Hasan mahallesi imâmı es-Seyyid Mehmed Efendi b. Ahmed ve Anadolu kuzâtı eşrâfından Mehmed Efendi ve el-Hâc es-Seyyid Mehmed Hamdi Efendi ve Hâce es-Seyyid Receb Efendi ve es-Seyyid Hâfız Mehmed Said Efendi ve İplikçi Hâfız Halil Efendi ve Yazıcı Hasan Efendi ve Sarrâc Süleyman Ağa ve diğer Yazıcı Hasan Efendi ve Çıkrıkçı İbrahim Ağa ve Sarrâc es-Seyyid Mehmed Ârif Ağa ve Muhallebici es-Seyyid Mehmed Tahir ve Halil ve Mücellid Ahmed Ağa ve Tesbihçi Salih Efendi ve Sarrâc Ömer Ağa ve Tütüncü İslâm Ağa ve sâirleri meclis-i şer‘-i münîrde mahalle-i mezbûre müezzini Rumeli kuzâtından es-Seyyid Ali Molla b. es-Seyyid Salih muvâcehesinde mezbûr es-Seyyid Ali Molla mahalle-i mezbûrede vukū‘ bulan akd-i enkiha ve gasl-i mevtâ hizmetinde bulunmayıp dil-âzâr ve hadîdü’l-lisân olduğundan her birimize ta‘zîri mûceb şutûm-ı galîza ile şetm ve ırzlarımızı hetk eylediğinde kendüye bi’d-defe‘ât nush-ı pend eylediğimizde mutanassıh ve mütenebbih olmayıp ef‘âl-i kabîhasında ısrâr ve bu vechile mezbûrdan râhatımız meslûb olmağla mezbûr es-Seyyid Ali Molla mutasarrıf olduğu müezzinlik cihetini âhara fâriğ olmak üzere mahalle-i mezbûreden hurûcunu her biri istid‘â eylediklerinde mezbûr es-Seyyid Ali Molla dahi üç güne değin mahalle-i mezbûreden hurûc-birle cihet-i mezkûre için münâsib kimesneyi tevkîle ta‘ahhüd ve ahâlî-i mahalle dahi bu vechile râzılar olup şikâyetlerini te’hîr eyledikleri İstanbul Mahkemesi’nden huzûr.

Fî 6 Za sene [12]41

68 [23a-2] Terzi Sefer v. Hancı Kasbar’ın Şeyh Ferhad mahallesindeki evdeki hissesini Anna bt. Asvador’a devrettiği

Ma‘rûz

Arzuhâl eden Terzi Sefer v. Hancı Kasbar nâm zimmî bi’l-ma‘iyye rü’yete memûr nezâret-i hazret-i sadâret-penâhîde âsûde evkāf müfettişi müderrisîn-i kirâmdan Mahmûd Nidâî Efendi dâ‘îleri tarafından mürsel es-Seyyid Mehmed Esad Efendi ma‘iyyetiyle akd olunan meclis-i şer‘-i münîrde derûn-ı arzuhâlde mesfûretü’l-ism

muʿarrefetü'ş-şahs Kürkçü Oseb zimmî zevcesi Anna bt. Asvador nâm nasrâniye muvâcehesinde nezâret-i hazret-i müşârun-ileyhde âsûde evkāfdan Çadırcı Ahmed Çelebi Vakfı müsakkafâtından İstanbul'da Musallâ kurbünde Şeyh Ferhâd mahallesinde vâkı' maʿlûmü'l-hudûd ve'l-müştemilât beher şehr doksan akçe icâre-i müeccelelü bir bâb menzilin altı sehm iʿtibâriyle bir sehmi bâ-temessük-i mütevellî bi'l-icâreteyn tasarrufumda iken bin iki yüz otuz senesi Ramazânü'l-mübâreğinin on üçüncü gününde dört yüz guruş bedel-i makbûz mukābelesinde bâ-maʿrifet-i mütevellî bir sehm hisse-i şâyiʿamı mesfûre Anna nasrâniyeye katʿiyyen ferâğ ve tefvîz ve vech-i lâyıkı üzere teslîm eylediğimde ol-dahi tefevvüz ve kabûl ve iki yüz kırk bir senesi Şaʿbânü'l-muʿazzamının yirmi yedinci günü mesfûre Anna nasrâniye meblağ-ı merkūm dört yüz guruşu benden ahz ve hisse-i mezkûreyi yine bâ-maʿrifet-i mütevellî bana ferâğ etmişdi lâkin mesfûre Anna nasrâniye sinîn-i mezkûrede menzil-i mezkûrda mütemekkine olduğuna binâen müddet-i mezkûre için mesfûreden yedi yüz otuz iki guruş kirâ [**23b**] taleb ederim deyu takrîr-i meşrûhu üzere tasaddî eylediği daʿvâsında hisse-i mezkûreyi bâ-maʿrifet-i mütevellî mesfûre Anna nasrâniyeye re'y ile katʿiyyen ferâğ etmişiken mersûmeden kirâ mutâlebesine şerʿan kādir olmadığı müddeʿî-i mesfûr Sefer zimmîye tefhîm ve daʿvâ-yı mezkûresiyle mersûme Anna nasrâniyeye bî-vech-i şerʿî muʿârazadan menʿ olunduğu huzûr.

Fî 5 Z sene [1]241

69 [23b-1] es-Seyyid Halil Ağa b. es-Seyyid İbrahim'in evinin duvarlarını yapan duvarcı ustalarının, Halil Ağa'da kalan alacaklarını alamadıkları

Sulh ve mâʿadâdan ibrâ 700 guruş

Maʿrûz

Sâdır olan fermân-ı âlîlerine imtisâlen husûs-ı âtiyyü'l-beyânın mahallinde ketb ve tahrîri'çün cânib-i şerîʿat-ı garrâdan me'zûnen irsâl olunan kâtib Hasan Şükrü Efendi İstanbul'da Lâleli Câmiʿ-i Şerîfi kurbünde Molla Kestel mahallesinde vâki' hâlâ ser-miʿmâr-ı hâssa ağa konağında huzûr-ı müslimînde akd-i meclis-i şerʿ-i âlî ettikde duvarcı tâifesinden sâhib-i arzuhâl Danyel v. Kirkor ve şerîki Artin v. Kabril nâm zimmîler meclis-i maʿkūd-ı mezkûrda nakkāş esnâfından derûn-ı arzuhâlde mezkûrü'l-ism Mehmed Sâdık b. Mustafa b. Mehmed nâm kimesne tarafından ber-vech-i âtî sulh ve ibrâya vekîl olduğu zeyt yağcı İbrahim Edhem Ağa b. el-Hâc Ömer ve Tütüncü Nuh Nuri Ağa b. Mustafa nâm kimesneler şehâdetleriyle ber-nehc-i şerʿî sâbit olan Çinili Hamam hamamcısı es-Seyyid Halil Ağa b. es-Seyyid İbrahim nâm kimesne muvâcehesinde biz bundan akdem müvekkil-i merkūm Mehmed Sâdık'ın bi-şarti'r-rücûʿ emriyle Sultan Ahmed Hân

aleyhi'r-rahmeti ve'l-gufrân hazretleri câmi'-i şerîfi civârında Cündî Meydanı'nda Akar Çeşme nâm mahalde vâkı' mutasarrıf olduğu bir bâb menzilinin etrâf-ı erba'asına olan duvarını binâ ve inşâ etmemizle gerek bizim ve gerek sâir duvarcı ve rençberân yevmiyeleriyle eyyâm-ı ma'lûmede müşterek malımızdan verip olvechile müvekkil-i mezbûrun zimmetinde bi'l-mürâca'a alacağımız olan bin dokuz yüz altmış guruşun bin altmış guruşunu müvekkil-i mezbûr mukaddemâ bize edâ ve teslîm biz dahi yedinden ahz ve kabz etmemizle bâkīsi olan dokuz yüz guruşu müvekkil-i merkūma izâfetle vekîl-i mezbûrdan hâlâ taleb ederiz deyu tasaddî eylediğimiz da'vâmızdan bâ-tavassut-ı muslihîn vekîl-i merkūm es-Seyyid Halil Ağa ile bi'tav' ve'r-rızâ yedi yüz guruş üzerine sulh olduğumuzda ol-dahi sulh-i mezbûru bi'l-vekâle ba'de'l-kabûl bedel-i sulh mezkûr yedi yüz guruşdan mâ'adâ meblağ-ı mezbûr dokuz yüz guruşa varınca ziyâdesi olan ancak iki yüz guruşa müte'allıka da'vâdan müvekkil-i mezbûrun zimmetini kabûlü hâvî ibrâ ve ıskāt eyledik deyu ba'de'l-ikrâr ve't-tasdîk ibrâdan müstesnâ bedel-i sulh mezkûr yedi yüz guruş müvekkil-i mezbûrun müdde'iyân-ı şerîkân-ı mersûmân zimmetinde sahîhan deyni olduğunu vekîl-i merkūm es-Seyyid Halil Ağa bi'l-vekâle tâyi'ân ve kat'iyyen ikrâr ve i'tirâf etmeğin alâ-mûcebi i'tirâfihî bedel-i sulh-i mezkûr yedi yüz guruşun müdde'iyân-ı mersûmâna edâ ve teslîmiyle vekîl-i merkūm es-Seyyid Halil Ağa'yı ilzâm eylediklerini kâtib-i merkūm mahallinde ketb ve tahrîr ve ma'an meb'ûs ümenâ-i şer'le meclis-i şer'a gelip alâ-vukū'ihi inhâ ve takrîr eylediği ba'de't-tenfîz İstanbul <<Bâb>> Mahkemesi'nden huzûr.

Fî 5 Z sene [1]241

70 [23b-2] Kiler-i hâssa ocağı neferlerinden Amasyevî İmamoğlu Hasan Ağa b. Hüseyin'in, Vartan bt. Kirah'a verdiği borç karşılığı zabtettiği dükkânı tahliyeye tenbih

2342 guruş ile rehin olan kalpakçı dükkânını tahlîsine tenbîh

Ma'rûz

Kilâr-ı hâssa ocağı neferâtından sâhib-i arzuhâl Amasyevî İmâmoğlu Hasan Ağa b. Hüseyin nâm kimesne İstanbul Mahkemesi'nde meclis-i şer'-i münîrde İstanbul'da Kumkapı kurbünde Çadırcı Ahmed Çelebi Mahallesi'nde mütemekkine derûn-ı arzuhâlde mastûretü'l-ism şahsı mu'arrefe Vartan bt. Kirah nâm nasrâniye muvâcehesinde nasrâniye-i mersûmenin damadı tüccâr tâifesinin perâkende kolu neferâtından Ahırkapılı Artin v. Sahak zimmî hâzır olduğu halde ben işbu târih-i i'lâm senesi Cumâdelulâsı'nın on yedinci günü malımdan hâzır-ı mersûmun kefâletiyle mesfûre Vartan nasrâniyeye iki bin beş yüz guruş idâne ve teslîm ol-dahi istidâne ve kabz ve mukābelesinde her ne zaman edâ-i deyn eder ise red ve ferâğ olunmak şartıyla İstanbul'da Kalpakçılarbaşı'nda Saksılı Hân'ın

karşısında kalpakçı Artin ve Andreyas zimmîler dükkânları beynlerinde kâin bâ-temessük-i mütevellî bi'l-icâreteyn müstakillen mutasarrıfe olduğu bir bâb [**24a**] vakıf kalpakçı dükkânını bâ-re'y-i mütevellî bana ferâğ ve derûnunda mevcûde beyne'l-esnâf gedik ta'bîr olunur âlât-ı lâzıme-i ma'lûme ile malından üçer taşlı iki elmâs yüzük ve bir İngiliz-kârî üç zarflı koyun sîm sâ'ati ve etrâfı elmâslı bir çift zümrüd küpe ve tek başlı bir inci kuşak ve iki dizi ile bir mikdâr düğme inciyi dahi yedime rehn ve vaz' ve teslîm eylediğinde ben dahi ber-vech-i muharrer irtihân ve tesellüm ve kabz etmişdim lâkin benim mukaddemâ meblağ-ı mezkûr için mersûme Vartan nasrâniyenin malından bir sîm koyun sâ'ati devriyle murâbaha olarak ceste ceste makbûzum olan yüz elli sekiz guruş şer'an asl-ı deyn-ı meblağ-ı mezkûr iki bin beş yüz guruşun ol-mikdârına takās olunmağla bâkīsi olan iki bin üç yüz kırk iki guruşu bana edâ ve teslîm-birle ber-vech-i muharrer şart-ı mezkûr ile olan ferâğ-ı mezkûrun adem-i sıhhatine binâen dükkân-ı mezkûrdan bâ-re'y-i mütevellî keff-i yed ve âlât-ı gedik-i mezkûr ile hulliyât-ı mezkûreyi rehîninden fekk ve tahlîse mersûme Vartan nasrâniyeye tenbîh olunmak matlûbumdur deyu hâzır-ı mersûmun tasdîkiyle da'vâ ettikde ol-dahi cevâbında kaziyye minvâl-i muharrer üzere olduğu bi-tamâmihâ tâyi'aten ve kat'iyyen ikrâr ve i'tirâf etmeğin mûcebince meblağ-ı bâkī-i mezkûr iki bin üç yüz kırk iki guruşu müdde'î-i merkūm Hasan Ağa'ya edâ ve teslîm-birle sâlifü'l-beyân dükkânı bâ-ma'rifet-i mütevellî Tanadil? nasrâniye-i mersûmenin zabt ve tasarrufu iktizâ eylediği ve âlât-ı gedik-i mezbûr ile huliyyât-ı mezbûreyi rehîninden fekk ve tahlîse dahi mersûme Vartan nasrâniyeye tenbîh olunduğu huzûr.

Fî 5 Z sene [1]241

71 [24a-1] İstanbul cizyedârı Seyyid Ahmed Ağa'nın cizye evraklarını dağıtmaya başladığı

Ma'rûz

Bin iki yüz kırk iki senesine mahsûben İstanbul ve tevâbi'i kalemi gebrân cizyesi cibâyetine memûr olan es-Seyyid Ahmed Ağa bendelerinin işbu takrîri bâlâsına sâdır olan fermân-ı âlîşâna imtisâlen cizye-i merkūme evrâkı boğçalarının sene-i sâbıka misillü işbu kırk bir senesi Zilhiccetü'ş-şerîfesinin on dördüncü Çarşamba günü mîrî mühürlerine ba'de'n-nazar fekk ve küşâd olunup cizyedâr-ı mûmâ-ileyh bendeleri dahi yevm-i merkūmda evrâk-ı mezkûreyi tevzî'a mübâşeret eylediği İstanbul Mahkemesi'den huzûr.

Fî 15 Z sene [1]241

72 [24a-2] Mehmed Ağa b. İbrahim'in, el-Hâc Süleyman Ağa b. Mahmud'dan aldığı cariyeyi, hastalandığını için iade etmek istediği

Ma'rûz

Sâhib-i arzuhâl ocak tatarlarından Mehmed Ağa b. İbrahim meclis-i şer'de kapan-ı dakīk tüccârından el-Hâc Süleyman Ağa b. Mahmud muvâcehesinde şehr-i sâbık Zilka'detü'ş-şerîfenin on beşinci günü cemî'-i uyûbdan sâlime olmak üzere merkūm el-Hâc Süleyman Ağa'dan bin iki yüz yirmi beş guruş semen-i medfû' ve makbûza iştirâ ve kabz eylediğim işbu hâzıratü bi'l-meclis ma'lümetü'l-vasf bir re's zenciye câriye târih-i mezkûrdan bir hafta mürûrunda hummâ-yı vebâiye illeti zuhûruyla mahmûme olup ol-vechile mu'ayyebe ve ayb-ı mezkûr şirâ' târihinden kadîm inde't-tüccâr noksân semen îcâb eder uyûbdan olmağla redd-i semen ve kabz-ı mebî' olunmak matlûbumdur deyu teveccüh-i husûmet bulundukdan sonra da'vâ ve mezbûr el-Hâc Süleyman Ağa dahi câriye-i hâzıra-i mezbûreyi ol-mikdâr guruş semen-i makbûza bey'ini ikrâr ayb-ı mezkûrunun kıdemini inkâr etmekle müdde'î-i mezbûr Mehmed Ağa ber-vech-i muharrer müdde'âsına ikāmet-i beyyine edemeyip bi't-taleb merkūm el-Hâc Süleyman Ağa bi'l-müvâcehe ber-nehc-i şer'î tahlîf olunmağın mûcebince müdde'î-i merkūm Mehmed Ağa ber-vech-i muharrer müdde'âsıyla merkūm el-Hâc Süleyman Ağa'ya bilâ-beyyine mu'ârazadan men' olunduğu İstanbul Mahkemesi'nden huzûr.

Fî 15 Z sene [1]241

73 [24a-3] Keresteci Oseb, Tülbetnçi Kegork ve Kürkçü Kirkor'un evleri ile Sünbül v. Nikola ile aralarında bulunan duvarın yıkılması

Ma'rûz

Ashâb-ı arzuhâl Keresteci Oseb ve Tülbentçi Kegork ve Kürkçü Kirkor evlâd-ı Aslan zimmîler meclis-i şer'-i münîrde İstanbul'da Samatya nâm mahalde şerbetçi tâifesinden derûn-ı arzuhâlde mezkûrü'l-ism Sünbül v. Nikola nâm zimmî muvâcehesinde İstanbul'da Koca Mustafa Paşa mahallesinde kâin bir tarafdan mesfûr Sünbül zimmî menzili ve bir tarafdan mersûmun şerbethânesi ve tarafeyni tarîk-i âm ile mahdûd beher şehr altmış akçe icâre-i müeccelelü bir bâb vakıf menzil ale'l-iştirâki's-seviy uhdemizde ve menzil-i mezkûr ile sâlifü'z-zikr mersûmûn menzili beynlerinde kâin mersûmun ve bizim duvarlarımız bu def'a münhedim oldukda mersûm Sünbül zimmînin te'addîsinden nâşî hedm olmuşdu deyu tazmîn da'vâsına tasaddî etmişdik el-hâletü hâzihî biz hakīkat-i hâle muttali' olduğumuzda duvar-ı mezkûr kimesnenin sun' ve te'addîsi olmaksızın münhedim olmuş olduğu ma'lûmumuz olup ol-vechile da'vâ-yı mezkûremizden fâriğ olarak menzileyn-i mezkûreyn beynine teberru'an li'l-vakf duvar inşâsıyla sütre ittihâzına ve tarafeyn sarf edeceğimiz mebâliği beynimizde ber-vech-i iştirâk harc ve sarf

edip duvar-ı mezkûru dahi fî-mâ ba'd müşterek olmak üzere bi't-terâzî isti'mâli ta'ahhüd etmemizle bi'l-cümle husûs-ı mezkûre ve hukūk-ı sâire-i şer'iyyeye müte'allıka âmme-i da'vâdan [**24b**] bizim mersûm Sünbül zimmînin zimmetini ol-dahi kezâlik bizim zimmetimizi her birimiz şurût-ı müfsideden ârî ve uhûd-ı mubtıladan berî cebr ve kerhden hâlî ibrâ-i âmm-i sahîh-i şer'î ve ıskāt-ı tâmm-ı sarîh-i mer'î ile ibrâ ve ıskāt ve her birimiz ber-vech-i muharrer âharın ibrâsını kabûl eyledik deyu mukırrûn-ı mersûmûn Oseb ve Kegork ve Kirkor zimmîlerin bi'l-cümle takrîr-i meşrûhlarını mesfûr Sünbül zimmî vicâhen ve şifâhen tasdîk ve tahkīk ve duvar-ı mezkûru vech-i meşrûh üzere iştirâken ve teberru'an li'l-vakf binâ ve inşâya ta'ahhüd ve bu vechile külliyen kat'-ı nizâ' ve ref'-i husûmet eyledikleri İstanbul Mahkemesi'nden huzûr-ı âlîlerine i'lâm olundu.

Fî 3 Za sene [1]241

74 [24b-1] Humbaracı Ocağı sipahilerinden Samakovlu Mustafa Kalfa b. Hüseyin'in, atını ekmekçi Samakovlu Ahmed Kalfa b. Mustafa'nın değirmenine emanet etmişken değirmene el konulduğu

Ma'rûz

Dergâh-ı âlî dâme masûnen bi'l-avni'r-Rabbânî humbaracı ocağı sipâhîlerinden Samakovlu Mustafa Kalfa b. Hüseyin meclis-i şer'-i münîrde e'âzım-ı ricâl-i Devlet-i Aliyye'den hâlâ zâhire nâzırı sa'âdetlü Mehmed Ârif Efendi bendeleri tarafından mürsel vekîli kapı çukadârı Mehmed Ağa hâzır olduğu hâlde ocağ-ı mezkûr sipâhîlerinden olup İstanbul'da Alaca Hamam kurbünde mukaddemâ habbâz olan Samakovlu Ahmed Kalfa b. Mustafa tarafından husûs-ı âtîde vekîl olduğu Mehmed Emin Kalfa b. Abdülbâkī ve İbrahim Kalfa b. Mehmed şehâdetleriyle bernehc-i şer'î sâbit olan Ali Kalfa b. Mehmed muvâcehesinde benim bundan akdem bâ-irâde-i seniyye ocağ-ı mezkûra tashîh olunan eyâlet sipâhîleriyle memleketimden İstanbul'a geldiğimde malım olup işbu meclis-i şer'de mu'âyene olunan bir re's kır bârgiri müvekkil-i mezbûr Ahmed Kalfa hemşehrim olmak münâsebetiyle fırın-ı mezkûrun Unkapanı dâhilinde vâkı' değirmeninde hıfz için müvekkil-i mezbûra îdâ' ve teslîm eylediğimde ol-dahi ber-vech-i muharrer istibdâ' ve kabz ve değirmen-i mezkûra vaz' edip hıfz üzere iken bu def'a bi-tevfîkihî sübhânehû ve Teâlâ habbâz tâifesinin cânib-i mîrî ve kapan tüccârına külliyetli düyûnlarını edâda mümâtala eylediklerinden ber-mûceb-i şurût-ı nizâm-ı kadîm mâl-ı mîrî ve tüccâra mukābil olan gedikleri zabt ve füruht ve esmânıyla te'diye-i düyûn ettirilmesi husûsuna bâ-fermân-ı âlî memûr buyurulan nâzır-ı müşârun-ileyh hazretleri ma'rifetiyle müvekkil-i merkūm Ahmed Kalfa'nın malı olmak üzere ahz murâd olunup lâkin zikr olunan bârgir vech-i müşrûh üzre benim malım olup müvekkil-i mezbûr Ahmed Kalfa'nın yedinde vedî'at olmağla suâl olunup zikr olunan bârgiri

bana teslîme müvekkil-i mezbûra izâfetle vekîl-i merkūm Ali Kalfa'ya tenbîh olunmak matlûbumdur deyu da'vâ ettikde ol-dahi külliyen inkâr etmekle müdde'î-i mezbûr Mustafa Kalfa ber-vech-i tafsîl müdde'âsını her biri lede't-tezkiyye adl ve makbûlü'ş-şehâde idükleri ihbâr olunan ocağ-ı mezkûr sipâhîlerinden ve Köstendil ahâlîsinden Hasan Kalfa b. Selîm ve Mehmed Kalfa b. Murtaza nâm kimesneler şehâdetleriyle bi'l-müvâcehe vech-i vecîh-i şer'î üzere isbât etmeğin mûcebince zikr olunan bârgir mâliki merkūm Mustafa Kalfa'ya teslîm olunmak muktezâ-yı şer'-i şerîf idüğü İstanbul Mahkemesi'nden huzûr.

Fî 5 Z sene [12]41

75 [24b-2] Ahmed b. Osman'ın hasmını mahkemeye getirtmesi gerektiği

Ma'rûz

Sâdır olan fermân-ı âlîlerine imtisâlen işbu arzuhâl ve derkenâra nazar olundukda Gemlik kazâsında vâkı' Yedikule Ağası ve Solakbaşı Mehmed Ağa Câmi'-i Şerîfi'nde vazîfe-i mu'ayyene ile imâmet ve hitâbet cihetlerine mutasarrıf olan sâhib-i arzuhâl Ahmed b. Osmân nâm kimesne ciheteyn-i mezkûreteyni bundan akdem Saîd b. Eyyûb'a kasr-ı yed etmiş ise de hüsn-i rızâsıyla olmayıp kerhen olmuş olduğu beyânıyla ref'inden kendüye ibkā olunmasını istid'âsından ibâret olup lâkin muktezâ-yı şerî'at-i Muhammediye üzere gıyâb-ı hasmla hükm-i şer'î terettüb etmemekle bu sûretde eylediği kerih da'vâsı hasm-ı merkūma zafer buldukda bi'l-müvâcehe terâfü'-i şer'-i şerîfe muhtâc idüğü İstanbul Mahkemesi'nden huzûr.

Fî 15 Z sene [1]241

76 [24b-3] es-Seyyid Ahmed Ağa b. İsmail'in, komşusu es-Seyyid İbrahim Bey b. Hasan'ın evinin tuvaletinden kendi evine pis su aktığı

Ma'rûz

Sâdır olan fermân-ı âlîlerine imtisâlen zikri [zikr-i] âtî husûsu mahallinde istimâ' ve fasl ve hasm için kıbel-i şer'-i enverden irsâl olunan Kâtib es-Seyyid Mehmed Tahir Efendi bi'l-ma'iyye rü'yete memûr hâlâ medîne-i Üsküdâr kādısı mevâlî-i ızâmdan fazîletlü es-Seyyid Mehmed Ârif Efendi tarafından meb'ûs Kâtib es-Seyyid Mehmed Âsım Efendi ve hâssa mi'mârı hulefâsından İsmâîl Kemâlî ve İsmâîl Hakkı Halîfeler ile medîne-i mezkûreye muzâfe Kadı Karyesi'nde Osman Ağa mahallesinde tarîk-i hâs derûnunda vâkı' nezâret-i dâ'îlerinde olan evkāfdan el-Hâc Balı nâm sâhibü'l-hayrın Anadolu'da Arapgir kazâsına tâbi' Üşendim karyesinde binâ eylediği mescid-i şerîf ve hayrât-ı sâiresi vakfı müsakkafatından üç tarafı yine vakf-ı mezbûr ile merhûm Silahdâr Mehmed Paşa Vakfı ve ba'zan mülk ile mahlût Rodos mütevellîsi es-Seyyid İbrahim Bey ibnü'l-müteveffâ Hasan

Bey'in müstakillen mâlik ve mutasarrıf olduğu menzil ve taraf-ı râbi'i tarîk-i hâss-ı mezkûr ile mahdûd bir bâb menziline varıp karye-i mezbûre ahâlîsinden silahşorân-ı hâssadan Mehmed Hüsâmeddin Bey b. Mehmed Said ve Kapı Ağası Câmi'i hatîbi el-Hâc Tahir Efendi ve Osman Ağa b. es-Seyyid Mustafa ve Mehmed Beşe b. Hüseyin ve medîne-i mezbûre lâğımcılar kethüdâsı es-Seyyid Ali Beşe b. Halil ve Ali Beşe b. Hasan huzûrlarında akd-i meclis-i şer'-i Nebevî ettiklerinde menzil-i mahdûd-ı mezkûrun bâ-temessük-i mütevellî bi'l-icâreteyn müstakillen mutasarrıfı karye-i mezbûrda berber sâhib-i arzuhâl es-Seyyid Ahmed Ağa b. İsmail meclis-i ma'kūd-ı mezkûrda merhûm-ı mezbûr el-Hâc Balı Vakfı'nın evlâdiyyet ve meşrûtiyyet üzere mütevellîsi silahşorân-ı hâssadan Ali Ağa b. Ahmed hâzır olduğu hâlde mûmâ-ileyh es-Seyyid İbrahim Bey mahzarında mûmâ-ileyh İbrahim Bey'in mutasarrıf olduğu menzil-i mezkûru bin iki yüz yirmi beş târihinde mûmâ-ileyhin pederi müteveffâ-yı merkūm Hüseyin Bey arsa olduğu hâlde sâhibinden iştirâ ve tefevvüz-birle menzil binâ ederek tabaka-i ulyâsında menzilime muttasıl inşâ eylediği kenîfin çirk-âbını tarîk-i âmda vâkı' tahte'l-arz lâğıma icrâ için kendi matbahı derûnuna ve ondan tahte'l-arz lâğım-ı merkūma varınca künkler vaz' ve ihdâs edip ba'de'l-vefât menzil-i merkūm mûmâ-ileyh ile verese-i sâiresine mevrûs ve müntakıl oldukdan sonra mûmâ-ileyh verese-i sâire-i merkūmûnun dahi insibâ'-i irsiyye ve hisse-i müntakılelerini temellük ve tefevvüz etmişdi lâkin zikr olunan kenîfin tahte'l-arz mefrûş olan künkleriyle benim menzilimde duvar nihâyetinde kâin bi'r-i mânın beyni mi'mârân-ı merkūmân misâhalarıyla üç zirâ' bu'du olduğundan neşf ve sirâyet edip ol-vechile zarar-ı beytî olmağla mazarratını def'a mûmâ-ileyhe tenbîh olunmak matlûbumdur deyu mütevellî-i [**25a**] hâzır-ı merkūm tasdîkiyle da'vâ [ve] mûmâ-ileyh dahi [cevâbında] ber-vech-i muharrer pederi müteveffâ-yı merkūm binâ ve ihdâs eylediğini ikrâr ve neşf ve sirâyet husûsunda müdde'î-i merkūmun dahi kendi menzilinin lâğımı bi'r-i mâ-i mezkûr üç zirâ' bu'dü olmağla kendi lâğımından neşf etmek muhtemeldir deyip ol-vechile beynlerinde ba'de vukū'i'l-münâza'a muslihûn tavassutuyla beynleri te'lîf ve tanzîm olunup mi'mârân-ı merkūmân ta'rîfleriyle sâlifü'l-beyân memşânın künklerini mahall-i atîkinden ref'le beş zirâ' fâsıla vererek matbah kapısı önünde zemîne inince kebîr künkler ferş ve hâlis harçla beylik tuğlasından hazînesi mahalli derzli lâğım küşâdıyla zarârını def'a mûmâ-ileyh es-Seyyid İbrahim Bey ta'ahhüd eylediğinde müdde'î-i merkūm Ahmed Ağa dahi râzı olup ta'ahhüd-i mezkûrunu kabûl ve bu vechile kat'-ı nizâ' eylediklerini kâtib-i merkūm dâ'îleri mahallinde ba'de'l-mu'âyene ve't-tahrîr ma'an meb'ûs ümenâ-i şer'le meclis-i şer'a gelip alâ-vukū'ihi inhâ ve takrîr eylediği İstanbul Mahkemesi'nden huzûr-ı âlîlerine i'lâm olundu.

Fî 24 L sene [1]241

77 [25a-1] Mîrî anbarlarından ekmekçi esnafına hubûbât dağıtıldığı

Sâdır olan fermân-ı âlîlerine imtisâlen sa'âdetlü defterdâr efendi bendelerinin işbu telhîsi mûcebince bu def'a mîrî anbarlarından memûrîn ma'rifetleriyle habbâzân esnâfına tevzî' ve i'tâ olunan yirmi beş bin keyl zehâirin beş bin keyli Tekfurdağı hıntası olup beher keyli yüz elli beş paraya ve on yedi bin beş yüz keyli Rusya hıntası olup beher keyli yüz ellişer paraya ve iki bin beş yüz keyli kokoroz? olup beher keyli doksanar paraya ihbâr olunduğu İstanbul Mahkemesi'nden huzûr-ı âlîlerine i'lâm olundu.

Fî 16 Z sene [1]241

78 [25a-2] Nahılcı Mustafa isimli eşkıyalık yapan yeniçeriyi evinde saklayan Revnak bt. Abdullah'ın mahalleden ihracı

Mahalleden ihrâc

Ma'rûz

İstanbul'da Kadırga Limanı kurbünde Nahılbend civârında vâkı' Kâtib Sinan mahallesi imâmı Osman Efendi ve ahâlîsinden Mustafa Ağa ve Osman Ağa ve İsmail Efendi ve Hasan Ağa ve Mehmed Ağa ve Ahmed Ağa ve İbrahim Edhem Ağa ve Hasan Ağa ve Salih Ağa ve Said Ağa ve Ahmed Efendi ve sâirleri meclis-i şer'-i münîrde mahalle-i mezbûre sâkinlerinden Demir Ayakzâde Mehmed Emin Efendi ümm-i veledi Revnak bt. Abdullah muvâcehesinde bi-avnihî sübhânehû ve Teâlâ muktezâ-yı şer'-i âlî ve irâde-i isâbet-âde-i hazret-i cihândârî üzere i'dâm olunan havene-i yeniçeriyânın menba'-ı fesâd ve mel'anetleri olduğundan seyf-i şerî'at-i mutahhara ile tedmîr ve sâye-i adâlet-vâye-i hazret-i hilâfet-penâhîde mahallemiz[den] tathîr olunmuş olan Nahılcı Mustafa nâm şakī mezbûre Revnak'ın menzilinde bulunup bu sûretde mezbûre Revnak şakī-i merkūmun hâline muttali'a iken ketm ve ihfâ eylediğine binâen emniyetimiz meslûb olmuşdur deyu iştikâ ve mahalle-i mezbûreden ihrâc olunmasını istid'â eylediklerinde ol-dahi târih-i i'lâmdan üç güne dek mahalle-i mezbûreden çıkıp âhar mahalleye nakle ta'ahhüd eylediği İstanbul Mahkemesi'nden huzûr.

Fî 2 Z sene [1]241

79 [25a-3] Küçük Atik Ali Paşa Camii imam evinin sahipliği iddiası

Ma'rûz

Mübârek rikâb-ı kamer-tâb-ı hazret-i zıllullâhîye takdîm olunan işbu arzuhâlde mastûru'l-ism olup İstanbul'da Edirnekapısı'nda kurbünde vâkı' Ka'riye Câmi' denmekle meşhûr Atîk Ali Paşa merhûmun Küçük Câmi'-i Şerîfi İmâmı Ömer Efendi

b. Ömer Çarşamba günü arz odasında huzûr-ı sâtı'u'n-nûr-ı vekâlet-penâhîlerinde bi'l-ma'iyye istimâ'a memûr Haremeyn-i Şerîfeyn müfettişi mevâlî-i ızâmdan Emin Beyefendizâde fazîletlü Abdülkādir Beyefendi dâ'îleriyle akd olunan meclis-i şer'-i münîrde câmi'-i şerîf-i müşârun-ileyhin mukaddemâ imâmı olup bundan akdem fevt olan Ali Efendi b. Ömer'in verâsetini sulbiye kebîre kızları Şerife Fâtıma ve Şerife Cemile Hatunlara münhasıra ba'dehû merkūme Şerife Fâtıma Hatun dahi fevt olup verâseti sadrı sagīr oğlu es-Seyyid Mehmed Hamdi ve sadriye sagīre kızı Şerife Azîme'ye münhasıra olduğu ba'dehâ mezbûre Şerife Cemile dahi fevt olup verâseti zevc-i metrûkü Abdurrahman Ağa b. İbrahim ile sadriye kebîre kızı Şerife Saliha ve sadriye sagīre kızı Şerife Zeliha'ya münhasıra olduğu lede'ş-şer'-i'l-enver zâhir oldukdan sonra zikri [zikr-i] âtî menzile mülk-i mevrûsları olmak üzere vaz'-ı yedleri beyyine ile sâbit ve mütehakkik olup kendi nefsinden asîl ve mezbûre Şerife Saliha'nın vekîl-i müsecceli ve sagīrât-ı mezbûrâtın dahi vasîleri merkūm Abdurrahman Ağa muvâcehesinde Babüssaâdeti's-seniyye ağası hazretleri nezâretlerinde âsûde evkāfdan müşârun-ileyh Ali Paşa vakfının mütevellîsi Abdürrezzak Ağa tarafından mürsel câbî-i vakf Mehmed Efendi hâzır olduğu hâlde zikr olunan Ka'riye Mahallesi'nde vâkı' ma'rifet-i şer'-i şerîfle mu'âyene olunan bir tarafdan el-Hâc Ahmed menzili ve bir tarafdan Gülmezoğlu İbrahim menzili ve bir tarafdan Rabia Hatun menzili ve taraf-ı râbi'i tarîk-i âm ile mahdûd müştemilât-ı ma'lûmeyi hâvî arsası müşârun-ileyh Ali Paşa Vakfı'na senevî kırk dört akçe mukāta'alı vakf ve üzerinde mevcûde bi'l-cümle ebniyesi mülk olan bir bâb menzilin arsasına bâ-temessük-i mütevellî mutasarrıf ve ebniyesine dahi mâlik olan mukaddemâ câmi'-i mezkûr imâmı Şeyh Mehmed Efendi menzil-i mezkûrun ebniyesini işbu târihden altmış sene mukaddem izn-i mütevellî ile vakf edip süknâsını câmi'-i mezkûrda imâm olanlara şart ve ta'yîn etmekle ol-târihden beri câmi'-i mezkûr imâmları menzil-i mezbûrda bi'l-meşrûta sâkinler olagelip hatta müteveffâ-yı mezbûr Ali Efendi dahi menzil-i mezkûrda meşrûtiyyet üzere sâkin iken bilâ-veledi'z-zükûr fevt olup imâmet-i mezkûre dahi tedâvül-i eydî ile bâ-berât-ı âlî-şân bana tevcîh olunmuşiken menzil-i mezkûru verese-i merkūmûn bi-gayrı hakkın fuzûlî zabt ve vaz'-ı yed etmeleriyle ben dahi bundan akdemce keyfiyyeti Bâb-ı Âlî'ye arzuhâl takdîmiyle inhâ ve mukaddemâ selefim yedine verilen emr-i şerîfi mûcebince benim yedime dahi emr-i âlî i'tâsını istid'â eylediğimde kuyûd-ı atîka ve muktezâsı kaleminden ba'de'd-derkenâr iktizâsı İstanbul kādısı ve Haremeyn müfettişi fazîletlü efendilerden isti'lâm olundukda menzil-i mezkûrun bu makūle zi'l-yedi olduğu ma'lûm ve mezkûr olmadığından kable't-terâfü' kaleminden tahrîr olunan muktezâ derkenârı bastıyla mukaddem verilen emr-i âlînin te'kîdini hâvî emr-i âlî-şân i'tâsını kādı ve müfettiş-i mûmâ-ileyhâ bi'l-iştirâk i'lâm etmeleriyle i'lâmları mûcebince yedime bir kıt'a emr-i âlî ve taraf-ı vakf-ı müşârun-ileyhe dahi ilm u haber verilip ol-vechile menzil-i mezkûr arsasının zabtı'çün için taraf-ı vakfdan yedime bir kıt'a mukāta'a temessükü i'tâ

olunmağla ber-mûceb-i emr-i âlî ve ber-mantûk-ı temessük menzil-i mezkûrdan keff-i yed ve şart-ı vâkıf üzere imâmete meşrûta olarak bana teslîme asîl ve vekîl ve vasiyy-i merkūm Abdurrahman Ağa'ya [**25b**] tenbîh olunmak matlûbumdur deyu şart-ı vâkıfı da'vâ ettikde ol-dahi cevâbında mevrûsumuz müteveffâ-yı evvel merkūm Ali Efendi hayâtında eğerçi câmi'-i mezkûr imâmı ise de menzil-i mezkûr imâm süknâsı olmayıp arsası vakfı-ı müşârun-ileyhe senevî ol-mikdâr <<akçe>> mukāta'a ile bâ-temessük-i mütevellî tasarrufunda ve üzerinde olan ebniyesi dahi bey' ve şirâ' ve mîrâs olunarak tedâvül-i eydî ile şirâen yedinde mülkü iken fevt oldukda kızları mezbûretâna onlar dahi vefât ettiklerinde bana ve vekîl ve vasîleri olduğum oğul ve kızları mezbûruna arsası âdiyen müntakil ve ebniyesi dahi mevrûs olmağla ol-vechile menzil-i mezkûrun arsası mukāta'alı vakıf ve ebniyesi mülk olarak bu âna gelince altmış sene bi'l-müvâcehe mülkiyyet üzere bilâ-nizâ' tasarruf olunagelip hatta işbu meclis-i şer'-i şerîfde kırâat olunan bin iki yüz otuz üç senesi şehr-i Rebî'ülevveli'nin yirminci günü târihiyle müverrah ve ol-târihde Rumeli Kazaskeri bulunan Ahmed Kâmil Efendi merhûmun ve Haremeyn müfettişi bulunan hâlâ Mekke-i Mükerreme kādısı fazîletlü es-Seyyid Mehmed Ârif Efendi'nin hatmleriyle mahtûm diğer arzuhâl hâmişinde mastûr bir kıt'a i'lâm-ı şer'îde tasrîh ve beyân ve tafsîl ve 'ıyân kılındığı üzere müdde'î-i mezbûrun imâm el-Hâc Hâfız Mustafa Efendi'nin <<müteveffiyetân-ı mezbûretân Şerife Fâtıma ve Şerife Cemîle hatunlar ile bi'l-müvâcehe lede'l-mürâfa'a>> ol-târihde arzuhâl takdîmiyle istid'âsına binâen ve bâlâ-yı arzuhâl-i merkūma sâdır olan fermân-ı âlîşâna imtisâlen kazasker-i müşâr ve müfettiş-i mûmâ-ileyhimânın Cuma günü arz odasında huzûr-ı hazret-i sadâret-penâhîde bi'l-ma'iyye akd eyledikleri meclis-i şer'-i münîrde imâm-ı mezbûr el-Hâc Hâfız Mustafa Efendi müteveffeyât-ı mezbûretân Şerife Fâtıma ve Şerife Cemile Hatunlar ile bi'l-müvâcehe lede'l-murâfa'a evvelen menzil-i mezkûrun imâmete meşrûtiyyetine dâir yedinde vakfiye ve âhar sened ve aklâm-ı hümâyûn ve defterhâne-i âmire ve defter-i vakf-ı şerîfde dahi bir gûne kayd bulunmadığı arzuhâl-i mezkûr hâmişinde bâ-emr-i âlî derkenâr olunduğundan gayrı imâm-ı mezbûr el-Hâc Hâfız Mustafa Efendi ber-minvâl-i muharrer meşrûtiyyet müdde'âsına şâhid olmak üzere ikāme eylediği kimesneler edâ-i şehâdet-i şer'iyye edemeyip şâhid-i âhar ikāmesine kādir ve tahlîfe dahi tâlib olmamağın mûcebiyle imâm-ı mezbûr el-Hâc Hâfız Mustafa Efendi da'vâ-yı mezkûresiyle mezbûretân Şerife Fâtıma ve Şerife Cemile Hatunlara bilâ-beyyine mu'ârazadan men' olunduğu kazasker-i müşâr ve müfettiş-i mûmâ-ileyhimâ huzûr-ı âlîye i'lâm etmeleriyle bâlâsına mûcebince amel olunmak bâbında sahh-ı âlî ile müveşşah fermân-ı celîlü'ş-şân dahi sâdır olmuşdu deyu bi'l-cümle mazmûnu takrîr-i meşrûhuna mutâbık ve târih-i mezkûr ile müverrah ve kazasker-i müşâr ve müfettiş-i mûmâ-ileyhimânın hatmleriyle mahtûm bâlâsı emr-i âlî ile müeyyed bir kıt'a i'lâm-ı şer'î ibrâzıyla menzil-i mezkûr ebniyesinin imâmete meşrûta vakf olduğunu bi'l-asâle ve bi'l-vekâle ve bi'l-vesâya inkâr

etmekle müddeʿî imâm-ı mezbûr Ömer Efendi'nin daʿvâsı mahz-ı şart-ı vâkıfdan ibâret olup lâkin müddeʿâsına şâhid olmak üzere arz odasına ikâme eylediği kimesneler şart-ı vâkıfa semâʿla şehâdet ve semâʿlarını dahi tefsîr eylediklerinde bermuktezâ-yı şerîʿat-ı garrâ mahz-ı şurût-ı vakfda tesâmüʿle şehâdet makbûle olmayıp asl-ı tescîlini isbâta muhtâc idüğü tefhîm olundukda imâm-ı mezbûr husûs-ı mezkûru ol-vechile isbâta kādir olamayıp verese-i kibârîni tahlîfe dahi tâlib olmamağla mûcebince imâm-ı mezbûr ber-vech-i muharrer meşrûtiyyet daʿvâsıyla kemâ-fi's-sâbık asîl ve vekîl ve vasiyy-i mezbûre bilâ-beyyine muʿârazadan menʿ olunmağın bu sûretde menzil-i mezkûrun meşrûtiyyetini vech-i şerʿî üzere sâbit olmadıkça el-yevm vazʿ-ı yedleri mütehakkik olan verese-i merkūmûnun yedlerinden nezʿ meşrûʿ olmadığından gayrı bu defʿa imâm-ı mezbûr yedine verilen emr-i mezkûr muvâcehe-i hasmda terâfüʿ-i şerʿ-i şerîfle hükm-i şerʿîye mebnî olmayıp ihbâr-ı mücerredeye binâen olmağla şifâhen sünûh eden irâde-i kātıa-i seniyyeleri üzere emr-i mezkûr yedinden ahz ve kaleminde battâlda hıfz ile kaydı terkīn ve taraf-ı vakf-ı müşârun-ileyhe ilm u haberi iʿtâ olunmak iktizâ eylediği İstanbul Mahkemesi'nden huzûr.

Fî 27 min L sene 1241

İhrâc-şüd fî 15 Za 1250

80 [25b-1] Matbah-ı Âmire'de Türlücü Süleyman Ağa b. Rüstem'in, Ali Ağa b. Ebî Bekir'den alacağı olduğu

Maʿrûz

Sâhib-i arzuhâl matbah-ı âmirede Türlücü Süleyman Ağa b. Rüstem meclis-i şerʿ-i münîrde derûn-ı arzuhâlde ismi mezkûr zeyt-yağcı Ali Ağa b. Ebî Bekir muvâcehesinde merkūm Ali Ağa zimmetinde cihet-i <<karzdan>> karz-ı şerʿîden bâ-temessük yüz doksan altı guruş alacak hakkım olmağla meblağ-ı merkūm tahsîl olunmak matlûbumdur deyu daʿvâ ettikde ol-dahi meblağ-ı merkūm cihet-i mezkûreden zimmetinde müddeʿî-i merkūma deyni olduğunu tâyiʿan ve katʿiyyen ikrâr ve iʿtirâf etmekle alâ-mûcebi ikrârihî meblağ-ı merkūm yüz doksan altı guruşun müddeʿî-i merkūm Süleyman Ağa'ya edâsıyla merkūm Ali Ağa ilzâm olunduğu İstanbul Mahkemesi'nden huzûr.

Fî 17 min Zilhicce sene 1241

81 [25b-2] Tütün tüccarı Cömerdoğlu Halil b. Mustafa'nın, Tütüncü Arakil v. Sergiz'e sattığı tütününün kalan parasını istediği

Maʿrûz

Duhân tüccârından derûn-ı arzuhâlde mezkûrü'l-ism Cömerd oğlu Halil b. Mustafa nâm kimesne meclis-i şer'-i münîrde sâhib-i arzuhâl Tütüncü Arakil v. Sergiz zimmî muvâcehesinde mersûm Arakil zimmî zimmetinde işbu târihden otuz beş gün mukaddem batman ta'bîr olunur beher altı vukıyyesi dokuz guruş on paraya olmak üzere yedimden ve malımdan iştirâ ve kabz eylediği ve dört yüz yetmiş altı batman Samsun duhânı semeninden alacak hakkım olan dört bin dört yüz üç guruş on paranın ancak beş yüz guruşunu bana edâ ve teslîm etmekle bâkīsi olan üç bin dokuz yüz [**26a**] üç guruş on parayı dahi zimmî-i mesfûrdan hâlâ taleb ederim deyu da'vâ ettikde ol-dahi cevâbında kaziyye minvâl-i muharrer üzere olduğunu ikrâr edip lâkin benim müdde'î-i mezbûrdan ber-vech-i muharrer Samsun duhânı olmak üzere iştirâ ve kabz eylediğim ol-mikdâr duhân Samsun duhânından alçak olan Karaköy duhânı olmağla ol-duhânı müdde'î-i mezbûra red murâdımdır dedikde evvelâ bu makûle duhânın cins ve vasfını teşhîse muktedir ehl-i vukūf olan tütüncü esnâfı kethüdâsı Osman Ağa b. İsmail ve vekîli es-Seyyid el-Hâc Mustafa Ağa b. Ahmed ve yiğitbaşı Ahmed Ağa b. Mustafa ve müsin ve ihtiyârlarından el-Hâc Mehmed Ağa b. Ali ve Hasan Ağa b. Ali nâm kimesnelere irâe olundukda onlar dahi ba'de'n-nazar zikr olunan duhân Samsun duhânının a'lâsı olduğunu her biri bi'l-müvâcehe alâ-tarîki'ş-şehâde ihbâr etmeleriyle bu sûretde zikr olunan duhânın alçak cinsinden olduğu zâhir olmayıp ol-vechile mersûm Arakil zimmînin da'vâ-yı mezkûresinde teveccüh-i husûmet bulunmamağla kavl-i mücerrediyle red da'vâsına kādir olmadığı kendüye ba'de't-tefhîm sâlifü'l-beyân ikrâr ve i'tirâfıyla lâzım gelen meblağ-ı bâkī-i merkūm üç bin dokuz yüz üç guruş on parayı bi't-taleb müdde'î-i mezbûra edâ ve teslîme mersûm Arakil zimmîye tenbîh olunduğu İstanbul Mahkemesi'nden huzûr.

Fî 16 Z sene [12]41

82 [26a-1] Mariko bt. Françesko'nun Galata'da Perşembe Pazarı'ndaki evinin kiracısı İngiliz Magri Mikelli'de alacağı olduğu

2690 guruş ve 7730 guruş def' ve teslîmi iktizâ eylediği

Ma'rûz

Mübârek rikâb-ı kamer-tâb-ı hazret-i hilâfet-penâhîye takdîm-i arzuhâl eden şahsı mu'arrefe Mariko bt. Françesko nâm nasrâniye evvelâ Çarşamba günü arz odasında huzûr-ı fâizü'n-nûr-ı vekâlet-penâhîlerinde bi'l-ma'iyye istimâ'a memûr nezâret-i hazret-i fetvâ-penâhîde âsûde evkāf müfettişi müderrisîn-i kirâmdan fazîletlü Mehmed Ârif Efendi ve ba'dehû dâ'îhânelerinde müfettiş-i mûmâ-ileyh tarafından mürsel mevlânâ es-Seyyid Mehmed Esad Efendi dâ'îleriyle akd olunan meclis-i şer'-i münîrde İngilterelü Magri Mikelli v. Francisko nâm müste'men muvâcehesinde mersûme Mariko nasrâniyenin zevci Françelü Yakomi v. Andon

ve Françelü Pirolli v. Covanni ve ʻınânen şerîki Covani Dalço v. Andon nâm müste'menler ile tercümânı Patos hâzır oldukları hâlde nezâret-i hazret-i müşârunileyhde âsûde evkāfdan merhûme Fâtıma Hatun Vakfı müstağallâtından mahrûse-i Galata'da Perşembe Pazarı nâm mahalde kâin bâ-temessük-i mütevellî bi'l-icâreteyn müstakilleten mutasarrıfe olduğu maʻlûmü'l-hudûd ve'l-müştemilât bir bâb menzilimi sene-i rumiyenin bin sekiz yüz yirmi üç senesi kânûn-i evveli ibtidâsından beher şehr yüz elli dokuzar guruş kirâ kavliyle mersûm Margiri [Magri] Mikelli müste'mene îcâr ve teslîm eylediğimde ol-dahi istîcâr ve tesellüm etmekle kirâ-yı mezkûrdan yirmi yedi ay müddetde zimmetinde bâkī kalan iki bin altı yüz doksan guruşu hâlâ mersûm Magri Mikelli'den taleb ederim deyu daʻvâ ettikde mersûm Magri Mikelli dahi cevâbında kaziyye minvâl-i muharrer üzere olup menzil-i mezkûru müddeʻiye-i mersûme Mariko nasrâniyeden ol-mikdâr kirâ kavliyle müşâhereten istîcâr ve müddet-i merkūmede derûnunda temekkün eylediğini ikrâr ve iʻtirâf edip lâkin müddeʻiye-i mezbûre Mariko nasrâniye ile zevci hâzır-ı mersûm Yakomi sene-i rumiyenin bin sekiz yüz yirmi dördüncü senesi haziranının sekizinci günü hâzırân-ı mesfûrân Pirolli ve Covani Dalço müste'menlerin mallarından ve yedlerinden her biri âharın zimmetine lâzım gelen meblağa kefîl ve zâmin olarak bi'l-maʻiyye bâ-temessük yedi bin yedi yüz otuz guruş karz aldıklarından sonra ben menzil-i mezkûru müddeʻiye-i mersûme Mariko nasrâniyeden hâzır-ı mesfûr Covani Dalço müste'men vâsıtasıyla istîcâr eylediğime binâen kirâ-i mezkûrdan zimmetimde bâkī kalan iki bin altı yüz doksan guruşu şerîkân-ı mersûmânın mersûme Mariko nasrâniye zimmetinde asâlet ve kefâletine binâen alacak hakları olan meblağ-ı merkūm yedi bin yedi yüz otuz guruşun ol-mikdârına mahsûben mersûme Mariko nasrâniyenin emriyle mersûm Covani Dalço müste'mene defʻ ve teslîm etmişdim deyu hâzırân-ı mersûmânın tasdîkleriyle maʻan eyledikleri kelâmlarında mersûme Mariko nasrâniye istintâk olundukda cevâbında meblağ-ı merkūm yedi bin yedi yüz otuz guruşu hâzırân-ı mersûmândan yalnız zevcim hâzır-ı mersûm Yakomi müstakillen karz alıp elyevm zimmetinde deynidir deyu zevci hâzır-ı mesfûr ile maʻan takrîr edip kendinin gerek [**26b**] iktirâzını ve gerek kefâletini ve gerek emrini külliyen inkâr etmeğin evvelâ mersûmân Pirolli ve Covani Dalço müste'menler ber-vech-i muharrer müddeʻâlarını isbâta kādir olamayıp talebleriyle mesfûre Mariko nasrâniyeye bi'l-müvâcehe vech-i şerʻî üzere yemîn verilmeğin mûcebince mersûmân Pirolli ve Covani Dalço müste'menler daʻvâ-yı mezkûreleriyle mersûme Mariko nasrâniyeye bilâ-beyyine muʻârazadan menʻ olunmağın bu sûretde muktezâ-yı şerîʻat-ı mutahhara üzere mersûmân Pirolli ve Covani Dalço'nun mesfûre Mariko nasrâniye zimmetinde asâleten ve kefâleten bir gûne hakk-ı şerʻîleri ve husûs-ı mezkûra emri sâbit olmamış iken mersûm Magri Mikelli'nin mersûme Mariko nasrâniyeye olan deyn-i mezkûrunu mersûm Covani Dalço'ya teslîmle zimmeti ber'iye olmayıp deynine mahsûb olmak zuʻmuyla bi-gayrı hakkın almış olduğu meblağı mersûm

Covani Dalço'dan istirdâd ve kirâ-yı mezkûrdan zimmetinde bâkī kalan meblağ-ı merkūm iki bin altı yüz doksan guruşu mesfûre Mariko nasrâniyeye edâsı lâzım geldiği mesfûr Magri Mikelli'ye ve müstakillen karz almadığını mukırr ve mu'terif olduğu meblağ-ı merkūm yedi bin yedi yüz otuz guruşunu dahi mesfûrûn Pirolli ve Covani Dalço'ya def' ve teslîm iktizâ eylediği mersûm Yakomi'ye başka başka tefhîm olunduğu İstanbul Mahkemesi'nden huzûr.

Fî 16 Z sene [1]241

83 [26b-1] es-Seyyid Ahmed Kadı Bey'in Larende'deki vakıf tevliyetinin ibkası talebi

Ma'rûz

Sâdır olan fermân-ı âlîlerine imtisâlen işbu arzuhâle merbût târih-i i'lâm senesi Zilka'detü'ş-şerîfesinin yirmi birinci günü târihiyle müverraha ve hâlâ medîne-i Larende nâibi es-Seyyid el-Hâc Mehmed Memiş Efendi dâ'îlerinin imzâsıyla mümzât ve mutâbık mührüyle mahtûm bir kıt'a vakfiyeye nazar ve mine'l-matla' ile'l-makta' mütâla'a olundukda medîne-i mezbûrede mülk arsa üzerine inşâ olunan yedi aded hücre ve bir dershâne ve bir mescid-i şerîfi müştemil bir kıt'a medrese vakfından ibâret olup mazmûnu şer'-i şerîfe mutâbık ve sebk ü serdi kāide-i fenn-i sakke muvâfık ve kayd ve ihticâca sâlih ve lâyık olmağla vakfiye-i mezkûre ber-vech-i istid'â Anadolu Muhasebesi'ne kayd ile yedine ibkā ve tevliyeti'çün dahi şurûtu derciyle yedine bir kıt'a berât-ı âlî-şân sadaka ve ihsân buyurulmasını vakf-ı mezbûrun vâkıfı ve bi'l-meşrûta mütevellîsi sâhib-i arzuhâl Mendesetli?-zâde es-Seyyid Ahmed Kadı Bey kulları istid'â eylediği İstanbul Mahkemesi'nden huzûr-ı âlîlerine i'lâm olundu bâkī emr u fermân hazret-i veliyyü'l-emrindir.

Fî 21 Z sene [1]241

84 [26b-2] Nalbur Mehmed Said Ağa b. İbrahim'in vefat etmesi ile Değirmen Hanı'ndaki gediğinin hanımı ve kızlarına miras kaldığı

Ma'rûz

Sâdır olan fermân-ı âlîlerine imtisâlen işbu arzuhâl ve derkenâra nazar olundukda sadr-ı esbak merhûm Ragıb Paşa evkāfından İstanbul hısnı ebvâbından Balıkpazarı Kapısı dâhilinde Birgoslu Ali Paşa mahallesinde kâin Değirmen Hânı demekle arîf bir bâb hânın tabaka-i ulyâsında cânib-i yemîninde vâkı' beşinci ta'bîr olunur fevkānî bir bâb oda ile hizâsında olan peykenin gedikleri ta'bîr olunan âlât-ı ma'lûmeye bâ-sûret mâlik olan na'lbûr Mehmed Said Ağa b. İbrahim bundan akdem fevt olup verâseti zevce-i menkûha-i metrûkesi Şerife Emine Hatun bt. es-Seyyid Mehmed ile sulbiye sagīre kızları Şerife Hatice ve sâhibe-i arzuhâl

Şerife Emine Âliye'ye ba'de'l-inhisâr meclis-i şer'-i şerîfde ibrâz ve kırâat olunan defter-i kassâm-ı askerî mantûkunca zevce-i mezbûre ile sagīre-i merkūme Şerife Hatice'nin hisse-i irsiyeleri sûret-i şer'-i şerîfe tatbîkan sagīre-i mezbûre Şerife Emine Âliye için iştirâ olunmuş ve ol-vechile mecmû'u irsen ve şirâen sagīre-i mezbûre Şerife Emine Âliye'nin mülk-i mahzı ve hakk-ı sarfı olmuş olduğundan bahisle zikr olunan oda ve peyke gediklerinin kaleminde müteveffâ-yı mezbûr Mehmed Said Ağa ismine olan kaydı ref' ve terkīn ve mezbûre Emine Âliye ismine tashîhan kayd ile yedine sûret i'tâsını sagīre-i mezbûrenin bâ-hüccet-i şer'iyye vasî-i mansûbu el-Hâc İsmail Ağa b. Ali bi'l-vesâya istid'â ve keyfiyyet-i hâl bast olunan minvâl-i muharrer üzere olduğunu vukūf-ı tâmları olan Bezzâzistânî Ömer Ağa b. Mehmed ve diğer Ömer Ağa b. Mehmed nâm kimesneler meclis-i şer'-i şerîfde alâ-tarîki'ş-şehâde ihbâr ve inhâ etmeleriyle bu sûretde derkenârda muharrer şurûtu mûcebince atîk sûreti müteveffâ-yı mezbûr yedinden zayi' olmuş olduğuna binâen yed-i âharda zuhûr eder ise amel ve i'tibâr olunmamak üzere gerek mezbûr ve gerek müteveffâ-yı mezbûr Mehmed Said Ağa ismine olan kaydı ref' ve terkīn ve mezbûre Şerife Emine Âliye ismine tashîhan kayd ile yedine sûret i'tâsı muktezâ-yı maslahatdan idüğü İstanbul Mahkemesi'nden huzûr.

Fî 22 Zilhicce sene [12]41

85 [27a-1] Mustafa b. İsmail'in, Hanife bt. Ahmed'den muhâla'a yoluyla boşandığı

Ma'rûz

Sâhib-i arzuhâl Tosyalı a'mâ Mustafa b. İsmail nâm kimesne meclis-i şer'-i münîrde derûn-ı arzuhâlde mezkûretü'l-ism mu'arrefetü'z-zât Hanîfe bt. Ahmed nâm hatun mahzarında mezbûre Hanîfe Hatun işbu târihden sekiz ay mukaddem yirmi bir guruş mehr-i müeccel tesmiyesiyle şuhûd mahzarında nefsini bana tezvîc ettikde ben dahi tezevvüc ve duhûl eylediğimden sonra bu esnâda beni menzilinden tard ve mutâva'attan imtinâ' etmekle mutâva'atına tenbîh olunmak matlûbumdur deyu da'vâ ettikde ol-dahi cevâbında müdde'î-i mezbûr Mustafa ol-mikdâr guruş mehr-i müeccel tesmiyesiyle zevc-i dâhilim olup lâkin işbu târih-i i'lâm senesi Şevvalü'l-mükerreminin yirminci günü İstanbul'da Sedefciler kurbünde Emin Sinan Mahallesi'nde huzûr-ı müslimînde ben mehr-i müeccelim olan yirmi bir guruş ile nafaka-i iddet-i mu'ayyene-i ma'lûmem üzerlerine ve me'ûnet-i süknâm dahi kendi üzerime olmak üzere merkūm Mustafa ile muhâla'a-i sahîha-i şer'iyye ile hul' olduğumda ol-dahi hul'-i mezkûru kabûl ve hukūk-ı zevciyyete müte'allıka âmme-i da'vâdan her birimiz âharın zimmetini kabûlü hâvî ibrâ edip ol-vechile ben târih-i merkūmda mezbûr Mustafa'dan bâyinen mutallaka olmuşdum deyu ba'de'd-def' ve'l-inkâr dâfi'a-i mezbûre ber-vech-i muharrer eylediği müdde'âsını lede't-tezkiyye makbûlü'ş-şehâde idükleri ihbâr olunan mahalle-i mezbûre

ahâlîsinden es-Seyyid Mehmed Beşe b. Süleyman ve Pabuççu es-Seyyid Mustafa b. Halil nâm kimesneler şehâdetleriyle ber-nehc-i şer'î bi'l-müvâcehe isbât etmeğin mûcebiyle mezbûr Mustafa zevciyyet da'vâsıyla mezbûre Hanîfe Hatun'a bî-vech mu'ârazadan men' olunduğu İstanbul Mahkemesi'nden huzûr.

Fî 20 Zilhicce sene [12]41

86 [27a-2] es-Seyyid Mustafa Bey b. Cafer'in oğlunun, babasının Nikola v. Yani'deki alacağını erteleyip taksitlendirdiği

Ma'rûz

Derûn-ı arzuhâlde ismi mezkûr es-Seyyid Mustafa Bey b. Cafer'in sulbî kebîr oğlu ve tarafından husûs-ı âtîde vekîli olduğu Koltukçu Mehmed Ağa b. Osman ve Tesbîhçi Mehmed Şakir Ağa b. Mustafa nâm kimesneler şehâdetleriyle sâbit olan es-Seyyid Mehmed Ağa meclis-i şer'-i münîrde sâhib-i arzuhâl Nikola v. Yani zimmî muvâcehesinde mersûm Nikola zimmî zimmetinde ber-mantûk-ı derkenâr cihet-i deyn-i şer'îden babam müvekkilim mezbûrun bâ-i'lâm-ı mahkûmun-bih alacak hakkı olan altı yüz guruşu hâlen mersûmun edâya kudreti olmadığından ber-vech-i âtî te'cîle tâlib olduğunda ben dahi meblağ-ı mezkûru bin iki yüz kırk iki senesi Muharremü'l-harâmı gurresinden beher şehr on beşer guruş verip mecmû'unu târih-i mezkûrdan kırk ay hitâmına değin tamâmen edâ etmek üzere bi'l-vekâle mersûm Nikola zimmîyi te'cîl ve taksît eylediğimde ol-dahi ecel-i mezkûru kabûl ve meblağ-ı müeccelün-bih-i mezkûru vech-i meşrûh üzere müeccelen ve mukassatan dâyini babam müvekkil-i merkūm için bana edâ ve îfâya ta'ahhüd eyledi deyu takrîrini mesfûr Nikola zimmî tasdîk eylediği İstanbul Mahkemesi'nden huzûr.

Fî 21 Zilhicce sene [12]41

87 [27a-3] Takuhi bt. Artin'in Beyoğlu'ndaki evini, Anna bt. Kirkor ile kocası Kirkor v. Tavit'e devrettiği

İşbu i'lâm-ı hüccet tahrîr olunmağla terkīn olunup vekāyi' hüccet siciline kayd olunmuşdur.

[Mühür:] Mehmed Sâdık

<<Galata hâricinde Beyoğlu nâm mahalde Kamer Hatun Mahallesi'nde mütemekkine mu'arrefetü'ş-şahs Takuhi bt. Artin nâm nasrâniye li-ebeveyn kız karındaşı kezâlik mu'arrefetü'ş-şahs Varuhi nâm nasrâniye hâzıra olduğu hâlde meclis-i şer'-i hatîrde Avrupa tüccârından kendi nefsinden asîl ve zevcesi Anna bt. Kirkor nasrâniye tarafından husûs-ı âtîde tasdîka vekîl-i şer'îsi Kirkor v. Tavit nâm zimmî muvâcehesinde Sultân Bâyezid-i Velî Hân ve Rüstem Paşa Vakıfları

müsakkafâtından mahalle-i mezbûrede kâin ma'lûmu'l-hudûd ve'l-müştemilât iki kıt'a temessük mûcebince bi'l-icâreteyn mutasarrıfe olduğum bir bâb menzilimi hüsn-i rızâ ve ferâğ-ı kat'î-i mu'teber ve mütevellîleri ma'rifetleriyle mersûmân Kirkor ve zevcesi Anna nasrâniyelere bedel-i ma'lûm ve makbûz mukābelesinde bi'l-iştirâki's-seviy ferâğ ve tefvîz eylediğimde ol-dahi bi'l-asâle ve bi'l-vekâle tefevvüz ve tesellüm ve kabz ve kabûl etmeleriyle menzil-i mezkûr ferâğında şurût-ı müfside da'vâsına müte'allıka âmme-i da'vâdan ben [**27b**] zevcân-ı mersûmânın zimmetlerini onlar dahi bedel-i müstehlek-i merkūmun adem-i istîfâsına müte'allıka âmme-i da'vâdan benim zimmetimi ibrâ ve ıskāt ve her birimiz âharın ibrâsını bi'l-asâle ve bi'l-vekâle kabûl eyledik deyu mukırra-i mezbûre Takuhi nasrâniyenin bi'l-cümle takrîr-i meşrûhunu mersûm Kirkor zimmî ile hâzıra-i mesfûre Varuhi nasrâniyeden her biri bi'l-asâle ve bi'l-vekâle tasdîk eyledikleri İstanbul Mahkemesi'nden huzûr.

Fî Gurre-i Zilhicce sene [12]41 >>

88 [27b-1] Agop v. Ohannes'in kaybettiği kesesini bulan Hristo v. Kostandi ile anlaştığı

Ma'rûz

İstanbul'da Sarıgez [Sarıgörez] Çarşısı'nda Terzi Agop v. Ohannes zimmî meclis-i şer'-i münîrde Vâlide Hânı'nda mütemekkin Nemçelü Hristo v. Kostandi nâm müste'men muvâcehesinde mersûmun yazıcısı Nemçelü Dimitraki v. Panayot ile tercümânı Rap hâzır oldukları hâlde işbu târihden sekiz ay mukaddem Kalpakçılarbaşı'nda gider iken içinde bin seksen guruşa mu'âdil ecnâs altın mevzû' kesemi koynumdan düşürüp ba'dehû tecessüs ederek müste'men-i mesfûrun yedinde olduğunu haber aldığımdan varıp taleb eylediğimde ancak sekiz yüz seksen sekiz guruşluğunu bi't-tasdîk bana teslîm edip mâ'adâ yüz doksan iki guruşa mu'âdil on altı aded Adlî altınını bi-gayrı hakkın yedinde alıkomagla suâl olunup zikr olunan altınlar mevcûd ise aynılarını müstehlek ise misillerini mersûm Hristo'dan taleb ederim deyu da'vâ eylediğimde ol-dahi cevâbında zikr olunan altınları yazıcım mersûm bulup bana vermekle sâhibi müdde'î-i mesfûr dahi gelip taleb eylediğinde zikr olunan on altı aded Adlî altınını müjdegâne nâmıyla bana hîbe ve yedimde ibkā ile mâ'adâsını ahz etmişdi deyip ol-vechile beynimiz ıslâh olunup ben ber-vech-i muharrer tasaddî eylediğim da'vâmdan müste'men-i mesfûr ile bi't-tav' ve'r-rızâ doksan guruşa sulh olduğumda ol-dahi sulh-i mezkûru kabûl ve bedel-i sulh-ı merkūm doksan guruşu meclis-i sulhde kable'l-mufâraka bana def' ve teslîm ben dahi ahz ve kabz edip ziyâdesine ve bi'l-cümle husûs-ı mezkûra müte'allıka da'vâdan ben mersûm Hristo ile yazıcı hâzır-ı mersûm Dimitraki'nin zimmetlerini onlar dahi kezâlik benim zimmetimi her

birimiz ibrâ-i âm ile kabûlü hâvî ibrâ ve ıskāt eyledik deyu ikrâr ve tesâdukları İstanbul Mahkemesi'nden huzûr.

Fî 17 Zilhicce sene [12]41

89 [27b-2] Varosçu esnafının yedi yıllık hesaplarının görüldüğü

Varoscu esnâfının 1000 [guruş] ahz ve kabz ile ibrâları

Ma'rûz

Sâdır olan fermân-ı âlîlerine imtisâlen işbu arzuhâl ve zahrında mastûr tersâne-i âmire emîni sa'âdetlü efendi bendelerinin i'lâmına ve merbût olan defterlere ba'de'n-nazar ashâb-ı arzuhâl varoscu esnâfından Yanko v. Hristo ve Vasil v. Yorgi ve Pagori v. Nikola zimmîler asâleten ve Yorgi v. Lefter zimmî kendi nefsinden asâleten ve Mihal v. Andon zimmî tarafından vekîl-i müsbeti olmağla vekâleten ve Apostol v. Lefter zimmî kezâlik kendi nefsinden asâleten ve Yani v. Nikola zimmî tarafından vekîl-i müsbeti olmağla vekâleten ve Pandeli v. Lefter zimmî kezâlik kendi nefsinden asâleten ve Tanaş v. Manol zimmî tarafından vekîl-i müsbeti olmağla vekâleten ve Efrim v. Şahin zimmî kezâlik kendi nefsinden asâleten ve Mihal v. Yorgi zimmî tarafından vekîl-i müsbeti olmağla vekâleten her biri bi't-terâzî dâ'î-hânelerinde ma'kūd meclis-i şer'-i münîrde derûn-ı arzuhâlde isimleri mezkûr kābız-ı mal Yasef v. Mihal ve tersâne-i âmire voruscubaşısı Foti ve. Yani zimmîler muvâcehelerinde i'lâm-ı mezkûrda derc ve iş'âr kılındığı üzre tersâne-i âmireden i'mâl ettirilen mancına ve su varili ve zeytin fıçısı ve gerdel ve çenber ve sâire bu makūle mühimmât-ı lâzıme-i mîrîyenin cânib-i mîrîden verilen fiy'âtdan ziyâdesi imdâdiye nâmıyla esnâfımız beyninde ta'dîl [**28a**] ve tesviye şurûtuna ri'âyetle tevzî' ve taksîm olunarak senede bir kere hesâbımız rü'yet ve cânib-i mîrîden verilen meblağı tersâne <<varilcisi>> varoscubaşısı ma'rifetiyle ahz ve esnâfımız imdâdiyesi dahi kābız-ı mâl ma'rifetiyle cem' olunup herkesin alacağı vereceğine muvâzene ve mahsûb ve fazlası iktizâ-i vechile red ve edâ olunmak usûl-i kadîmemizden iken kābız-ı mal ve varoscubaşı mesfûrân yedi seneden beri hesâbımızı rü'yet etmediklerine binâen zimmetlerinde külliyetli alacağımız terâküm etmişdi el-hâletü hâzihî mesfûrân ile muhâsebemiz rü'yet olundukda her birimizin doksan birer guruş otuz altışar para birer akçeden mesfûrân zimmetlerinde bin guruş hakkımız zuhûr ettikde onlar dahi tasdîk ve meblağ-ı mezkûru vech-i meşrûh üzere bize edâ ve teslîm biz dahi asâleten ve vekâleten ahz ve kabz edip mâ'adâ zimmetlerinde bir nesne hakkımız kalmamağla bi'l-cümle husûs-ı mezkûre ve ziyâde mutâlebesine müte'allıka âmme-i da'vâdan tarafeynden her birimiz âharın zimmetini kabûlü hâvî ibrâ ve ıskāt eylediğimizden mâ'adâ fî-mâ ba'd usûl-i kadîmemiz üzere sene-be-sene hesâbımız rü'yet ve kadîmi vechile amel ve hareket olunmak üzere bi't-terâzî tanzîm eyledik deyu takrîrlerini mesfûrân Yasef

ve Foti zimmîler tasdîk ve külliyen kat'-ı nizâ eyledikleri İstanbul Mahkemesi'nden huzûr-ı âlîlerine i'lâm olundu.

Fî 28 Za sene [1]241

90 [28a-1] Hafız Mehmed Hayrullah Efendi b. Hafız Mustafa ile zevcesinin kahve dükkânı gediğini feshettikleri

Havâî kahve gediği men'i

Ma'rûz

Anadolu kuzâtı eşrâfından sâhib-i arzuhâl Hâfız Mehmed Hayrullah Efendi b. Hâfız Mustafa kendi nefsinden asâleten ve halîleleri Şerife Fâtıma Hatun bt. es-Seyyid el-Hâc Osman tarafından husûs-ı âtîde vekîl olduğu zâtlarını ârifân Mehmed Emin Ağa b. Ahmed ve Hüseyin Ağa b. Osman şehâdetleriyle ber-nehc-i şer'î sâbit olmağla vekâleten meclis-i şer'-i münîrde derûn-ı arzuhâlde ismi mezkûr Derviş Mustafa b. el-Hâc Hasan nâm kimesne muvâcehesinde İstanbul'da Tercümân Yunus Mahallesi'nde menzilimiz tahtında kâin zevcem müvekkilem mezbûre ile bi'l-münâsafa mutasarrıflar olduğumuz bir bâb kahve dükkânında mezbûr Derviş Mustafa şehriye onar guruş kirâ ile müşâhereten müste'cirimiz olup lâkin dükkân-ı mezkûrun menzil-i mezkûra ilâve için eşedd-i lüzûmu olduğundan târih-i i'lâm şehri gāyetine izâfetle asâleten ve vekâleten fesh-i akd-i icâre etmemle gāyet-i şehr-i mezbûrda dükkân-ı mezkûru tahliye ve benimle müvekkilem mezbûreye teslîme merkūm Derviş Mustafa'ya tenbîh olunmak bi'l-asâle ve bi'l-vekâle matlûbumdur deyu da'vâ ettikde ol-dahi cevâbında ben dükkân-ı mezkûrun aklâm-ı hümâyûndan yedinde mukayyed olmayan havâî gediğini dört ay mukaddem Piyale Paşa Müezzini Süleyman Efendi'den bin altı yüz kırk guruşa iştirâ ve kimesnenin emrinsiz malımdam bin beş yüz guruş sarfla dükkân-ı mezkûru ta'mîr etmişdim öyle olıcak dükkân-ı mezkûru tahliye ve teslîm etmem deyu takrîr-i meşrûhu üzere tasaddî eylediği da'vâsında evvelen gedik maddesi emr-i meşrû' olmadığından mâ'adâ bu makūle dekâkîn ve mehâzîn ve besâtîn gedikleri bir husûsun devâm ve istikrârı zımnında taraf-ı saltanat-ı seniyyeden i'tibâr ile aklâm-ı şâhâneden birinde mukayyed ise kānûnen mu'teber olup bu misillü mâlik ve mutasarrıf ve müste'cir ve mütevellînin rağbetleriyle olan havâî gedikler kānûnen dahi mu'teber olmadığı ve masrûf-ı mezkûr husûsunda dahi kimesnenin emri teberru' kabîlinden yoğiken teberru' kabîlinden olup rucû'a ve bu mertebe ile dükkân-ı mezkûra ta'arruza kādir olmadığı ve bu sûretde muktezâ-yı şer'-i şerîf ve iktizâ-yı kānûn-ı münîf üzere mâlik olduğu âlât ve eşyâsını ahz ile dükkân-ı mezkûrdan çıkıp mutasarrıfları asîl ve müvekkile-i mûmâ-ileyhimâya teslîmi lâzım geldiği mezbûr Derviş Mustafa'ya tefhîm ve bu vechile tenbîh olunduğu İstanbul Mahkemesi'nden huzûr.

Fî 23 Z sene [1]241

91 [28b-1] Hoylu Mehmed b. el-Hâc Abdullah'ın, Tütüncü Bogos v. Avanes'ten aldığı yedi yüz miskal gül yağının sahte olduğu

Ma'rûz

İran tüccârından derûn-ı arzuhâlde ismi mezkûr Hoylu Mehmed b. el-Hâc Abdullah meclis-i şer'-i münîrde sâhib-i arzuhâl Tütüncü Bogos v. Avanes zimmî muvâcehesinde ben işbu târihden yedi ay mukaddem beher miskāli doksanar paraya olmak üzere mesfûrdan iştirâ ve kabz eylediğim üç şişe derûnunda mevzû' yedi yüz miskāl gül yağı semeninden bin beş yüz yetmiş beş guruş ve iki vukıyye tömbeki semeninden yirmi guruş ve nısf deste fes semeninden on iki guruş ki min-haysü'l-mecmû' bin altı yü[z] yedi guruşun bin dört yüz guruşunu mersûma def' ve teslîm dahi etmişdim lâkin zikr olunan yağlar bu def'a taraf-ı şer'-i şerîfden ehl-i hıbreye irâ'e olunarak gül yağı olmayıp kalb verdî olduğu zâhir ve el-yevm yedimde mevcûd olmağla red sadedinde olmuşdum el-hâletü hâzihî beynimiz ıslâh olunup zimmî-i mesfûr zikr olunan yağları geri ahz ve kabûl edip ben dahi mersûma peşinen teslîm eylediğim meblağ-ı merkūm bin dört yüz guruşdan zimmî-i mesfûr ile bi't-tav' ve'r-rızâ altı yüz guruşa sulh olduğumda ol-dahi sulh-i mezkûru ba'del-kabûl bedel-i sulh-i mezkûrdan mâ'adâ ziyâdesine ve bi'l-cümle husûs-ı mezkûra müte'allıka da'vâdan tarafeynden her birimiz âharın zimmetini kabûlü hâvî ibrâ ve ıskāt eylediğimizden mâ'adâ bedel-i sulh-i mezkûr altı yüz guruşu zimmî-i mersûmun def'aten edâya kudreti olmadığından ber-vech-i âtî te'cîle tâlib olduğunda ben dahi meblağ-ı mezkûru beher şehr yirmi beşer guruş verip mecmû'unu şehr-i âtî kırk iki senesi Muharrem'i gurresinden iki sene hitâmına değin tamâmen edâ ve îfâ etmek üzere rızâmla mersûmu te'cîl eyledim deyu takrîrini mesfûr Bogos zimmî tasdîk ve bedel-i sulh-i mezkûru ikrâr ve i'tirâf ve ecel-i mezkûru kabûl ve ber-vech-i muharrer müeccelen ve mukassatan edâya ta'ahhüd eylediği İstanbul Mahkemesi'nden huzûr.

Fî 18 Z sene [12]41

92 [28b-2] Hatice bt. Abdullah'ın, Yağlıkçı Dellali Mehmed b. Ömer'de olan 800 kuruş alacağında 300 kuruşa sulh oldukları

Ma'rûz

İstanbul'da Sultan Ahmed kurbünde İshak Paşa mahallesinde sâkine sâhibe-i arzuhâl mu'arrefetü'z-zât Hatice bt. Abdullah nâm hatun meclis-i şer'-i münîrde derûn-ı arzuhâlde ismi mezkûr Yağlıkçı Dellâli Mehmed b. Ömer muvâcehesinde mezbûr Mehmed zimmetinde cihet-i karzdan alacak hakkım olan iki bin dört yüz guruşun altı yüz guruşunu nakden bana edâ ve bin guruşuna mahsûben dahi malından bir halâlî sâ'at ve bir donluk beyaz şâl ve bir kakım zenne kürkünü bana bey' ve teslîm ve ol-vechile deyn-i mezkûrun bin altı yüz guruşunu bana îfâ etmekle

bâkīsi olan sekiz yüz guruşu mezbûr Mehmed'den taleb ederim deyu tasaddî eylediğim da'vâmdan bâ-tavassut-ı muslihîn merkūm Mehmed ile bi't-tav' ve'r-rızâ üç yüz guruşa sulh olduğumda ol-dahi sulh-i mezkûru ba'de'l-kabûl ziyâdesine ve bedel-i sulh-i mezkûrdan mâ'adâ bi'l-cümle husûs-ı mezkûra müte'allıka da'vâdan tarafeynden her birimiz âharın zimmetini kabûlü hâvî ibrâ ve ıskāt eyledik deyu ba'de'l-ikrâr ve't-tasdîk ibrâdan müstesnâ bedel-i sulh merkūm üç yüz guruşun müdde'iye-i mezbûre Hatice Hatun'a edâsıyla mezbûr Mehmed ilzâm olunduğu İstanbul Mahkemesi'nden huzûr.

Fî 24 Z sene [12]41

93 [28b-3] Mîrî anbarlarından ekmekçi esnafına hubûbât dağıtılması ve fiyatlarının tespiti

Fiy'ât-ı Hınta

Ma'rûz

Sâdır olan fermân-ı âlîlerine imtisâlen sa'âdetlü defterdâr efendi bendelerinin işbu telhîsi mûcebince bin iki yüz kırk bir senesinin Zilhiccetü'ş-şerîfesinin yirmi üçüncü gününden i'tibâr ile mîrî anbarları mevcûdundan memûrîn ma'rifetleriyle habbâzân esnâfına tevzî' ve i'tâ olunan otuz bin keyl zehâirin on bin keyli Selanik hıntası olup beher keyli yüz altmışar paraya ve on bin keyli Karaharman hıntası olup beher keyli yüz kırkar paraya ve beş bin kızılcası? Arnavud hıntası olup beher keyli yüz elli birer paraya ve beş bin keyli kezâlik kızılcası? olan karanu? hıntası olup beher keyli yüz kırkar paraya olduğu ihbâr olunduğu İstanbul Mahkemesi'nden huzûr.

Fî 25 Z sene [1]241

94 [29a-1] Mestçi es-Seyyid Osman Ağa'nın, kahve dükkânı eşyasını es-Seyyid Halil b. Mehmed ile zevcesinden gedik olmak şartıyla aldığı

Ma'rûz

Asâkir-i Mansûre-i Muhammediye'den Davud Ağa takımında cânib-i yesârdan altıncı yüz başıda beşinci on başı Kara Hisâr-ı Şarkīli es-Seyyid Halil b. Mehmed nâm kimesne meclis-i şer'-i münîrde kendi nefsinden asîl ve zevcesi Zeliha Hatun bt. Mehmed Said tarafından husûs-ı âtîde vekîl olduğu zât-ı merkūmu ârifân Hâfız İsmail Efendi b. Abdullah ve Mehmed Nuri b. Mehmed şehâdetleriyle sâbit olan Mestçi es-Seyyid Osman Ağa b. es-Seyyid Halil mahzarında İstanbul'da Sultan Mehmed Hân aleyhi'r-rahmeti ve'l-gufrân hazretleri câmi'-i şerîfi civârında Deve Hânı kurbünde vâkı' bir tarafdan Necîbe Hanım bt. Abdullah Efendi Konağı ve bir tarafdan Sultân Mehmed Hân hazretlerinin imâreti duvarı ve bir tarafdan kafesçi

dükkânı ve taraf-ı râbiʿi tarîk-i âm ile mahdûd şehriye altı guruş kirâ-yı kadîmeli mezbûre Necîbe Hanım'ın bâ-temessük-i mütevellî bi'l-icâreteyn mutasarrıfe olduğu bir bâb kahve derûnunda mevcûde aklâm-ı pâdişâhîde mukayyed olmayan beş Kütahya fincanı ve dokuz tombak zarf ve beş germeşik çubuk bir nühâs mangal ve bir çekmece ve sâir âlât-ı lâzıme-i maʿlûme zevcân-ı mezbûrânın bi'l-münâsafa iştirâken ve şâyiʿan emvâlleri olmağla âlât-ı muharrere-i mezkûre gedik olmak şartıyla mezbûr es-Seyyid Osman Ağa'ya bi'l-asâle ve bi'l-vekâle iki bin üç yüz guruşa iki yüz kırk senesi Zilkaʿdetü'ş-şerîfesinin on yedinci günü bana beyʿ ve teslîm ben dahi yedinden bi'l-asâle ve bi'l-vekâle ahz ve kabz etmiştim lâkin şart-ı mezkûr ile olan beyʿ-i mezbûr fâsid olduğundan mâʿadâ dükkân-ı mezkûrun mutasarrıfesi mezbûre Necîbe Hanım beni dükkân-ı mezkûrdan ihrâc ve dükkân-ı mezkûru zabt etmekle âlât-ı lâzıme-i muharrere-i mezkûreyi yedimden baʿde'l-ahz medfûʿum olan meblağ-ı mezkûr iki bin üç yüz guruşu mezbûr es-Seyyid Osman Ağa'dan bi'l-asâle ve bi'l-vekâle taleb ederim deyu tasaddî eylediğim daʿvâmdan bâ-tavassut-ı muslihîn mezbûr es-Seyyid Osman Ağa ile bi't-tavʿ ve'r-rızâ bin sekiz yüz guruş üzerine sulh olduğumda ol-dahi bi'l-asâle ve bi'l-vekâle sulh-i mezkûru baʿde'l-kabûl bedel-i sulh-i mezkûrdan mâʿadâ ziyâdesi olan beş yüz guruşa ve eşyâ-i muharrere-i mezkûreden mâʿadâ sâir cemîʿ-i hukūk-ı şerʿiyyeye müteʿallıka âmme-i daʿvâdan tarafeynden her birimiz âharın zimmetini ibrâ-i âmm-ı sahîh-i şerʿî ile bi'l-asâle ve bi'l-vekâle ibrâ ve ıskāt ve her birimiz ber-vech-i muharrer âharın asâleten ve vekâleten ibrâsını kabûl eyledik deyu baʿde'l-ikrâr ve't-tasdîk ibrâdan müstesnâ bedel-i sulh-i mezkûr bin sekiz yüz guruşu müddeʿî-i merkūm es-Seyyid Halil edâ ve teslîm-birle eşyâ-i muharrere-i mezkûreyi bi-aʿyânihâ asîl ve vekîl-i mezbûra red ve teslîm etmek üzere tarafeyne tenbîh olunduğu İstanbul Mahkemesi'nden huzûr.

Fî 25 Z sene [1]241

95 [29a-2] Havva bt. Abdullah için boşandığı Hasan b. Mehmed üzerine iddet nafakası takdiri

Maʿrûz

Sâhibe-i arzuhâl muʿarrefetü'z-zât Zenciye Havvâ bt. Abdullah nâm hatun meclis-i şerʿ-i münîrde mezbûrenin mevlâsı olup baʿde'l-ıʿtâk tezevvüc ve baʿdehû tatlîk eden derûn-ı arzuhâlde mezkûrü'l-ism esirci tâifesinden Ahıskalı Hasan b. Mehmed nâm kimesne muvâcehesinde mezbûr Hasan ile zevciyyet beynimizde kāime iken mezbûrun firâşından hâsıl batnımda müstebîn hamlim olmağla vazʿ-ı haml ile iddetim inkızâsına değin kendi nafakam için mezbûr Hasan üzerine kıbel-i şerʿden kadr-i maʿrûf meblağ farz ve takdîr olunmak matlûbumdur dedikde oldahi baʿde't-tasdîk mezbûre Havvâ Hatun'un vazʿ-ı haml ile iddeti münkaziyye oluncaya değin nafakası'çün mezbûr Hasan üzerine kıbel-i şerʿden bi't-terâzî

târih-i kitâbdan beher yevm altmışar akçe farz ve takdîr olunup meblağ-ı mefrûz-ı mezkûru vaz‘-ı haml ile iddeti inkızâsına değin kendi nafaka ve sâir levâzım-ı zarûriyyesine harc ve sarfa ve lede’l-hâce istidâneye inde’z-zafer mezbûr Hasan üzerine rucû‘a mezbûre Zenciye Havvâ Hatun’a izin verildiği İstanbul Mahkemesi’nden huzûr.

Fî 25 Z sene [1]241

96 [29a-3] Kanbur Hanı’ndaki on adet odayı kilitleyip memleketlerine giden kiracıların, odalarının açıldığı

Ma‘rûz

İstanbul’da Kantârcılar içinde vâkı‘ Kanbur Hânı demekle ma‘rûf bir bâb hânın müste’cirlerinden olup bundan akdem vilâyetlerine mürûrlarına irâde-i seniyye ta‘alluk etmiş olmağla ol-vechile hân-ı mezkûrun on bâb odalarında sâkinler olup mukaffelen terk ve ta‘tîl-birle vilâyetlerine giden on nefer kesânın odalarını ma‘rifet-i şer‘le feth ve küşâd ve derûnlarında mevcûd mütesâri‘u’l-fesâd olan eşyâları tahrîr ve semen-i misilleriyle âhara bey‘ olunup esmânı müste’cirden mezbûrûnun taraflarından vekîl-i müsbetleri zuhûruna değin kayyim nasbıyla bezzâzistâna vaz‘ ve oda-i mezkûreler kendülere teslîm olunmasını hân-ı mezkûrun mutasarrıfları olan hâcegân-ı dîvân-ı hümâyûndan Teşrîfâtî-i sâbık Ahmed Reşîd Efendi merhûmun evlâdından sagīre Zübeyde ve Âişe Hanımların ammeleri ve vasî-i mansûbeleri Fâtıma Hanım bt. Ömer ve sagīre Fâtıma Hanım’ın kezâlik vasî-i mansûbesi Necîbe Hanım bt. Abdullah ve sagīr Kemâleddin Bey ile Sâre Hanım’ın vasî-i mansûbeleri Hatice Hanım bt. Abdullah taraflarından vekîl-i şer‘îleri Hasan Ağa b. Mehmed iltimâs etmekle sâdır olan fermân-ı âlîlerine imtisâlen kıbel-i şer‘den meb‘ûs kâtib Mehmed Hidâyetullah Efendi dâ‘îleri ma‘an mürsel ümenâ-i şer‘le sâir cerîdede mazbûtu’l-esâmî kimesneler hâzır oldukları hâlde hân-ı mezkûra varıp oda-i mezkûrelerin [**29b**] kufullerini feth ve küşâd ve derûnlarında mevcûd mütesâri‘u’l-fesâd olan eşyalarını tahrîr ve semen-i misilleriyle âhara bey‘ ve esmânı müste’cirûn-ı mezbûrûnun taraflarından vekîl-i müsbetleri zuhûruna değin kıbel-i şer‘den kayyim nasb olunan hân-ı mezkûrun odabaşısı Dimitri v. Nikola zimmî ma‘rifetiyle mümzâ ve mahtûm bir kıt‘a defteriyle ma‘an kutu derûnuna mevzû‘an ve memhûren bezzâzistân-ı atîka vaz‘ olunduğu İstanbul Mahkemesi’nden huzûr.

Fî 18 Z sene [1]241

97 [29b-1] Abdülhalim Efendi b. Mustafa'nın, Kuyumcu Simon v. Apik'e bir hançer sipariş ettiğini iddia ettiği, Kuyumcu Simon'un iddiayı reddettiği

Ma'rûz

Sâhib-i arzuhâl Abdülhalim Efendi b. Mustafa meclis-i şer'-i münîrde İstanbul'da Çukacılar Hânı'nda mütemekkin kuyumcu esnâfından derûn-ı arzuhâlde ismi mastûr Simon v. Apik zimmî muvâcehesinde işbu târihden beş sene mukaddem bir hançer i'mâl etmek için malımdan mersûm Simon zimmîye yüz yirmi aded Macar altını ile beher dirhemi kırkar para kıymetli yüz yirmi dirhem hâlis sîm ve seksen guruş kıymetli bir taban tîğ ve kırk yedi buçuk guruş kıymetli yaldızlık hurde altın teslîm edip lâkin zimmî-i mersûm hançer i'mâliyle bana red ve teslîm etmeyip istihlâk etmekle zikr olunan altının misillerini ve eşyâ-i sâire-i mezkûrenin dahi kıymetlerini mersûm Simon zimmîden zamânen taleb ederim deyu da'vâ ettikde ol-dahi külliyen inkâr etmeğin müdde'î-i mezbûr Abdülhalim Efendi da'vâ-yı mezkûresini bir vechile isbâta kādir olamayıp talebiyle mesfûr Simon zimmîye bi'l-müvâcehe vech-i şer'î üzere yemîn verilmeğin mûcebince mezbûr Abdülhalim Efendi da'vâ-yı mezkûresiyle mersûm Simon zimmîye bilâ-beyyine mu'ârazadan men' olunduğu İstanbul Mahkemesi'nden huzûr.

Fî 4 Z sene [1]241

98 [29b-2] İsak v. Yako'nun, enfiyeci dükkânını gediği ile birlikte berber Ali Usta b. Mehmed Salih'e satmak istediği

Ma'rûz

Mübârek rikâb-ı kamer-tâb-ı hazret-i hilâfet-penâhîye takdîm olunan işbu arzuhâlde mezkûrü'l-isim berber esnâfından Ali Usta b. Mehmed Salih bi't-terâzî dâ'îhânelerinde ma'kūd meclis-i şer'-i münîrde enfiyeci tâifesinden olup bundan akdem hâlik olan İsak v. Yako yahudinin verâsetini zevce-i metrûkesi Boni bt. Efrâyim yahudiye ile sulbî kebîr oğlu Yako ve sulbiye kebîre kızı Kılara yahudiye-ye münhasıra ve tashîh-i mes'elesi yirmi dört sehmden olup sihâm-ı mezbûreden üç sehmi zevce-i mesfûreye ve on dört sehmi ibn-i mesfûra ve yedi sehmi dahi bint-i mersûmeye isâbeti tahakkukundan sonra mersûm Yako yahudi asâleten ve mesfûretân Boni ve Kılara yahudiyeler taraflarından husûs-ı âtîyyü'l-beyânı tasdîka vekîl-i şer'ileri Alyoni v. Aslan yahudi muvâcehelerinde esnâf-ı merkūme kethüdâsı İbrahim Ağa ve şeyhi el-Hâc Musa Efendi ve du'âcısı İsmail Efendi ve Yiğitbaşısı es-Seyyid Mehmed Nuri Ağa ve çavuşu Mustafa Usta ve köşe ustası Mehmed Ârif Usta ve sâir lonca ihtiyârları hâzır oldukları hâlde hâmiş-i arzuhâlde mastûr defter-i vâkıfdan muhrec derkenâr nâtık olduğu üzere nezâret-i kethüdâ-yı

hazret-i sadâret-penâhîde âsûde evkāfdan İstanbul hısnı ebvâbından Balat kapısı dâhilinde vâkı‘ merhûm Ferruh Kethüdâ Câmi‘-i Şerîfi vakfı müsakkafâtından bâb-ı mezbûr hâricinde kâin ma‘lûmu’l-hudûd yehûd hâne arsasından müfrez terbî‘an elli zirâ‘ arsa üzerinde mebnî bir bâb berber dükkânı beher şehr yetmiş sekiz akçe icâre-i müeccele ile hâlik-i mesfûr İsak yahudinin bâ-temessük-i mütevellî bi’l-icâreteyn taht-ı tasarrufunda ve dükkân-ı mezkûr derûnunda mevcûde kezâlik hâmiş-i arzuhâlde mastûr baş muhâsebeden muhrec derkenâr mantûkunca kalem-i mezbûrda Balat taşrasında İsmail Usta dükkânı karşısında Mehmed Usta ismine mukayyed ve şurût-ı nizâma dâhil ve mu‘teber gedik ta‘bîr olunur âlât-ı lâzıme-i ma‘lûmeden dahi yine mersûm İsak yahudinin şirâen yedinde mülkü iken yahudi-i mersûm dükkân-ı mezkûru iki bin iki yüz elli guruş bedel mukābelesinde bâ-re’y-i mütevellî bana ferâğ etmek ve gedik-i mezkûru dahi yedi yüz elli guruşa yine bana bey‘ etmek üzere kat‘-ı bâzâr ve mukāvele olunarak bin guruşunu ber-vech-i peşîn yahudi-i mesfûra teslîm edip mâ‘adâsı olan iki bin guruşunu dahi [**30a**] tedârük ve teslîm eylediğimde bey‘i huzûr-ı şer‘de ve ferâğı dahi huzûr-ı mütevellîde takrîr ve temessüke rabt olunmak üzere iken mersûm İsak yahudi bâ-fermân-ı âlî mahrûse-i Selânik’e nefy ve iclâ olundukdan sonra işbu yedimde olup bin iki yüz kırk bir senesi Muharremi’nin sekizinci günü târihiyle müverraha ve hâlâ İstanbul’da Mahmud Paşa Mahkemesi nâibi müderrisîn-i kirâmdan fazîletlü es-Seyyid Mustafa Nûri Efendi dâ‘îlerinin imzâ ve hatmini hâviye bir kıt‘a hüccet-i şer‘iyyede tafsîl ve beyân kılındığı üzere mersûm İsak yahudi tarafından vekîl eylediği işbu hâzır-ı bi’l-meclis Mişon v. Ellez yahudi vekâletini Halil Ağa b. Hasan ve es-Seyyid Mehmed Ağa b. Hasan nâm kimesneler şehâdetleriyle nâib-i mûmâ-ileyh huzûrunda benim muvâcehemde vech-i şer‘î üzere isbât ve âlât-ı gedik-i mezkûrun ber-vech-i muharrer yedi yüz elli guruşa bey‘ini bi’l-vekâle takrîr ve hüccet-i şer‘iyyeye rabt olunup dükkân-ı mezkûru dahi ferâğ etmek üzere iken mersûm İsak yahudi mahrûse-i mezbûrede hâlik oldukda dükkân-ı mezkûr izn-i mütevelliyle ferâğ olunmadığından yalnız mukāvelemiz şer‘an kifâyet etmeyip nısfiyyet üzere oğlu ve kızı mesfûrâna intikāl edip lâkin ben meblağ-ı bâkī-i mezkûr iki bin guruşu dahi tekmîl ve teslîm eylediğim takdîrce mesfûrân dahi ferâğa râzı ve müte‘ahhid olmuşlar ise de ben meblağ-ı mezkûru tedârük eylemediğimden bu âna değin alâ-hâlihî kalmışdı el-hâletühû [hâzihî] muslihûn tavassutuyla beynimiz tanzîm olunup ben ber-vech-i muharrer şirâen mâlik olduğum âlât-ı gedik-i mezkûru tarafeynin îcâb ve kabûlüyle bi-safkatin vâhidetin verese-i mesfûrûna yedi yüz elli guruşa mes’ele-i mîrâsları üzere bey‘ ve temlîk ve teslîm onlar dahi iştirâ ve temellük ve tesellüm eylediklerinden sonra semen-i mezkûr yedi yüz elli guruş ile ber-vech-i bâlâ peşînen ziyâde medfû‘um olan iki yüz elli guruş ki cem‘an bin guruşu bana def‘ ve teslîm ben dahi ahz ve kabz edip fî-mâ-ba‘d verese-i mesfûrûnun yed ve zimmet ve kıbellerinde bir akçe ve bir habbe ve bir nesne hakkım ve alacağım ve âlât-ı gedik-i mezkûrda dahi

kat‘an alâka ve medhalim kalmayıp mes’ele-i mîrâsları üzere yirmi dört sehm i‘tibâriyle üç sehmi zevce-i mesfûrenin ve on dört sehmi ibn-i mersûmun ve yedi sehmi dahi bint-i mesfûrenin mülk-i mahzları ve hakk-ı sarfları olup mebî‘-i mezkûrun tağrîr ve gabnine ve bi’l-cümle husûs-ı mezkûra ve sâir cemî‘-i hukūk-ı şer‘iyyeye müte‘allıka âmme-i da‘vâdan verese-i mesfûrûnun zimmetlerini kat‘an hakkım kalmamak ma‘nâsına şurût-ı müfsideden ârî ve uhûd-ı mubtıladan berî cebr ve kerhden hâlî ibrâ-i âmm-i sahîh-i şer‘î ve ıskāt-ı tâmm-ı sarîh-i mer‘î ile ibrâ ve ıskāt eyledim deyu mukırr-ı mezbûrun bi’l-cümle takrîr-i meşrûhunu asîl ve vekîl-i mesfûrân bi’l-asâle ve bi’l-vekâle tasdîk ve bu vechile külliyen kat‘-ı nizâ‘ eyledikleri İstanbul Mahkemesi’nden huzûr.

Fî 26 Z sene [1]241

99 [30a-1] Feleknaz bt. Abdullah’ın, Mehmed Şerif Ağa elindeki oğlunun serbest bırakılmasını istediği

Ma‘rûz

Sâhibe-i arzuhâl zâtı mu‘arrefe Fâtıma nâm-ı diğer Feleknâz bt. Abdullah meclis-i şer‘-i münîrde silâhşorân-ı hâssadan Kuzguncuk’da sâkin Yenişehir Fenârlı Mehmed Şerif Ağa b. el-Hâc Ahmed muvâcehesinde ben bundan akdem mezbûr Mehmed Şerif Ağa’nın câriye-i memlûkesi ve oğlum işbu hâzır-ı bi’l-meclis Mustafa dahi abd-i memlûku iken eşkıyâ-yı Rum işbu târihden altı sene mukaddem mütemekkinler olduğumuz Mora cezîresinde vâkı‘ Gördos kasabasını istîlâ ve beni seby edip dâr-ı harbe götürdükden sonra ben dâr-ı harbden ibâk edip dâr-ı İslâm’a geldiğimde işbu yedimde olup İstanbul Bâb Mahkemesinde murâfa‘adan verilen i‘lâm-ı şer‘î ve fetvâ-yı şerîfe üzere istirkākım câiz olmamağla sebîlim tahliye olunmuşdu lâkin işbu târihe dek sekiz on seneden beri merkūm Mehmed Şerif Ağa oğlum merkūmu istihdâm etmiş iken ehl-i mürüvvet olmadığından hâlâ âzâd ve ı‘tâk etmemekle oğlum mezbûru beher hâl âzâd etmesi’çün mezbûr Mehmed Şerif Ağa’ya cebr olunmak murâdımdır dedikde mezbûr Mehmed Şerif Ağa ı‘tâk etmem deyu ısrâr etmeğin bu sûretde bu makūle müddet istihdâm olunan gulâm ya ı‘tâk yahud ehl-i merhamet bir adama bey‘ ile dînimin emr-i müstehab ve mesûbât-ı celîleden olup lâkin mezbûre Fâtıma cebre şer‘an kādire olmadığı kendüye tefhîm olunduğu ma‘lûm-ı devletleri buyuruldukda ol-bâbda ve her hâlde emr u fermân hazret-i veliyyü’l-emrindir.

Fî 7 Z sene [12]41

100 [30b-1] Yagop v. Karabet'in, Osman b. Abdullah'tan 300 kuruş borç alan Manok v. Karabet'e kefil olduğu

Ma'rûz

Âsitâne-i aliyyede vâkı' berber esnâfından Yagop v. Karabet zimmî meclis-i şer'-i münîrde derûn-ı arzuhâlde mezkûrü'l-ism Saraydâr? Manok v. Karabet zimmî muvâcehesinde ben bundan akdem mersûmdan karz aldığım yüz guruşu edâ eyledikden sonra mersûmun İstavros Hamâmı dest-gâhdârı gāib ani'l-meclis Osman b. Abdullah nâm kimesneye zimmetinde karzından deyni olan üç yüz guruşa emriyle kefîl ve zâmin olup ba'dehû gāib-i mezbûr Osman meblağ-ı mezkûru benden da'vâ ve on sekiz guruşunu tenzîl ile mâ'adâ iki yüz seksen iki guruşunu bi-hükmi'l-kefâle ahz etmekle ben dahi bi'l-mürâca'a mesfûrun zimmetinde hakkım olan meblağ-ı mezkûr iki yüz seksen iki guruşun sekiz guruşunu dahi kendi yedinden ahz ve istîfâ edip bâkīsi olan iki yüz yetmiş dört guruşu mersûm Manok zimmîden mürâca'aten taleb ve da'vâ eylediğimde ol-dahi ikrâr ve tasdîk ve yüz yetmiş dört guruşunu hâlen ve yüz guruşunu dahi târih-i i'lâmdan altmış bir gün tamâmında bana edâ ve teslîme ta'ahhüd ile istimhâl eylediğinde ben dahi bu vechile râzı olup meblağ-ı merkūm yüz guruşu vech-i meşrûh üzere imhâl ve te'hîr eyledim deyu mukırr-ı mersûm Yagop zimmînin cemî'-i takrîr-i meşrûhunu mesfûr Manok zimmî tasdîk ve meblağ-ı merkūm iki yüz yetmiş dört guruş zimmetinde mersûm Yagop zimmîye ber-vech-i muharrer mürâca'aten deyni olduğunu ikrâr ve i'tirâf ve minvâl-i meşrûh üzere yüz yetmiş dört guruşunu hâlâ ve bâkī yüz guruşunu dahi altmış bir gün hitâmında edâya ta'ahhüd edip ol-vechile kat'-ı nizâ' eyledikleri İstanbul Mahkemesi'nden huzûr.

Fî 5 Z sene [12]41

101 [30b-2] Gedikpaşa'daki berber dükkânının gedik senedini kaybeden Ârif Usta b. es-Seyyid el-Hâc Halil'in, yeniden gedik senedi talep ettiği

Sâdır olan fermân-ı âlîlerine imtisâlen işbu arzuhâl ve derkenâra nazar olundukda İstanbul'da Gedikpaşa civârında Tatlıkapı karşısında vâkı' baş muhâsebede kendi ismine mukayyed bir bâb berber dükkânı derûnunda mevcûde beyne'l-esnâf gedik ta'bîr olunur âlât-ı lâzıme-i ma'lûme müddet-i vâfireden beri müstakillen malı olup ancak yedinde olan gedik senedi kazâen zâyi' olduğundan bahisle kaydı mûcebince kaleminden yedine müceddeden sûret i'tâsını sâhib-i arzuhâl es-Seyyid Mehmed Ârif Usta b. es-Seyyid el-Hâc Halil nâm kimesne istid'â eylediği mefhûm-ı arzuhâlden ve fi'l-hakīka dükkân-ı mezkûr gediği sâhib-i arzuhâl-i merkūmun ismine tashîhan baş muhâsebede mukayyed defter-i müfredâta dâhil idüğü derkenârdan müstebân ve gedik-i mezbûr mukayyed ve mu'teber ve

taht-ı nizâma dâhil kadîm gediklerinden olarak müddet-i vâfireden beri sâhib-i arzuhâl-i mezbûrun müstakillen malı olup derkenâr olunan gedik işbu gedik ve mâliki dahi işbu mezbûr Ârif Usta olduğunu bu makūle mukayyed ve mu'teber kadîm gediklerin kaydı mûcebince ashâbı yedlerine sûret i'tâsı bâ-fermân-ı âlî mer'î ve düstûru'l-amel tutulan şurût-ı nizâmlarından ve mesbûk-ı bi'l-emsâl idüğünü esnâf-ı merkūme kethüdâsı İbrahim Ağa ve şeyhi el-Hâc Musa Efendi ve du'âcısı İsmail Efendi ve yiğitbaşısı es-Seyyid Mehmed Nuri Ağa ve çavuşu Mustafa Ağa ve köşe ustası Selim Usta ve sâir bi'l-cümle lonca ihtiyârları meclis-i şer'-i şerîfde mezbûr es-Seyyid Mehmed Ârif Usta hâzır olduğu hâlde her biri alâ-tarîki'ş-şehâde ihbârlarıyla zâhir ve nümâyân olmağın bu sûretde sâhib-i arzuhâl-i mezbûr es-Seyyid Mehmed Ârif Usta kullarının istid'âsı vâkı'a mutâbık ve şurût-ı nizâm-ı mer'iyyeye muvâfık olduğundan müsâ'ade-i seniyyeleri erzânî buyurulup kaydı mûcebince kaleminden yedine müceddeden sûret i'tâsı bâbında fermân-ı âlîleri sudûru iktizâ eylediği İstanbul Mahkemesi'nden huzûr.

Fî 24 Z sene [12]41

102 [30b-3] Haseki İbrahim Ağa'nın, evinin altındaki yağhane gediğinin başka bir yere nakledilmesini istediği

Ma'rûz

Sâdır olan fermân-ı âlîlerine imtisâlen işbu arzuhâl ve merbût olan diğer arzuhâl ve hâmişinde mastûr i'lâm ve derkenâra ba'de'n-nazar ashâb-ı arzuhâl İstanbul'da Hocapaşa kurbünde Hobyar mahallesi imâmı el-Hâc Hâfız Ahmed Efendi ve müezzini Ali Efendi ve ahâlîsinden eşrâf-ı kuzâtdan Mehmed Reşîd Efendi ve Yeni Câmi' müezzinbaşısı Halil Efendi ve Yıldız Tekyesi Şeyhi es-Seyyid Mehmed Nuri Efendi ve es-Seyyid Hüseyin Ağa ve Hasan Tahsin Efendi ve el-Hâc Mehmed Ağa ve Na'lband Mehmed Ağa ve Midillüci Ahmed ve es-Seyyid Mustafa ve sâirleri bi'l-ma'iyye istimâ'a memûr hadîka-i hâssa müfettişi müderrisîn-i kirâm-ı zevi'l-ihtirâmdan Yazıcızâde fazîletlü es-Seyyid Hüseyin Efendi dâ'îleri akd olunan meclis-i şer'-i münîrde izzetlü Bostancıbaşı Ağa bendeleri nezâretinde olan evkāfdan İstanbul'da Küçük Ayasofya kurbünde kâin Dâru'l-hadîs medresesi vakfı müstağallâtından mahalle-i [**31a**] mezbûrede vâkı' gāib ani'l-meclis Haseki İbrahim Ağa menzili tahtında mebnî bir bâb şîr-revganhâne derûnunda mevcûde beyne'l-esnâf gedik ta'bîr olunur bâ-fermân-ı âlî mahalli tasrîhiyle mukayyed ve mu'teber olan âlât-ı lâzıme-i ma'lûmenin iştirâken mâlikleri Yorgi ve Yuvan v. İstefor ve müste'cirleri Dimitri v. Piretamos ve Tanaş v. Ligori nâm zimmîler muvâcehelerinde zimmiyyûn-ı mesfûrûn şîr-revganhâne-i mezkûrenin kadîm fırın ve ocağından mâ'adâ mezbûr Mehmed Reşîd Efendi'nin menzili tarafından dolma duvarı hedm ile içine kazgan ocağı ihdâs ve mechûlü'l-ahvâl zimmîler gecelerde şîr-revganhâne-i merkūmede beytûtet edip lâkin mesfûrûnun yedlerinde

olup meclis-i şer‘-i şerîfde ibrâz ve kırâat olunan bin iki yüz otuz dokuz senesi Muharremi’nin on dokuzuncu günü târihiyle müverraha ve ol-târihde İstanbul kādısı bulunan Râşid Efendizâde fazîletlü es-Seyyid Cafer Fevzi Beyefendi hazretleri ve hadîka-i hâssa müfettişi bulunan müderrisîn-i kirâmdan fazîletlü Mehmed Sadullah Efendi’nin hatmleriyle mahtûm bir kıt‘a i‘lâm-ı şer‘îde bast ve iş‘âr olunduğu üzere menzil-i mezkûr mutasarrıfı merkūm İbrahim Ağa târih-i mezkûrda Bâb-ı Âlî’ye arzuhâl takdîmiyle istid‘â ve sâdır olan fermân-ı âlîye imtisâlen şîr-revganhâne-i mezkûre müste’cirleriyle kādı ve müfettiş-i mûmâ-ileyhimâ huzûrlarında lede’l-murâfa‘a şîr-revganhâne-i mezkûrda i‘tisâr olunan tahin ve şîr-revgan dâima ateş ile i‘mâl olunduğundan kazâ zuhûru melhûz diyerek gedik-i mezkûru âhar mahalle nakl ile şîr-revganhâne-i mezkûrun menzile idhâlini murâd ve iddi‘â ettikde esnâf-ı merkūmenin İstanbul ve bilâd-ı selâsede vâkı‘ bâ-fermân-ı âlî mahalleri tasrîhiyle mukayyed ve mu‘teber yüz yirmi iki bâb şîr-revganhâne gediklerinin mâlikleri kirâ-yı kadîmlerini mülk ashâbına edâ ederken ihrâc dâ‘iyesi ve kezâlik âhar mahalle nakl teklîfi bâ-fermân-ı âlî memnû‘ olduğunu ve yağhâne-i mezkûrenin müştemilât-ı kadîmesine dahi ta‘arruz olunmamak iktizâ eylediğini kādı ve müfettiş-i mûmâ-ileyhimâ bi’l-ma‘iyye mezbûr İbrahim Ağa’ya tefhîm ve huzûr-ı âlîye i‘lâm eylediklerinde bâlâsına mûcebince amel olunmak bâbında sahh-ı âlî ile müveşşah fermân-ı âlî dahi sâdır olmuş ise de mücerred harîk havfı melhûz olduğundan şîr-revganhâne-i mezkûrenin hedm ve külliyen ref‘ ve izâlesi matlûbumuzdur dediklerinde evvelâ şîr-revganhâne-i mezkûre gediği bâ-fermân-ı âlî mukayyed ve mu‘teber ve taht-ı nizâma dâhil kadîm gediklerden olmağla külliyen hedmi emr-i âlî ve i‘lâm-ı mezkûr-ı mazmûnlarına münâfî ve mugāyir olup ber-muktezâ-yı şerî‘at-i garrâ zarâr-ı beytini def‘ lâzım geldiğinden mahallinde keşfe muhtâc olmağla keyfiyyet-i mazarratı ne vechiledir mahallinde keşf ve mu‘âyene-birle tahkīk için taraf-ı dâ‘iyânemden irsâl olunan müderrisîn-i kirâmdan Manyasî-zâde es-Seyyid Mehmed Muhyiddîn Efendi dâ‘îleri ve müfettiş-i mûmâ-ileyh ve mi‘mâr ağa bendeleri tarafından mürsel İsmail Kemalî ve Mehmed Necîb halîfeler ve ma‘iyyetlerine terfîk olunan ümenâ-i şer‘-i şerîfle şîr-revganhâne-i mezkûreye varıp keşf ve mu‘âyene eylediklerinde fi’l-vâkı‘ müştemilât-ı kadîmesinden mâ‘adâ dolma duvarı hedm ile içinde muhâtaralı mahalle bir ocak inşâ olunmuş olduğu zâhir ve muhakkak ve ocak-ı mezkûrun indifâ‘ıyla harîk havfı dahi mündefi‘ olup şîr-revganhâne-i mezkûrenin hedmine hâcet kalmayacağı mütebeyyin ve mütehakkik olduğunu mevlânâ-i mûmâ-ileyhimâ ve mi‘mârân-ı mezbûrân ve sâir memûrîn bâcem‘ihim meclis-i şer‘-i şerîfe gelip tarafeyn hâzır oldukları halde tasdîklerine mukārin alâ-vukū‘ihi inhâ ve takrîr etmeleriyle bu sûretde zarâr-ı beytini def‘ için şîr-revganhâne-i mezkûrenin müştemilât-ı kadîmesinden mâ‘adâ sonradan ihdâs olunan ocağın hedmi ve duvar-ı mezkûrun kadîmi üzere binâsı ve fevkinde olan odada dahi bu def‘a sünûh eden irâde-i kerâmet-ifâde-i hazret-i hilâfet-penâhî

mûcebince kendilerden gayrı kimesne iskân olunmaması iktizâ eylediği İstanbul Mahkemesi'nden huzûr.

Fî 19 min Zilhicce sene 1241

103 [31a-1] Tütüncü Barsıh v. Ohan'ın alacak davasında sözlü olarak kefâletin geçerli olmadığı

Ma'rûz

Derûn-ı arzuhâlde mezkûr Tütüncü Barsıh v. Ohan zimmî meclis-i şer'-i münîrde sâhib-i arzuhâl Apostol v. Tohari zimmî muvâcehesinde gāib ani'l-meclis Anaştaş zimmî zimmetinde tütün semeninden bâkī alacağım olan bin yüz otuz dört guruşu mücerred mersûm Apostol zimmî benden al demek ile meblağ-ı mezkûru mesfûrdan taleb ederim deyu takrîr-i meşrûh üzere mesfûrun kelâmı şer'an elfâz-ı kefâletden olmayıp va'd kabîlinden olmağla tasaddî eylediği da'vâsı mesmû'a olmadığı müdde'î-i mezbûr Barsıh zimmîye tefhîm ve da'vâ-yı mezkûresiyle mersûm Apostol zimmîye bî-vech-i şer'î mu'ârazadan men' olunduğu İstanbul Mahkemesi'nden huzûr.

Fî 28 Z sene [1]241

104 [31b-1] Çamlıca suyu satan esnafın, kendilerine es-Seyyid Mehmed Ağa'nın kethüda nasbedilmesini talep ettikleri

Çamlıca suyu esnâfına kethüdâ nasbı

Ma'rûz

Âsitâne-i aliyyede vâkı' Çamlıca suyu bey'iyle me'lûf sucu esnâfının yiğitbaşısı Kalpakçılarbaşılı es-Seyyid Mehmed Ağa ve ihtiyârlarından Göbektaşılı İbrahim Ağa ve Yenikapılı Abdurrahman Ağa ve Hasır İskeleli es-Seyyid Mustafa Ağa ve Okçularbaşılı es-Seyyid Salih Ağa ve Hocapaşalı Hüseyin ve Ketencilerli Osman ve Sultan Bâyezidli el-Hâc Mahmud Ağa ve Pazarlı İsmail Ağa ve sâirleri dâ'îhânelerinde ma'kūd meclis-i şer'-i âlîde kudemâlarından es-Seyyid Mehmed Ağa b. el-Hâc Abdurrahman muvâcehesinde mezbûr es-Seyyid Mehmed Ağa kudemâmızdan olup bu âna kadar dahi umûrumuzu idâre edegelmekle kıbel-i şer'-i şerîfden üzerimize kethüdâ nasb ve ta'yîn olunması niyâzımızdır deyu istid'â ve fi'l-vâkı' esnâf-ı merkūme umûrlarını idâre edecek bir kimesneye muhtâc oldukları zâhir ve hüveydâ olmağla ber-vech-i istid'â merkūm es-Seyyid Mehmed Ağa kıbel-i şer'-i şerîfden esnâf-ı merkūme üzerlerine kethüdâ nasb ve ta'yîn ve umûr-ı esnâfı şer'-i şerîf ve kānûn-ı münîfe tatbîkan idâre ve rü'yet ve hilâf-ı şer'-i kadîm ve mugāyir-i kānûn-ı kadîm bir kimesneyi bi-gayrı hakkın tekdîr ve tecrîm ve ta'zîb ve tağrîm etmekden gāyetü'l-gāye hazer ve tebâ'üdüne tenbîh olunduğu

ma'lûm-ı ilm-i âlem-ârâları buyuruldukda ol-bâbda ve her hâlde emr u fermân hazret-i veliyyü'l-emrindir.

Fî 28 Z sene [1]241

105 [31b-2] es-Seyyid Mustafa b. Yusuf'un, Yuna v. Kostandi'de kalan 450 kuruş alacağını talep ettiği

450 guruş hüküm

Ma'rûz

Derûn-ı arzuhâlde mastûru'l-ism es-Seyyid Mustafa b. Yusuf meclis-i şer'-i münîrde sâhib-i arzuhâl keresteci Yuna v. Kostandi zimmî muvâcehesinde mersûm Yuna zimmî zimmetinde bundan akdem malımdan ve yedimden iştirâ ve kabz eylediği ma'lûmü'l-mikdâr ve'l-fiy'ât tuğla ve kiremit semenlerinden bâkī alacağım olan yedi yüz kırk dört guruşun iki yüz dört guruşunu ahz ve doksan guruşunu dahi rızâmla hat ve tenzîl etmemle bâkīsi olan dört yüz elli guruşu mersûmdan taleb ederim deyu da'vâ ol-dahi ber-vech-i muharrer ikrâr ve i'tirâf ve meblağ-ı bâkī-i mezkûr dört yüz elli guruşu târih-i i'lâmdan on beş gün mürûrunda tamâmen müdde'î-i mezbûra edâ ve teslîme ta'ahhüd eylediği İstanbul Mahkemesi'nden huzûr.

Fî 29 Z sene [1]241

106 [31b-3] Mustafa Çavuş b. Mehmed'in Hristo v. Niko'da alacağı olduğu

Kasab tâifesinden Hristo v. Niko zimmî meclis-i şer'-i münîrde tâife-i merkūmeden Konyalı Mustafa Çavuş b. Mehmed nâm kimesne muvâcehesinde işbu arzuhâle merbût târih-i i'lâm senesi Cumâdelûlâsı'nın yirmi ikinci günü târihiyle müverrah ve sâbıkā mahrûse-i Galata kādısı Sıdkīzâde fazîletlü Mehmed Rif'at Efendi'nin hatmiyle mahtûm bir kıt'a i'lâm-ı şer'île tafsîl ve beyân olunduğu üzere mezbûr Mustafa Çavuş târih-i mezkûrda beni kādı-i mûmâ-ileyh huzûruna ihzâr ile bundan akdem mahrûse-i mezbûrede Karaköy Kapısı dâhilinde vâkı' gediğine mâlik olduğum kasab dükkânımda mersûm Hristo zimmî kanadâr ta'bîr olunur bir buçuk sene müddet beyyâ'ım olmağla müddet-i mezkûrede malımdan âhara bey' eylediğim lahm-ı ganemin esmânından makbûzu olan mebâliğin hesâbını mersûm Hristo zimmî ile şehr-i mezbûrun on birinci günü sehv ve galatdan ârî hesâb-ı sahîh ile yegân yegân rü'yet eylediğimizde benim mezbûr Hristo zimmetinde bin yüz seksen iki guruş alacak hakkım zuhûr ettikden sonra meblağ-ı mezkûru bana vermeyip fuzûlî kendi umûruna sarfla istihlâk etmekle zimmetinde zamânen bana deyni olduğunu ikrâr ve yedime bir kıt'a temessük dahi vermişdi deyu inkârıma mukārin tasaddî eylediği da'vâsından kat'an li'n-nizâ'

ve ref'an li'l-husûme yedi yüz guruşa benimle sulh olduğunda ben dahi sulh-i mezkûru kabul etmemle bedel-i sulh-i mezkûrdan mâ'adâ ziyâde müdde'âsına ve bi'l-cümle husûs-ı mezkûra ve sâir cemî'-i hukūk-ı şer'iyyeye müte'allıka âmme-i de'âvî ve kâffe-i mutâlebâtdan tarafeynden her birimiz âharın [**32a**] zimmetini ibrâ-i âmm-i sahîh-i şer'î ile ibrâ ve ıskāt ve her birimiz ber-minvâl-i muharrer âharın ibrâsını kabûl eylediğimizden sonra ibrâdan müstesnâ bedel-i sulh mezkûr yedi yüz guruşun bi't-taleb mezbûr Mustafa Çavuş'a edâsıyla kādı-i mûmâ-ileyh beni ilzâm ve keyfiyyeti huzûr-ı âlîye i'lâm etmekle i'lâmı mûcebince meblağ-ı merkūm benden tahsîl ve merkūm Mustafa Çavuş'a teslîm olunmuşdu lâkin ben sulh-i mezkûruma nâdim ve peşîmân olmamla öyle olıcak hesâbımız tekrâr görülüp zimmetinde alacağım zuhûr eder ise alıverilmek matlûbumdur deyu takrîr-i meşrûhu üzere mazmûn-ı i'lâm-ı mezkûru ve ibrâ-i âm ile ibrâ eylediğini mu'terif iken tasaddî eylediği da'vâsı şer'an mesmû'a olmadığı müdde'î-i mesfûr Hristo zimmîye tefhîm ve da'vâ-yı mezkûresiyle merkūm Konyalı Mustafa Çavuş'a bî-vech-i şer'î mu'ârazadan men' olunduğu İstanbul Mahkemesi'nden huzûr.

Fî 18 min Z sene [1]241

107 [32a-1] el-Hâc Mehmed Ağa b. Hüseyin'in uncu değirmenindeki hissesini, Mehmed Atâullâh Efendi'ye devrettiği

Üsküdar'da değirmen nizâ'ı

Ma'rûz

Zikr-i âtî değirmen gediğinin nısfına bâ-sûret mâlik olan el-Hâc Mehmed Ağa b. Hüseyin tarafından husûs-ı âtîde vekîl olduğu Halil Ağa b. Mustafa ve Ahmed Ağa b. Hüseyin şehâdetleriyle ber-nehc-i şer'î sâbit olan Mustafa Ağa b. Yusuf meclis-i şer'-i münîrde gedik-i mezkûrun nısf-ı âharına bâ-sûret mâlik olan Mehmed Atâullâh Efendi b. el-Hâc Abdullah tarafından ber-vech-i âtî tasdîka vekîl-i şer'îsi İsmail Ağa b. Mehmed muvâcehesinde habbâzân kethüdâsı Mehmed Ağa ve nizâm ustaları hâzır oldukları halde bi'l-vekâle takrîr-i kelâm edip medîne-i Üsküdar'da Ayazma İskelesi'nde kâin üç horoslu bir bâb uncu değirmeni derûnunda mevcûde gedik ta'bîr olunur on iki re's bârgir ve sâir âlât-ı lâzıme-i ma'lûmeyi mutasarrıf-ı sâbıklarının cânib-i mîrîye deynleri olan dört bin beş yüz seksen altı buçuk guruşun bin beş yüz seksen altı buçuk guruşunu ber-vech-i peşîn ve mâ'adâ üç bin guruşunu dahi senede beşer yüz guruş vererek mukassatan edâ etmek üzere ber-mûceb-i şurût-ı nizâm kıbel-i şer'den nasb olunan vasî yedinden sûret-i şer'îsine tatbîkan müvekkilân-ı mezbûrân Mehmed Atâullâh Efendi ve el-Hâc Mehmed Emin Ağa bi'l-münâsafa iştirâ ve tesellüm ve isimlerine tashîhan yedlerine kaleminden başka başka sûret ahz etmişler idi el-hâletü hâzihî ben müvekkilim merkūm el-Hâc Mehmed Emin Ağa'nın mâlik olduğu nısf hisse-i mezkûresini tarafeynden bi'l-îcâb

ve'l-kabûl bâtten ve sahîhan bi-safka-i vâhide iki bin iki yüz doksan üç guruş on paraya müvekkil-i mezbûr Mehmed Atâullâh Efendi'ye bi'l-vekâle bey' ve temlîk ve vech-i lâyıkı üzere teslîm eylediğimde ol-dahi ber-vech-i muharrer iştirâ ve temellük ve tesellüm ve kabz ve kabûl eyledikden sonra semen-i mezkûrdan mukaddemâ hîn-i iştirâlarında peşînen edâsı lâzım gelen meblağ-ı merkūm bin beş yüz seksen altı buçuk guruşu müvekkilim mezbûr el-Hâc Mehmed Emin Ağa'nın hissesinde bi-şarti'r-rucû' emriyle merkūm Mehmed Atâullâh Efendi kendi malından zahîre hazînesine edâ etmiş olmağla ol-vechile mezbûr Mehmed Atâullâh Efendi'nin müvekkilim mezbûr zimmetinde bi'l-mürâca'a alacağı olan yedi yüz doksan üç guruş on paraya semen-i mezkûr iki bin iki yüz doksan üç guruş on paranın yedi yüz doksan üç guruş on parasını bi't-terâzî takās ve mahsûb ve bâkī bin beş yüz guruşunu dahi müvekkilim mezbûrun cânib-i mîrîye mukassatan deyni olan ol-mikdâr guruşa takāsan kabzına memûra edâ ve teslîm etmek üzere ihâle eylediğimde oldahi mukāsa ve kabûl etmekle fî-mâ ba'd müvekkilim mezbûr el-Hâc Mehmed Emin Ağa'nın merkūm Mehmed Atâullâh Efendi zimmetinde semen-i mezkûrdan bir nesne bâkī hakkı ve âlât-ı gedik-i mezkûrda dahi kat'an alâka ve medhali kalmayıp nısfı mukaddemâ ve nısfı dahi hâlâ ki mecmû'u müstakillen merkūm Mehmed Atâullâh Efendi'nin mülk-i mahzı ve hakk-ı sarfı olmağın mebî'-i mezkûrun tağrîr ve gabnine ve semen-i mezkûra ve bi'l-cümle gedik-i mezkûr husûsuna müte'allıka da'vâdan merkūm Mehmed Atâullâh Efendi'nin zimmetini bi'l-vekâle kabûlü hâvî ibrâ ve ıskāt dahi eyledim deyu ba' de'l-ikrâr ve't-tasdîk nısf-ı gedik-i mezkûrun merkūm el-Hâc Mehmed Emin Ağa ismine olan kaydı kaleminden ref' ve terkîn ve mecmû'u müstakillen merkūm Mehmed Atâullâh Efendi ismine sebt ve kayd-birle tarafeyn yedlerinde olan sûretler ahz ve kaleminde battâlda hıfz ile mecmû'u müstakillen mezbûr Mehmed Atâullâh Efendi'nin ismine tashîhan zabtı'çün kaleminden [**32b**] yedine müceddeden bir kıt'a sûret i'tâsını istid'â ve istid'âları şurût-ı nizâma muvâfık olduğunu esnâf-ı hâzirûn-ı merkūmûn dahi ihbâr ve inhâ etmeleriyle bu sûretde ber-mûceb-i şurût-ı nizâm istid'âlarına müsâ'ade-i seniyyeleri erzânî buyurulup gedik-i mezkûrun mecmû'u müstakillen merkūm Mehmed Atâullâh Efendi ismine tashîhan kayd ile yedine bir kıt'a sûret i'tâsı iktizâ eylediği İstanbul Mahkemesi'nden huzûr.

Fî 24 Z sene [12]41

108 [32b-1] Tütüncü Eğinli Bogos v. Agop'un mirasçılarının tütüncü dükkânını Tütüncü Agop v. Minas'a devrettikleri

Ma'rûz

Âsitâne-i aliyyede vâkı' tütüncü esnâfından olup vatan-ı asliyesi olan Anadolu'da Eğin kasabasında mütemekkin iken işbu târihden yirmi ay mukaddem hâlik olan Bogos v. Agop zimmînin verâseti kasaba-i mezbûrede mütemekkinler zevce-i

metrûkesi Oskopi bt. Nikogos ve anası Sara bt. Asvador ve li-ebeveyn kız karındaşı Nazlı nasrâniyelere münhasıra ve tashîh-i mes'ele-i mîrâsları bi-hükmi'l-avn on üç sehmden olup sihâm-ı mezbûreden üç sehmi zevce-i mersûmeye dört sehmi ümm-i mersûmeye ve altı sehmi dahi uht-i mersûmeye isâbeti lede'ş-şer'i'l-enver zâhir ve mütehakkik oldukdan sonra verese-i mesfûrât Oskopi ve Sare ve Nazlı nasrâniyeler taraflarından zikri [zikr-i] âtî gedik âlâtını bey'e ve semenini kabz ve ibrâya ve makbûzunu kendülere irsâl ve îsâle kabûlüne mevkūfe vekîlleri olup haber-i vekâlet kendüye vâsıl olıcak kabûl eylediği kasaba-i mezbûre re'âyâsından bu esnâda Der-aliyye'ye gelen şahıslarını bilir Tütüncü Nikogos v. Abraham ve Sarrâf Araboğlu Ohan v. Sergiz nâm zimmîler şehâdetleriyle mahzar-ı hasm-ı câhidde ber-nehc-i şer'î sâbit ve sübût-ı vekâletine hükm-i şer'î lâhık olan İstanbul'da Yeni Hân sarrâflarından Abram v. Bogos zimmî meclis-i şer'-i münîrde Tütüncü Agop v. Minas zimmî muvâcehesinde esnâf-ı merkūme kethüdâsı Osman Ağa ve vekîli el-Hâc Mustafa Ağa ve Yiğitbaşısı Molla Ahmed ve bi'l-cümle lonca ihtiyârları hâzır oldukları hâlde bi'l-vekâle takrîr-i kelâm edip İstanbul'da Sultân Bâyezid-i Velî Hân Hazretleri Câmi'-i Şerîfi kurbünde Testereciler içinde kâin ma'den kaleminde hâlik-i mersûm Eğinli Bogos zimmî ismine mukayyed bir bâb tütüncü dükkânı derûnunda mevcûde beyne'l-esnâf gedik ta' bîr olunur hâlik-i mersûm Bogos zimmînin sağlığında bâ-sûret şirâen müstakillen malı olup ba'de helâkihî müvekkillerim verese-i mesfûrâta mevrûs olan âlât-ı lâzıme-i ma'lûmeyi tarafeynden bi'l-îcâb ve'l-kabûl bâtten ve sahîhan bi-safka-i vâhide iki bin sekiz yüz guruş semen-i makbûza bi'l-vekâle mersûm Agop zimmîye bey' ve temlîk ve teslîm eylediğimde ol-dahi ber-vech-i muharrer iştirâ ve temellük ve tesellüm ve kabz ve kabûl edip mebî'-i mezkûrun tağrîr ve gabnine müte'allıka da'vâdan tarafeynden her birimiz âharın zimmetini bi'l-asâle ve bi'l-vekâle kabûlü hâvî ibrâ ve ıskāt etmemizle fî-mâ-ba'd âlât-ı gedik-i mezkûr müstakillen mersûm Agop zimmînin mülk-i müşterâsı ve hakk-ı sarfı olup müvekkilelerim verese-i mesfûrâtın kat'an alâka ve medhalleri kalmamışdır deyu ba'de'l-ikrâr ve't-tasdîk gedik-i mezkûrun hâlik-i mersûm ismine olan kayd-ı atîki kaleminden ref' ve terkîn ve müşterî-i mersûm Agop zimmî ismine tashîhan kayd ile yedine sûret i'tâsını istid'â ve gedik-i mezkûr mukayyed ve mu'teber ve taht-ı nizâma dâhil kadîm gediklerden olduğunu ve bu makūle mu'teber tütüncü gediklerinin bey' ve şirâsı vukū'unda kethüdâ ve lonca ihtiyârları ma'rifetleriyle İstanbul Mahkemesi'nden lede'l-i'lâm ismine tashîhan kalemine kayd ile yedine sûret i'tâsı bâ-fermân-ı âlî mer'î ve mu'teber şurût-ı nizâmlarından idüğünü esnâf-ı hâzirûn-ı merkūmûn ihbâr ve inhâ etmeleriyle bu sûretde istid'âsı şurût-ı nizâma muvâfık olduğundan müsâ'ade-i seniyyeleri erzânî buyurulup ber-mûceb-i şurût-ı nizâm gedik-i mezkûrun kayd-ı atîki terkîn ve mersûm Agop zimmî ismine tashîhan kayd ile kaleminden sûret i'tâsı bâbında fermân-ı âlîleri sudûru iktizâ eylediği İstanbul Mahkemesi'nden huzûr.

Fî 24 Z sene [1]241

109 [32b-2] Hatab emininin, Sâbık Anadolu Valisi Derviş Paşa'nın muhallefâtından satın aldığı çenber sefinesi için kendisine mülkname verilmesini istediği

Ma'rûz

Sâdır olan fermân-ı âlîlerine imtisâlen sa'âdetlü defterdâr efendi bendelerinin işbu takrîriyle hatab emîni kullarının merbût olan diğer takrîr ve derkenâra nazar ve mütâla'a olundukda Anadolu Vâlisi sâbık Derviş Paşa hazretlerinin cânib-i mîrîden zabt olan muhallefâtından emîn-i mûmâ-ileyhin iştirâ etmiş olduğu bir kıt'a çenber sefînesinin mübâya'ası ibâdullâhın def'-i müzâyakaları zımnında olduğu beyân-birle gümrük emîni esbak Osman Paşa hazretleriyle Ahmed Ağa'nın çenberlerine kıyâsen çenber-i mezkûrdan hatab emînleri tarafından fiy'ât-ı mîrîye ile mübâya'a-i hatab ve kömür mutâlebesiyle rencîde olunmaması yedine i'tâ olunacak mülk-nâme-i hümâyûna derc kılınmasını mûmâ-ileyh takrîr-i mezkûruyla istid'â ve fi'l-hakīka vezîr-i müşârun-ileyh ile Ahmed Ağa'nın inşâ eyledikleri çenberlerden mutâlebe-i mezkûre ile rencîde olunmamak bâbında otuz beş senesi Cumâdelâhire evâsıtına evâmir-i aliyye sudûr eylediği Dersaâdet'e hatab nakl eden sefîneleri senede bir def'a nısf hamûleleri fiy'ât-ı mîrîye ile hatab emînlerine te'diye olundukdan sonra ziyâde mutâlebesiyle ashâb-ı sefâyine rencîde olunmamak husûsunda iki yüz bir senesi fermân-ı âlîşân verilmiş olduğu derkenârda müstebân olmağla bu sûretde Osman Paşa hazretleriyle Ahmed Ağa'nın [**33a**] çenberlerine kıyâsen emîn-i mûmâ-ileyh bendelerine istid'âsı üzere mülk-nâme-i hümâyûn i'tâsı re'y-i âlîlerine menût mevâddan idüğü İstanbul Mahkemesi'nden huzûr.

Fî 25 Z sene [12]41

110 [33a-1] Sakız Adalı bir babanın, adada çıkan isyan sırasında esir düşen kızının Kara Mehmed b. Ahmed'in elinde olduğunu iddia ettiği

Sakız üserâsından câriye-i mevtû'a men'i ve 150 guruş mehr-i müeccel tesmiyesiyle tezevvücü

Ma'rûz

Sâdır olan fermân-ı âlîlerine imtisâlen işbu arzuhâl ve derkenâra ba'de'n-nazar Sakız Cezîresi'nde vâkı' Mastaki kurâlarından Sulupotami? karyesi mütemekkinelerinden sâhibe-i arzuhâl mu'arrefetü'ş-şahs Despino bt. Yani nâm nasrâniye meclis-i şer'-i münîrde İstanbul'da Mercân kurbünde Çukur Hân'da Sahtiyâncı Kara Mehmed b. Ahmed nâm kimesne muvâcehesinde mezbûrun rıkka münkāde câriye-i müslime-i memlûke-i mevtû'ası Âdile hâzıra olduğu hâlde Sakız cezîresinde tuğyân

ve gasbân eden re'âyânın şer'-i şerîf muktezâsınca kahr ve tedmîrleri husûsuna emr u fermân-ı hazret-i imâmü'l-mü'minîn sudûr etmiş ise de muahharan re'y ve emân verilen Mastaki karyesi re'âyâlarının verilen fetvâ-yı şerîfe mûcebince seby ve istirkāk olunmamaları bâbında dahi emr-i cihân-mutâ'-ı pâdişâh-ı rûy-i zemîn medallâhu zılâle ma'deletihi alâ-mefâriki'l-müslimîn sâdır olmuş olmağla ol-vechile kızım hâzıra-i mezbûre istirkākı meşrû' olmayan benât-ı ra'iyyetden iken askerî tâifesi muahharan padişâh-ı İslâm hazretleri izninsiz Mastaki karyelerini urdukları hînde kızım mezbûreyi esîr nâmıyla ahz edip el-yevm mezbûr Kara Mehmed'in yedinde bulmamla alıverilmek matlûbumdur dedikde mezbûr Kara Mehmed dahi cevabında mezbûre Âdile Sakız cezîresinde re'y ve emân verilmedin ahz olunan üserâdan olarak memûrlar taraflarından verilip Bahr-i Sefîd Boğazı'nda bakılan pençik mûcebince gāib ani'l-meclis Arab Hacıoğlu nâm esircinin rıkka münkāde câriye-i memlûkesi iken iki bin beş yüz guruş semen-i medfû'a iştirâ eylediğimden sonra bi'r-rızâ İslâm'ı kabûl ve talebiyle ismi Âdile tesmiye olunup istifrâş dahi etmişdim deyip mezbûre Âdile dahi kendinin re'y ve emân verilmedin evvel vukū' bulan muhârebede ahz olunduğu ve rıkka inkıyâdını ikrâr ve i'tirâf etmeğin bu sûretde ber-muktezâ-yı şerî'at-i garrâ nasrâniye-i mersûmenin mutâlebesine hâzıra-i mezbûrenin İslâm'ı ve rıkka inkıyâdı mâni' olmağla ve da'vâyı mezkûresi iltifâta şâyân olmadığından mâ'adâ mezbûre Âdile nefsini yüz elli guruş mehr-i müeccel tesmiyesiyle tenzîhen merkūm Kara Mehmed'e huzûr-ı şer'de tezvîc ve tenkîh ol-dahi tezevvüc ve tenakkuh eylediği İstanbul Mahkemesi'nden huzûr.

Fî 24 Z sene [12]41

111 [33a-2] Fesçi Süleyman Ağa b. el-Hâc Kasım'ın, Bafralı Mehmed b. İbrahim'den alacağını talep ettiği

440 guruş hüküm

Sâhib-i arzuhâl Fesçi Süleyman Ağa b. el-Hâc Kasım meclis-i şer'-i münîrde hân tüccârından Bafralı Mehmed b. İbrahim muvâcehesinde mezbûr Mehmed zimmetinde işbu târihden sekiz ay mukaddem beher vukıyyesi kırk dokuzar paraya olmak üzere yedimden ve malımdan iştirâ ve kabz eylediği on beş denk derûnunda mevzû' dokuz yüz vukıyye tütün semeninden alacak hakkım olan bin yüz on üç guruş otuz paranın altı yüz yetmiş üç guruş otuz parasını rızâmla hat ve tenzîl ve mutâlebesine müte'allıka da'vâdan mezbûrun zimmetini kabûlü hâvî ibrâ ve ıskāt etmemle bâkīsi olan dört yüz kırk guruşu mezbûr Mehmed'den taleb ederim deyu da'vâ ettikde ol-dahi ber-vech-i muharrer ikrâr ve i'tirâf ve meblağ-ı bâkī-i mezkûr dört yüz kırk guruşu müdde'î-i mezbûr Süleyman Ağa'ya edâ ve teslîme ta'ahhüd eylediği İstanbul Mahkemesi'nden huzûr.

Fî 24 min Z sene [1]241

112 [33a-3] Manisa'daki Halîme Hatun vakfı mültezimlerinin, Vakıf bünyesinde görev yapanların maaşlarını noksan ödedikleri

Şehzâde Sultân Mehmed hazretlerinin Dâyesi Halîme Hatun'un Mermercik [Marmaracık] Kazâsında olan vakfı muktezâsı

Sâdır olan fermân-ı âlîlerine imtisâlen Anadolu'da Mağnisa sancağında vâkı' Marmaracık kazâsı nâibi es-Seyyid Mehmed Râşid Efendi dâ'îlerinin mührü mutâbık işbu arzına ve hâmişinde mastûr Anadolu muhâsebesi ve defterhâne-i âmireden muhrec derkenârda ve ehl-i mürtezika-i vakfın yedlerinde olan bir kıt'a atîk mücelled vakfiyeye nazar olundukda cennet-mekân Şehzâde Sultân Mehmed tâbe serâhû hazretleri dâyesi merhûme ve mağfûrun lehâ Halîme Hatun zikr olunan kasaba-i Marmaracık'da binâ ve ihyâ eylediği câmi'-i şerîf ve medrese-i münîf ve mekteb-i latîf ve hayrât-ı sâiresi'çün bâ-mülknâme-i hümâyûn taraf-ı saltanat-ı seniyyeden kendüye temlîk buyurulan kazâ-i mezbûr ve tevâbi'ini vakf edip tescîl-i şer'î ettirmekle müsakkafât-ı vakf-ı mezbûr mütevellîsi tarafından sene-be-sene mültezimlere ilzâm ve hâsılât-ı vakıfdan vezâyif-i mu'ayyene edâ ve imâret-i vâkıfa dahi idâre ve a'mâl olunmak üzere tevkîl ve ihâle olunagelmeğle mültezimler dahi bu takdîrce mütevellî vekîli olduklarından mahsûlü kabz ve vezâyif ve imâreti edâ ve idâre edegelmişler iken bir iki seneden beri mütevellî vekîli olan mültezimler ehl-i mürtezikanın vezâyifini noksân teklîfiyle gadr ve ba'zısını ketm dâ'iyesinde olduğundan bahisle ashâb-ı vezâyifin [**33b**] vazîfeleri tamâmen edâ ve teslîm olunmak bâbında emr-i şerîf verilmesini nâib-i mûmâ-ileyh i'lâmında inhâ etmekle evvelen vakfiye-i mezkûre gāyet atîk olduğundan mazmûnunu isbât mümkün olmamağla amel-i kadîm ne vechile cârî olagelmiş ise ol-vechile amel ve hareket olunmak muktezâ-yı şer'-i şerîf olup asl-ı tescîli sâbit olmadıkça amel-i kadîmi tağyîr câiz olmadığını bu sûretde kadîmden beri müderris ve imâm ve hatîb ve mu'allim ve cihât-ı sâire erbâbına berâtları mûcebince ne mikdâr vazîfe verilegelmiş ne vechile i'tâ olunmuş ise hizmetlerini edâ ettikçe yine ol-vechile i'tâ olunmak bilâ-mûceb noksân teklîfiyle amel-i kadîmi tağyîrden ictinâb kılınmak bâbında defterhânede ve berâtlı kaydları ale't-tafsîl derc ve tezkîr olunarak kazâ-i mezbûr nâibi efendi dâ'îlerine hitâben emr-i celîlü'ş-şân ısdârı muvâfık-ı şer'-i şerîf olup ancak derûn-ı arz-ı mezkûrda nâzır lafzıyla muharrer olan müderris el-Hâc Abdullah Efendi'nin bâ-berât-ı âlî mutasarrıf olduğunu kendi vazîfesinden mâ'adâ sâir ehl-i mürtezikanın vazîfelerini kabz ve da'vâya kendi kavl-i mücerrediyle şer'an kādir olmayıp taraflarından vech-i şer'î üzere vekâlete muhtâc olduğu İstanbul Mahkemesi'nden huzûr.

Fî 29 Z sene [1]241

113 [33b-1] Toros v. Serovpe'nin Pandeli v. Aleksi'de 283 kuruş alacağı olduğu, tarafların 80 kuruşa sulh oldukları

80 guruşa sulh

Ma'rûz

Sâhib-i arzuhâl Toros v. Serovpe zimmî meclis-i şer'-i münîrde derûn-ı arzuhâlde mesfûru'l-ism Pandeli v. Aleksi zimmî muvâcehesinde mersûm Pandeli zimmî zimmetinde ber-mûceb-i temessük cihet-i karzdan alacağım olan iki yüz seksen üç guruşu mersûmdan taleb ederim deyu tasaddî eylediğim da'vâmdan mesfûr ile bi't-tav' ve'r-rızâ seksen guruşa sulh olduğumda ol-dahi sulh-i mezkûru ba'de'l-kabûl mâ'adâya ve bi'l-cümle husûs-ı mezkûra müte'allıka âmme-i da'vâdan tarafeynden her birimiz âharın zimmetini kabûlü hâvî ibrâ ve ıskāt eyledik deyu ba'de'l-ikrâr ve't-tasdîk ibrâdan müstesnâ bedel-i sulh merkūm seksen guruşun bi't-taleb müdde'î-i mesfûra edâsıyla mersûm Pandeli zimmî ilzâm olunduğu İstanbul Mahkemesi'nden huzûr.

Fî 27 Z sene [12]41

114 [33b-2] Ali Çavuş b. Mehmed'in evinin altındaki tütüncü dükkânında kiracı olan Avanes v. Bedros'dan tütüncü gediğini başka bir yere nakletmesini istediği

Tütüncü gediğini mahall-i âhara nakle ta'ahhüd

Ma'rûz

Sâdır olan fermân-ı âlîlerine imtisâlen işbu arzuhâl ve derkenâra ba'de'n-nazar tütüncü esnâfından Ankaralı Kuyumcuoğlu Avanes v. Bedros zimmî meclis-i şer'-i münîrde derûn-ı arzuhâlde mastûru'l-ism Kalyoncu Ali Çavuş b. Mehmed muvâcehesinde esnâf-ı merkūme kethüdâsı Osman Ağa ve vekîli el-Hâc es-Seyyid Mustafa Ağa ve yazıcısı es-Seyyid Mehmed Nuri Ağa ve Yiğitbaşısı Molla Ahmed ve sâir lonca ihtiyârları hâzır oldukları hâlde hâmiş-i arzuhâlde mastûr ma'den kaleminden muhrec sûret kaydı nâtık olduğu üzere mahrûse-i Galata'da Sava zimmî şerbethânesi karşısında domuzhâne ittisâlinde mezbûr Ali Çavuş'un menzili tahtında vâkı' şehriye altışar guruş kirâ-yı kadîmelü bir bâb tütüncü dükkânı derûnunda mevcûde kalem-i mezbûrda Kızanlıklı Yuvan zimmî ismine mukayyed taht-ı nizâma dâhil ve mu'teber gedik ta'bîr olunur âlât-ı lâzıme tedâvül-i eydî ile şirâ-ı malım iken dükkân-ı mezkûr bundan akdem harîkde muhterik oldukda malımdan külliyetli mebâliğ sarfıyla inşâya şurû' etmişdim lâkin dükkân-ı mezkûrun mutasarrıfı merkūm Ali Çavuş menziline idhâl için eşedd-i lüzûmu olduğundan masrûfum olan bin guruşu teberru'an bana def' ve teslîm ve umûruma sarfla istihlâki emr eylediğinde ben dahi ahz ve kabz ve emri üzere umûruma

sarfla istihlâk edip dükkân-ı mezkûru terk ve fî-mâ ba'd ta'arruz etmeyip mâlik olduğum âlât-ı gedik-i mezkûru kurb ve civârında dükkân tedârükiyle şurût-ı nizâmımız üzere nakle ta'ahhüd etmemle ben bi'l-cümle hukūk-ı şer'iyye ol-dahi bana medfû'u olan meblağ-ı müstehlek-i merkūm bin guruşun istirdâdına müte'allıka da'vâdan tarafeynden her birimiz âharın zimmetini kabûlü hâvî ibrâ ve ıskāt eyledik deyu mukırr-ı mersûm Avanes zimmînin bi'l-cümle takrîr-i meşrûhu[nu] mezbûr Ali Çavuş tasdîk [**34a**] ve ba'de'l-yevm dükkân-ı mezkûrda mu'teber gedik olmayıp âhar mahalle nakl olunmak üzere menziline ilâveye müte'ahhid ve bu vechile kat'-ı nizâ' eyledikleri İstanbul Mahkemesi'nden huzûr.

Fî 22 Z sene [12]41

115 [34a-1] el-Hâc Mehmed Ağa b. Mehmed'in bir adet Yağlıkçı ve Keseci dükkânındaki hissesini zevcesi Fatma bt. İbrahim'e devrettiği

Parçacı dükkânı ferâğı

Ma'rûz

Sâdır olan fermân-ı âlîlerine imtisâlen işbu arzuhâl ve derkenâra ba'de'n-nazar sâhib-i arzuhâl Kesecioğlu Ahmed b. Mehmed nâm kimesne bi'l-ma'iyye istimâ'a memûr nezâret-i hazret-i şeyhülislâmîde âsûde evkāf müfettişi müderrisîn-i kirâmdan Meşreb Efendi hafîdi fazîletlü Mehmed Ârif Efendi tarafından me'zûn mevlânâ es-Seyyid Mehmed Esad Efendi dâ'îleriyle akd olunan meclis-i şer'-i münîrde müştereki Fâtıma bt. İbrahim nâm hatunun zevci ve tarafından husûs-ı âtîde vekîl-i müsecceli el-Hâc Mehmed Ağa b. Mehmed muvâcehesinde nezâret-i hazret-i müşârun-ileyhde âsûde evkāfdan merhûm Abdüsselâm Vakfı müsakkafâtından İstanbul'da Çarşı-yı Kebîr'de Parçacılar sûkunda Şalîcı Simav ve Yağlıkçı Mehmed Ağa dükkânları beynlerinde kâin bir bâb yağlıkçı ve keseci dükkânının altı sehm i'tibâriyle bir sehmi benim ve beş sehmi müvekkile-i mezbûre Havvâ Hatun'un bâ-temessük-i mütevellî bi'l-icâreteyn taht-ı tasarrufumuzda olmağla hâlâ ben ber-vech-i muharrer mutasarrıf olduğum bir sehm hisse-i şâyi'amı hüsn-i rızâ ve tayyib-i hâtırım ve ferâğ-ı mu'teber-i kat'î ile bin guruş bedel-i makbûz ve müstehlek mukābelesinde bâ-izn-i mütevellî müvekkile-i mezbûre Havvâ Hatun'a ferâğ ve tefvîz ve teslîm eylediğimde ol-dahi ber-vech-i muharrer tefevvüz ve kabûl etmekle ferâğ-ı mezkûrda şurût-ı müfside müdde'âsına ve bedel-i müstehlek-i merkūmun istirdâdına ve bi'l-cümle husûs-ı mezkûra müte'allıka âmme-i da'vâdan tarafeynden her birimiz âharın zimmetini bi'l-asâle ve bi'l-vekâle kabûlü hâvî ibrâ ve ıskāt eyledik fî-mâ ba'd dükkân-ı mezkûrun mecmû'u mezbûre Havvâ Hatun'un re'y-i mütevellî ile müstakillen dâhil-i havza-i tasarrufu ve hakk-ı müfevvazı olup benim kat'an alâkam kalmamışdır deyu takrîrini vekîl-i

mezbûr el-Hâc Mehmed Ağa tasdîk ve bu vechile külliyen kat‘-ı nizâ‘ eyledikleri İstanbul Mahkemesi’nden huzûr.

Fî 29 Z sene [1]241

116 [34a-2] Timur Bey’in, el-Hâc Mustafa Mestan Ağa b. Mehmed Halil’de kalan 3250 kuruş alacağını talep ettiği

3250 guruş hüküm

Ma‘rûz

Dergâh-ı Âlî lâğımcı zaîmlerinden sâhib-i arzuhâl Uzeyr Beyzâde Timur Bey meclis-i şer‘-i münîrde derûn-ı arzuhâlde mezkûrü’l-ism Dramalı el-Hâc Mustafa Mestan Ağa b. Mehmed Halil muvâcehesinde mezbûr el-Hâc Mustafa Mestan Ağa iki yüz kırk senesi mahrûse-i Selânik menzil emîni iken işbu yedimde olan mümzâ ve memhûr tahvîl mûcebince yedimden ve malımdan karz aldığı üç bin guruş ve sene-i mezbûrede mahrûse-i mezbûre vâlîsi vezîr-i mükerrem sa‘âdetlü atûfetlü Ömer Paşa hazretleri merkūm el-Hâc Mustafa Mestan Ağa’ya hil‘at ilbâs buyurduklarında ber-mu‘tâd-ı kadîm vâlî-i müşârun-ileyh hazretlerinin hademe ve ketebelerine verilecek altı yüz guruşu mezbûrun bi-şarti’r-rucû‘ emriyle kabzına memûra ben malımdan edâ etmemle ol-vechile bi’l-mürâca‘a alacağım olan meblağ-ı mezkûr altı yüz guruş ve mezbûrun birâderi olan Zihne a‘yânı el-Hâc Ali Bey mezbûrun menzil emânetinden afvı niyâzını hâvî vezîr-i müşârun-ileyhe tahrîr eylediği arzuhâli benimle irsâl ve takdîm etmekle ol-vechile kazâ-i mezbûrdan mahrûse-i mezbûreye gidip gelince eylediğim dört yüz dokuz guruş harcırâhımı mezbûr el-Hâc Mustafa Mestan Ağa kabûl ve edâya ta‘ahhüd eylediğine binâen ol-vechile dahi matlûbum olan dört yüz dokuz guruş ki min-haysü’l-mecmû‘ << mezbûr el-Hâc Mustafa Mestan >> dört bin dokuz guruşun ancak bin dokuz guruşu husûsundan mezbûr ile iki yüz elli guruş üzerine sulh olup ziyâdesi olan yedi yüz elli dokuz guruşu mutâlebesine müte‘allıka da‘vâdan mezbûrun zimmetini ibrâ ve ıskāt eylediğimde ol-dahi sulh ve ibrâ-i mezkûrumu kabûl etmeğin bu sûretde bedel-i sulh-ı merkūm iki yüz elli guruş ile cihet-i karzdan olan meblağ-ı merkūm üç bin guruşu mezbûr el-Hâc Mustafa Mestan Ağa’dan hâlâ taleb ederim deyu da‘vâ ettikde ol-dahi kaziyye minvâl-i muharrer üzere olup meblağayn-i mezkûreyn üç bin iki yüz elli guruş zimmetinde ciheteyn-i mezkûreteynden müdde‘î-i mezbûra sahîhan deyni olduğunu [**34b**] ikrâr ve i‘tirâf edip ancak ben meblağ-ı mezkûru umûr-ı mîrîye sarf etmiş olduğumdan cânib-i mîrîden alacağımı istîfâ etmedikçe meblağ-ı mezkûru edâ edemem deyu takrîr-i meşrûhu üzere îrâd eylediği kelâmı cevâb-ı şer‘î olmamağla ikrâr-ı mûcebince meblağ-ı mecmû‘-ı merkūm üç bin iki yüz elli guruşun müdde‘î-i mezbûra edâsıyla merkūm el-Hâc Mustafa Mestan Ağa şer‘an ilzâm olunduğu İstanbul Mahkemesi’nden huzûr.

Fî Selh-i Z sene [12]41

117 [34b-1] Ayşe bt. Murâd'ın, dükkân sahibi Hasan Ağa'nın, eşini dükkândan çıkarmasına itiraz ettiği

Havâî süpürgeci gediği men'i

Ma'rûz

Müteveffâ süpürgeci es-Seyyid Mustafa b. Mehmed'in zevce-i metrûkesi ve sulbiye sagīre kızı Şerife Hâfıze'nin vasîsi sâhibe-i arzuhâl zâtı mu'arrefe Âişe bt. Murâd nâm hatun meclis-i şer'-i münîrde derûn-ı arzuhâlde mezkûrü'l-ism Simkeş es-Seyyid Hasan Ağa muvâcehesinde İstanbul'da Lâleli Çeşme kurbünde Koska nâm mahalde mezbûr es-Seyyid Hasan Ağa'nın pederi müteveffâ el-Hâc Hüseyin Ağa'nın sağlığında mutasarrıf olduğu menzili ittisâlinde vâkı' bir bâb dükkân dahi müteveffâ-yı mezbûr el-Hâc Hüseyin Ağa'nın tasarrufunda ve dükkân-ı mezbûr baş muhâsebede kurabiyeci dükkânı olmak üzere mukayyed ise de dükkân-ı mezbûrda zevcim müteveffâ-yı mezbûr süpürgeci Mustafa müste'cir ve derûnunda mevcûde süpürgeci gediği ta'bîr olunur mukayyed olmayan âlât-ı ma'lûme dahi zevcim mezbûrun malı iken mezbûr el-Hâc Hüseyin Ağa menzil-i mezkûr dayyik olup ilâveye eşedd-i ihtiyâc ile muhtâc olduğundan dükkân-ı mezkûru zevcim mezbûrun izniyle menziline ilhâk edip zevcim mezbûr dahi mâlik olduğu süpürgeci âlâtını rızâsıyla civârında âhar dükkâna nakl ettikden sonra mezbûr el-Hâc Hüseyin Ağa fevt oldukda menzil-i mezkûr ile ilhâk eylediği dükkân-ı mezbûr mahalli âdiyen oğlu merkūm es-Seyyid Hasan Ağa'ya intikāl etmişdi lâkin ben mücerred zevcim mezbûrun ol-târihde dükkân-ı mezkûru menzile ilâveye râzı olduğunu tutmam? öyle olıcak dükkân-ı mezkûr mahallini menzilinden ayırıp yerine bir dükkân binâ ve bize îcâra merkūm es-Seyyid Hasan Ağa'ya cebr olunmak bi'l-asâle ve bi'l-vesâyâ matlûbumdur dedikde evvelâ tasaddî eylediği da'vâsı takrîri üzere ber-muktezâ-yı şerî'at-i garrâ mesmû'a olmadığı ve sâniyen bu makūle dükkânların sâhibleri eşedd-i lüzûmuna binâen menzillerine katmaları örf-i belde ve nizâm-ı esnâfa mutâbık olmağla derûnundan malı olan gedik âlâtını dahi kaldırıp âhar dükkâna nakl etmişiken ilhâk eylediği mahalli menzilinden ayırıp dükkân binâsına cebr olsun demek kānûna dahi mugāyir olup ol-vechile îrâd eylediği kelâmı kānûnen dahi iltifâta şâyân olmadığı mezbûre Âişe Hatun'a tefhîm ve bî-vech-i şer'î mu'ârazadan men' olunduğundan mâ'adâ işbu arzuhâle merbût diğer arzuhâl hâmişinde mastûr iki yüz otuz sekiz senesi Muharremi'nin on birinci günü târihiyle müverraha ve ol-târihde İstanbul kādısı bulunup hâlâ Anadolu sadâreti pâyesiyle tekrîm buyurulan Dürrîzâde sa'âdetlü fazîletlü el-Hâc Mehmed Âbid Efendi hazretlerinin hatmiyle mahtûm mezbûre Âişe Hatun'un mazmûnunu mu'terife olduğu bir kıt'a i'lâm-ı şer'îde tasrîh olunduğu üzere târih-i mezkûrda dahi kādı-yı mûmâ-ileyh huzûrunda merkūm es-Seyyid Hasan Ağa ile lede'l-murâfa'a husûs-ı mezkûru bi-tıbkıhî da'vâ ettikde ol-târihde dahi bu vechile cevâb-ı şer'îsi verilmiş olduğu İstanbul Mahkemesi'nden huzûr.

Fî 28 Z sene [12]41

118 [34b-2] Mustafa Sıdkî Efendi b. el-Hâc Mehmed'in Efdalzade mahallesindeki bostan ve odadaki kiracısı Yusuf b. Talib'in kira akdini feshettiği

Ma'rûz

Efdalzâde mahallesinde bostan fesh-i îcârı

Anadolu kuzâtı eşrâfından sâhib-i arzuhâl Mustafa Sıdkî Efendi b. el-Hâc Mehmed bi'l-ma'iyye istimâ'a memûr nezâret-i hazret-i şeyhülislâmîde âsûde evkāf müfettişi müderrisîn-i kirâmdan Meşreb Efendi hafîdi fazîletlü Mehmed Ârif Efendi tarafından mürsel kâtib Ali Rıza Efendi [**35a**] hâzır olarak akd olunan meclis-i şer'-i münîrde derûn-ı arzuhâlde ismi mezkûr Yusuf b. Talib nâm kimesne muvâcehesinde nezâret-i hazret-i müşârun-ileyhde âsûde merhûm Üçbaş Nûreddin Vakfı mütevellîsi Mehmed Şakir Efendi kendi nefsinden asâleten ve nezâret-i dâ'îlerinde vâkı' merhûm Neylîzâde Ahmed Efendi Vakfı'nın mütevellîsi müderrisîn-i kirâmdan Hammâmîzâde hafîdi Ali Rıza Efendi tarafından vekîl-i mürseli olmağla vekâleten hâzır olduğu hâlde vakfeyn-i mezkûreyn müstağallâtından İstanbul'da Karagümrük kurbünde Efdalzâde mahallesinde Zincirli Kuyu cânibinde kâin menzilime muttasıl derûnunda bir bâb bahçıvan odasını müştemil bâ-temessük-i mütevellî bi'l-icâreteyn müstakillen mutasarrıf olduğum bir kıt'a bostana mukaddemâ rağbet verip havâî gediğini iki yüz guruş semen-i makbûza merkūm Yusuf'a bey' ve zikr olunan bostan ve odayı dahi otuz dört senesi Cumâdelûlâ gurresinde aded-i şühûr ve sinîn beyân olunmaksızın şehriye beşer guruş kirâ kavliyle yine mezbûr Yusuf'a îcâr ve teslîm etmişdim lâkin zikr olunan oda ve bostanın menzilime katmak için eşedd-i lüzûm olduğundan târih-i i'lâm şehri gāyetine izâfetle fesh-i akd-i icâre etmemle gedik-bahâ nâmıyla aldığım meblağ-ı mezkûr iki yüz guruşu yedimden geri ahz ile gāyet-i şehr-i merkūmda bostan ve oda-i mezkûreden çıkıp bana teslîme mezbûr Yusuf'a tenbîh olunmak matlûbumdur deyu da'vâ ettikde ol-dahi cevâbında kaziyye minvâl-i muharrer üzere olduğu bi-tamâmihâ ikrâr ve i'tirâf edip lâkin mücerred havâî gediği benim olduğuna binâen bostan ve oda-i mezkûreden çıkmam deyu tahliye ve teslîmden imtinâ' etmeğin evvelâ mutlakā gedik maddesi hilâf-ı şer'-i şerîf olup ancak bir husûsun devâm ve istikrârı zımnında taraf-ı saltanat-ı seniyyeden i'tibâr ile aklâm-ı hümâyûndan birinde mukayyed olan gedikler kānûnen mu'teber ise de bu makūle mukayyed olmayıp yalnız mütevellî ve mutasarrıf ve müste'cirlerinin rağbetleriyle olan havâî dekâkîn ve mehâzîn ve besâtîn gedikleri kānûnen dahi mu'teber olmadığı ve ol-vechile mücerred havâî gedikdir deyu bostan ve oda-yi mezkûreyi tahliye ve teslîmden imtinâ'ı hilâf-ı şer'-i şerîf ve mugāyir-i kānûn-ı münîf idüğü mezbûr Yusuf'a tefhîm olunmağın bu sûretde bostan ve oda-yi mezkûreyi gāyet-i

şehr-i mezbûrda tahliye ve mutasarrıfı merkūm Mustafa Sıdkî Efendi'ye teslîm iktizâ eylediği İstanbul Mahkemesi'nden huzûr.

Fî 22 Z sene [12]41

119 [35a-1] Abdülkadir b. el-Hâc Süleyman'ın Galata'daki mahzenini Şerife Hanife bt. el-Hâc Yakub'un zabtettiği

Galata'da eski yağ kapanında kahve gediği men'i

Ma'rûz

Sâhib-i arzuhâl Halatçı Abdülkādir b. el-Hâc Süleyman nâm kimesne Çarşamba günü sarây-ı hümâyûnda otağ-ı sadr-ı âlîde huzûr-ı sâti'u'n-nûr-ı hazret-i vekâlet-penâhîlerinde bi'l-ma'iyye istimâ'a memûr Haremeyn-i Şerîfeyn müfettişi umdetü'l-mevâlîyyü'l-izâm Emin Beyefendizâde fazîletlü Abdülkādir Beyefendi dâ'îleriyle akd olunan meclis-i şer'-i münîrde derûn-ı arzuhâlde mezkûr[et]ü'l-ism Şerife Hanife bt. el-Hâc Yakub nâm hatun muvâcehesinde dârussa'âdetü'ş-şerîfe ağası hazretleri nezâretlerinde âsûde Ayasofya-i Kebîr vakfı mütevellîsi kâtib ağa-yı müşârun-ileyh izzetlü es-Seyyid Ahmed Reşîd Efendi tarafından mürsel vekîli Câbî es-Seyyid Mehmed Ârif Ağa hâzır olduğu hâlde vakf-ı mezkûr müsakkafâtından mahrûse-i Galata'da Eski Yağ Kapanı nâm mahalde vâkı' bir tarafı yemenici dükkânı ve bir tarafı bezirhâne ve verâsı Ali Ağa mahzeni ve pîşgâhı tarîk-i âm ile mahdûd ayda kırk beşer akçe icâreli birbiri üzerinde kâin iki bâb kârgîr mahzen bâ-temessük-i mütevellî bi'l-icâreteyn müstakillen tasarrufumda iken mezbûre Şerife Hanife Hatun fevkānî mahzen derûnunda kahvehâne gediğim vardır deyu bi-gayrı hakkın fuzûlî zabt ve beni tasarrufdan men' etmekle keff-i yed ve bana teslîmine tenbîh olunmak matlûbumdur deyu da'vâ ettikde ol-dahi cevâbında zikr olunan iki bâb mahzen müdde'î-i mezbûr Abdülkādir'in tasarrufunda olduğunu ikrâr edip lakin vech-i muharrer üzere derûnunda kahveci gediği âlâtı mülküm olduğundan gayrı babam müteveffâ-yı mezbûr el-Hâc Yakub sağlığında Galata terzileri kethüdâsı olduğundan mahall-i mezbûr terzileri lonca odası olarak mu'teber olmağla binâen aleyh zabt ederim deyu cevâba tasaddî etmeğin evvelâ kahvehâne gediği mukayyed olmadığı [**35b**] hâmiş-i arzuhâlde lonca odası nâmıyla dahi kayd bulunmadığı işbu arzuhâle merbût diğer arzuhâl hâmişine bâ-fermân-ı âlî baş-muhâsebeden başka başka derkenâr olunup ol-vechile mahall-i merkūmda bir gûne mukayyed gedik olmadığı zâhir olmağla bu sûretde bu makūle aklâm-ı hümâyûndan birinde li-ecli'l-i'tibâr mukayyed olmayan gedikler şer'an ve kānûnen mu'teber olmayıp derûnunda havâî gediğim vardır deyu mahzen-i mezkûra müdâhaleye kādire olmadığı mezbûre Şerife Hanife Hatun'a tefhîm ve malı olan gedik âlâtını alıp mahzen-i mezkûru mutasarrıfı merkūm Abdülkādir'e teslîme tenbîh olunmağın mûcebince mahzen-i mezkûru

mutasarrıfı mezbûr Abdülkādir'in keyfe mâ yeşâ' zabt ve tasarrufu iktizâ eylediği İstanbul Mahkemesi'nden huzûr.

Fî 27 Z sene [12]41

120 [35b-1] Ulayıcı esnafının ustaları ile es-Seyyid Mehmed Tahir Usta b. Mehmed'in anlaşmazlığa düştükleri

Ulayıcı esnâfının iş nizâ'ları kat'ı

Ma'rûz

Hudâvendigâr-ı esbak cennet-mekân firdevs-âşiyân merhûm ve mağfiret-nişân-ı Sultân Ahmed Hân tâbe serâhû hazretlerinin Enderûn-ı Hümâyûn'da vâkı' kütüphâne-i celîleleri evkāfından İstanbul'da Fazlı Paşa Sarâyı bodrumunda kâin ulayıcı? esnâfından es-Seyyid Mehmed Tâhir Usta b. Mehmed meclis-i şer'-i münîrde esnâf-ı merkūme kethüdâsı es-Seyyid Mehmed Ağa ve yiğitbaşısı es-Seyyid Mehmed İzzet Usta ve ihtiyârlarından el-Hâc Mehmed Sadık Ağa ve Mehmed Salih Ağa ve Ali Ağa ve es-Seyyid Osman Ağa ve es-Seyyid Mustafa Ağa ve sâirleri muvâcehelerinde esnâfımıza şakird olanlar üstâda hizmet ve tekmîl-i san'at ile kesb-i mahâret edip ba'dehû kethüdâ ve yiğitbaşı ve ihtiyâr ustalarımız ma'rifetleriyle izin ve destûr verilip usta çıktıkdan sonra bir sene yevmiye dörder iş ve bir seneden sonra altışar iş ve orta yaşlı ustalara sekizer iş ve ihtiyârlara onar iş verilmek şurût-ı nizâm-ı kadîmimizden ve ben dahi usta çıkalı müddet-i vâfire olmuşiken ustalarımız merkūmûn bana şurût-ı nizâmımız üzere altışar iş vermeyip dörder iş teklîfiyle gadr dâ'iyesinde olmalarıyla suâl olunup muktezâyı nizâm-ı kadîmimiz icrâ olunmak matlûbumdur deyu istid'â ettikde onlar dahi cevâblarında nizâm-ı kadîmleri minvâl-i meşrûh üzere olduğunu ve müdde'î-i mezbûr es-Seyyid Mehmed Tahir'in örf ve âdet ve usûl ve erkânları üzere usta çıkıp san'atında mâhir ve perverde idüğünü tasdîk edip lâkin usta çıkalı bir sene tekmîl olmayıp kırk iki senesi recebinde tekmîl olmağla mukır ve mu'terif olduğu şurût-ı nizâmımız üzere müddeti tekmîl oluncaya kadar dörder iş verilip müddeti tekmîl oldukdan sonra bilâ-noksân altışar iş veririz deyu ta'ahhüd eylediklerinde müdde'î-i mezbûr es-Seyyid Mehmed Tahir dahi ta'ahhüdlerini kabûl edip bu vechile beynleri ıslâh ve musâfât olunduğ İstanbul Mahkemesi'nden huzûr.

Fî 29 Z sene [12]41

121 [35b-2] Hasan Efendi'nin, es-Seyyid Hüseyin Çavuş b. Mehmed Emin'den bir cariye alıp ücretinde anlaşmazlığa düştükleri

Câriye semenleri nizâ'ı men'i

Ma'rûz

Dîvânhane-i âmire çavuşlarından es-Seyyid Hüseyin Çavuş b. Mehmed Emin meclis-i şer‘-i münîrde zeytinyağcı esnâfından Hasan Efendi muvâcehesinde mezbûr Hasan Efendi’nin babası ve esnâf-ı merkūme kethüdâsı el-Hâc Hüseyin Ağa b. Hasan hâzır olduğu hâlde benim hâzır-ı mezbûr ile beynimizde ahz ve i‘tâmız olmak münâsebetiyle ben otuz yedi senesi donanma-i hümâyûn ile Akdeniz cânibinde iken mezbûr Hasan Efendi’nin bana irsâl eylediği bir kıt‘a mektûbda tavsîf eylediğim vechile bana bir re’s Rumî câriye gönderesin deyu tahrîr etmekle ben dahi tahrîr ve tavsîfi üzere malımdan işbu meclis-i şer‘de mu‘âyene olunan bir re’s câriyeyi gönderip hâlâ kat‘-ı bâzâr ve mübâya‘a olunmayarak yedinde olmağla suâl olunup makbûlü ise kıymeti olan üç bin guruşa iştirâ edip makbûlü değil ise bana red ve teslîme merkūm Hasan Efendi’ye tenbîh olunmak matlûbumdur deyu da‘vâ ettikde ol-dahi cevâbında otuz sekiz senesi Rebî‘ülevveli’nin on beşinci günü mezbûr Hüseyin Çavuş Âsitâne-i aliyyeye geldikde câriye-i mezbûreyi tarafeynin îcâb ve kabûlüyle bâtten ve sahîhan altı yüz altmış guruşa bana bey‘ [**36a**] ve temlîk ve teslîm ben dahi vech-i muharrer üzere iştirâ ve temellük ve tesellüm eylediğimden sonra semen-i mezkûr altı yüz altmış guruşu yedimden tamâmen ve kâmilen ahz ve kabz edip târih-i mezbûrdan beri câriye-i mezbûre benim mal-ı müşterâm olduğunu ve kendinin kat‘an alâkası kalmadığını ikrâr ve i‘tirâf dahi etmişdi deyu mezbûr es-Seyyid Hüseyin Çavuş’un inkârına mukārin sûret-i def‘de eylediği mübâya‘a müddeâsını her birileri lede’t-tezkiyye adl ve makbûlü’şşehâde idükleri ihbâr olunan esnâf-ı merkūmeden Felekoğlu el-Hâc İbrahim Ağa b. el-Hâc İbrahim ve Mehmed Ağa b. Hüseyin nâm kimesneler şehâdetleriyle bi’l-müvâcehe vech-i şer‘î üzere isbât etmeğin bu sûretde câriye-i mezbûre merkūm Hasan Efendi’nin mülk-i müşterâsı olmağla merkūm es-Seyyid Hüseyin Çavuş da‘vâ-yı mezkûresiyle Hasan Efendi’ye bî-vech-i şer‘î mu‘ârazadan men‘ olunduğu İstanbul Mahkemesi’nden huzûr.

Fî 21 Z sene [12]41

122 [36a-1] Panayot v. Yanaki’nin, ev inşa ettiği Nefise Hanım bt. İsmail’den alacağını talep ettiği

Ma‘rûz

Tüccâr tâifesinden arzuhâl eden Panayot v. Yanaki nâm zimmî meclis-i şer‘-i münîrde mîr-i mîrân İbrahim merhûmun zevcesi derûn-ı arzuhâlde mezkûretü’l-ism mu‘arrefetü’z-zât Nefîse Hanım bt. İsmail mahzarında ben târih-i i‘lâmdan üç sene mukaddem mezbûre Nefîse Hanım’ın medîne-i Üsküdar’da Selimiye nâm mahalde vâkı‘ bir kıt‘a vakıf arsası üzerine beher zirâ‘ı ellişer guruş mukāvelesiyle iki yüz doksan altı zirâ‘ müceddeden bir bâb menzil binâ ve inşâ ve menzil-i mezkûr hâricine beher zirâ‘ı sekizer guruşa olarak yetmiş iki zirâ‘ taş duvar binâ ve inşâ ve tekmîl edip ba‘dehû keşf olunmaksızın menzil-i mezkûr taraf-ı şehinşâhîden

bedel-i ma'lûm mukābelesinde alınıp ebniyesi mukaddem olunmağla ebniye-i mezkûrenin kereste ve mismâr ve tuğla ve kireç ve horasan ve sâir levâzımâtına ve ücret-i amele ve menzil-i mezkûr lâğımları ve kapaklarına mezbûrenin bi-şarti'r-rucû' emriyle malımdan masrûfum olup bi'l-mürâca'a alacak hakkım olan cem'an on beş bin altı yüz bir guruşun on bir bin dört yüz yirmi beş guruşunu mezbûre Nefîse Hanım bana edâ ve teslîm ben dahi yedinden ahz ve kabz etmemle bâkīsi olan dört bin yüz yetmiş altı guruşu mezbûre Nefîse Hanım'dan taleb ederim deyu da'vâya tasaddî eylediğimde ol-dahi kabzını mu'terif olduğu meblağ-ı mezkûr on bir bin dört yüz yirmi beş guruşdan mâ'adâ sana malımdan deynime mahsûben sekiz yüz elli guruş dahi verdiğimden masrûfun ol-mikdâra bâliğ olduğu ma'lûmum değildir deyip ol-vechile beynimizde ba'de vukū'i'l-münâza'a muslihûn tavassutuyla beynimiz te'lîf olunup ben tasaddî eylediğim meblağ-ı bâkī-i mezkûr dört bin yüz yetmiş altı guruş müdde'âmdan mezbûre Nefîse Hanım ile bi't-tav' ve'r-rızâ bin altı yüz guruş üzerine sulh olduğumda ol-dahi sulh-i mezkûru ba'de'l-kabûl bedel-i sulh-i mezkûr bin altı yüz guruş ile yine menzil-i mezkûra sekiz sene mukaddem gāib ani'l-meclis Hacı Mustafa Ağa tavassutuyla binâ eylediğim duvar nizâ'ından olan müdde'âmdan mâ'adâ bâlâda mezkûr ziyâde müdd'eâm olan iki bin beş yüz yetmiş altı guruşa müte'allıka da'vâdan mezbûre Nefîse Hanım'ın zimmetini ol-dahi husûs-ı mezkûra müte'allıka da'vâdan benim zimmetimi her birimiz ibrâ-i âm ile kabûlü hâvî ibrâ ve ıskāt eyledik deyu ba'de'l-ikrâr ve't-tasdîk ibrâdan müstesnâ bedel-i sulh-ı mezkûr bin altı yüz guruş müdde'î-i mersûm Panayot zimmîye zimmetinde sahîhan deyni olduğunu mezbûre Nefîse Hanım huzûr-ı şer'de ikrâr ve ber-vech-i muharrer bi't-taleb edâsıyla ilzâm olunduğu İstanbul Mahkemesi'nden huzûr.

Fî 23 Z sene [12]41

123 [36b-1] Sivasî Çukadar Mehmed Ağa b. Hasan'ın alacaklılarının, borcunu erteleyip taksilendirdikleri

3281 guruş te'cîl

Ma'rûz

Derûn-ı arzuhâlde mezkûrü'l-ism Sivâsî Çukadâr Mehmed Ağa b. Hasan ber-vech-i âtî dâyinlerinden olup ashâb-ı arzuhâlden yedinden ve malından iştirâ ve kabz eylediği ma'lûmu'l-ecnâs ve'l-fiy'ât kereste semeninden dokuz bin dört yüz otuz sekiz buçuk guruşdan bâkī dört bin yedi yüz doksan dokuz buçuk guruş alacağının iki bin yüz yetmiş üç buçuk guruş mutâlebesinden ibrâ ile mâ'adâ iki bin altı yüz yirmi altı guruş iddi'â eden keresteci esnâfından Abdülhamid Ağa b. el-Hâc Ahmed ve ma'lûmü'l-aded masnû' taş basamak ve tekne semenlerinden bâkī yüz seksen dört guruş alacağının yüz yirmi yedi guruşu mutâlebesinden ibrâ edip

mâʿadâ elli yedi guruş iddiʿâ eden Taşçı Mehmed Ağa b. Ahmed ve maʿlûmü'z-zirâʿ ve'l-fiy'ât envâʿ-ı <<doğrama>> kafes semeninden yüz dört guruş alacağının otuz dokuz guruşu mutâlebesinden ibrâ edip mâʿadâ altmış beş guruş iddiʿâ eden Kafesçi es-Seyyid Süleyman Ağa b. es-Seyyid Mustafa ile kezâlik maʿlûmü'z-zirâʿ ve'l-fiy'ât envâʿ-i doğrama semeninden yedi yüz on guruş alacağının iki yüz yirmi altı <<senesi>> guruşu mutâlebesinden ibrâ edip mâʿadâ dört yüz seksen dört guruş iddiʿâ eden İstanbul'da Deve Hânı civârında doğramacı Kiryako v. Nikola ve kereste ve süprüntü nakli ücretinden bâkī yüz otuz guruş alacağının seksen bir guruşu mutâlebesinden ibrâ edip mâʿadâ kırk dokuz guruş iddiʿâ eden merkebci Simon v. Yuvan nâm zimmîler meclis-i şerʿ-i münîrde medyûnları merkūm Mehmed Ağa muvâcehesinde her biri takrîr-i kelâm edip bizim ber-vech-i bâlâ merkūmun zimmetinde esmân-ı mezkûrdan min-haysü'l-mecmûʿ alacağımız olan beş bin dokuz yüz yirmi yedi buçuk guruşun iki bin altı yüz kırk altı buçuk guruş mutâlebesine müteʿallika daʿvâdan merkūm Mehmed Ağa'nın zimmetini kabûlü hâvî ibrâ ve ıskāt etmemizle mâʿadâsı olan üç bin iki yüz seksen bir guruşu dahi medyûnumuz mezbûrun hâlâ ve defʿaten bir vechle edâya iktidârı olmayıp ber-vech-i âtî te'cîl ve taksîte tâlib olduğundan biz dahi alacağımız olan meblağ-ı bâkī-i mecmûʿ mezkûr üç bin iki yüz seksen bir guruşun nısfı olan bin altı yüz kırk buçuk guruşu işbu sene-i mübâreke zilhiccetü'ş-şerîfesinin on beşinci günü ve nısf-ı âharı olan bin altı yüz kırk buçuk guruşu dahi iki yüz kırk iki senesi Saferü'l-hayrının on altıncı günü iki taksîtle bize edâ ve îfâ etmek üzere bi't-terâzî medyûnumuz merkūku te'cîl ve taksît eyledik dediklerinde merkūm Mehmed Ağa tasdîk ve meblağ-ı bâkī-i mezkûr üç bin iki yüz seksen bir guruş müddeʿiûn-ı merkūmûna vech-i meşrûh üzere zimmetinde sahîhan deyni olduğunu ikrâr ve iʿtirâf ve ecel-i mezkûru kabûl ve meblağ-ı bâkī-i mezkûru ber-vech-i muharrer müeccelen ve mukassatan dâyinleri merkūmûna edâ ve îfâya müteʿahhid olduğu İstanbul Mahkemesi'nden huzûr.

Fî 15 min Şevval sene 1241

124 [36b-2] Çukadar Sivaslı Mehmed Ağa b. Hasan'ın alacaklılarının borcunu erteleyip taksitlendirdikleri

424 guruş te'cîl

Maʿrûz

Çukadâr Sivaslı Mehmed Ağa b. Hasan'ın ber-vech-i âtî dâyinlerinden olup maʿlûmü'l-aded ve'l-fiy'ât kiremit semeninden bâkī iki yüz on yedi guruş alacağının otuz üç guruşu mutâlebesinden ibrâ edip mâʿadâ yüz seksen dört guruş iddiʿâ eden tuğlacı Vasil v. Yuvan zimmî ile maʿlûmü'l-aded ve'l-fiy'ât teneke boru semeninden yüz guruş alacağının yirmi guruş mutâlebesinden ibrâ edip

mâʿadâ seksen guruş iddiʿâ eden Tenekeci Mişon v. Salho nâm yahudi asâleten ve nakkāşlık ücretinden iki yüz on dört buçuk guruş alacağının elli dört buçuk guruşu mutâlebesinden ibrâ edip mâʿadâ yüz altmış guruş iddiʿâ eden Nakkāş beyli Salih Ağa b. Abdullah tarafından husûs-ı âtiyyü'l-beyânda vekîl olduğu Yusuf Ağa b. Osman ve Kafesci es-Seyyid Süleyman Ağa b. Mustafa nâm kimesneler şehâdetleriyle ber-nehc-i şerʿî sâbit olan keresteci esnâfından Abdülhamid Ağa b. el-Hâc Ahmed nâm kimesne vekâleten meclis-i şerʿ-i münîrde medyûn-ı merkūm Mehmed Ağa muvâcehesinde her biri bi'l-asâle ve bi'l-vekâle takrîr-i kelâm edip bizimle müvekkil-i merkūmun mezbûr Mehmed Ağa zimmetinde ber-vech-i bâlâ alacağımız olan cemʿan beş yüz otuz bir buçuk guruşun [**37a**] yüz yedi buçuk guruşu mutâlebesine müteʿallıka daʿvâdan mezbûrun zimmetini kabûlü hâvî bi'l-asâle ve bi'l-vekâle ibrâ ve ıskāt etmemizle bâkīsi olan dört yüz yirmi dört guruşu dahi merkūmun hâlen ve defʿaten bir vechile edâya iktidârı olmayıp ber-vech-i âtî teʾcîl ve taksîte tâlib olduğunda biz dahi meblağ-ı bâkī-i mezkûrun nısfı olan iki yüz on iki guruşu târih-i iʿlâm senesi zilhiccetü'ş-şerîfesi selhi günü ve nısf-ı âharı olan iki yüz on iki guruşu dahi iki yüz kırk iki senesi Rebîʿülevvel gurresinde bizimle müvekkil-i mezbûra tamâmen ve kâmilen edâ ve îfâ etmek üzere merkūm Mehmed Ağa'yı bi'l-asâle ve bi'l-vekâle <<edâ ve îfâ etmek üzere>> teʾcîl ve taksît eyledik dediklerinde merkūm Mehmed Ağa tasdîk ve meblağ-ı bâkī-i mezkûr asîl ve müvekkil-i merkūmûna zimmetinde sahîhan deyni olduğunu ikrâr ve iʿtirâf ve ecel-i mezkûru kabûl ve meblağ-ı bâkī-i mezkûru asîl ve müvekkil-i merkūmûna ber-vech-i muharrer müeccelen ve mukassatan edâ ve îfâya müteʿahhid olduğu İstanbul Mahkemesi'nden huzûr.

Fî Selh-i Şevval sene 1241

125 [37a-1] Kürkçü esnafından Kirkor v. Artin'in, Kahveci Selim Ağa b. İbrahim zimmetinde 114 kuruş alacağı olduğunu iddia ettiği

114 guruş menʿ

Maʿrûz

Kürkçü esnâfından arzuhâl eden Kirkor v. Artin nâm zimmî meclis-i şerʿ-i münîrde derûn-ı arzuhâlde mezkûrü'l-ism Kahveci Selim Ağa b. İbrahim nâm kimesne muvâcehesinde mezbûr Selim Ağa zimmetinde târih-i iʿlâmdan iki sene mukaddem yedimden ve malımdan iştirâ ve kabz eylediği bir takım nîm pehle yaka ve Zağra ve tahta Rumeli nâfesi kürk semeninden alacak hakkım olan yüz on dört guruşu mezbûrdan hâlâ taleb ederim deyu daʿvâ ettikde ol-dahi inkâr etmekle müddeʿî-i mersûm Kirkor zimmî ber-vech-i muharrer daʿvâsını isbât edemeyip talebiyle merkūm Selim Ağa'ya bi'l-müvâcehe vech-i şerʿî üzere yemîn verilmeğin

mûcebince müdde'î-i mersûm Kirkor zimmî da'vâ-yı mezkûresiyle mezbûr Selim Ağa'ya bilâ-beyyine mu'ârazadan men' olunduğu İstanbul Mahkemesi'nden huzûr.

Fî Selh-i Zilhicce sene 1241

126 [37a-2] Tarakçılar Çarşısı'nda bulunan kalpakçı dükkanının vakıf mütevellisi tarafından Serpohi bt. Avanes'e kiralandığı

İmâma meşrûta olan tarakçı dükkânını imâm-ı mahalle mahlûlünden âhara îcârı

Ma'rûz

İstanbul'da Tarakçılar sûkunda kâin merhûme Dâye Hatun Câmi'-i Şerîfi imâmı sâhib-i arzuhâl es-Seyyid Süleyman Efendi b. es-Seyyid Hüseyin bi'l-ma'iyye memûr Haremeyn-i Şerîfeyn müfettişi umdetü'l-mevâliyyü'l-izâm Emin Beyefendizâde fazîletlü Abdülkādir Beyefendi tarafından mürsel kâtib es-Seyyid Hüseyin Efendi dâ'îleri hâzır olduğu hâlde akd olunan meclis-i şer'-i münîrde şahsı mu'arrefe Serpohi bt. Avanes nasrâniye muvâcehesinde nasrâniye-i mersûmenin zevci derûn-ı arzuhâlde mezkûrü'l-ism kalpakçı Atanos v. İsayi zimmî hâzır olduğu hâlde << akd olunan meclis-i şer'-i münîrde şahsı mu'arrefe Serpohi bt. Avanes nasrâniye muvâcehesinde >> ber-mantûk-ı kayd ve bâbüssa'âdetü's-seniyye ağası hazretleri nezâretlerinde âsûde evkāfdan galle ve tevliyeti câmi'-i mezbûr imâmlarına meşrûta olup ol-vechile bi'l-meşrûta mütevellîsi olduğum ashâb-ı hayrâtdan merhûme Kamerî Hatun Vakfı müsakkafâtından zikr olunan Dâye Hatun mahallesinde hân-ı kebîr ittisâlinde kâin bir tarafı Rahîkî Ahmed Efendi vakfından tarakçı dükkânı ve bir tarafı vakf-ı mezkûrdan menzil ve tarafeyni tarîk-i âm ile mahdûd [ve] beher şehr onar akçe icâre-i müeccelelü bir bâb kalpakçı dükkânına mutasarrıfe olan Zâhide Hatun bt. Abdullah fevt olup dükkân-ı mezkûr sulbî kebîr oğlu Abdullah Efendi b. el-Hâc İsmail Râsih Efendi'ye âdiyen ba'de'l-intikāl mezbûr Abdullah Efendi dahi bilâ-veled fevt olup dükkân-ı mezkûr mahlûl ve cânib-i vakf-ı şerîfe âid ve râci' olmağla hâlâ ben dükkân-ı mahdûd-ı mezkûru el-yevm mu'accele-i mümâsili idüğü bi'l-ihbâr zâhir olan bin guruş mu'accele ve müeccele-i kadîmesiyle bi't-tevliye mersûme Serpohi nasrâniyeye îcâr ve teslîm ol-dahi ber-vech-i muharrer istîcâr ve kabûl ve mu'accelesi olan meblağ-ı merkūm bin guruşu bana def' ve teslîm ve umûruma sarfla istihlâki emr eylediğinde ben dahi ahz ve kabz ve emri üzere umûruma sarfla istihlâk etmemle mu'accele-i müstehleke-i merkūmenin adem-i istîfâsına ve bi'l-cümle husûs-ı mezkûra müte'allıka da'vâdan mersûme Serpohi nasrâniye benim zimmetimi kabûlümü hâvî ibrâ ve ıskāt etmekle fî-mâ-ba'd dükkân-ı mahdûd-ı mezkûr mesfûre Serpohi nasrâniyenin dâhil-i havza-i tasarrufu ve hakk-ı müste'cir-i olmuşdur deyu imâm ve mütevellî-i merkūm es-Seyyid Süleyman Efendi'nin bi'l-cümle takrîr-i

meşrûhunu mesfûre Serpohi nasrâniye tasdîk ve bu vechile katʿ-ı nizâʿ eyledikleri İstanbul Mahkemesi'nden huzûr-ı âlîlerine iʿlâm olundu.

Fî Selh-i Zilhicce sene 1241

127 [37b-1] Ebûbekir Ağa b. Mustafa'nın, es-Seyyid Osman Ağa b. Osman'ın zimmetinde olan alacağını talep ettiği

600 guruşa sulh ve edâya tenbîh

Sâhib-i arzuhâl Ebûbekir Ağa b. Mustafa nâm kimesne meclis-i şerʿ-i münîrde derûn-ı arzuhâlde mezkûrü'l-ism Menav es-Seyyid Osman Ağa b. Osman nâm kimesne muvâcehesinde mezbûr Osman Ağa zimmetinde bin iki yüz otuz yedi senesi şehr-i Rebîʿülevveli'nin yirmi birinci günü yedimden ve malımdan iktirâz ve kabz eylediği iki bin sekiz yüz yirmi yedi buçuk guruş ile mezbûrun bi-şarti'r-rucûʿ emriyle âhardan iştirâ ve oğlu gāib ani'l-meclis Tahir'e yine emriyle teslîm eylediğim maʿlûmü'l-vasf ve'l-kıyme esvâb esmânından bi'l-mürâcaʿa alacağım olan beş yüz yetmiş iki buçuk guruş ki cemʿan üç bin dört yüz guruşun iki bin altı yüz guruşunu bundan akdemce bana edâ ve teslîm ben dahi yedinden ahz ve kabz etmemle bâkīsi olan sekiz yüz guruşu mezbûr Osman Ağa'dan hâlâ taleb ederim deyu tasaddî eylediğim daʿvâmdan bâ-tavassut-ı muslihîn mezbûr Osman Ağa ile an-inkâr bi't-tavʿ ve'r-rızâ altı yüz guruş üzerine sulh olduğumda ol-dahi sulh-i mezkûru baʿde'l-kabûl bedel-i sulh-i mezkûr altı yüz guruşdan mâʿadâ sekiz yüz guruşa varınca ziyâdesi olan iki yüz guruşa ve işbu târihe gelince sâir cemîʿ-i hukūk-ı şerʿiyyeye müteʿallıka âmme-i daʿvâdan tarafeynden her birimiz âharın zimmetini ibrâ-i âmm-i sahîh-i şerʿî ile ibrâ ve ıskāt ve her birimiz ber-vech-i muharrer âharın ibrâsını kabûl eyledik deyu baʿde'l-ikrâr ve't-tasdîk ibrâdan müstesnâ bedel-i sulh-i mezkûr altı yüz guruş zimmetinde müddeʿî-i mezbûra vâcibü'l-edâ sahîhan deyni olduğunu tâyiʿan ve katʿiyyen ikrâr ve iʿtirâf etmeğin alâ-mûcebi ikrârihî bedel-i sulh-i mezkûr altı yüz guruşun müddeʿî-i mezbûra edâ ve teslîmiyle merkūm Osman Ağa ilzâm olunduğu İstanbul Mahkemesi'nden huzûr.

Fî 29 min Zilhicceti'ş-Şerîfe sene 1241

128 [37b-2] Andon v. Yani'nin Avanes v. Asvador'u silahla yaraladığı

İki yüz guruşa cerh sulhü

İşbu takrîr bâlâsına sâdır olan fermân-ı âlîlerine imtisâlen medîne-i Üsküdâr'a muzâfe Yoros nâhiyesine tâbiʿ Anadoluhisarı'nda vâkıʿ dergâh-ı âlî kapıcıbaşılarından Yakub Bey'in hânesinde mütemekkin zikri [zikr-i] âtî mecrûh idüğü cerrâh el-Hâc Ahmed Efendi b. İbrahim nâm kimesne ihbârıyla mütehakkik

olan Ayvaz Avanes v. Asvador nâm zimmî meclis-i şer‘-i hatîrde zikr olunan Anadoluhisarı’nda bakkal şakirdi olup derûn-ı takrîrde mastûru’l-ism Andon v. Yani nâm zimmî muvâcehesinde ser-bostâniyân-ı hâssa izzetlü ağa tarafından mürsel Bostanî Halil Ağa b. el-Hâc Salih nâm kimesne hâzır olduğu hâlde ben işbu târih-i i‘lâm şehri Zilhiccetü’ş-şerîfesinin dördüncü pazartesi günü ba‘de’l-asr saat on birde tuz iştirâsı’çün mersûmun mütemekkin olduğu bakkal dükkânına gider iken esnâ-yı râhda mersûm Andon zimmî dahi hisâr-ı mezkûr kale ağasının nevbetçisi kezâlik derûn-ı takrîrde ismi mezkûr gāib ani’l-meclis Emin nâm kimesnenin malı olan bir tek simli piştovunu gāib-i mezbûrun menziline götürürken zimmî-i mesfûra mülâkī olduğumda mesfûr Andon zimmî zikr olunan piştovunu bi-gayrı hakkın amden üzerime endaht edip kurşunu sağ diz kapağımın kemiği üzerine bir yerinden isâbet edip derûnunda kalmağla mûceb-i şer‘îsini taleb ederim deyu tasaddî eylediğim da‘vâmdan bâ-tavassut-ı muslihîn mesfûr Andon zimmî ile bi’t-tav‘ ve’r-rızâ iki yüz guruş üzerine sulh olduğumda ol-dahi sulh-i mezkûru ba‘de’l-kabûl bedel-i sulh-i merkūm iki yüz guruşu meclis-i <<suhlda>> sulhda mersûm Andon zimmî bana def‘ ve teslîm ben dahi yedinden tamâmen ahz ve kabz etmemle cerh-i mezkûra ve mâ yahdüsü anhüye müte‘allika âmme-i da‘vâdan mersûm Andon zimmînin zimmetini ibrâ-i âmm-i sahîh-i şer‘î ile kabûlü hâvî ibrâ ve ıskāt eyledim deyu ikrâr ve tasdîkleri İstanbul Mahkemesi’nden huzûr.

Fî 6 Zilhicce sene 1241

129 [38a-1] Molla Gürânî mahallesinden Ebûbekir Efendi b. Mehmed ile zevcesi Fatma bt. Abdullah’ın mahalleden çıkarıldığı

Mahalleden ihrâc

Ma‘rûz

İstanbul’da Şeyh Ebu’l-Vefâ kurbünde Molla Gürânî mahallesi imâm vekîli Osman Efendi b. Mehmed ve ahâlîsinden Süleymaniye Câmi‘-i Şerîfi müezzin başısı İsmail Efendi b. Osman ve Sahhâf İbrahim Efendi b. Mehmed ve Sahhâf el-Hâc Ali Efendi b. el-Hâc Veliyyüddîn ve Hâfız Mehmed Ağa b. Mustafa ve Menav Hüseyin b. İbrahim ve el-Hâc Ahmed Ağa b. Mustafa ve es-Seyyid Mehmed Ağa b. Mustafa ve Tatar el-Hâc Ömer Ağa b. Halil ve es-Seyyid Sadullah Ağa b. es-Seyyid Mehmed Hâşim ve Yoğurtçu Ömer b. Süleyman ve sâirleri meclis-i şer‘-i münîrde mahalle-i mezbûre ahâlîsinden Ebûbekir Efendi b. Mehmed nâm kimesne muvâcehesinde mezbûr Ebûbekir Efendi ile zevce-i mutallakası gāibe ani’l-meclis Fâtıma bt. Abdullah nâm hatun mahallemiz ahâlîsinden olup lâkin kendi hallerinde ırzlarıyla mukayyedler olmayıp menzillerine mechûlü’l-ahvâl kimesneler duhûl ve hurûc ve dâimâ hilâf-ı şer‘-i şerîf hareketde bulunup ve kendilerine

bi'd-defa'ât tenbîh olunmuş ise de kat'an mütenebbihler olmayıp ızrârlarında ısrâr üzere olup ve mezbûre Fâtıma Hatun mahalle-i mezbûreden hurûc etmiş ise de mezbûr Ebûbekir Efendi['nin] dahi mahalle-i mezbûreden hurûcunu iltimâs etmeleriyle mezbûr Ebûbekir Efendi dahi rızâsıyla mahalle-i mezbûreden hurûc ve âhar mahalleye nakle ta'ahhüd eyledikde ahâlî-i mezbûrûn dahi râzılar olup şikâyetlerini te'hîr eyledikleri İstanbul Mahkemesi'nden huzûr.

Fî 24 min Zilhicce sene 1241

130 [38a-2] Yoros nâhiyesindeki hamamın mütevellîsi tarafından İsmail Ağa b. Mehmed'e kiraya verdiği

İcâre-i vâhide ile hamâm îcârı

Ma'rûz

Dârussa'âdetü'ş-şerîfe ağası hazretleri nezâret-i aliyyelerinde âsûde evkāfından Medîne-i Üsküdar'a muzâfe Yoros nâhiyesine tâbi' Yalı Karyesi Câmi'-i Şerîfine eczâ-i şerîfe vaz' eden ashâb-ı hayrâtdan Otçubaşı esbak merhûm Mustafa Ağa vakfının mutlakā ekber evlâd-ı evlâdına meşrûta tevliyetine bi'l-meşrût mutasarrıf olan ekber evlâd-ı evlâd-ı vâkıfdan sâhib-i arzuhâl el-Hâc Mehmed Tahir Efendi b. Ömer bi't-terâzî dâ'îhânelerinde bi'l-ma'iyye istimâ'a memûr Haremeyn-i Şerîfeyn müfettişi umdetü'l-mevâlîyyü'l-izâm olan Emîn Beyefendizâde fazîletlü Abdülkādir Beyefendi tarafından mürsel es-Seyyid Mehmed Esad Efendi dâ'îleriyle akd olunan meclis-i şer'-i münîrde hâssa hasekilerinden derûn-ı arzuhâlde mezkûrü'l-ism İsmail Ağa b. Mehmed muvâcehesinde kezâlik derûn-ı arzuhâlde ismi mastûr Otçubaşı sâbık Hasan Ağa b. Süleyman hâzır olduğu hâlde vakf-ı mezbûr müsakkâfâtından karye-i mezkûrede vâkı' icâre-i vâhide ile âhara îcârı meşrûta ma'lûmü'l-hudûd bir kıt'a hamâmı sene-i sâbık Recebü'l-ferdi gurresinden beher şehr yirmi beşer guruş icâre-i vâhide ile hâzır-ı merkūm Hasan Ağa'ya îcâr etmişdim el-hâletü hâzihî hâzır-ı mezbûr ile olan akd-i icâre-i mezkûreyi bi't-terâzî fesh eylediğimizden sonra işbu bin iki yüz kırk iki senesi Muharremü'l-harâmı gurresinden i'tibâriyle hamâm-ı mezkûru el-yevm icâre-i misliyesi idüğü bi'l-ihbâr mütehakkik olan beher şehr elli bir guruş onar para icâre-i vâhide ile ber-mûceb-i şart-ı vâkıf ve amel-i kadîm mukaddemâ müste'ciri merkūm İsmail Ağa'ya bi't-tevliye îcâr ve teslîm ve ücret-i mezkûrenin mâh-be-mâh otuzar guruşunu vakf için bana ve bir guruş on parasını dahi câmi'-i mezkûrda cüz'-i şerîf kırâat eden kimesneye vazîfesine mahsûben edâ ve teslîm ve mâ'adâ yirmişer guruşunu dahi hamâm-ı mezkûrun cüz'î ve küllî iktizâ eden ta'mîr ve termîmine harc ve sarfa merkūm İsmail Ağa'ya bi't-tevliye emr eylediğimde ol-dahi ber-vech-i <<meşrûh üzere>> muharrer istîcâr ve kabûl ve icâre-i mezkûreyi vech-i meşrûh üzere edâ ve mesârif-i ta'mîri dahi ol-mikdâr ile idâre edip ziyâde masrûf

mutâlebe etmemeğe ta'ahhüd eyledi deyu mukırr-ı mütevellî-i mezbûrun bi'l-cümle takrîr-i meşrûhunu merkūm İsmail Ağa ile hâzır-ı mezbûr Hasan Ağa'dan her biri tasdîk ve bu vechile kat'-ı nizâ' eyledikleri İstanbul Bâb Mahkemesi'nden huzûr.

Fî Gurre-i M sene [1]242

131 [38a-3] el-Hâc Mustafa Ağa b. Osman'ın, Abdi Ağa b. Mustafa'dan 200 kuruş alacağı olduğu

200 guruş hüküm

Ma'rûz

Dârussa'âdetü'ş-şerîfe ağası yazıcısı teberdârlarından el-Hâc Mustafa Ağa b. Osman nâm kimesne meclis-i şer'-i münîrde leblebiciler kethüdâsı sâbık Abdi Ağa b. Mustafa nâm kimesne muvâcehesinde mezbûr Abdi Ağa zimmetinde işbu yedimde olup bin iki yüz kırk senesi Recebü'l-ferdin on beşinci günü târihiyle müverrah merkūmun mühr ve imzâsını hâvî ma'nûn ve mersûm bir kıt'a deyn temessükü nâtık olunduğu üzere yedimden ve malımdan iktirâz ve kabz eylediği iki yüz guruş alacak hakkım olmağla meblağ-ı mezkûru mezbûr Abdi Ağa'dan hâlâ taleb ederim deyu da'vâ ol-dahi cevâbında kaziyye minvâl-i meşrûh üzere olduğunu ikrâr ve i'tirâf etmeğin alâ-mûceb-i ikrârihî meblağ-ı mezkûr iki yüz guruşun müdde'î-i mezbûr Mustafa Ağa'ya edâ ve teslîmiyle merkūm Abdi Ağa ilzâm olunduğu İstanbul Mahkemesi'nden huzûr.

Fî 28 Zilka'de sene [1]241

132 [38b-1] Örücüler Çarşısı'ndaki dükkânını kilitleyerek başka bir diyara giden el-Hâc Mehmed Ağa'nın dükkânının açıldığı

Örücü ve şalcı dükkânı küşâdı

Ma'rûz

İstanbul'da Çarşı-yı Kebîr'de Örücüler sûkunda vâkı' Örücü Hacı Mehmed ve Bezzâz Şalcı Hacı Mustafa dükkânları beynlerinde kâin bir bâb örücü dükkânında müşâhereten ve müste'ciren sâkin Şalcı Bağdâdî Habeşoğlu el-Hâc Mehmed Ağa işbu târihden bir sene mukaddem dükkân-ı mezkûru mukaffelen terk ve ta'tîl-birle diyâr-ı âhara firâr ve gaybet-i münkatı'a ile gāib ve mefkūd olmağla dükkân-ı mezkûrun kuflü ma'rifet-i şer'le feth ve küşâd ve derûnunda mevcûd mütesâri'u'l-fes[âd] olan eşyâsı semen-i misilleriyle âhara bey' olunup esmânı gāib-i mezbûrun hâli mütebeyyin oluncaya değin yed-i emîne vaz' ve dükkân-ı mezkûr kendüye teslîm olunmasını [ve] dükkân-ı merkūm hisse-i ma'lûmesinin bâ-temessük-i mütevellî bi'l-icâreteyn mutasarrıfı ve derûnunda mevcûde beyne'l-esnâf

örücü gediği ta'bîr olunur âlât-ı lâzıme-i ma'lûmenin müstakillen mâliki beylik kasabânından Bostanî Halil Ağa b. Ömer nâm kimesne bâ-arzuhâl istid'â etmekle ol-bâbda sâdır olan fermân-ı âlîşâna imtisâlen cânib-i şer'-i şerîfden mürsel kâtib es-Seyyid Ahmed Rızâ Efendi ma'an meb'ûs ümenâ-i şer'den çukadâr Hüseyin Ağa b. Hüseyin ve Muhzır İsmail Çelebi b. Mahmud ile dükkân-ı mezkûra varıp abacı ve kaba bezez [bezzâz] esnâfının kethüdâsı Hâfız Mehmed Tahir Efendi b. Abdullah ve yiğitbaşısı Mehmed Said Ağa b. Mehmed Emin ve Bezzâzistânî Kırımî Osman Efendi b. Seyfullah ve Bağdâd tüccârından el-Hâc Kasım Ağa b. Mehmed Ali ve Bağdâdî Şalcı Hüseyin Ağa b. el-Hâc Mehmed ve Şalcı Bağdâdî el-Hâc Mehmed Ağa b. el-Hâc Kasım ve Şalcı Ali Ekber ve Şalcı Kemahlı Hüseyin Ağa ve Örücü el-Hâc Mehmed Ağa b. İsmail ve gāib-i mezbûrun kāyın pederi es-Seyyid Hâfız Mehmed Efendi b. el-Hâc Mustafa ile kāyın vâlidesi mu'arrefetü'z-zât Fâtıma bt. nâm hatun hâzır oldukları hâlde dükkân-ı mezkûrun kuflünü feth ve küşâd ve gāib-i mezbûrun dükkân-ı mezkûrda olup mütesâri'u'l-fesâd olan eşyâsı tahrîr ve semen-i misilleriyle bi'l-müzâyede âhara bey' olunup esmânı gāib-i mezbûrun hâli mütebeyyin oluncaya değin emîn ve mu'temed olduğu bi'l-ihbâr zâhir olup kıbel-i şer'den vasî nasb olunan gāib-i merkūmun zevcesi kezâlik zâtı mu'arrefe Şerife Habibe bt. es-Seyyid Hâfız Mehmed nâm hatun yedine li-ecli'l-hıfz bâ-defter îdâ' ve teslîm-birle dükkân-ı mezkûr mutasarrıfı ve derûnunda mevcûde gedik mâliki merkūm Bostanî Halil Ağa'ya teslîm olunduğu İstanbul Mahkemesi'nden huzûr.

Fî 15 Şevval sene 1241

133 [38b-2] Kürkçü Vasil v. İstavri ve kardeşi Dimitri'nin, kiracıları olan Kaspar v. Melkon ile kira akdini feshettikleri

120 guruşa sulh ve ibrâ

Ma'rûz

Kürkçü Vasil v. İstavri ve li-ebeveyn er karındaşı Dimitri nâm zimmîlerden her biri meclis-i şer'-i hatîrde Zernişancı Kaspar v. Melkon nâm zimmî muvâcehesinde mersûm Kaspar zimmî İstanbul'da Kürkçüler Hânı derûnunda nerdübân başında vâkı' mülk ve gediğine iştirâken mutasarrıf ve mâlikler olduğumuz bir bâb oda derûnunda şehriye yirmi dörder guruş icâre tesmiyesiyle müşâhereten müste'cirimiz iken biz bundan akdemce fesh-i akd-i icâre-birle zimmî-i mesfûru oda-i mezkûrdan ihrâc etmemizle ol-vechile mersûm Kaspar zimmî zimmetinde icâre-i mezkûr[e]den yirmi dört ayda müctemi' olan altı yüz guruş alacak hakkımızın bir def'a doksan altı guruşunu ve bir def'a dahi yüz yirmi altı guruşunu mukaddemâ bize edâ ve teslîm biz dahi yedinden ahz ve kabz etmemizle bâkīsi olan üç yüz yetmiş sekiz guruşunu mesfûr Kaspar zimmîden hâlâ taleb ederiz deyu tasaddî eylediğimiz da'vâmızdan bâ-tavassut-ı muslihîn mersûm Kaspar zimmî ile bi't-tav'

ve'r-rızâ yüz yirmi beş guruş bedel-i medfû' ve makbûza sulh olduğumuzda ol-dahi sulh-i mezkûru ba'de'l-kabûl mâ'adâya ve bi'l-cümle husûs-ı mezkûra müte'allıka âmme-i da'vâdan mesfûr Kaspar zimmînin zimmetini ol-dahi ben sizin bi-şarti'r-rucû' emriniz ile oda-i mezkûrun ba'zı iktizâ eden mahallerini malımdan iki yüz üç guruş sarfla ta'mîr ve termîm etmemle masrûfum olan meblağ-ı mezkûr iki yüz üç guruşu bi'l-mürâca'a sizden taleb ederim deyu inkârımıza mukārin tasaddî eylediği da'vâsından meccânen fâriğ olup meblağ-ı mezkûr iki yüz üç guruş mutâlebesine ve bi'l-cümle husûs-ı mezkûra müte'allıka âmme-i da'vadan bizim zimmetimizi her birimiz ibrâ-i âmm-ı sahîh-i şer'î ile ibrâ ve ıskāt ve her birimiz ber-vech-i muharrer âharın ibrâsını kabûl eyledik deyu ikrâr ve tasdîkleri İstanbul Mahkemesi'nden huzûr.

Fî 19 Zilhicce sene [1]241

134 [39a-1] Tütüncü Ahmed Ağa b. Mustafa ile Şerife Zeliha bt. el-Hâc Süleyman'ın, kiracıları olan es-Seyyid Süleyman ile kira akdini feshettikleri

Mukayyed olmayan havâî terzi dükkânını teslîme tenbîh

Ma'rûz

Sâdır olan fermân-ı âlîlerine imtisâlen zikr-i âtî husûsun mahallinde ketb ve tahrîri'çün savb-ı şer'-i enverden me'zûnen irsâl olunan Kâtib es-Seyyid Ahmed Rızâ Efendi bi'l-ma'iyye rü'yete memûr Haremeyn-i şerîfeyn müfettişi Emin Beyefendizâde fazîletlü Abdülkādir Beyefendi tarafından mürsel kâtib Mehmed Râcih Efendi ve nezâret-i hazret-i sadrâzamîde âsûde evkāf müfettişi kibâr-ı müderrisîn-i kirâm-ı zevi'l-ihtirâmdan fazîletlü Mehmed Nidâî Efendi tarafından meb'ûs kâtib Abdurrahim Hilmi Efendi hâssa mi'mârı hulefâsından Mehmed Tahir ve Abdullah halîfeler ile mahrûse-i Galata hâricinde Eski Yağ Kapanı'nda Makaracılar sûkunda vâkı' Dârussa'âdeti'ş-şerîfe ağası hazretleri nezâretlerinde âsûde evkāfdan Ayasofya-i Kebîr vakfı müsakkafatından olup tarafeyni Makaracı el-Hâc Halil Ağa ile Makaracı Topal Mustafa dükkânları ve verâsı nezâret-i hazret-i müşârun-ileyhde olan evkāfdan Rüstem Paşa Vakfı müsakkafâtından mukaddemâ Laz Hânı demekle ma'lûm hân ve pîşgâhı tarîk-i âm ile mahdûd mi'mârân-ı mezbûrân misâhalarıyla terbî'an on iki zirâ' beş parmak bir bâb terzi dükkânına varıp huzûr-ı müslimînde akd-i meclis-i şer'-i âlî ettiklerinde dükkân-ı mahdûd-ı mezkûrun bâ-temessük-i mütevellî bi'l-icâreteyn iştirâken ve şâyi'an mutasarrıfları olan sâhib-i arzuhâl Tütüncü Ahmed Ağa b. Mustafa b. Ali ile Şerife Zeliha bt. el-Hâc Süleyman b. Osman nâm hatun taraflarından husûs-ı âtiyyü'l-beyânda vekîl olduğu zât-ı mezbûreyi ârifân Yemenici Ahmed Ağa b. Ali ve Ali Şakir b. Süleyman nâm kimesneler şehâdetleriyle ber-nehc-i şer'î sâbit olan kuzâtdan

Mustafa Efendi b. Mehmed nâm kimesne meclis-i ma'kūd-ı mezkûrda derûn-ı arzuhâlde mezkûrü'l-ism terzi es-Seyyid Süleyman b. es-Seyyid Ömer nâm kimesne muvâcehesinde zikr olunan Ayasofya-i Kebîr Vakfı mütevellîsi kâtib-i hazret-i ağa-yı müşârun-ileyh Ahmed Raşid Efendi tarafından vekîl-i müsecceli câbî-i vakf Mehmed Şakir Efendi b. el-Hâc Abdullah ve müşârun-ileyh Rüstem Paşa Vakfı'nın mütevellîsi müderrisîn-i kirâm-ı zevi'l-ihtirâmdan Mîr Mehmed Tahir Efendi b. Mahmud Bey tarafından mürsel vekîli câbî-i vakf el-Hâc Mehmed İzzet Efendi b. el-Hâc Mustafa nâm kimesneler ile mahrûse-i Galata'da vâkı' abacı terzileri esnâfı kethüdâsı ve yiğitbaşları ve sâir bi'l-cümle ustaları hâzır oldukları hâlde mezbûr es-Seyyid Süleyman dükkân-ı mahdûd-ı mezkûrda müvekkilerim mezbûrânın beher şehr on beş guruş kirâ ile müşâhereten müste'cirleri olup târih-i i'lâm şehri gāyetine izâfetle müvekkillerim mezbûrândan her biri fesh-i akd-i icâre etmeleriyle dükkân-ı mahdûd-ı mezkûru gāyet-i şehr-i merkūmdan tahliye ve müvekkillerim mezbûrâna teslîme merkūm es-Seyyid Süleyman'a tenbîh olunmak matlûbumdur deyu mütevellî vekîlleri hâzırân-ı mezbûrânın tasdîkleriyle bi'l-vekâle da'vâ ettikde ol-dahi cevâbında dükkân-ı mahdûd-ı mezkûr müvekkilân-ı mezbûrânın ber-vech-i muharrer iştirâken tasarruflarında olduğunu ikrâr lâkin derûnunda olup aklâm-ı pâdişâhînin birinde mahalli tasrîhiyle mukayyed olmayan havâî abacı terzi gediği ta'bîr olunur âlât-ı lâzıme-i ma'lûme şirâen malım ve mülküm olmağla hurûcdan imtinâ' ederim deyu takrîrini kâtibân-ı merkūmân mahallinde ketb ve tahrîr ve ma'an meb'ûs ümenâ-i şer'le hayme-i sadâret-penâhîde ma'kūd meclis-i şer'-i şerîfe gelip tarafeyn ve mütevellî vekilleri merkūmân ile esnâf-ı merkūmûn hâzır oldukları hâlde tasdîklerine mukārin alâ-vukū'ihi ba'de'l-inhâ ve't-takrîr bu sûretde merkūm es-Seyyid Süleyman'ın takrîr-i meşrûhu üzere tasaddî eylediği havâî gedik da'vâsı meşrû'a ve iltifâta şâyân olmadığı kendüye tefhîm ve da'vâ-yı mezkûresiyle müvekkilân-ı mezbûrân için vekîl-i merkūm Mustafa Efendi'ye bî-vech-i şer'î mu'ârazadan ba'de'l-men' ikrârı mûcebince dükkân-ı mezkûru gāyet-i şehr-i merkūmda tahliye-birle müvekkilân-ı mezbûrâna teslîme merkūm es-Seyyid Süleyman'a tenbîh olunduğu İstanbul Mahkemesi'nden huzûr.

Fî 28 min Zilhicceti'ş-Şerîfe sene 1241

135 [39b-1] es-Seyyid Osman b. es-Seyyid Mehmed'in Çukurçeşme'deki kahve dükkânında kiracısı Hüseyin Ağa b. Osman ile kira akdini feshettiği

Kahve dükkânı teslîme ta'ahhüd ve 150 guruş teslîm ile ibrâ

Ma'rûz

Sâhib-i arzuhâl Kıyıcı Alâiyeli es-Seyyid Osman b. es-Seyyid Mehmed nâm kimesne bi'l-ma'iyye rü'yete memûr Haremeyn-i şerîfeyn müfettişi olup Mekke-i

Mükerreme pâyesiyle tekrîm buyurulan zâde-i Emîn Paşazâde [Emîn Beyefendizâde] fazîletlü Mîr Abdülkādir Efendi tarafından meb'ûs kâtib Mehmed Ârif Efendi ma'iyyetiyle akd olunan meclis-i şer'-i enverde derûn-ı arzuhâlde mezkûrü'l-ism Kahveci Hüseyin Ağa b. Osman nâm kimesne muvâcehesinde Dârussa'âdetü'ş-şerîfe ağası hazretleri nezâret-i aliyyelerinde olan evkāfdan Ayasofya-i Kebîr Vakfı müsakkafâtından İstanbul Kazasker Hamâmı civârında Çukurçeşme kurbünde kalaycı dükkânı karşısında kâin bir tarafdan vakf-ı mezbûrdan benim tasarrufumda olan manav dükkânı ve bir tarafdan yine vakf-ı mezbûrdan merkūmun tasarrufunda olan bahçe ve bir tarafdan vakf-ı âhardan yine mezbûrun tasarrufunda olan enserci dükkânı ve taraf-ı râbi'i tarîk-i âm ile mahdûd dört kepenk bir bâb kahve dükkânı bâ-temessük-i mütevellî bi'l-icâreteyn benim taht-ı tasarrufumda ve derûnunda mevcûde aklâm-ı hümâyûndan kat'an birinde mukayyed olmayan kahveci gediği ta'bîr olunur bâ-defter-i müfredât eşyâ-i ma'lûme merkūm Hüseyin Ağa'nın müstakillen malı olup ol-vechile derûnunda şehriye altı guruş kirâ ile müşâhereten müste'cirim olup lâkin ben işbu târih-i i'lâm şehri gāyetine izâfetle fesh-i akd-i icâre etmemle dükkân-ı mahdûd-ı mezkûru gāyet-i şehr-i merkūmda tahliye ve bana teslîme mezbûr Hüseyin Ağa'ya tenbîh olunmak matlûbumdur deyu da'vâya tasaddî etmişdim el-hâletü hâzihî muslihûn tavassutuyla beynimiz te'lîf ve tanzîm olunup merkūm Hüseyin Ağa dükkân-ı mahdûd-ı mezkûrda mevcûde malı olan eşyâ-i ma'lûmesini ihrâc-birle dükkân-ı mahdûd-ı mezkûru gāyet-i şehr-i merkūmda bana teslîme ta'ahhüd eylediğinde ben dahi merkūmun mukaddemâ dükkân-ı mahdûd-ı mezkûrun iktizâ eden mahallerinin teberru'an li'l-vakf ta'mîr ve termîmine malından masrûfu olan mebâliğ için malımdan teberru'an yüz elli guruş kendüye def' ve teslîm ve umûruna sarfla istihlâki emr eylediğimde ol-dahi ahz ve kabz ve emrim üzere umûruna sarfla istihlâk etmekle bi'l-cümle husûs-ı mezkûra ve meblağ-ı müstehlek-i mezkûrun istirdâdına müte'allıka da'vâdan mezbûrun zimmetini kabûlü hâvî ibrâ ve ıskāt eyledim deyu ikrâr ve tasdîkleri İstanbul Mahkemesi'nden huzûr.

Fî 21 min Zilhicceti'ş-Şerîfe sene [1]241

136 [39b-2] Hasan Ağa b. Mehmed'in halefi el-Hâc Hüseyin Ağa'nın, Hasan Ağa'nın nakit, hayvan ve eşyasını zabtettiği

3595 guruşa sulh

Ma'ruz

Sâhib-i arzuhâl Alaşehir kazâsı ahâlîsinden Hasan Ağa b. Mehmed evvelâ Çarşamba günü hayme-i hazret-i sadâret-penâhîde ve ba'dehû bi't-terâzî İstanbul Mahkemesi'nde ma'kūd meclis-i şer'-i münîrde derûn-ı arzuhâlde mezkûrü'l-ism el-Hâc Hüseyin Ağa'nın pederi ve tarafından husûs-ı âtîde vekîl olduğu Süleyman

Ağa b. Mehmed ve el-Hâc Hasan Ağa b. Hüseyin nâm kimesneler şehâdetleriyle ber-nehc-i şer'î sâbit olan el-Hâc İbrahim Ağa b. Ali muvâcehesinde Aydın ve Saruhân sancakları mutasarrıfı esbak Dârendevî Hasan Paşa Hazretleri iki yüz otuz beş senesi martı ibtidâsından şubatı gāyetine gelince bir sene-i kâmile zabt etmek üzere Aydın sancağında vâkı' sâlifü'z-zikr Alaşehir kazâsına bâ-buyuruldu beni voyvoda nasb edip ba'dehû livâeyn-i mezbûreyn paşa-yı müşârun-ileyhin üzerinden ref' ve sâdr-ı esbak Mehmed Derviş Paşa hazretlerine tevcîh buyuruldukda paşa-yı lâhık-ı müşârun-ileyh beni dört ay mürûrunda azl ve yerime müvekkil-i merkūm el-Hâc Hüseyin Ağa'yı nasb etmekle ol-dahi kazâ-i mezbûra geldikde malımdan altı yüz altmış guruş nakd ile mecmû'u dokuz bin sekiz yüz seksen beş guruş kıymetli yüz elli re's ağnâm ve üç re's kara sığır ineği ve dört top a'lâ Haleb sevâyisi ve bir kara Mahmûd-kârî şeşhâne tüfenk ve bir çift İngiliz-kârî tabanca ve üç Humus-kârî futa ve bir sofra ve bir peşkir ve bir sagīr bıçak ve bir güğüm ve beş gözlü bir sefer tası ve bir re's siyah katırı bi-gayrı hakkın gasben almağla suâl olunup nakd-i merkūm ile hayvanât ve eşyâ-i mezkûre mevcûde ise aynılarını müstehleke ise mekân-ı gasbda olan kıymet-i şer'iyyelerini müvekkil-i mezbûr el-Hâc Hüseyin Ağa'dan zamânen taleb ederim deyu da'vâ eylediğimde oldahi cevâbında senin kazâ-i mezbûr voyvodalığından azl ve infisâlin hengâmında dâyinlerin paşa-yı müşârun-ileyhe arzuhâl etmeleriyle bâ-buyuruldu vürûd eden mübâşir ma'rifeti ve ma'rifet-i şer'-i şerîfle nakid ve eşyâ-i mezkûreyi alacaklıların almışlar idi deyip kendi ahzını külliyen inkâr etmekle ben ber-vech-i muharrer müdde'âmı isbât esnâsında muslihûn tavassutuyla beynimiz ıslâh ve tevfîk olunup tasaddî eylediğim da'vâ-yı mezkûremden müvekkil-i merkūm ile bi't-tav' ve'r-rızâ üç bin beş yüz doksan beş guruş bedel-i medfû' ve makbûza sulh olduğumda ol-dahi sulh-i mezkûru ba'de'l-kabûl ziyâde müdde'âma ve bi'l-cümle husûs-ı mezkûra ve sâir cemî'-i hukūk-ı şer'iyyeye müte'allıka âmme-i da'vâdan tarafeynden her birimiz âharın zimmetini kabûlü hâvî bi'l-asâle ibrâ ve ıskāt eyledik deyu takrîrini vekîl-i mezbûr el-Hâc İbrahim Ağa tasdîk ve bu vechile külliyen kat'-ı nizâ' ile beynleri te'lîf olunduğu huzûr.

Fî 3 M sene 1242

137 [40a-1] Boğasıcı Anaştaş ve ortağı İstefan v. Mihal'in borçlarının taksitlendirildiği

1032 guruşu kabz mâ'adâ 4139 guruşu üç seneye te'cîl

Ma'rûz

Mübârek rikâb-ı kamer-tâb-ı hazret-i hilâfet-penâhîye takdîm-i arzuhâl eden bogasici esnâfından Anaştaş ve 'ınânen şerîki İstefan v. Mihal zimmîlerin dâyinlerinden olup bogasi semeninden gayrı-ez teslîmât sahhe'l-bâkī beş yüz

doksan guruş alacağının humusu olan yüz on sekiz guruşu ber-vech-i peşîn ahz ve mâ'adâ dört yüz yetmiş iki guruşunu ber-vech-i âtî te'cîl eden Buldanlı Hasan Ağa b. el-Hâc İbrahim ve astar semeninden bâkī dokuz yüz seksen beş guruş alacağının yüz doksan yedi guruşunu ahz ve mâ'adâ yedi yüz seksen sekiz guruşunu te'cîl eden Kastamonulu Ahmed Efendi b. el-Hâc Salih ve bogasi semeninden bâkī üç yüz yirmi yedi guruş alacağının altmış beş guruşunu ahz ve mâ'adâ iki yüz altmış iki guruşunu te'cîl eden Denizlili Molla Ahmed b. el-Hâc Süleyman ve bogasi semeninden bâkī iki yüz guruş alacağının kırk guruşunu ahz ve mâ'adâ yüz altmış guruşunu te'cîl eden Burdurlu Ahmed Efendi b. el-Hâc Âdem ve astar semeninden bâkī dört yüz altmış beş guruş alacağının doksan üç guruşunu ahz ve mâ'adâ üç yüz yetmiş iki guruşunu te'cîl eden Kastamonulu Müezzinoğlu Mehmed b. Mehmed ve bogasi semeninden bâkī iki yüz dokuz guruş alacağının kırk bir guruşunu ahz ve mâ'adâ yüz altmış sekiz guruşunu te'cîl eden Murâbıt Osman Ağa b. el-Hâc Mehmed nâm kimesneler asâleten ve bogasi semeninden bâkī beş yüz elli yedi buçuk guruş alacağının yüz on bir guruşunu ahz ve dört yüz kırk altı buçuk guruşunu te'cîl eden Karacasulu Köseoğlu el-Hâc Mehmed Ağa b. el-Hâc Mehmed'in li-ebeveyn er karındaşı ve tarafından husûs-ı âtîde vekîl olduğu esnâf-ı merkūme kethüdâsı Hâfız Mehmed Ağa b. Hâfız Ahmed ve merkūm Murâbıt Osman şehâdetleriyle sâbit olan Osman Ağa ve bogasi semeninden bâkī altı yüz on yedi buçuk guruş alacağının yüz yirmi üç guruşunu ahz ve dört yüz doksan dört buçuk guruşunu te'cîl eden Karacasulu Memiş oğlu el-Hâc Süleyman Ağa b. el-Hâc Süleyman tarafından kezâlik vekîl olduğu kethüdâ-yı merkūm Hâfız Mehmed Ağa ve mezbûr Mehmed şehâdetleriyle sâbit olan es-Seyyid Ahmed b. es-Seyyid Ali nâm kimesneler vekâleten ve bogasi semeninden bâkī beş yüz guruş alacağının yüz guruşunu ahz ve mâ'adâ dört yüz guruşunu te'cîl eden Yani v. Dimitri ve dört yüz elli guruş alacağının doksan guruşunu ahz ve mâ'adâ üç yüz altmış guruşunu te'cîl eden Ermiya v. Yuvakim ve iki yüz yetmiş guruş alacağının elli dört guruşunu ahz ve iki yüz on altı guruşunu te'cîl eden Yoseb v. Anatya zimmîler asâleten meclis-i şer'-i münîrde medyûnları mesfûrân Anaştaş ve İstefan zimmîler muvâcehelerinde bizim mersûmân zimmetlerinde her biri âharın zimmetine lâzım gelen meblağa bi'l-emr ve'l-kabûl kefîl ve zâmin olarak yedimizden ve malımızdan iştirâ ve kabz eyledikleri ma'lûmu'z-zirâ' ve'l-fiy'ât bogasi ve astar semenlerinden ba'de külli'l-hesâb gayrı-ez teslîmât sahhe'l-bâkī min-haysü'l-mecmû' beş bin yüz yetmiş bir guruş alacağımız olup lâkin mesfûrânın deyn-i mecmû'-ı mezkûru hâlen ve def'aten edâya kudretleri olmadığından ber-vech-i âtî mukassatan edâya ta'ahhüd ile istimhâl eylediklerinde biz dahi def'aten mutâlebe ve hapis teklîfiyle tazyîk eylediğimiz sûretde ahz ve i'tâlarına külliyen sekte gelerek alacaklarımızı külliyen edâdan âciz kalacakları âşikâr ve ber-vech-i muharrer taksîte rabtla tanzîm cümlemiz hakkında hayr olacağı bedîdâr olduğuna binâen zimmiyân-ı mersûmân deyn-i mecmû'-ı mezkûrlarının humusu olan cem'an bin

otuz iki guruşu ber-vech-i bâlâ bize def‘ ve teslîm biz dahi ba‘de’l-ahz mâ‘adâsı olan cem‘an dört bin yüz otuz dokuz guruşu dahi târih-i i‘lâmdan beher sene hitâmında biner guruşdan üç sene tekmîlinde üç bin guruşunu ve sene-i râbi‘ada dahi ma‘a’l-fazla bin yüz otuz dokuz guruşu bize edâ ve teslîm biz dahi beher sene me’hûzumuzu alacaklarımıza göre alâ-tarîki’l-garâme beynimizde iktisâm etmek üzere rızâmızla mesfûrânı te’cîl ve taksît eyledik deyu asîl ve vekîl-i merkūmûnun bi’l-cümle takrîr-i meşrûhlarını mersûmân Anaştaş ve İstefan zimmîler tasdîk ve meblağ-ı bâkī-i merkūm dört bin yüz otuz dokuz guruş bâlâda tafsîl olunduğu vechile zimmetlerinde asîl ve müvekkilân-ı merkūmûna edâsı vâcib sahîhan deynleri olduğunu ikrâr ve i‘tirâf ve ber-vech-i muharrer müeccelen ve mukassatan edâya ta‘ahhüd eyledikleri İstanbul Mahkemesi’nden huzûr-ı âlîlerine i‘lâm olundu.

Fî 3 min Zilka‘deti’ş-Şerîfe sene 1241

138 [40b-1] Kaptan Paşa’nın hazinedarı Ahmed Bey b. Hasan’ın eski vekilharcı Yorgi v. Kostandi’nin Ahmed Bey’den alacak iddiası

1320 guruşa sulh ve ibrâ

Ma‘rûz

Arzuhâl eden Yorgi v. Kostandi zimmî evvelen Çarşamba günü sarây-ı bihişt-âsâ-yı hümâyûnda orta kapı sâhasında mansûb otağ-ı hazret-i sadâret-penâhîde huzûr-ı ma‘delet-nüşûr-ı müşîrânelerinde ve ba‘dehû İstanbul Mahkemesi’nde ma‘kūd meclis-i şer‘-i münîrde Kapudan Paşa-yı esbak atûfetlü Hasan Paşa hazretleri hazînedârı Ahmed Bey b. Hasan muvâcehesinde ben ücret ile hizmet eder makūleden olup bin iki yüz otuz üç senesi Zilhiccetü’ş-şerîfesinde mîr-i mûmâ-ileyhe bi’t-taleb intisâb ile sekiz sene müddetde gerek Âsitâne-i aliyyede ve gerek diyâr-ı sâirede vekîlharclık hizmetinde olmamla müddet-i mezkûrede bi-şarti’r-rücû‘ emriyle umûr-ı ma‘lûmesine malımdan bâ-defter-i müfredât masrûfum olan mebâliğ-i ma‘lûmeden sahhe’l-bâkī alacağım olan yedi bin sekiz yüz seksen dokuz guruş ile mâhiyye ellişer guruş ecr-i mislimden sinîn-i mezkûrede müstahak olduğum dört bin sekiz yüz guruş ki cem‘an on iki bin beş yüz seksen dokuz guruşu mîr-i mûmâ-ileyhden taleb ve da‘vâya tasaddî eylediğimde ol-dahi cevâbında cem‘an masrûfun beş bin altı yüz on yedi guruş olup meblağ-ı mezkûru dahi sana tamâmen teslîm eylediğimden mâ‘adâ ücretine mahsûben üç bin iki yüz on iki guruşluk nakd ve eşyâ vermişdim deyu ziyâde iki bin yüz yetmiş iki guruş masrûfum ve ecr-i mislim ol-mikdâr olduğunu inkâr ve teslîmât husûsunda dahi inkârıma mukārin beni da‘vâ[ya] tasaddî ve ol-vechile ba‘de vukū‘i’l-münâza‘atü’l-kesîre muslihûn tavassutuyla beynimiz te’lîf olunup ben ber-vech-i muharrer tasaddî eylediğim da‘vâ-yı mezkûremden mîr-i mûmâ-ileyh ile bi’t-tav‘ ve’r-rızâ bin üç yüz yirmi guruşa sulh olduğumda ol-dahi sulh-i mezkûru ba‘de’l-kabûl bedel-i

sulh-i mezkûrdan mâ'adâ ziyâde müdde'âma ve bi'l-cümle husûs-ı mezkûra ve sâir cemî'-i hukūk-ı şer'iyyeye müte'allıka âmme-i da'vâdan tarafeynden her birimiz âharın zimmetini kabûlü hâvî ibrâ ve ıskāt eyledik deyu mukırr-ı mesfûr Yorgi zimmînin bi'l-cümle takrîr-i meşrûhunu mûmâ-ileyh Ahmed Bey tasdîk ve i'tirâf etmeğin alâ-mûceb-i i'tirâfihî ibrâdan müstesnâ bedel-i sulh-i mezkûr bin üç yüz yirmi guruşun bi't-taleb müdde'î-i mesfûra edâsıyla mûmâ-ileyh Ahmed Bey ilzâm olunduğu huzûr.

Fî Gurre-i Muharrem sene 1242

139 [40b-2] Kuru kahveci esnafından es-Seyyid Mehmed Ârif Ağa b. es-Seyyid Mehmed ile Ahmed Ağa b. Salih'in ortaklık akdini feshettikleri

1246 guruş 8 para bir akçe hüküm

Âsitâne-i aliyyede vâkı' kurukahveci esnâfından es-Seyyid Mehmed Ârif Ağa b. es-Seyyid Mehmed meclis-i şer'-i münîrde esnâf-ı merkūmeden Ahmed Ağa b. Salih muvâcehesinde ben esnâf-ı merkūmeden Örücülerli Mustafa Ağa b. Ali ile esnâf-ı merkūme kethüdâsı es-Seyyid Mustafa Ağa b. Ali ve müsin ve ihtiyârlarından Kayseriyeli el-Hâc Hüseyin Ağa b. Abdullah ve Tahtaminâreli Mehmed Sadık Ağa b. el-Hâc Ali ve Kızakcı el-Hâc Hüseyin Ağa b. Mehmed ve Kızakçızâde es-Seyyid Mehmed Emîn Ağa b. el-Hâc Halil ve es-Seyyid Mehmed Ağa b. es-Seyyid Hasan ve sâirleri hâzır oldukları hâlde işbu sene-i mübâreke Cumâdelâhire'nin beşinci günü malımdan iki bin yüz yetmiş sekiz guruş ve merkūm Ahmed Ağa dahi malından dört yüz guruş ifrâz ve birbirine halt ile iki bin beş yüz yetmiş sekiz guruşa iblâğ ve hâsıla olacak fâidenin sülüsânı benim ve sülüsü merkūmun olmak şartıyla kuru kahve bey' ve şirâsına 'ınânen akd-i şirket ve re's-i mal-ı mecmû'-ı mezkûru beyyâ' ve kâbız-ı mal olan merkūm Ahmed Ağa'ya teslîm-birle İstanbul'da Koca Mustafa Paşa çarşısında kâin kurukahveci dükkânında sene-i mezbûre Zilhiccesi'nin yedinci gününe gelince yedi ay iki gün merkūmla şerîkler olup ba'dehû fesh-i akd-i şirket-birle hesâbımızı lonca odasında kethüdâ ve ihtiyârlarımız hâzırûn-ı merkūmûn ma'rifetleriyle tarafeynin defterlerine nazaran sehv ve galatdan ârî yegân yegân hesâb-ı sahîh ile rü'yet eylediğimizde merkūm Ahmed Ağa zimmetinde benim gerek re's-i mal ve gerek fâide-i hâsıladan gayrı-ez teslîmât sahhe'l-bâkī bin sekiz yüz yirmi beş guruş yirmi üç para bir akçe ve hâzır-ı mezbûr Mustafa Ağa'nın dahi gerek iştirâ ve kabz eylediği Yemen kahvesi semeninden ve gerek cihet-i karzdan ba'de-ez makbûz sahhe'l-bâkī sekiz bin yetmiş beş guruş yirmi beş para alacak hakkım zuhûr <<edip>> ve hâzır-ı mezbûr Mustafa Ağa meblağ-ı mezkûru mezbûrdan kabza beni tevkîl ben dahi kabûl edip ol-vechile bi'l-asâle ve bi'l-vekâle alacağım olan cem'an on bin beş yüz yetmiş altı

guruş sekiz para bir akçenin dokuz bin üç yüz otuz guruşunu ma'lûmu'l-esâmî kimesneler zimmetlerinde alacağı olan ol-mikdâr guruş ile bi'l-müvâcehe şerâ'it-i şer'iyyesi üzere havâleten îfâ etmekle bâkīsi olan bin iki yüz kırk altı guruş sekiz para bir akçeyi dahi merkūm Ahmed Ağa'dan asâleten ve vekâleten taleb ederim deyu hâzır-ı merkūm Mustafa Ağa'nın tasdîkiyle da'vâ ettikde ol-dahi cevâbında kaziyye minvâl-i muharrer üzere olduğunu ve ber-vech-i meşrûh rü'yet-i hesâb eylediklerini ve lede'l-muhâsebe sahhe'l-bâkī merkūm bin iki yüz kırk altı guruş sekiz para bir akçe ciheteyn-i mezkûreteynden zimmetinde asîl ve vekîl-i merkūm es-Seyyid Mehmed Ârif Ağa'ya edâsı vâcib sahîhan deyni olduğunu ikrâr ve i'tirâf etmeğin alâ-mûcebi ikrârihî meblağ-ı bâkī-i merkūm bin iki yüz kırk altı guruş sekiz para bir akçenin müdde'î-i mezbûra edâsıyla merkūm Ahmed Ağa ilzâm olunduğu huzûr.

Fî 14 Zilhicce sene 1241

140 [41a-1] Balmumcu esnafından İbrahim Ağa b. Hüseyin ile ortağı Seyyid Mehmed Şakir Ağa b. es-Seyyid el-Hâc Ahmed'in ortaklık akdini feshettikleri

300 guruşa sulh ve balmumculuk şirketine ibrâ

Ma'rûz

İstanbul'da Koska kurbünde Mi'mâr Kemâl mahallesinde sâkin İbrahim Ağa b. Hüseyin nâm kimesne meclis-i şer'-i münîrde mukaddemâ şerîki balmumcu esnâfından es-Seyyid Mehmed Şakir Ağa b. es-Seyyid el-Hâc Ahmed nâm kimesne muvâcehesinde ben târih-i i'lâmdan iki sene mukkaddem malımdan yedi bin beş yüz guruş ve mezbûr es-Seyyid Mehmed Şakir Ağa dahi malından ma'lûmu'l-kıyye şem'-i asel ifrâz ve birbirine halt ile fâide-i hâsıla beynimizde beraber iktisâm olunmak üzere İstanbul'da Zindankapısı hâricinde Balmumcular sûkunda vâkı' mezbûrun gediğine mâlik olduğu bir bâb balmumcu dükkânında balmumculuk ticâretinde üç buçuk ay şerîkler olup ba'dehû fesh-i akd-i şirket-birle ancak dükkân-ı mezkûr derûnunda mevcûd balmumuların hesâbını sehv ve galatdan ârî yegân yegân sahîhan rü'yet eylediğimizde dört yüz yirmi guruş fâide-i hâsılı olup merkūm es-Seyyid Mehmed Şakir Ağa kâbız-ı mal olmak takrîbiyle fâide-i mezkûrdan benim nısf hisseme isâbet eden iki yüz on guruş ve re's-i mal-ı mezkûrum olan yedi bin beş yüz guruş ki cem'an yedi bin yedi yüz on guruşu bana def' ve teslîm ben dahi yedinden tamâmen ahz ve kabz edip lâkin merkūm es-Seyyid Mehmed Şakir Ağa benim re's-i mâl-ı mezkûrumla âhardan yedişer buçuk guruşa iştirâ ve kabz ve İstanbul'da Eğrikapı dâhilinde vâkı' kârhânesine vaz' eylediği bin vukıyye i'mâl olunmamış şem'-i aseli hîn-i muhâsebede hesâbımıza idhâl etmeyip zikr olunan bin vukıyye şem'-i asel rü'yet-i hesâbımız vaktinde sekiz

buçuk guruşa râyic olmağla bu sûretde bin vukıyye şem‘-i aselin beher vukıyyesinde birer guruş fâidesinden hâsıl olan cem‘an bin guruşun nısfı olup benim hisseme isâbet eden beş yüz guruş ile akd-i şirket eylediğimiz hengâmda esnâf-ı merkûme kethüdâ ve yiğitbaşısına avâid nâmıyla vereceğim deyu mal-ı şirketden olmayıp diğer kendi malımdan bi-gayrı hakkın mezbûrun ahz ve istihlâk edip zimmetinde zamânen alacak hakkım olan yüz yirmi guruş ki cem‘an altı yüz yirmi guruşu merkūm es-Seyyid Mehmed Şakir Ağa’dan hâlâ taleb ederim deyu tasaddî eylediğim da‘vâmdan bâ-tavassut-ı muslihîn merkūm es-Seyyid Mehmed Şakir Ağa ile bi’t-tav‘ ve’r-rızâ üç yüz guruş üzerine ba‘de akdi’l-müsâlaha ve’l-kabûl bedel-i sulh-i mezkûr üç yüz guruşdan mâ‘adâ meblağ-ı merkūm altı yüz yirmi guruşa varınca ziyâdesi olan üç yüz yirmi guruşa ve bi’l-cümle husûs-ı şirkete ve hesâbda galat vukû‘una ve işbu târih-i i‘lâma gelince sâir beynimizde cereyân eden cemî‘-i hukūk-ı şer‘iyyeye müte‘allıka âmme-i da‘vâdan tarafeynden her birimiz âharın zimmetini ibrâ-i âmm-ı sahîh-i şer‘î ile ibrâ ve ıskāt ve her birimiz ber-vech-i muharrer âharın ibrâsını kabûl eyledik dediğini mezbûr es-Seyyid Mehmed Şakir Ağa tasdîk ve ibrâdan müstesnâ bedel-i sulh-i mezkûr üç yüz guruş zimmetinde müdde‘î-i mezbûra sahîhan deyni olduğunu tâyi‘an ve kat‘iyyen ikrâr ve i‘tirâf etmeğin alâ-mûcebi i‘tirâfihî bedel-i sulh-i mezkûr üç yüz guruşun müdde‘î-i merkūm İbrahim Ağa’ya edâ ve teslîmiyle mezbûr es-Seyyid Mehmed Şakir Ağa ilzâm olunduğu İstanbul Mahkemesi’nden huzûr.

Fî Selh-i Zilhicce sene 1241

141 [41b-1] Manok v. Şahin’in, tülbentçi ve sair esnafa olan borçlarının esnaf tarafından ertelendiği

Tülbentçi Manok zimmînin guremâsı

Ma‘rûz

Tülbentçi Manok v. Şahin zimmînin ber-vech-i âtî dâyinlerinden olup sarık başı i‘mâli ücretinden yüz on iki guruş alacak hakkının kırk dört guruş otuz iki parasını kabz-birle mâ‘adâsı olan altmış yedi guruş sekiz parayı si‘a-i hâle tevfîk eden Kızlar Ağası Hânı’nda sâkin sarıkçı Ali b. İbrahim ve yemeni basması ücretinden yüz guruş alacak hakkının kırk guruşunu kabz-birle mâ‘adâsı olan altmış guruşu kezâlik si‘a-i hâle tevkîf eden Üsküdarî İsmail Ağa b. Abdullah nâm kimesneler ile malından ve yedinden iştirâ ve kabz eylediği top ve ecnâs ve fiy’âtı beynlerinde ma‘lûm tülbent semeninden bin dört yüz guruş alacak hakkının beş yüz altmış guruşu kabz ile mâ‘adâsı olan sekiz yüz kırk guruşu si‘a-i hâle tevkîf eden Astarcılar Hânı’nda mütemekkin Tülbentçi Mihal v. Toma ve yemeni basması ücretinden dört yüz kırk guruş alacak hakkının yüz yetmiş altı guruşunu kabz-birle mâ‘adâsı olan iki yüz altmış dört guruşu si‘a-i hâle tevkîf efen basmacı Sergiz v. Toros ve

malından ve yedinden iştirâ ve kabz eylediği top ve ecnâs ve fiy'âtı beynlerinde ma'lûm tülbent semeninden bâkī üç yüz elli beş guruş alacak hakkının yüz kırk iki guruşunu kabz ile mâ'adâsı olan iki yüz on üç guruşu si'a-i hâle tevkîf eden Markar v. Abraham ve malından ve yedinden iktirâz ve kabz eylediği üç yüz guruş alacak hakkının yüz yirmi guruşunu kabz-birle mâ'adâsı olan yüz seksen guruşu si'a-i hâle tevkîf eden Lâleli kurbünde Çukurçeşme'de mütemekkin Berber Kirkor v. Avanes ve malından ve yedinden iştirâ ve kabz eylediği top ve ecnâs ve fiy'âtı beynlerinde ma'lûm tülbent semeninden iki yüz guruş alacak hakkının seksen guruşunu kabz ile mâ'adâsı olan yüz yirmi guruşu si'a-i hâle tevkîf eden Uzunçarşı'da mütemekkin Tülbentçi Asvador v. Melkon ve yemeni basması ücretinden yüz iki guruş alacağının kırk guruş otuz iki parasını kabz-birle mâ'adâsı olan altmış bir guruş sekiz parayı si'a-i hâle tevkîf eden Kosti v. Nikola ve malından ve yedinden iştirâ ve kabz eylediği aded ve fiy'âtı beynlerinde ma'lûm tülbent semeninden otuz beş guruş alacak hakkının on dört guruşunu kabz-birle mâ'adâsı olan yirmi bir guruş si'a-i hâle tevkîf eden Tülbentçi Artin v. Agop nâm zimmîler ve cihet-i karzdan bâ-i'lâm-ı şer'î mahkûmun-bih bin sekiz yüz yirmi guruş alacağının yedi yüz yirmi sekiz guruşunu kabz-birle mâ'adâsı olan bin doksan iki guruş si'a-i hâle tevfîk eden Şalcı Ohan zevcesi demekle arîfe şahsı mu'arrefe Hurubsima bt. Mikayil ve yine cihet-i karzdan bâ-i'lâm-ı şer'î mahkûmun-bih iki yüz yirmi altı guruş alacağının doksan guruş on altı parasını kabz-birle mâ'adâsı olan yüz otuz beş guruş yirmi dört parayı si'a-i hâle tevfîk eden Alacacı Karabet zevcesi demekle arîfe kezâlik mu'arrefetü'ş-şahs Hanima bt. Kirkor ve yine cihet-i karzdan yedi yüz guruş alacağının iki yüz seksen guruşunu kabz-birle mâ'adâsı olan dört yüz yirmi guruş si'a-i hâle tevkîf eden kezâlik şahsı mu'arrefe Arıtukiye bt. Ohan nâm nasrâniyelerden her biri savb-ı şer'-i enverden me'zûnen irsâl olunan Kâtib es-Seyyid Ahmed Rıza Efendi'nin İstanbul'da Çarşı-yı Kebîr'de Astarcılar Hânı'nda vâkı' tülbentçi esnâfının lonca odasında akd eylediği meclis-i şer'-i şerîf-i enverde medyûnları mesfûr Manok zimmî muvâcehesinde bizim mersûm Manok zimmetinde ber-vech-i bâlâ hakkımız olan cem'an beş bin yedi yüz doksan guruşun iki bin üç yüz on altı guruşunu vech-i meşrûh üzere garâmeten biz def' ve teslîm eylediğinde biz dahi yedinden ahz ve kabz ve bâkīsi olan cem'an üç bin dört yüz yetmiş dört guruşu ber-minvâl-i meşrûh mesfûr Manok zimmînin si'a-i hâline tevkîf eyledik deyu ikrâr ve tasdîklerini kâtib-i mezbûr mahallinde ketb ve tahrîr ve ma'an meb'ûs ümenâ-i şer'le meclis-i şer'-i şerîfe gelip alâ-vukū'ihi inhâ ve takrîr eylediği mübâşirleri dîvân-ı âlî çavuşlarından Hisarlı Osman Çavuş kulları yediyle İstanbul Mahkemesi'nden huzûr.

Fî 29 L sene 1241

142 [42a-1] Kâtib Muslihiddin Mescidi'ni zaviye ittihaz ederek namaz için izin vermeyen eş-Şeyh Abdullah Cemâlî Efendi'nin mahalleden çıkarılması talebi

Mahalleden şeyh ihrâcı

Ma'rûz

İstanbul'da Tozkoparan kurbünde Sinekli nâm mahalde Kâtib Muslihiddîn Mahallesi İmâmı Ali Efendi b. Hüseyin ve ahâlîsinden es-Seyyid Receb Efendi b. Eyyûb ve Sîmkeş İbrahim Ağa b. Mehmed ve kuzâtdan Hasan Efendi b. Hüseyin ve İbrahim b. Halil ve Çörekçi el-Hâc Mustafa b. Mustafa ve Kavukçu Tahir Ağa b. Hüseyin ve Kavukçu el-Hâc Halil Ağa b. Abdurrahman ve Ali Ağa b. Hüseyin ve Sîmkeş Mehmed Ali Ağa b. Mustafa ve diğer Ali Ağa b. Mustafa ve es-Seyyid Mehmed Ağa b. Ali nâm kimesneler ve sâirleri meclis-i şer'-i enverde eş-Şeyh Abdullah Cemâlî Efendi b. İbrahim nâm kimesne muvâcehesinde mahalle-i mezbûrede vâkı' merkūm Kâtib Muslihiddîn hayâtında binâ ve ihyâsına muvaffak olduğu mescid-i şerîfinde öteden beri derûnunda cemâ'atle salât-ı mefrûza edâ olunagelir iken mezbûr eş-Şeyh Abdullah Cemâlî Efendi bir müddetden beri mescid-i şerîf-i mezkûru hilâf-ı şart-ı vâkıf zâviye ittihâz ederek zâviyedârlığını ber-takrîb üzerine tevcîh ve berât ettirmiş ise de câhil ve füyûzât-ı tarîkat-i aliyyeden bîbehre ve nâ-ehil olduğundan mâ'adâ ben tarîkat-i Sa'diyye'ye müntesibim diyerek bir takım mechûlü'l-ahvâl ricâl ve nisâyı cem'le hilâf-ı şer'-i şerîf ve mugāyir-i erkân-ı tarîk harekât-ı nâ-merzıyyeye ictisâr eylediğinden mâ'adâ mescid-i şerîf-i mezkûru kendüye tahsîs ederek harâb ve derûnunda sünnet-i müekkede olup bu def'a devâmının ikdâmına bi'd-defe'ât bâ-fermân-ı âlî memûrlar olduğumuz cemâ'at ile salât-ı mefrûzayı edâ için küşâd etmeyip sed ve bend eylediğinde bi'ddefe'ât kendüye nush ve pend olundukda kat'â mütenassıh olmayıp harekât-ı nâmerzıyyesinde ısrâr üzere olmağla ol-vechile merkūm eş-Şeyh Abdullah Cemâlî Efendi'den bir türlü emn ve râhatımız yokdur deyu bi'l-müvâcehe sû-i hâlinden bahsle iştikâ ve üzerine ber-takrîb tevcîh ettirdiği zâviye-dârlık ref'le kaleminden kaydı ref' ve terkīn-birle mezbûrun mahalle-i mezbûreden hurûcunu iltimâs eyledikleri İstanbul Mahkemesi'nden huzûr.

Fî 13 Za sene [12]41